

Rozszerzony skonsolidowany raport kwartalny Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za III kwartał 2018 r.

6 listopada 2018 r.

tauron.pl

**Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe
zgodne z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi
przez Unię Europejską za okres 9 miesięcy
zakończony dnia 30 września 2018 r.**

6 listopada 2018 r.

TAURON Polska Energia S.A.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe

zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

zatwierdzonymi przez Unię Europejską

za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ- CIĄG DALSZY	6
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8

INFORMACJE O TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ORAZ PODSTAWA SPORZĄDZENIA ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO 9

1. Informacje ogólne o TAURON Polska Energia S.A.	9
2. Udziały i akcje w jednostkach powiązanych	9
3. Oświadczenie o zgodności	10
4. Kontynuacja działalności	11
5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	11
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	11
7. Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły jeszcze w życie	12
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	13
9. Sezonowość działalności	17

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI 18

10. Informacje dotyczące segmentów działalności	18
---	----

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW 21

11. Przychody ze sprzedaży	21
12. Koszty według rodzaju	21
13. Przychody i koszty finansowe	22
14. Podatek dochodowy	22
14.1. Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	22
14.2. Odroczonego podatku dochodowego	23
15. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	23

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ 24

16. Nieruchomości inwestycyjne	24
17. Udziały i akcje	24
18. Obligacje	29
19. Pożyczki udzielone	29
20. Instrumenty pochodne	31
21. Pozostałe aktywa finansowe	32
22. Zapasy	33
23. Należności od odbiorców	33
24. Należności z tytułu podatków i opłat	33
25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	34
26. Kapitał własny	34
26.1. Kapitał podstawowy	34
26.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale	34
26.3. Zyski zatrzymane oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	35
26.4. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	35
27. Zobowiązania z tytułu zadłużenia	36
27.1. Wyemitowane obligacje	36
27.2. Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	38
27.3. Pożyczki od spółki zależnej	38
27.4. Usługa cash pool	38
27.5. Kredyty w rachunku bieżącym	39
28. Pozostałe zobowiązania finansowe	39

29. Pozostałe rezerwy	39
30. Zobowiązania wobec dostawców	40
31. Zobowiązania z tytułu podatków i opłat	41

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

32. Istotne pozycje śródrocznego skróconego sprawozdania z przepływów pieniężnych	42
32.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	42
32.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	42
32.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	43

INNE INFORMACJE

33. Instrumenty finansowe	44
34. Zarządzanie finansami i ryzykiem finansowym	45
34.1. Zarządzanie ryzykiem finansowym	45
34.2. Zarządzanie kapitałem i finansami	46
35. Zobowiązania warunkowe	46
36. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań	51
37. Zobowiązania inwestycyjne	52
38. Informacja o podmiotach powiązanych	52
38.1. Transakcje z udziałem spółek powiązanych oraz spółek Skarbu Państwa	52
38.2. Wynagrodzenie kadry kierowniczej	54
39. Pozostałe istotne informacje	54
40. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	55

TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Okres 3 miesiące zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 3 miesiące zakończony 30 września 2017 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Przychody ze sprzedaży	11	2 100 804	5 812 583	1 774 029	5 394 681
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	12	(1 986 144)	(5 655 175)	(1 742 639)	(5 062 589)
Zysk brutto ze sprzedaży		114 660	157 408	31 390	332 092
Koszty sprzedaży	12	(4 973)	(15 391)	(5 356)	(17 507)
Koszty ogólnego zarządu	12	(26 850)	(91 570)	(32 632)	(86 006)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne		387	(3 664)	48	(1 231)
Zysk (strata) operacyjna		83 224	46 783	(6 550)	227 348
Przychody z tytułu dywidendy	13	802 437	819 437	-	560 832
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	13	78 542	245 728	107 073	359 450
Koszty odsetkowe od zadłużenia	13	(82 393)	(238 408)	(90 320)	(245 549)
Aktualizacja wartości udziałów i akcji	13	-	(1 003 061)	-	70 845
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek	13	(6 375)	139 102	-	(60 578)
Pozostałe przychody i koszty finansowe	13	46 272	(95 605)	(56 291)	1 006
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		921 707	(86 024)	(46 088)	913 354
Podatek dochodowy	14.1	(20 200)	(24 195)	5 572	(53 539)
Zysk (strata) netto		901 507	(110 219)	(40 516)	859 815
Wycena instrumentów zabezpieczających	26.4	(1 730)	(14 914)	748	(8 327)
Podatek dochodowy	14.1	329	2 834	(142)	1 582
Pozostałe całkowite dochody podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		(1 401)	(12 080)	606	(6 745)
Zyski/(straty) aktuarialne		(32)	128	74	101
Podatek dochodowy	14.1	5	(25)	(14)	(19)
Pozostałe całkowite dochody nie podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		(27)	103	60	82
Pozostałe całkowite dochody netto		(1 428)	(11 977)	666	(6 663)
Łączne całkowite dochody		900 079	(122 196)	(39 850)	853 152
Zysk (strata) na jedną akcję (w złotych):					
– podstawowy i rozwodniony z zysku netto		0,52	(0,06)	(0,02)	0,49

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Nieruchomości inwestycyjne	16	22 915	21 701
Udziały i akcje	17	21 822 041	20 912 679
Obligacje	18	5 242 624	6 009 920
Pożyczki udzielone	19	321 737	382 989
Instrumenty pochodne	20	52 300	26 704
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14.2	77 756	-
Pozostałe aktywa finansowe	21	2 789	2 724
Pozostałe aktywa niefinansowe		17 890	14 967
		27 560 052	27 371 684
Aktywa obrotowe			
Zapasy	22	306 787	198 428
Należności od odbiorców	23	679 370	719 133
Należności z tytułu podatków i opłat	24	22 601	36 094
Obligacje	18	68 112	562 776
Pożyczki udzielone	19	410 829	520 191
Instrumenty pochodne	20	456 408	54 994
Pozostałe aktywa finansowe	21	466 803	131 640
Pozostałe aktywa niefinansowe		6 454	4 857
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25	496 729	721 577
		2 914 093	2 949 690
SUMA AKTYWÓW		30 474 145	30 321 374

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ- CIĄG DALSZY

	Nota	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	26.1	8 762 747	8 762 747
Kapitał zapasowy	26.3	8 511 437	7 657 086
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	26.4	10 971	23 051
Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)	26.3	(417 996)	935 022
		16 867 159	17 377 906
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	27	9 444 902	9 472 454
Pozostałe zobowiązania finansowe	28	17 626	20 126
Instrumenty pochodne	20	37 524	5 217
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14.2	-	29 843
Rezerwy na świadczenia pracownicze		3 439	3 147
		9 503 491	9 530 787
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	27	2 342 567	2 725 763
Zobowiązania wobec dostawców	30	406 583	413 265
Pozostałe zobowiązania finansowe	28	605 477	62 590
Instrumenty pochodne	20	462 838	57 249
Zobowiązania z tytułu podatków i opłat	31	196 686	70 119
Pozostałe zobowiązania niefinansowe		15	-
Rezerwy na świadczenia pracownicze		341	330
Pozostałe rezerwy	29	71 835	68 771
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe		17 153	14 594
		4 103 495	3 412 681
Zobowiązania razem		13 606 986	12 943 468
SUMA PASYWÓW		30 474 145	30 321 374

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU *(niebadane)*

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)	Razem kapitał własny
Stan na 31 grudnia 2017 roku		8 762 747	7 657 086	23 051	935 022	17 377 906
Wpływ zastosowania MSSF 9	8	-	-	-	(388 551)	(388 551)
Stan na 1 stycznia 2018 roku		8 762 747	7 657 086	23 051	546 471	16 989 355
Podział zysków lat ubiegłych	26.3	-	854 351	-	(854 351)	-
Transakcje z właścicielami		-	854 351	-	(854 351)	-
Zysk (strata) netto		-	-	-	(110 219)	(110 219)
Pozostałe całkowite dochody		-	-	(12 080)	103	(11 977)
Łączne całkowite dochody		-	-	(12 080)	(110 116)	(122 196)
Stan na 30 września 2018 roku <i>(niebadane)</i>		8 762 747	8 511 437	10 971	(417 996)	16 867 159

OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 30 WRZEŚNIA 2017 ROKU *(niebadane)*

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2017 roku	8 762 747	7 823 339	29 660	(85 478)	16 530 268
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	(166 253)	-	166 253	-
Transakcje z właścicielami	-	(166 253)	-	166 253	-
Zysk (strata) netto	-	-	-	859 815	859 815
Pozostałe całkowite dochody	-	-	(6 745)	82	(6 663)
Łączne całkowite dochody	-	-	(6 745)	859 897	853 152
Stan na 30 września 2017 roku <i>(niebadane)</i>	8 762 747	7 657 086	22 915	940 672	17 383 420

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) brutto		(86 024)	913 354
Amortyzacja		3 528	4 270
Odsetki i dywidendy, netto		(804 079)	(678 518)
Aktualizacja wartości udziałów i akcji		1 003 061	(70 845)
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek		(139 102)	60 578
Różnice kursowe		90 127	(9 850)
Pozostałe korekty zysku przed opodatkowaniem		572	18 379
Zmiana stanu kapitału obrotowego	32.1	251 566	19 502
Podatek dochodowy zapłacony		(91 206)	28 817
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		228 443	285 687
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych		(3 926)	-
Nabycie obligacji		(160 000)	(350 000)
Nabycie udziałów i akcji	32.2	(1 926 317)	(4 160 270)
Udzielenie pożyczek	32.2	(251 145)	(301 542)
Nabycie jednostek uczestnictwa		-	(50 000)
Pozostałe		(2 098)	(532)
Razem płatności		(2 343 486)	(4 862 344)
Wykup obligacji	32.2	1 248 770	3 197 110
Dywidendy otrzymane		819 437	356 458
Splata udzielonych pożyczek	32.2	420 115	-
Odsetki otrzymane	32.2	250 557	388 697
Wykup jednostek uczestnictwa		75 346	-
Pozostałe		372	14
Razem wpływy		2 814 597	3 942 279
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		471 111	(920 065)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(23 519)	(2 559)
Splata kredytów/ pożyczek	32.3	(90 864)	(104 241)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-	(700 000)
Odsetki zapłacone	32.3	(171 134)	(128 039)
Prowizje zapłacone		(14 272)	(15 048)
Razem płatności		(299 789)	(949 887)
Emisja dłużnych papierów wartościowych		-	2 707 462
Razem wpływy		-	2 707 462
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(299 789)	1 757 575
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		399 765	1 123 197
Różnice kursowe netto		(1 662)	1 316
Środki pieniężne na początek okresu	25	(1 559 232)	(1 045 441)
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	25	(1 159 467)	77 756
o ograniczonej możliwości dysponowania	25	51 310	46 001

INFORMACJE O TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ORAZ PODSTAWA SPORZĄDZENIA ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne o TAURON Polska Energia S.A.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przez TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna („Spółka”) z siedzibą w Katowicach przy ul. ks. Piotra Ściegiennego 3, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Spółka została utworzona Aktem Notarialnym w dniu 6 grudnia 2006 roku pod nazwą Energetyka Południe S.A. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 8 stycznia 2007 roku zarejestrował Spółkę pod numerem KRS 0000271562. Zmiana nazwy na TAURON Polska Energia S.A. została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy w dniu 16 listopada 2007 roku.

Jednostka posiada statystyczny numer identyfikacji REGON 240524697 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 9542583988.

Czas trwania działalności TAURON Polska Energia S.A. jest nieoznaczony.

Podstawowymi przedmiotami działalności TAURON Polska Energia S.A. są:

- Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych → PKD 70.10 Z,
- Handel energią elektryczną → PKD 35.14 Z,
- Handel węglem → PKD 46.71.Z,
- Handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym → PKD 35.23.Z.

TAURON Polska Energia S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”, „Grupa TAURON”).

Spółka sporządziła śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe obejmujące okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku oraz zawierające dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku. Zamieszczone w niniejszym śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym dane za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku oraz dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku nie były przedmiotem badania lub przeglądu przez biegłego rewidenta. Dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2017 roku były przedmiotem badania przez biegłego rewidenta.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 6 listopada 2018 roku.

Spółka sporządziła również śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 6 listopada 2018 roku.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe jest częścią raportu skonsolidowanego, w skład którego wchodzi również śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.

2. Udziały i akcje w jednostkach powiązanych

Na dzień 30 września 2018 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała bezpośrednio i pośrednio udziały i akcje w następujących istotnych spółkach zależnych:

TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale spółki	Udział TAURON Polska Energia S.A. w organie stanowiącym spółki
1	TAURON Wydobywanie S.A.	Jaworzno	Wydobywanie węgla kamiennego	100,00%	100,00%
2	TAURON Wytwarzanie S.A.	Jaworzno	Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	100,00%	100,00%
3	Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	Jaworzno	Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła oraz obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
4	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	Jelenia Góra	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	100,00%
5	Marselwind Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie, przesyłanie i obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
6	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	Katowice	Produkcja i dystrybucja ciepła	100,00%	100,00%
7	TAURON Serwis Sp. z o.o.	Katowice	Działalność usługowa	95,61%	95,61%
8	TAURON Dystrybucja S.A.	Kraków	Dystrybucja energii elektrycznej	99,74%	99,75%
9	TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	Wrocław	Działalność usługowa	100,00%	100,00%
10	TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. ¹	Tarnów	Działalność usługowa	99,74%	99,75%
11	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Kraków	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
12	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	Gliwice	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
13	TAURON Czech Energy s.r.o.	Ostrawa, Republika Czeska	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
14	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	Wrocław	Działalność usługowa	100,00%	100,00%
15	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	Krzeszowice	Wydobywanie skał wapiennych oraz wydobywanie kamienia	100,00%	100,00%
16	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	Warszawa	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
17	TAURON Sweden Energy AB (publ)	Sztokholm, Szwecja	Działalność usługowa	100,00%	100,00%
18	Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. ²	Stalowa Wola	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	100,00%	100,00%
19	Wsparcie Grupa TAURON Sp. z o.o. ¹	Tarnów	Działalność usługowa	99,74%	99,75%

¹ Udział w TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. oraz Wsparcie Grupa TAURON Sp. z o.o. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Dystrybucja S.A. TAURON Polska Energia S.A. jest użytkownikiem udziałów spółki TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o.

² W dniu 8 października 2018 roku nastąpiła zmiana nazwy spółki z dotychczasowej Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. na Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o.

Na dzień 30 września 2018 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała udział bezpośrednio i pośrednio w następujących istotnych spółkach współzależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale i organie stanowiącym spółki
1	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. ¹	Stalowa Wola	Wytwarzanie energii elektrycznej	50,00%
2	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. ²	Dąbrowa Górnicza	Działalność firm centralnych i holdingów	50,00%
3	TAMEH POLSKA Sp. z o.o. ²	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i obrót energią elektryczną i ciepła	50,00%
4	TAMEH Czech s.r.o. ²	Ostrawa, Republika Czeska	Produkcja, handel i usługi	50,00%

¹ Udział w Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A.

² TAURON Polska Energia S.A. posiada bezpośredni udział w kapitale i organie stanowiącym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., która posiada 100% udział w kapitale i organie stanowiącym TAMEH POLSKA Sp. z o.o. oraz TAMEH Czech s.r.o.

3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34 *Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa* („MSR 34”) w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską („UE”).

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze sprawozdaniem finansowym Spółki sporządzonym zgodnie z MSSF za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

4. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej oraz walutą prezentacji niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w niniejszym śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca istotne zmiany wielkości szacunkowych oraz metodologii dokonywania szacunków, które miałyby wpływ na okres bieżący lub na okresy przyszłe, inne niż te przedstawione poniżej oraz w dalszej części niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Poniżej przedstawiono pozycje sprawozdania finansowego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego, jak wskazano w tabeli poniżej.

Pozycja	Nota objaśniająca	Szacunki i założenia
Udziały i akcje	Nota 17	Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy istnieją obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości pozycji Udziały i akcje. W przypadku wystąpienia istotnych przesłanek Spółka jest zobowiązana do przeprowadzenia testów na utratę wartości udziałów i akcji oraz do ujęcia lub odwrócenia wcześniej ujętego odpisu aktualizującego. Zgodnie z wymogami MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> Spółka dokonuje odpowiedniej klasyfikacji i wyceny do wartości godziwej udziałów i akcji w jednostkach innych niż zależne i współzależne, o czym szerzej w nocie 8 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.
Obligacje wewnątrzgrupowe	Nota 18	Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy klasyfikację obligacji wewnątrzgrupowych jako aktywa krótko lub długoterminowe. W przypadku planowanego rolowania obligacje wewnętrzne o terminie wykupu poniżej jednego roku od dnia bilansowego Spółka klasyfikuje jako instrumenty długoterminowe. Zgodnie z wymogami MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> Spółka szacuje wielkość odpisów aktualizujących wartość obligacji wewnątrzgrupowych, o czym szerzej w nocie 8 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.
Pożyczki udzielone	Nota 19	Zgodnie z wymogami MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> Spółka dokonuje odpowiedniej klasyfikacji i wyceny udzielonych pożyczek oraz szacuje wielkość odpisów aktualizujących ich wartość, o czym szerzej w nocie 8 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.
Pochodne instrumenty finansowe	Nota 20	Spółka wycenia na każdy dzień bilansowy pochodne instrumenty finansowe do wartości godziwej. Instrumenty pochodne nabywane i utrzymywane w celu zabezpieczenia własnych potrzeb nie podlegają wycenie na dzień bilansowy.
Należności od odbiorców	Nota 23	Zgodnie z wymogami MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> Spółka szacuje wielkość odpisów aktualizujących wartość należności od odbiorców, o czym szerzej w nocie 8 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	Nota 14.2	Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy realizowalność oraz weryfikuje nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.
Rezerwy	Nota 29	Spółka szacuje wysokość tworzonych rezerw w oparciu o przyjęte założenia, metodologię i sposób kalkulacji właściwy dla danego tytułu rezerwy, oceniając prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz określając wiarygodny poziom kwoty niezbędnej do spełnienia obowiązku. Spółka tworzy rezerwy gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest większe niż 50%.

Poza powyższym, Spółka dokonuje istotnych szacunków w zakresie ujmowanych przez Spółkę zobowiązań warunkowych w szczególności w zakresie spraw sądowych, w których Spółka jest stroną. Zobowiązania warunkowe zostały szerzej opisane w nocie 35 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

7. Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły jeszcze w życie

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, zmiany do standardu lub interpretacji, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

- **Standardy wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”), zmiany do standardów oraz interpretacja zatwierdzone przez Unię Europejską („UE”), które nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu standard MSSF 16 *Leasing* może mieć istotny wpływ na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

MSSF 16 *Leasing*

Data wejścia w życie w UE - okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2019 lub po tej dacie.

Zgodnie z MSSF 16 *Leasing* leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie jest możliwe. Jeżeli nie można określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 *Leasing* – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów.

Wpływ na sprawozdanie finansowe

Wstępna analiza wpływu MSSF 16 *Leasing* na stosowane zasady rachunkowości wykazała, iż dla Spółki istotna będzie zmiana polegająca na konieczności ujęcia w sprawozdaniu finansowym składników aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu w przypadku umów leasingu obecnie klasyfikowanych jako leasing operacyjny. Spółka zakończyła inwentaryzację wszystkich zawartych umów pod kątem identyfikacji umów, których dotyczy MSSF 16 *Leasing*. Obecnie Spółka przeprowadza analizę zidentyfikowanych umów pod kątem określenia ich skutków wynikających z MSSF 16 *Leasing*, w szczególności w zakresie konieczności rozpoznania aktywów i zobowiązań w sprawozdaniu finansowym. Spółka jest w trakcie sporządzenia metodyki wyznaczania krańcowej stopy procentowej. Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Spółka nie zakończyła analiz pozwalających określić wpływ planowanych zmian na sprawozdanie finansowe. Taka analiza zostanie zakończona w terminie późniejszym.

W ocenie Zarządu zmiany do standardu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* oraz Interpretacja KIMSF 23 *Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego* wchodzące w życie 1 stycznia 2019 roku nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości.

- **Standardy wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zmiany do standardów, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską i nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu następujące standardy i zmiany do standardów nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Standard	Data wejścia w życie według standardu, niezatwierdzone przez UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
MSSF 14 <i>Odroczone salda z regulowanej działalności</i>	1 stycznia 2016*
MSSF 17 <i>Umowy ubezpieczeniowe</i>	1 stycznia 2021
Zmiany do MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i> oraz MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem</i> oraz późniejsze zmiany	data wejścia w życie zmian została odroczone
Zmiany do różnych standardów <i>Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017):</i>	
MSR 12 <i>Podatek dochodowy</i>	1 stycznia 2019
MSR 23 <i>Koszty finansowania zewnętrznego</i>	1 stycznia 2019
MSSF 3 <i>Połączenia jednostek</i>	1 stycznia 2019
MSSF 11 <i>Wspólne ustalenia umowne</i>	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 19 <i>Świadczenia pracownicze</i>	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i>	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 1 <i>Prezentacja sprawozdań finansowych</i> oraz MSR 8 <i>Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów: Definicja istotnych pominięć lub zniekształceń pozycji</i>	1 stycznia 2020
Zmiany do MSSF 3 <i>Połączenia jednostek</i>	1 stycznia 2020
Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w MSSF	1 stycznia 2020

* Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14.

Poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje również rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych standardów i zmian do standardów wymienionych poniżej oraz zmian zasad rachunkowości stosowanych przez Spółkę, co zostało opisane poniżej.

W ocenie Zarządu następujące nowe standardy oraz zmiany do standardów mają istotny wpływ na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

MSSF 9 *Instrumenty finansowe*

Data wejścia w życie w UE - okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 lub po tej dacie.

Główne zmiany wprowadzane przez MSSF 9 *Instrumenty finansowe*:

- Zmiana zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych**

W miejsce dotychczasowych czterech kategorii aktywów finansowych wskazywanych przez MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*, MSSF 9 *Instrumenty finansowe* definiuje trzy kategorie aktywów finansowych:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* klasyfikowane są na moment początkowego ujęcia w oparciu o:

- charakterystykę przepływów pieniężnych (test SPPI; ang. Solely Payments of Principal and Interest),
- model biznesowy, w oparciu o który dane aktywo finansowe jest zarządzane.

- Wprowadzenie nowego modelu oceny utraty wartości opartego o oczekiwane straty kredytowe**

W miejsce dotychczasowych zasad rozpoznawania strat kredytowych w oparciu o stratę poniesioną, MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wprowadza koncepcję straty oczekiwanej skutkującej rozpoznaniem odpisu z tytułu utraty wartości aktywów już od momentu ich początkowego ujęcia. Wymogi w zakresie utraty wartości aktywów finansowych

odnoszą się do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Wpływ na sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2018 roku

Spółka zdecydowała się na zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* ze skutkiem od 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Spółka zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

Wpływ na zyski zatrzymane zastosowania MSSF 9 *Instrumenty finansowe* na dzień 1 stycznia 2018 roku:

Kategorie i klasy instrumentów finansowych zgodnie z MSR 39	MSR 39		MSSF 9		Wpływ zmiany	
	Wycena wg zamortyzowanego kosztu/kosztu historycznego	Wycena w wartości godziwej	Wycena wg zamortyzowanego kosztu	Wartość godziwa rozliczana przez: Wynik finansowy Pozostałe całkowite dochody	Zwiększenie/ (zmniejszenie)	
1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	-	154 574	-	154 574	-	-
Instrumenty pochodne	-	53 216	-	53 216	-	-
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	-	101 358	-	101 358	-	-
2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	39 244	-	-	25 351	-	(13 893)
Udziały i akcje długoterminowe	39 244	-	-	25 351	-	(13 893)
3 Pożyczki i należności	8 228 015	-	7 551 955	177 275	-	(498 785)
Należności od odbiorców	719 133	-	717 558	-	-	(1 575)
Wartość brutto	720 057	-	720 057	-	-	-
Odpis aktualizujący	(924)	-	(2 499)	-	-	(1 575)
Obligacje	6 572 696	-	6 176 103	-	-	(396 593)
Wartość brutto	6 572 696	-	6 572 696	-	-	-
Odpis aktualizujący	-	-	(396 593)	-	-	(396 593)
Pożyczki udzielone Cash Pool	190 526	-	190 526	-	-	-
Inne pożyczki udzielone	712 654	-	461 077	150 960	-	(100 617)
Wartość brutto	712 654	-	471 887	150 960	-	(89 807)
Odpis aktualizujący	-	-	(10 810)	-	-	(10 810)
Inne aktywa finansowe	33 006	-	6 691	26 315	-	-
4 Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	28 482	-	28 482*	-	-
5 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	721 577	-	721 577	-	-
Razem wpływ zastosowania MSSF 9 na aktywa finansowe						(512 678)
1 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	470 239	-	437 184	-	-	33 055
Kredyt udzielony przez Europejski Bank Inwestycyjny	470 239	-	437 184	-	-	33 055
Razem wpływ zastosowania MSSF 9 na zobowiązania finansowe						33 055
Wpływ na zyski zatrzymane						(479 623)
Podatek odroczony						91 072
Wpływ na zyski zatrzymane po uwzględnieniu podatku odroczonego						(388 551)

* Spółka nadal stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*

Zaprezentowane powyżej dane, które Spółka ocenia jako zgodne we wszystkich istotnych aspektach z wymogami MSSF 9 *Instrumenty finansowe* nie podlegały badaniu przez biegłego rewidenta. W związku z powyższym istnieje możliwość, że ostateczne kwoty zawarte w sprawozdaniu finansowym za rok 2018 będą się różnić od danych zaprezentowanych w niniejszym śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym.

• Zmiana zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych

Uznając, że nie jest możliwe bezpośrednie przełożenie kategorii aktywów finansowych określonych w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* na kategorie zdefiniowane w MSSF 9 *Instrumenty finansowe* Spółka sporządziła metodykę klasyfikacji aktywów finansowych, w ramach której stworzone zostały zasady przeprowadzania testu SPPI oraz zasady przeprowadzania testu modelu biznesowego. Na ich podstawie Spółka przeprowadziła testy modelu biznesowego oraz testy SPPI dla wszystkich istotnych na dzień 1 stycznia 2018 roku pozycji aktywów finansowych.

Przeprowadzona analiza wykazała, że znaczna część aktywów finansowych przedstawionych w tabeli powyżej charakteryzuje się przepływami pieniężnymi odpowiadającymi wyłącznie spłacie kapitału i odsetek oraz utrzymywane są w ramach modelu biznesowego opartego wyłącznie o pozyskiwanie przepływów pieniężnych, co przekłada się na ich klasyfikację jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Pożyczka podporządkowana jak i pożyczki na spłatę zadłużenia udzielone na rzecz wspólnego przedsięwzięcia Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. wyceniane w zamortyzowanym koszcie zgodnie z MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*, których wartość bilansowa na dzień 1 stycznia 2018 roku wynosiła 240 767 tysięcy złotych, zaklasyfikowane zostały do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy w kwocie

150 960 tysięcy złotych, ze względu na to, że ich przepływy pieniężne nie odpowiadają wyłącznie spłacie kapitału i odsetek. Zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w tym zakresie, zmniejszyło zyski zatrzymane Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 89 807 tysięcy złotych.

W związku z tym, że MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wskazuje na konieczność wyceny do wartości godziwej udziałów kapitałowych w innych jednostkach, także w odniesieniu do tych udziałów i akcji, które ze względu na ograniczoną dostępność danych, dotychczas wyceniane były w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, Spółka dokonała szacunku wartości godziwej posiadanych udziałów w spółce PGE EJ 1 Sp. z o.o. metodą skorygowanych aktywów netto, biorąc pod uwagę posiadany udział w aktywach netto, korygując wartość o istotne czynniki wpływające na wycenę takie jak dyskonto z tytułu braku kontroli oraz dyskonto z tytułu ograniczonej płynności powyższych instrumentów. W przypadku pozostałych instrumentów ze względu na fakt, że kluczowe czynniki wpływające na wartość objętych udziałów, nie zmieniły się na daną datę bilansową w stosunku do momentu początkowego ujęcia, Spółka przyjmuje koszt historyczny jako akceptowalne przybliżenie wartości godziwej. Zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w zakresie wyceny udziałów kapitałowych zmniejszyło zyski zatrzymane Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 13 893 tysięcy złotych. Powyższe instrumenty kapitałowe są zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

- **Wprowadzenie nowego modelu utraty wartości opartego o oczekiwane straty kredytowe**

Spółka zidentyfikowała poniższe kategorie aktywów finansowych, w ramach których dokonała weryfikacji wpływu kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* na sprawozdanie finansowe:

- należności od odbiorców oraz
- nabyte obligacje spółek zależnych oraz udzielone pożyczki.

W odniesieniu do należności od odbiorców Spółka wydzieliła portfel kontrahentów strategicznych, co do których oczekuje się, że historyczne dane w zakresie spłacalności (brak istotnych przeterminowań) nie stanowią pełnej informacji w zakresie oczekiwanych strat kredytowych, na jakie narażona może zostać Spółka. Ryzyko niewypłacalności kontrahentów strategicznych zostało ocenione w oparciu o ratingi nadane kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu scoringowego, odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń. W przypadku należności od pozostałych kontrahentów oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych. Oczekiwane straty kredytowe dla tej grupy kontrahentów oszacowane zostały z wykorzystaniem macierzy wiekowania należności oraz przypisanych do poszczególnych przedziałów i grup (między innymi należności dochodzone na drodze sądowej, należności od kontrahentów w upadłości) wskaźników procentowych pozwalających na oszacowanie wartości należności od odbiorców, co do których oczekuje się, że nie zostaną spłacone.

Na podstawie dokonanych analiz łączna wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu należności od odbiorców, w związku z zastosowaniem MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wzrosła w stosunku do wartości odpisu oszacowanego na dotychczasowych zasadach, co w konsekwencji wpłynęło na zmniejszenie zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 1 575 tysięcy złotych.

W odniesieniu do udzielonych pożyczek i objętych obligacji, Spółka szacuje ryzyko niewypłacalności pożyczkobiorców i emitentów obligacji w oparciu o ratingi nadane kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu scoringowego, odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń oraz wartości pieniądza w czasie.

Zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w zakresie oczekiwanych strat kredytowych z tytułu nabytych obligacji i udzielonych pożyczek wycenianych w zamortyzowanym koszcie wpłynęło na zmniejszenie zysków zatrzymanych Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku odpowiednio o 396 593 tysięcy złotych i 10 810 tysięcy złotych.

- **Zmiana zasad wyceny zobowiązań w przypadku modyfikacji przepływów wynikających z umowy**

MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wprowadza również zmianę w zakresie zasad wyceny zobowiązań, w przypadku których następuje modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy. Spółka posiada zobowiązania z tytułu kredytów udzielonych przez Europejski Bank Inwestycyjny, w przypadku których następuje taka modyfikacja w formie zmiany stopy oprocentowania w ustalonym terminie. Wdrożenie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w tym zakresie zwiększyło zyski zatrzymane Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 33 055 tysięcy złotych.

- **Rachunkowość zabezpieczeń**

Na dzień 1 stycznia 2018 roku Spółka posiadała instrumenty zabezpieczające zmienność przepływów pieniężnych

związanych z wyemitowanymi obligacjami z tytułu ryzyka stopy procentowej. Wspomniane instrumenty IRS objęte są rachunkowością zabezpieczeń.

Analiza ryzyk i korzyści związanych z przyjęciem rozwiązań dotyczących rachunkowości zabezpieczeń wprowadzanych przez MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w kontekście charakterystyki portfela instrumentów finansowych w Spółce wskazała na zasadność dalszego stosowania zasad określonych w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. Nie oczekuje się, aby zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w części dotyczącej rachunkowości zabezpieczeń wpłynęło istotnie na sprawozdanie finansowe Spółki w odniesieniu do zawartych transakcji. Spółka na bieżąco monitoruje trwające prace prowadzone przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w zakresie przepisów MSSF 9 *Instrumenty finansowe* odnoszących się do obszaru rachunkowości zabezpieczeń, w tym w odniesieniu do daty obligatoryjnego ich zastosowania.

- **Wycena zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji finansowych**

Spółka przeprowadziła analizę wpływu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* na wycenę zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji finansowych. W wyniku przeprowadzonej analizy nie zidentyfikowano istotnego wpływu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* na wycenę zobowiązań w kwocie odpisu na oczekiwane straty kredytowe.

MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*

Wyjaśnienia do MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*

Data wejścia w życie w UE - okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 lub po tej dacie.

Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną*, KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów* oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów.

Najistotniejsze zasady jakie wprowadza MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* obejmują:

- wprowadzanie pięciostopniowego modelu ujmowania przychodów obejmującego kolejno: identyfikację umowy z klientem, identyfikację poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia, określenie ceny transakcyjnej, alokację ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczeń oraz ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy;
- rozpoznawanie przychodów w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) ciężącego na Spółce zobowiązania do przekazania składnika aktywów. Składnik aktywów jest przekazany, gdy nastąpił transfer kontroli nad nim;
- określenie ceny transakcji na poziomie kwoty wynagrodzenia, do którego jednostka zgodnie ze swoimi oczekiwaniami będzie uprawniona w zamian za przekazane składniki aktywów lub usług z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

Nowy standard wymaga ujawniania w sprawozdaniach finansowych znacznie większej ilości informacji o sprzedaży i przychodach, co ma na celu pomóc użytkownikom sprawozdań w zrozumieniu natury, okresu rozpoznania, kwoty oraz ryzyk i niepewności związanych z przychodami i przepływami wynikającymi z umów z klientami. Jednostka zobowiązana jest w szczególności do ujawnienia ilościowej i jakościowej informacji dotyczącej: umów z klientami, kluczowych przyjętych przez jednostkę założeń i szacunków oraz skapitalizowanych kosztów pozyskania i spełnienia umów.

Wpływ na sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2018 roku

Spółka zdecydowała się na zastosowanie zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym w dniu jego pierwszego zastosowania. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Spółka zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną*, KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów* oraz interpretacje związane z ujmowaniem przychodów przed wejściem w życie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*.

Przeprowadzona została analiza umów z klientami w pięciu krokach, które są niezbędne z punktu widzenia prawidłowego ustalenia przychodów zgodnie z MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* – od identyfikacji umowy (lub ich grup), przez wskazanie pojedynczych zobowiązań i ustalenie cen, przyporządkowanie ich do poszczególnych zobowiązań i rozpoznanie przychodu.

W ramach przeprowadzonej analizy Spółka przeanalizowała zawarte umowy m.in. pod kątem występowania kwoty

zmiennej wynagrodzenia, udzielania gwarancji na sprzedane towary, spełniania przez umowy warunku uznania ich za umowy połączone oraz występowania w umowach elementów finansowania.

Na podstawie przeprowadzonej analizy umów z klientami Spółka ocenia, iż wdrożenie standardu MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* nie wpływa na kapitały własne Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku.

W ocenie Zarządu wprowadzenie następujących zmian do standardów oraz interpretacji nie miało istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie w UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
Zmiany do MSSF 4 <i>Umowy ubezpieczeniowe</i>	1 stycznia 2018
Zmiany do MSSF 2 <i>Płatności na bazie akcji: Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji</i>	1 stycznia 2018
Zmiany do MSR 40 <i>Nieruchomości inwestycyjne - Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych</i>	1 stycznia 2018
Interpretacja KIMSF 22 <i>Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe</i>	1 stycznia 2018
Zmiany do różnych standardów <i>Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)</i> :	
MSSF 1 <i>Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy</i>	1 stycznia 2018
MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i>	1 stycznia 2018

Pozostałe zmiany zasad rachunkowości stosowanych przez Spółkę

Od dnia 1 stycznia 2018 roku Spółka prezentuje skutki wyceny oraz zrealizowany wynik na transakcjach terminowych - pochodnych instrumentach finansowych w szyku rozwartym, wykazując zrealizowany wynik na pojedynczym kontrakcie. Poprzednio Spółka stosowała podejście uproszczone, polegające na ujmowaniu skutków wyceny oraz zrealizowanego wyniku na kontraktach przy uwzględnieniu strony zakupowej lub sprzedażowej danego kontraktu.

Wpływ opisanej powyżej zmiany prezentacyjnej na sprawozdanie z sytuacji finansowej za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku prezentuje poniższa tabela. Zmiana nie wpłynęła na wynik finansowy Spółki.

	Stan na 31 grudnia 2017 (dane zatwierdzone)	Zmiana prezentacyjna w zakresie instrumentów pochodnych	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
AKTYWA			
Aktywa trwałe	27 371 425	259	27 371 684
Instrumenty pochodne	26 445	259	26 704
Aktywa obrotowe	2 901 667	48 023	2 949 690
Instrumenty pochodne	6 971	48 023	54 994
SUMA AKTYWÓW	30 273 092	48 282	30 321 374
PASYWA			
Zobowiązania długoterminowe	9 530 528	259	9 530 787
Instrumenty pochodne	4 958	259	5 217
Zobowiązania krótkoterminowe	3 364 658	48 023	3 412 681
Instrumenty pochodne	9 226	48 023	57 249
SUMA PASYWÓW	30 273 092	48 282	30 321 374

9. Sezonowość działalności

Działalność Spółki związana z handlem energią elektryczną nie ma charakteru sezonowego, zatem w tym zakresie przedstawiane wyniki Spółki nie odnotowują istotnych wahań w trakcie roku. Ze względu na prowadzoną działalność holdingową, Spółka może wykazywać istotne przychody finansowe z tytułu dywidend ujmowane w datach podjęcia uchwał o wypłacie dywidendy, chyba że uchwały te wskazują inne daty ustalenia prawa do dywidendy. W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku Spółka rozpoznała przychód z tytułu dywidendy w wysokości 819 437 tysięcy złotych, a w okresie porównywalnym – 560 832 tysiące złotych.

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

10. Informacje dotyczące segmentów działalności

Działalność Spółki jest wykazywana w dwóch segmentach: w segmencie „Sprzedaż” oraz w segmencie „Działalność holdingowa”.

W segmencie „Działalność holdingowa” aktywa segmentu obejmują:

- udziały i akcje w jednostkach zależnych i współzależnych;
- nabyte od jednostek zależnych obligacje;
- należności z tytułu pożyczek udzielonych w ramach usługi cash pool łącznie z lokatą związaną z usługą cash pool;
- należności z tytułu pozostałych pożyczek udzielonych spółkom powiązanym;
- aktywa wynikające z wyceny instrumentów zabezpieczających związanych z wyemitowanymi obligacjami.

W segmencie „Działalność holdingowa” zobowiązania segmentu obejmują:

- obligacje wyemitowane przez Spółkę wraz z zobowiązaniem wynikającym z wyceny instrumentów zabezpieczających związanych z wyemitowanymi obligacjami;
- kredyty otrzymane z Europejskiego Banku Inwestycyjnego przeznaczone na realizację zadań inwestycyjnych w spółkach zależnych;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek od spółek powiązanych, w tym w ramach usługi cash pool.

W ramach segmentu „Działalność holdingowa” wykazywane są rozrachunki wewnątrzgrupowe związane z rozliczeniami podatku dochodowego spółek należących do Podatkowej Grupy Kapitałowej.

Przychody i koszty finansowe obejmują przychody z tytułu dywidendy oraz przychody i koszty odsetkowe netto uzyskiwane i ponoszone przez Spółkę w związku z funkcjonowaniem w Grupie modelu centralnego finansowania.

Koszty ogólnego zarządu Spółki prezentowane są jako koszty nieprzypisane, gdyż ponoszone są one na rzecz całej Grupy i nie można ich bezpośrednio przyporządkować do segmentu operacyjnego.

Przez EBIT Spółka rozumie zysk/stratę z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami i kosztami finansowymi, tj. zysk (stratę) operacyjną.

Przez EBITDA Spółka rozumie zysk/stratę z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami i kosztami finansowymi powiększony o amortyzację oraz odpisy aktualizujące aktywa niefinansowe.

TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku lub na dzień 30 września 2018 roku (niebadane)

	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody				
Przychody ze sprzedaży poza Grupę	744 817	-	-	744 817
Przychody ze sprzedaży w Grupie	5 059 569	8 197	-	5 067 766
Przychody segmentu ogółem	5 804 386	8 197	-	5 812 583
Zysk/(strata) segmentu	130 156	8 197	-	138 353
Koszty nieprzypisane	-	-	(91 570)	(91 570)
EBIT	130 156	8 197	(91 570)	46 783
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	(138 650)	5 843	(132 807)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	130 156	(130 453)	(85 727)	(86 024)
Podatek dochodowy	-	-	(24 195)	(24 195)
Zysk/(strata) netto za okres	130 156	(130 453)	(109 922)	(110 219)
Aktywa i zobowiązania				
Aktywa segmentu	2 334 391	28 054 208	-	30 388 599
Aktywa nieprzypisane	-	-	85 546	85 546
Aktywa ogółem	2 334 391	28 054 208	85 546	30 474 145
Zobowiązania segmentu	1 023 350	11 808 296	-	12 831 646
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	775 340	775 340
Zobowiązania ogółem	1 023 350	11 808 296	775 340	13 606 986
EBIT	130 156	8 197	(91 570)	46 783
Amortyzacja	(3 528)	-	-	(3 528)
Odpisy aktualizujące	275	-	-	275
EBITDA	133 409	8 197	(91 570)	50 036
Pozostałe informacje dotyczące segmentu				
Nakłady inwestycyjne *	5 971	-	-	5 971

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz długoterminowe aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw majątkowych pochodzenia energii.

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (niebadane) lub na dzień 31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)

	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody				
Przychody ze sprzedaży poza Grupę	734 446	-	-	734 446
Przychody ze sprzedaży w Grupie	4 628 850	31 385	-	4 660 235
Przychody segmentu ogółem	5 363 296	31 385	-	5 394 681
Zysk/(strata) segmentu	281 969	31 385	-	313 354
Koszty nieprzypisane	-	-	(86 006)	(86 006)
EBIT	281 969	31 385	(86 006)	227 348
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	683 930	2 076	686 006
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	281 969	715 315	(83 930)	913 354
Podatek dochodowy	-	-	(53 539)	(53 539)
Zysk/(strata) netto za okres	281 969	715 315	(137 469)	859 815
Aktywa i zobowiązania				
Aktywa segmentu	1 796 606	28 423 410	-	30 220 016
Aktywa nieprzypisane	-	-	101 358	101 358
Aktywa ogółem	1 796 606	28 423 410	101 358	30 321 374
Zobowiązania segmentu	591 436	12 115 606	-	12 707 042
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	236 426	236 426
Zobowiązania ogółem	591 436	12 115 606	236 426	12 943 468
EBIT	281 969	31 385	(86 006)	227 348
Amortyzacja	(4 270)	-	-	(4 270)
Odpisy aktualizujące	212	-	-	212
EBITDA	286 027	31 385	(86 006)	231 406
Pozostałe informacje dotyczące segmentu				
Nakłady inwestycyjne *	32	-	-	32

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz długoterminowe aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw majątkowych pochodzenia energii.

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku osiągnięte przychody ze sprzedaży do dwóch głównych klientów, wchodzących w skład Grupy TAURON, stanowiły 73% i 10% łącznych przychodów Spółki w segmencie „Sprzedaż” i wynosiły odpowiednio 4 223 992 tysiące złotych i 574 767 tysięcy złotych. W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2017 roku osiągnięte przychody ze sprzedaży do dwóch głównych klientów, wchodzących w skład Grupy TAURON, stanowiły 70% i 11% łącznych przychodów Spółki w segmencie „Sprzedaż” i wynosiły odpowiednio 3 769 689 tysięcy złotych i 592 316 tysięcy złotych.

TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody				
Sprzedaż poza Grupę	323 594	-	-	323 594
Sprzedaż w Grupie	1 769 018	8 192	-	1 777 210
Przychody segmentu ogółem	2 092 612	8 192	-	2 100 804
Zysk/(strata) segmentu	101 882	8 192	-	110 074
Koszty nieprzypisane	-	-	(26 850)	(26 850)
EBIT	101 882	8 192	(26 850)	83 224
Przychody (koszty) finansowe netto	-	860 542	(22 059)	838 483
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	101 882	868 734	(48 909)	921 707
Podatek dochodowy	-	-	(20 200)	(20 200)
Zysk/(strata) netto za okres	101 882	868 734	(69 109)	901 507
EBIT	101 882	8 192	(26 850)	83 224
Amortyzacja	(1 042)	-	-	(1 042)
Odpisy aktualizujące	140	-	-	140
EBITDA	102 784	8 192	(26 850)	84 126
Pozostałe informacje dotyczące segmentu				
Nakłady inwestycyjne *	1 687	-	-	1 687

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz długoterminowe aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw majątkowych pochodzenia energii.

Okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (niebadane)

	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody				
Sprzedaż poza Grupę	236 280	-	-	236 280
Sprzedaż w Grupie	1 537 749	-	-	1 537 749
Przychody segmentu ogółem	1 774 029	-	-	1 774 029
Zysk/(strata) segmentu	26 082	-	-	26 082
Koszty nieprzypisane	-	-	(32 632)	(32 632)
EBIT	26 082	-	(32 632)	(6 550)
Przychody (koszty) finansowe netto	-	(48 472)	8 934	(39 538)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	26 082	(48 472)	(23 698)	(46 088)
Podatek dochodowy	-	-	5 572	5 572
Zysk/(strata) netto za okres	26 082	(48 472)	(18 126)	(40 516)
EBIT	26 082	-	(32 632)	(6 550)
Amortyzacja	(1 378)	-	-	(1 378)
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-
EBITDA	27 460	-	(32 632)	(5 172)
Pozostałe informacje dotyczące segmentu				
Nakłady inwestycyjne *	-	-	-	-

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz długoterminowe aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw majątkowych pochodzenia energii.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

11. Przychody ze sprzedaży

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów bez wyłączenia akcyzy	5 754 086	5 314 079
Podatek akcyzowy	-	(609)
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	5 754 086	5 313 470
Energia elektryczna	5 508 930	5 152 615
Gaz	185 858	141 151
Prawa majątkowe pochodzenia energii	1 586	14 909
Uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych	54 927	923
Pozostałe	2 785	3 872
Przychody ze sprzedaży usług	58 497	81 211
Usługi handlowe	48 262	38 603
Pozostałe	10 235	42 608
Razem	5 812 583	5 394 681

TAURON Polska Energia S.A. działa jako agent, który odpowiada za koordynowanie i nadzór nad działaniami w zakresie zakupu, dostaw i transportu paliw. Spółka kupuje węgiel od jednostek spoza i z Grupy TAURON, natomiast sprzedaż następuje do spółek powiązanych. Spółka rozpoznaje przychód z tytułu usługi pośrednictwa – organizacji dostaw.

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku wartość surowców zakupionych, a następnie odsprzedanych w wyniku powyższych transakcji wynosiła 747 816 tysięcy złotych. Z tytułu usługi pośrednictwa Spółka rozpoznała przychód w wysokości 23 786 tysięcy złotych.

12. Koszty według rodzaju

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Amortyzacja środków trwałych i aktywów niematerialnych	(3 528)	(4 270)
Zużycie materiałów i energii	(1 176)	(1 093)
Usługi obce	(38 592)	(35 799)
Podatki i opłaty	(3 612)	(3 363)
Koszty świadczeń pracowniczych	(67 028)	(63 306)
Koszty reklamy	(18 714)	(17 421)
Pozostałe koszty rodzajowe	(960)	(1 191)
Razem koszty według rodzaju	(133 610)	(126 443)
Koszty sprzedaży	15 391	17 507
Koszty ogólnego zarządu	91 570	86 006
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(5 628 526)	(5 039 659)
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	(5 655 175)	(5 062 589)

Wzrost wartości sprzedanych towarów i materiałów w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku w stosunku do okresu porównywalnego, związany jest w głównej mierze z ujęciem w okresie porównywalnym skutków rozwiązania rezerw na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem w kwocie 203 424 tysiące złotych, co zostało opisane szerzej w nocie 29 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

13. Przychody i koszty finansowe

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Przychody i koszty z tytułu instrumentów finansowych	(132 493)	688 050
Przychody z tytułu dywidendy	819 437	560 832
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	245 728	359 450
Pozostałe przychody odsetkowe	4 800	11 014
Koszty odsetkowe	(238 408)	(245 549)
Prowizje związane z finansowaniem zewnętrznym	(13 519)	(10 938)
Wynik na instrumentach pochodnych	(668)	(4 683)
Różnice kursowe	(87 430)	6 808
Nadwyżka (utworzenia)/rozwiązania odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji	(1 003 061)	70 845
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek	139 102	(60 578)
Pozostałe	1 526	849
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(314)	(2 044)
Odsetki z tytułu dyskonta	-	(2 330)
Pozostałe	(314)	286
Razem, w tym w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:	(132 807)	686 006
Przychody z tytułu dywidendy	819 437	560 832
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	245 728	359 450
Koszty odsetkowe od zadłużenia	(238 408)	(245 549)
Aktualizacja wartości udziałów i akcji	(1 003 061)	70 845
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek	139 102	(60 578)
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(95 605)	1 006

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku wystąpiła nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi w wysokości 87 430 tysięcy złotych. Ujemne różnice kursowe dotyczą w głównej mierze różnic kursowych związanych z zobowiązaniami Spółki z tytułu zadłużenia w EUR, tj. otrzymanej od spółki zależnej pożyczki, obligacji podporządkowanych oraz euroobligacji. Nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi z tego tytułu wyniosła 88 466 tysięcy złotych. W okresie porównywalnym wystąpiła nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku wystąpiła nadwyżka utworzenia odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji w wysokości 1 003 061 tysięcy złotych, co związane jest w głównej mierze z ujęciem odpisów aktualizujących wartość akcji: TAURON Wydobywanie S.A. w kwocie 1 040 754 tysiące złotych i TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 473 517 tysięcy złotych oraz odwróceniem odpisów aktualizujących wartość udziałów w spółce TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. w kwocie 538 144 tysiące złotych w wyniku testów na utratę wartości aktywów przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2018 roku, o czym szerzej w nocy 17 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

14. Podatek dochodowy

14.1. Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Bieżący podatek dochodowy	(37 913)	(51 575)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(31 132)	(51 839)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(6 781)	264
Odroczony podatek dochodowy	13 718	(1 964)
Podatek dochodowy wykazywany w wyniku finansowym	(24 195)	(53 539)
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów	2 809	1 563

14.2. Odroczonego podatek dochodowy

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
z tytułu odsetek i odpisów od posiadanych obligacji i pożyczek	-	29 275
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pozostałych aktywów finansowych	94 276	9 694
od wyceny instrumentów zabezpieczających	2 618	5 412
pozostałe	9 277	4 812
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	106 171	49 193
od rezerw na świadczenia pracownicze	718	660
od pozostałych rezerw bilansowych i rozliczeń międzyokresowych	2 429	2 270
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	2 731	821
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	59 481	258
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych	116 654	13 299
pozostałe	1 914	2 042
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	183 927	19 350
Aktywa/(Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	77 756	(29 843)
Aktywa/(Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego ujmowane z wynikiem finansowym	(10 685)	(24 403)
Aktywa/(Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego ujmowane z pozostałymi całkowitymi dochodami	(2 631)	(5 440)
Aktywa/(Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego ujmowane z zyskami zatrzymanymi	91 072	-

Aktywa z tytułu podatku odroczonego od ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne Spółka ujmuje tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Spółka ocenia, iż ujemne różnice przejściowe związane z ujęciem odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych w kwocie 7 678 975 tysięcy złotych nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości z uwagi na brak zamiaru sprzedaży powyższych inwestycji i w związku z powyższym nie tworzy od nich aktywa na podatek odroczonego.

W związku z prognozowanym zyskiem podatkowym za 2018 rok dla Podatkowej Grupy Kapitałowej („PGK”), do której należy Spółka oraz prognozowanymi zyskami podatkowymi w latach kolejnych, w sprawozdaniu finansowym aktywo z tytułu podatku odroczonego od wszystkich ujemnych różnic przejściowych poza opisanymi powyżej zostało rozpoznane w pełnej wysokości.

Wzrost aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych związany jest w głównej mierze z ujęciem na dzień 30 września 2018 roku, zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, odpisu aktualizującego wartość posiadanych obligacji, udzielonych pożyczek i należności z tytułu umowy cash pool oraz wyceny udzielonych pożyczek w łącznej kwocie 73 906 tysięcy złotych.

15. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W dniu 12 marca 2018 roku Zarząd TAURON Polska Energia S.A. podjął uchwałę w sprawie skierowania wniosku do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A. o przeznaczenie zysku netto Spółki za rok obrotowy 2017 w wysokości 854 351 tysięcy złotych na zasilenie kapitału zapasowego Spółki. W dniu 16 kwietnia 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę zgodnie z rekomendacją Zarządu.

W dniu 13 marca 2017 roku Zarząd TAURON Polska Energia S.A. podjął uchwałę w sprawie skierowania wniosku do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A. o pokrycie straty netto Spółki za rok obrotowy 2016 w wysokości 166 253 tysiące złotych z kapitału zapasowego Spółki. W dniu 29 maja 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę zgodnie z rekomendacją Zarządu.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

16. Nieruchomości inwestycyjne

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
WARTOŚĆ BRUTTO		
Bilans otwarcia	36 169	36 169
Zakup bezpośredni	3 926	-
Bilans zamknięcia	40 095	36 169
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)		
Bilans otwarcia	(14 468)	(10 851)
Amortyzacja za okres	(2 712)	(2 712)
Bilans zamknięcia	(17 180)	(13 563)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	21 701	25 318
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	22 915	22 606

Nieruchomość inwestycyjną stanowią prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz budynki zlokalizowane w Katowicach Szopienicach przy ul. Lwowskiej 23. W dniu 17 kwietnia 2018 roku Zarząd Spółki, wykonując zobowiązania Spółki wynikające z podpisanej w 2008 roku przedwstępnej umowy sprzedaży, postanowił o nabyciu przez Spółkę od PKO Leasing S.A. prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych zlokalizowanych w Katowicach Szopienicach przy ul. Lwowskiej 23 wraz z prawem własności posadowionych na nich budynków. W dniu 25 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza Spółki wyraziła zgodę na nabycie przez Spółkę powyższych nieruchomości. W dniu 30 maja 2018 roku zawarta została pomiędzy Spółką a PKO Leasing S.A. umowa sprzedaży, na podstawie której Spółka nabyła powyższą nieruchomość inwestycyjną.

17. Udziały i akcje

Zmiana stanu udziałów i akcji w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 30 września 2018 roku (niebadane)

Lp.	Spółka	Wartość brutto				Odpisy aktualizujące				Wartość netto	
		Bilans otwarcia	Wpływ zastosowania MSSF 9	Bilans otwarcia po przekształceniu	(Zmniejszenia) Zwiększenia	Bilans zamknięcia	Bilans otwarcia	Zmniejszenia (Zwiększenia)	Bilans zamknięcia	Bilans otwarcia	Bilans zamknięcia
1	TAURON Wydobycie S.A.	1 001 755	-	1 001 755	340 000	1 341 755	(147 870)	(1 040 754)	(1 188 624)	853 885	153 131
2	TAURON Wytwarzanie S.A.	7 085 701	-	7 085 701	780 000	7 865 701	(5 347 296)	(473 517)	(5 820 813)	1 738 405	2 044 888
3	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	1 928 043	-	1 928 043	-	1 928 043	-	-	-	1 928 043	1 928 043
4	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	1 939 765	-	1 939 765	-	1 939 765	(1 125 693)	538 144	(587 549)	814 072	1 352 216
5	Marselwind Sp. z o.o.	307	-	307	-	307	-	-	-	307	307
6	TAURON Serwis Sp. z o.o.	1 268	-	1 268	-	1 268	-	-	-	1 268	1 268
7	Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	3 551 026	-	3 551 026	350 000	3 901 026	-	-	-	3 551 026	3 901 026
8	TAURON Dystrybucja S.A.	10 511 628	-	10 511 628	-	10 511 628	-	-	-	10 511 628	10 511 628
9	TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	201 045	-	201 045	439 317	640 362	-	-	-	201 045	640 362
10	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	613 505	-	613 505	-	613 505	-	-	-	613 505	613 505
11	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	129 823	-	129 823	-	129 823	-	-	-	129 823	129 823
12	TAURON Czech Energy s.r.o.	4 223	-	4 223	-	4 223	-	-	-	4 223	4 223
13	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	41 178	-	41 178	-	41 178	-	-	-	41 178	41 178
14	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	55 056	-	55 056	6 000	61 056	(55 056)	(6 000)	(61 056)	-	-
15	TAURON Sweden Energy AB (publ)	28 382	-	28 382	-	28 382	-	(20 933)	(20 933)	28 382	7 449
16	Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. ¹	1 269	-	1 269	-	1 269	-	-	-	1 269	1 269
17	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	39 831	-	39 831	-	39 831	-	-	-	39 831	39 831
18	TAMEH HOLDING Sp. z o.o.	415 852	-	415 852	-	415 852	-	-	-	415 852	415 852
19	PGE E1 Sp. z o.o.	26 546	(13 895)	12 651	6 000	18 651	-	-	-	26 546	18 651
20	Magenta Grupa TAURON Sp. z o.o.	9 500	-	9 500	-	9 500	-	-	-	9 500	9 500
21	ElectroMobility Poland S.A.	2 500	-	2 500	5 000	7 500	-	-	-	2 500	7 500
22	Pozostałe	391	-	391	-	391	-	-	-	391	391
Razem		27 588 594	(13 895)	27 574 699	1 926 317	29 501 016	(6 675 915)	(1 003 060)	(7 678 975)	20 912 679	21 822 041

¹ W dniu 8 października 2018 roku nastąpiła zmiana nazwy spółki z dotychczasowej Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. na Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o.

Zmiany stanu inwestycji długoterminowych, które miały miejsce w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku wynikały z następujących transakcji:

- Podwyższenie kapitału zakładowego spółki ElectroMobility Poland S.A.

W dniu 3 stycznia 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ElectroMobility Poland S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 20 000 tysięcy złotych poprzez zwiększenie wartości nominalnej akcji. Wartość nominalna akcji posiadanych przez Spółkę została zwiększona z 2 500 tysięcy złotych do 7 500 tysięcy złotych, w zamian za wkład pieniężny o wartości 5 000 tysięcy złotych. W dniu 16 stycznia 2018 roku Spółka przekazała środki na podwyższenie kapitału. W dniu 23 kwietnia 2018 roku zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki ElectroMobility Poland S.A.

- Dopłaty do kapitału Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W dniu 1 marca 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. podjęło uchwałę o wniesieniu dopłat do kapitałów spółki w kwocie 6 000 tysięcy złotych. Celem wniesienia dopłat jest zapewnienie możliwości finansowania działalności spółki. Środki pieniężne w ramach dopłat zostały wniesione przez Spółkę w dniu 7 marca 2018 roku.

- Podwyższenie kapitału zakładowego spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

W dniu 29 marca 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 3 500 tysięcy złotych poprzez utworzenie 70 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 złotych każdy. Wartość nominalna udziałów posiadanych przez Spółkę została zwiększona z 35 850 tysięcy złotych do 39 350 tysięcy złotych. Objęcie nowych udziałów przez Spółkę nastąpiło po cenie 5 000 złotych za każdy udział, tj. za łączną kwotę 350 000 tysięcy złotych. W dniu 12 kwietnia 2018 roku Spółka przekazała środki na podwyższenie kapitału. W dniu 27 kwietnia 2018 roku zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

- Podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Wydobycie S.A.

W dniu 26 kwietnia 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki TAURON Wydobycie S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 3 400 tysięcy złotych poprzez emisję 340 000 nowych akcji o wartości nominalnej 10 złotych każda. Wartość nominalna akcji posiadanych przez Spółkę została zwiększona z 357 111 tysięcy złotych do 360 511 tysięcy złotych. Objęcie nowych akcji przez Spółkę nastąpiło po cenie 1 000 złotych za każdą akcję, tj. za łączną kwotę 340 000 tysięcy złotych. W dniu 9 maja 2018 roku Spółka przekazała środki na podwyższenie kapitału. W dniu 25 maja 2018 roku zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Wydobycie S.A.

- Podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Dystrybucja Serwis S.A.

W dniu 18 czerwca 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników spółki TAURON Dystrybucja Serwis S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 4 393 tysiące złotych poprzez emisję 4 393 170 nowych akcji o wartości nominalnej 1 złotych każda. Wartość nominalna akcji posiadanych przez Spółkę została zwiększona z 5 101 tysięcy złotych do 9 494 tysiące złotych. Objęcie nowych akcji przez Spółkę nastąpiło po cenie 100 złotych za każdą akcję, tj. za łączną kwotę 439 317 tysięcy złotych. W dniu 3 lipca 2018 roku Spółka przekazała środki na podwyższenie kapitału. W dniu 22 sierpnia 2018 roku zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Dystrybucja Serwis S.A.

- Podwyższenie kapitału zakładowego spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o.

W dniu 9 sierpnia 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę 60 000 tysięcy złotych poprzez utworzenie 425 530 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 złotych każdy. Wszystkie nowe udziały zostały objęte i opłacone przez wspólników spółki proporcjonalnie do wniesionych udziałów. Wartość nominalna udziałów posiadanych przez Spółkę została zwiększona z 31 086 tysięcy złotych do 37 086 tysięcy złotych, w zamian za wkład pieniężny o wartości 6 000 tysięcy złotych. W dniu 22 sierpnia 2018 roku Spółka przekazała środki na podwyższenie kapitału. W dniu 11 września 2018 roku zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o.

- Podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Wytwarzanie S.A.

W dniu 9 sierpnia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki TAURON Wytwarzanie S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 7 800 tysięcy złotych poprzez emisję 780 000 nowych akcji o wartości nominalnej 10 złotych każda. Wartość nominalna akcji posiadanych przez Spółkę została zwiększona z 1 494 459 tysięcy złotych do 1 502 259 tysięcy złotych. Objęcie nowych akcji przez Spółkę nastąpiło po cenie 1 000 złotych za każdą akcję, tj. za łączną kwotę 780 000 tysięcy złotych. W dniach 27 oraz 28 sierpnia 2018 roku Spółka przekazała środki na podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Wytwarzanie S.A. Po dniu bilansowym, w dniu 19 października 2018 roku zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Wytwarzanie S.A.

- Odpis aktualizujący udziały Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku został utworzony odpis aktualizujący udziały w spółce zależnej w wysokości 6 000 tysięcy złotych.

- Odpis aktualizujący udziały TAURON Sweden Energy AB (publ)

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku został utworzony odpis aktualizujący udziały w spółce zależnej w wysokości 20 933 tysiące złotych.

Testy na utratę wartości

Z uwagi na długotrwałe utrzymywanie się kapitalizacji Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej oraz zmiany w zakresie cen uprawnień do emisji gazów cieplarnianych oraz cen surowców na rynkach światowych i zmianę sytuacji na krajowym rynku węgla energetycznego, a także zmiany Ustawy o odnawialnych źródłach energii i procedowanie rozwiązań funkcjonalnych regulaminu rynku mocy, utrzymujące się niekorzystne warunki rynkowe z punktu widzenia rentowności energetyki konwencjonalnej została wykonana analiza skutków zmian sytuacji rynkowej w trzecim kwartale bieżącego roku.

W analizowanym okresie w obszarze rynkowym zanotowano zmiany cen rynkowych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, cen energii elektrycznej oraz gazu ziemnego. Dodatkowe koszty związane z cenami uprawnień i surowców zostały bezpośrednio przeniesione na rynku w hurtowych cenach energii elektrycznej. Krótkoterminowy wzrost zmienności cen na rynku uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w trzecim kwartale 2018 roku, pod jego koniec wszedł w fazę korekty, co w spodziewanej perspektywie jest czynnikiem, którego wpływ nie powoduje zasadności zmiany długoterminowych prognoz względem informacji dostępnych na dzień 30 czerwca 2018 roku.

Z tego względu uznano, iż wyniki ostatnich testów na utratę wartości akcji i udziałów oraz pożyczek i obligacji wewnątrzgrupowych wykazanych w aktywach trwałych przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2018 roku są aktualne.

Wartość odzyskiwalną stanowi wartość użytkowa.

Testy zostały przeprowadzone w oparciu o bieżącą wartość szacowanych przepływów pieniężnych z działalności istotnych spółek na podstawie szczegółowych prognoz do roku 2027 oraz oszacowanej wartości rezydualnej, przy czym dla jednostek wytwórczych i wydobywczych prognozy obejmują cały okres ich funkcjonowania. Wykorzystanie prognoz dłuższych niż 5 – letnie wynika w szczególności z długotrwałych procesów inwestycyjnych w branży energetycznej. Założenia makroekonomiczne i sektorowe przyjmowane do prognoz aktualizowane są tak często, jak występują obserwowane na rynku przesłanki do ich zmiany. Prognozy uwzględniają także znane na dzień przeprowadzenia testu zmiany w otoczeniu prawnym.

Kluczowe założenia w zakresie testów przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2018 roku

Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) przyjętego dla wyliczeń kształtuje się w okresie projekcji między 7,16% - 10,95% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem, przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej rentowności 10 – letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 4,08%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (6%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji. Poziom WACC na dzień 30 czerwca 2018 roku wzrósł w porównaniu do poziomu na dzień 31 grudnia 2017 roku głównie z powodu wzrostu stopy wolnej od ryzyka oraz wzrostu kosztu długu.

Kluczowe założenia biznesowe wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych spółek to:

- Ceny węgla w najbliższych latach przyjęto na stabilnie wysokim poziomie z uwagi na utrzymujące się wysokie ceny na świecie oraz rosnące koszty transportu. Po roku 2021 według instytucji międzynarodowych, w ujęciu długoterminowym ceny węgla będą spadać wskutek realizacji polityki klimatycznej i odchodzenia kolejnych krajów od węgla oraz wzrostu produkcji energii w źródłach OZE. Ceny prognozowane do 2030 roku przez Bank Światowy wykazują niezmiennie tendencję spadkową. W latach 2021-2040 przyjęto realny spadek cen węgla energetycznego o 15%;
- Przyjęto ścieżkę hurtowych cen energii elektrycznej na lata 2019-2027 z perspektywą do roku 2040, uwzględniającą m.in. wpływ bilansu podaży i popytu na energię elektryczną na rynku, kosztów paliw oraz kosztów zakupu uprawnień do emisji gazów cieplarnianych. W stosunku do średniej ceny SPOT w pierwszej połowie 2018 roku założono wzrost ceny na rok 2019 o 13%. Do roku 2021 założono spadek cen energii o 3% w porównaniu do roku 2019, co wynika między innymi z poprawy bilansu mocy na skutek uruchomień nowych jednostek w Jaworznie i Opolu. Jednocześnie cena w roku 2021 jest o 9% wyższa od średniej ceny SPOT w roku 2018. Po 2021 roku w okresie do 2027 roku przyjęto wzrost cen o 7,75% w relacji do roku 2021, w latach 2028-2040 przyjęto wzrost o 1% (w cenach stałych) w stosunku do roku 2027;

- Założono utrzymanie mechanizmu operacyjnej rezerwy mocy do końca roku 2020, a więc do momentu wdrożenia Rynku Mocy;
- Uwzględniono procedowane zmiany modelu rynku polskiego w kierunku wdrożenia mechanizmu Rynku Mocy, zgodnie z przyjętą i notyfikowaną ustawą o rynku mocy i Regulaminem Rynku Mocy. Założono uruchomienie płatności za moc od roku 2021 i utrzymanie ich do roku 2030. Aukcje odbywać się będą w formie rozwiązania jednokoszykowego z podziałem długości kontraktów mocowych w zależności od stopnia nakładów inwestycyjnych – podział jednostek na nowe, modernizowane i istniejące. Średnioroczny budżet Rynku Mocy w okresie funkcjonowania mechanizmu założono na poziomie 4 mld zł;
- Przyjęto limity emisji gazów cieplarnianych dla produkcji ciepła zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów, które skorygowano o poziom działalności, tj. produkcji ciepła;
- Przyjęto wzrostową ścieżkę ceny uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w latach 2019-2027 z perspektywą do roku 2040. Do 2027 roku założono wzrost ceny rynkowej o około 40% w porównaniu do roku 2019 i około 90% w stosunku do średniej ceny w pierwszym półroczu 2018 roku, w latach 2028-2040 założono utrzymanie się ścieżki cenowej na poziomie 2027 roku (w cenach stałych);
- Przyjęto ścieżkę cenową dla świadectw pochodzenia oraz obowiązki umorzenia w kolejnych latach na bazie znowelizowanej w ubiegłym roku ustawy o odnawialnych źródłach energii. Założenia wynikają m.in. z potrzeby spełnienia indykatywnego celu OZE na rok 2020;
- Dla energii zielonej uwzględniono ograniczone okresy wsparcia, zgodnie z założeniami zapisów ustawy o odnawialnych źródłach energii określającej nowe mechanizmy przyznawania wsparcia dla energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach. Okres wsparcia został ograniczony do 15 lat liczonych od momentu wprowadzenia do sieci dystrybucyjnej po raz pierwszy energii elektrycznej, za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia;
- Zgodnie z nowelizacją ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw obowiązujący system wsparcia kogeneracji będzie rozliczony za rok 2018 do dnia 30 czerwca 2019 roku. Po roku 2019 nie ujęto wsparcia dla produkcji energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu w istniejących jednostkach węglowych;
- Założono przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od Wartości Regulacyjnej Aktywów;
- Przyjęto ścieżkę cen detalicznych energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży;
- Przyjęto wolumeny sprzedaży do klientów końcowych uwzględniające wzrost PKB oraz rosnącą konkurencję na rynku;
- Założono przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie;
- Uwzględniono zapewnienie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym oraz rozwojowych.

Dodatkowo przeprowadzono test na utratę wartości środków trwałych. W tym celu wykorzystano odpowiednie założenia opisane w zakresie testu na utratę wartości udziałów i akcji.

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazały, że najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na szacunek przepływów pieniężnych istotnych spółek są: ujęcie mechanizmu Rynku Mocy przy braku zmiany pozostałych warunków rynkowych, prognozowane ceny energii elektrycznej, przyjęte stopy dyskontowe, ceny uprawnień do emisji gazów cieplarnianych oraz ceny węgla kamiennego. W przypadku braku uwzględniania w założeniach dotyczących oszacowania wartości użytkowej akcji, udziałów oraz pożyczek i obligacji wewnątrzgrupowych mechanizmu Rynku Mocy przy braku zmiany pozostałych warunków rynkowych, kwota dodatkowego odpisu netto, który obciążyłby wynik finansowych Spółki wyniosłaby około 3 656 miliona złotych.

Wyniki przeprowadzonych testów

Wynik przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2018 roku zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, testów na utratę wartości wskazał na utratę bilansowej wartości akcji i udziałów spółek zależnych w wysokości 1 514 271 tysięcy złotych oraz na odwrócenie odpisu aktualizującego wartość udziałów spółki zależnej w wysokości 538 144 tysięcy złotych.

TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Odpisy dotyczą następujących spółek:

Spółka	WACC* przyjęty w testach na dzień		Wartość odzyskiwalna Stan na 30 czerwca 2018 (niebadane)	Kwota (ujętego)/odwróconego odpisu w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 (niebadane)
	30 czerwca 2018 (niebadane)	31 grudnia 2017		
TAURON Wytwarzanie S.A.	8,36%	8,39%	1 704 611	(473 517)
TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	9,51%	8,78%	1 573 467	538 144
TAURON Wydobycie S.A.	10,95%	10,20%	564 275	(1 040 754)

* Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem.

Konieczność dokonania odpisu akcji spółki zależnej TAURON Wydobycie S.A. na dzień 30 czerwca 2018 roku wynikała głównie z następujących okoliczności:

- wysoka zmienność warunków górniczo – geologicznych w kopalniach należących do Grupy TAURON. W okresie sześciu miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2018 roku zidentyfikowano niekorzystne uwarunkowania w przedmiotowym obszarze wpływające na osiągnięte wolumeny produkcji węgla handlowego w okresie bieżącym oraz prognozowane na kolejne lata;
- niekorzystny układ frontu wydobywczego (krótkie wybiegi ścian), co powoduje dodatkowe koszty przebrojeń;
- ograniczona konkurencja na rynku materiałów i usług górniczych skutkująca znaczącym wzrostem ich cen w pierwszej połowie 2018 roku oraz w latach kolejnych.

Konieczność dokonania odpisu akcji i udziałów spółki zależnej TAURON Wytwarzanie S.A. na dzień 30 czerwca 2018 roku wynikała w szczególności z następujących okoliczności:

- wzrost cen paliwa węglowego oraz uprawnień do emisji gazów cieplarnianych;
- wzrost kosztów transportu spowodowany zwiększeniem wolumenu węgla importowanego.

Możliwość odwrócenia odpisu udziałów spółki zależnej TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. na dzień 30 czerwca 2018 roku wynikała w szczególności ze zmian regulacji w zakresie OZE dotyczących sposobu wyznaczania opłaty zastępczej oraz opodatkowania farm wiatrowych, jak i również ze wzrostu cen energii oraz świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych.

Przeprowadzono również test na utratę wartości pożyczek udzielonych Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A., którego wyniki wskazały na brak konieczności dokonania odpisu przy przyjęciu założeń spójnych z testami na utratę wartości akcji i udziałów.

Zmiana stanu udziałów i akcji w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 30 września 2017 roku (niebadane)

Lp.	Spółka	Wartość brutto			Odpisy aktualizujące			Wartość netto	
		Bilans otwarcia	(Zmniejszenia) Zwiększenia	Bilans zamknięcia	Bilans otwarcia	Zmniejszenia (Zwiększenia)	Bilans zamknięcia	Bilans otwarcia	Bilans zamknięcia
1	TAURON Wydobycie S.A.	841 755	160 000	1 001 755	-	-	-	841 755	1 001 755
2	TAURON Wytwarzanie S.A.	7 236 727	(151 026)	7 085 701	(5 403 825)	120 057	(5 283 768)	1 832 902	1 801 933
3	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	1 328 043	600 000	1 928 043	-	-	-	1 328 043	1 928 043
4	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	939 765	-	939 765	(939 765)	-	(939 765)	-	-
5	Marselwind Sp. z o.o.	107	200	307	-	-	-	107	307
6	TAURON Serwis Sp. z o.o.	1 268	-	1 268	-	-	-	1 268	1 268
7	Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	-	3 551 026	3 551 026	-	-	-	-	3 551 026
8	TAURON Dystrybucja S.A.	9 511 628	-	9 511 628	-	-	-	9 511 628	9 511 628
9	TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	-	201 045	201 045	-	-	-	-	201 045
10	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	613 505	-	613 505	-	-	-	613 505	613 505
11	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	129 823	-	129 823	-	-	-	129 823	129 823
12	TAURON Czech Energy s.r.o.	4 223	-	4 223	-	-	-	4 223	4 223
13	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	41 178	-	41 178	-	-	-	41 178	41 178
14	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	55 056	-	55 056	-	(49 212)	(49 212)	55 056	5 844
15	TAURON Sweden Energy AB (publ)	28 382	-	28 382	-	-	-	28 382	28 382
16	Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. ¹	1 269	-	1 269	-	-	-	1 269	1 269
17	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	39 831	-	39 831	-	-	-	39 831	39 831
18	TAMEH HOLDING Sp. z o.o.	415 852	-	415 852	-	-	-	415 852	415 852
19	PGE EJ 1 Sp. z o.o.	26 546	-	26 546	-	-	-	26 546	26 546
20	ElectroMobility Poland S.A.	2 500	-	2 500	-	-	-	2 500	2 500
21	Pozostałe	550	21	571	-	-	-	550	571
Razem		21 218 008	4 361 266	25 579 274	(6 343 590)	70 845	(6 272 745)	14 874 418	19 306 529

¹ W dniu 8 października 2018 roku nastąpiła zmiana nazwy spółki z dotychczasowej Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. na Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o.

18. Obligacje

W ramach funkcjonowania centralnego modelu finansowania TAURON Polska Energia S.A. nabywa obligacje emitowane przez spółki Grupy TAURON.

Salda nabytych obligacji i naliczonych odsetek na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku, z podziałem na poszczególne spółki, które wyemitowały obligacje, prezentuje tabela poniżej.

Spółka	Stan na 30 września 2018 (niebadane)				Stan na 31 grudnia 2017		
	Wartość nominalna nabytych obligacji	Naliczone odsetki	Odpis aktualizujący	Razem	Wartość nominalna nabytych obligacji	Naliczone odsetki	Razem
TAURON Wytwarzanie S.A.	286 150	390	(5 085)	281 455	1 064 920	10 689	1 075 609
TAURON Dystrybucja S.A.	3 300 000	41 286	(8 711)	3 332 575	3 770 000	62 326	3 832 326
TAURON Ciepło Sp. z o.o.	1 075 000	16 680	(8 581)	1 083 099	1 075 000	15 169	1 090 169
TAURON Wydobycie S.A.	570 000	12 246	(128 281)	453 965	570 000	4 592	574 592
TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	160 000	396	(754)	159 642	-	-	-
Razem	5 391 150	70 998	(151 412)	5 310 736	6 479 920	92 776	6 572 696
Długoterminowe	5 391 150	-	(148 526)	5 242 624	6 009 920	-	6 009 920
Krótkoterminowe	-	70 998	(2 886)	68 112	470 000	92 776	562 776

Obligacje wewnętrzne o terminie wykupu poniżej jednego roku, wobec których planowane jest rolowanie, klasyfikowane są jako instrumenty długoterminowe. Taka klasyfikacja odzwierciedla charakter finansowania będącego częścią programu emisji obligacji wewnętrznych, w ramach którego odbywa się zarządzanie środkami pieniężnymi o horyzoncie średnio i długoterminowym. W umowach zostały zawarte mechanizmy umożliwiające rolowanie obligacji. Na dzień 30 września 2018 roku wartość nominalna obligacji o terminie wykupu poniżej jednego roku, które zostały zaklasyfikowane jako długoterminowe, wyniosła 416 150 tysięcy złotych.

Zmianę stanu odpisów aktualizujących wartość obligacji przedstawia poniższa tabela.

Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku (niebadane)	
Stan na 31 grudnia 2017 roku	-
Wpływ zastosowania MSSF 9	(396 593)
Stan na 1 stycznia 2018 roku	(396 593)
(Zwiększenie)/zmniejszenie odpisów	195 131
Przesunięcie odpisów do należności z tytułu umowy cash pool	50 050
Stan na 30 czerwca 2018 roku	(151 412)

Najistotniejszy wpływ na zmniejszenie odpisów aktualizujących wartość obligacji miała dokonana przez Spółkę zmiana szacunku ryzyka kredytowego dotyczącego obligacji spółki zależnej TAURON Wytwarzanie S.A. oraz spłata części obligacji przez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 620 000 tysięcy złotych.

19. Pożyczki udzielone

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)				Stan na 31 grudnia 2017		
	Kapitał*	Odsetki	Odpis aktualizujący	Razem	Kapitał	Odsetki	Razem
Pożyczka udzielona TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	-	-	-	-	120 000	19 268	139 268
Pożyczki udzielone EC Stalowa Wola S.A.	203 827	262	(190)	203 899	529 007	41 425	570 432
Pożyczka udzielona PGE EJ 1 Sp. z o.o.	7 740	182	(48)	7 874	2 940	14	2 954
Pożyczki udzielone w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	621 167	3 319	(103 693)	520 793	189 928	598	190 526
Razem	832 734	3 763	(103 931)	732 566	841 875	61 305	903 180
Długoterminowe	421 637	443	(100 343)	321 737	326 790	56 199	382 989
Krótkoterminowe	411 097	3 320	(3 588)	410 829	515 085	5 106	520 191

*Uwzględniona została wycena kapitału według zamortyzowanego kosztu, za wyjątkiem pożyczki podporządkowanej udzielonej EC Stalowa Wola S.A. wycenianej w wartości godziwej.

Pożyczka udzielona spółce zależnej

W dniu 27 lutego 2018 roku spółka zależna TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. dokonała całkowitej spłaty kwoty pożyczki w wysokości 120 000 tysięcy złotych wraz z naliczonymi odsetkami w wysokości 20 113 tysięcy złotych, wynikającej z umowy pożyczki zawartej w 2015 roku w kwocie 1 120 000 tysięcy złotych, przeznaczonej na nabycie w celu umorzenia obligacji wewnątrzgrupowych wyemitowanych przez pożyczkobiorcę w latach ubiegłych, w celu finansowania budowy farm wiatrowych.

Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć

W dniu 12 stycznia 2018 roku Spółka zawarła z Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. umowę pożyczki w kwocie 27 000 tysięcy złotych, z przeznaczeniem na potrzeby działalności pożyczkobiorcy. Zgodnie z umową spłata pożyczki wraz z odsetkami, naliczonymi w oparciu o stawkę WIBOR 1M powiększoną o marżę, była przewidziana w terminie do dnia 28 lutego 2018 roku, a zabezpieczeniem spłaty pożyczki, naliczonych odsetek oraz kosztów i innych kwot należnych Spółce z tytułu umowy był weksel własny in blanco pożyczkobiorcy wraz z deklaracją wekslową.

W dniu 28 lutego 2018 roku Spółka zawarła z Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. porozumienie konsolidujące dług pożyczkobiorcy w łącznej kwocie 609 951 tysięcy złotych, dokonując odnowienia wszystkich dotychczasowych zobowiązań pożyczkobiorcy wynikających z udzielonych i niespłaconych do dnia 28 lutego 2018 roku pożyczek. Na mocy zawartego porozumienia konsolidacją objęto kwoty należności głównych udzielonych pożyczek, których wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 529 007 tysięcy złotych, kwotę należności głównej umowy pożyczki z dnia 12 stycznia 2018 roku w wysokości 27 000 tysięcy złotych oraz kwotę odsetek od powyższego zadłużenia naliczonych na dzień 28 lutego 2018 roku w łącznej wysokości 53 944 tysiące złotych.

Zgodnie z zawartym porozumieniem konsolidującym, w dniu 30 kwietnia 2018 roku nastąpiła częściowa spłata kapitału pożyczki w kwocie 299 100 tysięcy złotych, zaś pozostała do spłaty kwota długu w wysokości 310 851 tysięcy złotych wraz z odsetkami naliczonymi od dnia 1 marca 2018 roku zostanie spłacona przez pożyczkobiorcę w terminie do dnia 30 czerwca 2033 roku. Pożyczka oprocentowania jest w oparciu o stałą stopę procentową, a zabezpieczeniem spłaty pożyczki jest weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Ze względu na zawarte w porozumieniu konsolidującym istotne zmiany warunków umownych, Spółka zaprzestała ujmowania dotychczasowych aktywów z tytułu udzielonych pożyczek objętych porozumieniem wyksięgując ich dotychczasową wartość bilansową w kwocie 511 952 tysiące złotych i ujęła nowe aktywo wyceniając je do wartości godziwej na dzień ujęcia w księgach w kwocie 481 582 tysiące złotych, co w konsekwencji obciążyło koszty finansowe w kwocie 30 370 tysięcy złotych.

W dniu 8 marca 2018 roku Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. podpisała umowę pożyczki z Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. Na mocy wyżej wymienionej umowy, Bank Gospodarstwa Krajowego oraz PGNiG S.A. udzieliły Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. pożyczki w kwocie do 450 000 tysięcy złotych każdy. Data ostatecznej spłaty pożyczki przypada na 14 czerwca 2030 roku. Zabezpieczeniem wiarytelności Banku Gospodarstwa Krajowego wynikających z umowy pożyczki jest gwarancja bankowa wystawiona na zlecenie Spółki w dniu 11 kwietnia 2018 roku, o czym szerzej w nocy 35 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Zważywszy na powyższą umowę, w dniu 8 marca 2018 roku pomiędzy Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. jako pożyczkobiorcą, spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., PGNiG Termika S.A., TAURON Polska Energia S.A., TAURON Wytwarzanie S.A. jako wierzycielami podporządkowanymi, a Bankiem Gospodarstwa Krajowego jako Agentem, zawarta została umowa podporządkowania zadłużenia pożyczkobiorcy. Na mocy zawartej umowy, podporządkowaniu podlega zadłużenie Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. wobec Spółki z tytułu zawartego w dniu 28 lutego 2018 roku porozumienia konsolidującego dług pożyczkobiorcy na łączną kwotę 609 951 tysięcy złotych („zadłużenie podporządkowane”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego do publikacji kwota nominalna pożyczki stanowiąca zadłużenie podporządkowane wobec Spółki wynosi 310 851 tysięcy złotych i została wyceniona w wartości godziwej w wysokości 195 567 tysięcy złotych.

W dniu 30 marca 2018 roku Spółka zawarła z Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. umowę pożyczki do wysokości 7 290 tysięcy złotych, z przeznaczeniem na potrzeby działalności pożyczkobiorcy. Zgodnie z umową spłata pożyczki wraz z odsetkami, naliczonymi w oparciu o stałą stopę procentową, nastąpi w terminie do dnia 30 czerwca 2033 roku, a zabezpieczeniem spłaty pożyczki, naliczonych odsetek oraz kosztów i innych kwot należnych Spółce z tytułu umowy jest weksel własny in blanco pożyczkobiorcy wraz z deklaracją wekslową. Na dzień 30 września 2018 roku saldo udzielonej pożyczki wraz z naliczonymi odsetkami wycenione według zamortyzowanego kosztu wynosiło 7 099 tysięcy złotych.

W dniu 11 kwietnia 2018 roku pomiędzy spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. oraz TAURON Polska Energia S.A. a pożyczkobiorcą Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. zawarta została umowa pożyczki VAT do łącznej wysokości 13 000 tysięcy złotych, w celu sfinansowania przez pożyczkobiorcę rozliczeń w zakresie podatku VAT w ramach kosztów projektu związanego z dokończeniem budowy bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. Na mocy zawartej umowy Spółka udzieli Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. pożyczki do łącznej maksymalnej kwoty 6 500 tysięcy złotych. Zgodnie z umową spłata pożyczki nastąpi w terminie do dnia 30 września 2020 roku, zaś spłata odsetek, naliczonych w oparciu o stawkę WIBOR 1M powiększoną o marżę, następować będzie w terminie do 15 dnia każdego miesiąca kalendarzowego. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki, naliczonych odsetek oraz kosztów i innych kwot należnych Spółce z tytułu umowy jest weksel własny in blanco pożyczkobiorcy wraz z deklaracją wekslową. Na dzień 30 września 2018 roku saldo udzielonej pożyczki wraz z naliczonymi odsetkami wycenione według zamortyzowanego kosztu wynosiło 1 233 tysiące złotych.

Pożyczki udzielone w ramach usługi cash pool

Informacje dotyczące usługi cash pool zostały szerzej przedstawione w nocie 27.4 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

20. Instrumenty pochodne

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)				Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)			
	Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem		Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem	
			Aktywa	Zobowiązania			Aktywa	Zobowiązania
CCIRS	(720)	-	4 367	(5 087)	(9 299)	-	-	(9 299)
IRS	236	13 545	13 781	-	23	28 459	28 482	-
Forward/futures towarowy	190	-	490 560	(490 370)	395	-	53 216	(52 821)
Forward walutowy	(4 905)	-	-	(4 905)	(346)	-	-	(346)
Razem			508 708	(500 362)			81 698	(62 466)
Długoterminowe			52 300	(37 524)			26 704	(5 217)
Krótkoterminowe			456 408	(462 838)			54 994	(57 249)

Wartość godziwa w odniesieniu do poszczególnych pochodnych instrumentów finansowych ustalana jest w następujący sposób:

Instrument pochodny	Metodologia ustalania wartości godziwej
IRS	Różnica zdyskontowanych odsetkowych przepływów pieniężnych opartych o zmienną stopę procentową oraz o stałą stopę procentową. Dane wejściowe stanowi krzywa stóp procentowych z serwisu Reuters.
CCIRS	Różnica zdyskontowanych odsetkowych przepływów pieniężnych strumienia płaconego i strumienia otrzymywanego, w dwóch różnych walutach, wyrażona w walucie wyceny. Dane wejściowe stanowią krzywe stóp procentowych, basis spready oraz fixing NBP dla odpowiednich walut z serwisu Reuters.
Kontrakty walutowe forward	Różnica zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych pomiędzy ceną terminową na dzień wyceny a ceną transakcyjną, przemnożona przez wartość nominalną kontraktu w walucie obcej. Dane wejściowe stanowią fixing NBP i krzywa stóp procentowych implikowana z transakcji fx swap dla odpowiedniej waluty z serwisu Reuters.
Kontrakty towarowe (forward, futures)	Wartość godziwa transakcji terminowych na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń, energii elektrycznej oraz innych towarów ustalana jest w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku lub w oparciu o przepływy pieniężne stanowiące różnicę pomiędzy indeksem referencji cenowej (krzywa forward) i ceną kontraktu.

Hierarchia wartości godziwej w odniesieniu do pochodnych instrumentów finansowych przedstawia się następująco:

TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)		Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa				
Instrumenty pochodne - towarowe	490 560	-	53 216	-
Instrumenty pochodne - walutowe	-	-	-	-
Instrumenty pochodne - IRS	-	13 781	-	28 482
Instrumenty pochodne - CCIRS	-	4 367	-	-
Razem	490 560	18 148	53 216	28 482
Zobowiązania				
Instrumenty pochodne - towarowe	490 370	-	52 821	-
Instrumenty pochodne - walutowe	-	4 905	-	346
Instrumenty pochodne - CCIRS	-	5 087	-	9 299
Razem	490 370	9 992	52 821	9 645

Instrumenty pochodne zabezpieczające (objęte rachunkowością zabezpieczeń) - IRS

W 2016 roku Spółka zabezpieczyła część ryzyka stopy procentowej w stosunku do przepływów pieniężnych związanych z ekspozycją na WIBOR 6M wyznaczonych w ramach dynamicznej strategii zarządzania ryzykiem, tj. odsetek od dłużnych papierów wartościowych o wartości nominalnej 2 100 000 tysięcy złotych, poprzez zawarcie transakcji zabezpieczających swap procentowy (IRS) na okres od 4 do 5 lat. Powyższe transakcje objęte są rachunkowością zabezpieczeń z zastrzeżeniem, iż pierwszy okres odsetkowy był wyłączony z wyznaczenia rachunkowości zabezpieczeń. Ma to związek z faktem, iż zmienna stopa procentowa w pierwszym okresie odsetkowym była ustalana z góry, a tym samym Spółka nie mogła objąć zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych wynikających z pierwszego okresu odsetkowego.

Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Na dzień 30 września 2018 roku instrumenty pochodne nie objęte rachunkowością zabezpieczeń i klasyfikowane do kategorii aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmowały:

- instrumenty pochodne CCIRS mające na celu zabezpieczenie przepływów walutowych wygenerowanych przez płatności odsetkowe od wyemitowanych euroobligacji,
- instrumenty pochodne (futures, forward) towarowe obejmujące transakcje terminowe na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń i innych towarów oraz
- transakcje pochodne typu forward walutowy mające na celu zabezpieczenie przepływów walutowych wygenerowanych z tytułu prowadzonej działalności.

Instrumenty pochodne CCIRS dotyczą transakcji Coupon Only Cross Currency Swap fixed-fixed zawartych przez Spółkę w 2017 roku oraz w styczniu 2018 roku, i polegają na wymianie płatności odsetkowych od łącznej kwoty nominalnej 500 000 tysięcy euro. Termin zapadalności transakcji upływa w lipcu 2027 roku. Zgodnie z warunkami transakcji, Spółka płaci odsetki naliczone na podstawie stałej stopy procentowej w złotych, równocześnie otrzymując płatności według stałej stopy procentowej w euro. Powyższa transakcja nie podlega rachunkowości zabezpieczeń.

21. Pozostałe aktywa finansowe

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Należności z tytułu rozliczenia podatku dochodowego spółek z PGK	174 977	6 133
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	25 916	101 358
Wadia, kaucje, zabezpieczenia przekazane	9 548	15 343
Depozyty początkowe	258 933	11 140
Pozostałe	218	390
Razem	469 592	134 364
Długoterminowe	2 789	2 724
Krótkoterminowe	466 803	131 640

22. Zapasy

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Wartość brutto		
Prawa majątkowe pochodzenia energii	250	250
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	310 372	198 459
Materiały	100	40
Razem	310 722	198 749
Zmiana wyceny do wartości netto możliwej do uzyskania		
Prawa majątkowe pochodzenia energii	(52)	(184)
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	(2)	(145)
Zmiana wyceny do wartości godziwej		
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	(3 881)	8
Razem	(3 935)	(321)
Wartość netto		
Prawa majątkowe pochodzenia energii	198	66
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	306 489	198 322
Materiały	100	40
Razem	306 787	198 428

Zapasy wyceniane są w wartości netto możliwej do uzyskania, z wyjątkiem zapasu uprawnień do emisji zanieczyszczeń nabywanych z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych, który na dzień bilansowy wyceniany jest w wartości godziwej.

23. Należności od odbiorców

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Wartość brutto		
Należności od odbiorców	680 058	719 144
Należności dochodzone na drodze sądowej	952	913
Razem	681 010	720 057
Odpis aktualizujący		
Należności od odbiorców	(688)	(11)
Należności dochodzone na drodze sądowej	(952)	(913)
Razem	(1 640)	(924)
Wartość netto		
Należności od odbiorców	679 370	719 133
Należności dochodzone na drodze sądowej	-	-
Razem	679 370	719 133

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku największe saldo należności od odbiorców stanowiły należności od spółki zależnej TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. wynoszące odpowiednio 426 855 tysięcy złotych i 481 526 tysięcy złotych.

Transakcje z jednostkami powiązanymi oraz salda rozrachunków z tymi podmiotami zostały przedstawione w nocie 38.1 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

24. Należności z tytułu podatków i opłat

Na dzień 30 września 2018 roku stan należności z tytułu podatków i opłat wynosi 22 601 tysięcy złotych i w całości dotyczy należności z tytułu podatku VAT. Na dzień 31 grudnia 2017 roku należności z tego tytułu wynosi 36 094 tysiące złotych.

25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	496 718	521 343
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	11	200 234
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym :	496 729	721 577
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	51 310	49 792
Cash pool	(1 656 314)	(2 186 508)
Kredyt w rachunku bieżącym	(745)	(93 502)
Różnice kursowe	863	(799)
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(1 159 467)	(1 559 232)

Salda krótkoterminowych pożyczek udzielonych i zaciągniętych realizowanych w ramach transakcji cash pool, ze względu na fakt, iż służą głównie zarządzaniu bieżącą płynnością finansową w Grupie, nie stanowią przepływów z działalności inwestycyjnej lub finansowej, lecz stanowią korektę środków pieniężnych.

Saldo środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania stanowi głównie saldo środków pieniężnych na rachunku rozliczeniowym do obsługi obrotu energią elektryczną na Towarowej Giełdzie Energii S.A. w kwocie 50 497 tysięcy złotych.

Informacje o saldach wynikających z umowy cash pool przedstawiono w nocie 27.4 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

26. Kapitał własny

26.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy na dzień 30 września 2018 roku (niebadane)

Serial/ emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
AA	na okaziciela	1 589 438 762	5	7 947 194	gotówka/aport
BB	imienne	163 110 632	5	815 553	aport
Razem		1 752 549 394		8 762 747	

Na dzień 30 września 2018 roku wartość kapitału podstawowego, liczba akcji oraz wartość nominalna akcji nie uległy zmianie od dnia 31 grudnia 2017 roku.

26.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale

Struktura akcjonariatu na dzień 30 września 2018 roku (niebadane)

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale podstawowym (%)	Udział w liczbie głosów (%) *
Skarb Państwa	526 848 384	2 634 242	30,06%	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A.	182 110 566	910 553	10,39%	10,39%
Nationale - Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929	443 715	5,06%	5,06%
Pozostali akcjonariusze	954 847 515	4 774 237	54,49%	54,49%
Razem	1 752 549 394	8 762 747	100%	100%

* Prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 10 % ogółu głosów w Spółce jest ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce. Ograniczenie to nie dotyczy Skarbu Państwa i podmiotów zależnych od Skarbu Państwa w okresie, w którym Skarb Państwa wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce.

Struktura akcjonariatu, według najlepszej wiedzy Spółki, na dzień 30 września 2018 roku nie uległa zmianie w porównaniu do struktury na dzień 31 grudnia 2017 roku.

26.3. Zyski zatrzymane oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Kapitał zapasowy – ograniczenia w wypłacie dywidendy

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
kwoty podlegające podziałowi	4 886 520	4 032 169
kwoty z podziału wyników lat ubiegłych	4 886 520	4 032 169
kwoty niepodlegające podziałowi	3 624 917	3 624 917
zmniejszenie wartości kapitału podstawowego	3 390 037	3 390 037
rozliczenie połączeń z jednostkami zależnymi	234 880	234 880
Razem kapitał zapasowy	8 511 437	7 657 086

Zyski zatrzymane – ograniczenia w wypłacie dywidendy

Na dzień 30 września 2018 roku w ramach pozycji zyski zatrzymane podziałowi pomiędzy akcjonariuszy podlegała jedynie kwota 13 tysięcy złotych.

W dniu 16 kwietnia 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę w sprawie przeznaczenia zysku netto Spółki za rok obrotowy 2017 w wysokości 854 351 tysięcy złotych na zasilenie kapitału zapasowego Spółki.

26.4. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Bilans otwarcia	23 051	29 660
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających	(15 127)	(8 708)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających odniesiona do wyniku finansowego okresu	213	381
Podatek odroczony	2 834	1 582
Bilans zamknięcia	10 971	22 915

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny instrumentów Interest Rate Swap (IRS) zabezpieczających ryzyko stopy procentowej z tytułu wyemitowanych obligacji, co zostało szerzej opisane w nocie 20 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Dla zawartych transakcji zabezpieczających objętych polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym, Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

Na dzień 30 września 2018 roku w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających Spółka rozpoznała kwotę 10 971 tysięcy złotych. Kwota ta stanowi aktywo z tytułu wyceny instrumentów IRS na dzień bilansowy w kwocie 13 781 tysięcy złotych, skorygowane o część wyceny dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji z uwzględnieniem podatku odroczonego.

W wyniku finansowym bieżącego okresu ujęto kwotę 973 tysiące złotych, z czego kwota 760 tysięcy złotych stanowi otrzymaną kwotę zrealizowanego zabezpieczenia dotyczącą zakończonych okresów odsetkowych, natomiast kwota 213 tysięcy złotych stanowi zmianę wyceny instrumentów dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji.

27. Zobowiązania z tytułu zadłużenia

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Długoterminowa część zobowiązań z tytułu zadłużenia		
Obligacje hybrydowe podporządkowane	810 608	791 355
Pozostałe wyemitowane obligacje	7 165 275	7 113 161
Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	758 094	873 770
Pożyczki od jednostki zależnej	710 925	694 168
Razem	9 444 902	9 472 454
Bieżąca część zobowiązań z tytułu zadłużenia		
Obligacje hybrydowe podporządkowane	29 533	1 597
Pozostałe wyemitowane obligacje	59 164	34 233
Pożyczki otrzymane w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	2 070 730	2 377 034
Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	160 143	168 340
Pożyczki od jednostki zależnej	22 252	27 112
Kredyt w rachunku bieżącym	745	93 502
Leasing finansowy	-	23 945
Razem	2 342 567	2 725 763

27.1. Wyemitowane obligacje

Obligacje według stanu na dzień 30 września 2018 roku (niebadane)

Transza/Bank	Termin wykupu	Waluta	Wartość nominalna kapitału w walucie	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)		
				Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Bank Gospodarstwa Krajowego	20.12.2019	PLN	100 000	911	99 918	99 918	-	-
	20.12.2020	PLN	100 000	911	99 878	-	99 878	-
	20.12.2021	PLN	100 000	911	99 850	-	99 850	-
	20.12.2022	PLN	100 000	911	99 828	-	99 828	-
	20.12.2023	PLN	100 000	911	99 812	-	-	99 812
	20.12.2024	PLN	100 000	911	99 800	-	-	99 800
	20.12.2025	PLN	100 000	911	99 789	-	-	99 789
	20.12.2026	PLN	100 000	911	99 779	-	-	99 779
	20.12.2027	PLN	100 000	911	99 772	-	-	99 772
	20.12.2028	PLN	100 000	911	99 766	-	-	99 766
	20.12.2020	PLN	70 000	628	69 972	-	69 972	-
	20.12.2021	PLN	70 000	628	69 968	-	69 968	-
	20.12.2022	PLN	70 000	628	69 965	-	69 965	-
	20.12.2023	PLN	70 000	628	69 963	-	-	69 963
	20.12.2024	PLN	70 000	628	69 961	-	-	69 961
	20.12.2025	PLN	70 000	628	69 960	-	-	69 960
	20.12.2026	PLN	70 000	628	69 959	-	-	69 959
	20.12.2027	PLN	70 000	628	69 958	-	-	69 958
	20.12.2028	PLN	70 000	628	69 957	-	-	69 957
	20.12.2029	PLN	70 000	628	69 957	-	-	69 957
Program Emisji Obligacji z dnia 24.11.2015 roku	29.12.2020	PLN	1 600 000	12 079	1 597 869	-	1 597 869	-
TPEA1119	4.11.2019	PLN	1 750 000	19 466	1 749 369	1 749 369	-	-
Europejski Bank Inwestycyjny	16.12.2034	EUR	190 000	29 533	810 608	-	-	810 608
Euroobligacje EURBD050727	5.07.2027	EUR	500 000	12 229	2 120 225	-	-	2 120 225
Razem				88 697	7 975 883	1 849 287	2 107 330	4 019 266

TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Obligacje według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

Transza/Bank	Termin wykupu	Waluta	Wartość nominalna kapitału w walucie	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)		
				Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Bank Gospodarstwa Krajowego	20.12.2019	PLN	100 000	107	99 869	99 869	-	-
	20.12.2020	PLN	100 000	107	99 838	-	99 838	-
	20.12.2021	PLN	100 000	107	99 817	-	99 817	-
	20.12.2022	PLN	100 000	107	99 800	-	99 800	-
	20.12.2023	PLN	100 000	107	99 787	-	-	99 787
	20.12.2024	PLN	100 000	107	99 778	-	-	99 778
	20.12.2025	PLN	100 000	107	99 770	-	-	99 770
	20.12.2026	PLN	100 000	107	99 761	-	-	99 761
	20.12.2027	PLN	100 000	107	99 756	-	-	99 756
	20.12.2028	PLN	100 000	107	99 752	-	-	99 752
	20.12.2020	PLN	70 000	74	69 963	-	69 963	-
	20.12.2021	PLN	70 000	74	69 961	-	69 961	-
	20.12.2022	PLN	70 000	74	69 959	-	69 959	-
	20.12.2023	PLN	70 000	74	69 958	-	-	69 958
	20.12.2024	PLN	70 000	74	69 957	-	-	69 957
	20.12.2025	PLN	70 000	74	69 956	-	-	69 956
	20.12.2026	PLN	70 000	74	69 956	-	-	69 956
	20.12.2027	PLN	70 000	74	69 955	-	-	69 955
	20.12.2028	PLN	70 000	74	69 955	-	-	69 955
	20.12.2029	PLN	70 000	74	69 955	-	-	69 955
Program Emisji Obligacji z dnia 24.11.2015 roku	29.12.2020	PLN	1 600 000	389	1 597 188	-	1 597 188	-
TPEA1119	4.11.2019	PLN	1 750 000	7 609	1 749 277	1 749 277	-	-
Europejski Bank Inwestycyjny	16.12.2034	EUR	190 000	1 597	791 355	-	-	791 355
Euroobligacje EURBD050727	5.07.2027	EUR	500 000	24 425	2 069 193	-	-	2 069 193
Razem				35 830	7 904 516	1 849 146	2 106 526	3 948 844

W dniu 9 marca 2018 roku dokonano prolongaty Programu emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku. Na podstawie podpisanych aneksów do umowy agencyjnej i depozytowej oraz umowy gwarancyjnej część banków wydłużyła okres dostępności środków w ramach Programu emisji obligacji. Oznacza to, że maksymalna wartość tego Programu emisji obligacji:

- do dnia 31 grudnia 2021 roku wynosi 6 070 000 tysięcy złotych (przed podpisaniem aneksów wynosiła 5 320 000 tysięcy złotych),
- do dnia 31 grudnia 2022 roku wynosi 5 820 000 tysięcy złotych (przed podpisaniem aneksów wynosiła 2 450 000 tysięcy złotych).

Do dnia 31 grudnia 2020 roku wartość Programu nie ulega zmianie i wynosi maksymalnie 6 270 000 tysięcy złotych.

Aneksy zostały zawarte z następującymi bankami biorącym udział w Programie: Bank Handlowy w Warszawie S.A., Bank BGŻ BNP Paribas S.A., Bank Zachodni WBK S.A., CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A., MUFG Bank (Europe) N.V., MUFG Bank (Europe) N.V. S.A. Oddział w Polsce oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. W związku z dokonaną prolongatą nie uległ zmianie poziom marży finansowania w ramach Programu.

Główne instrumenty wykazane w pozycji wyemitowanych przez Spółkę obligacji na dzień bilansowy stanowią:

- euroobligacje o łącznej wartości nominalnej 500 000 tysięcy euro i cenie emisyjnej 99,438 % wartości nominalnej. Są to obligacje o oprocentowaniu stałym, a odsetki płatne są w okresach rocznych. Obligacje zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych w Londynie (London Stock Exchange). Agencja ratingowa Fitch nadała euroobligacjom rating na poziomie "BBB",
- obligacje wyemitowane w ramach Programu emisji obligacji zawartego w dniu 24 listopada 2015 roku o wartości nominalnej 1 600 000 tysięcy złotych. Obligacje zostały wyemitowane jako papiery wartościowe niezabezpieczone, zdematerializowane oraz kuponowe. Oprocentowanie wyemitowanych obligacji zostało ustalone w oparciu o stawkę WIBOR 6M powiększoną o stałą marżę,
- obligacje wyemitowane w dniu 4 listopada 2014 roku na kwotę 1 750 000 tysięcy złotych. Są to pięcioletnie niezabezpieczone obligacje o oprocentowaniu zmiennym, opartym o WIBOR 6M powiększony o marżę z półrocznym okresem odsetkowym,

- obligacje o wartości nominalnej 1 700 000 tysięcy złotych wyemitowane w ramach programu emisji obligacji długoterminowych na podstawie umów zawartych z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Wyemitowane obligacje są zdematerializowane, kuponowe i niezabezpieczone. Oprocentowanie wyemitowanych obligacji jest zmienne, oparte o stopę referencyjną WIBOR 6M plus stała marża banku.

Zmianę stanu obligacji bez odsetek zwiększających wartość bilansową w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku oraz w okresie porównawczym przedstawia poniższa tabela.

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Bilans otwarcia	7 904 516	6 929 151
Emisja*	-	2 707 005
Wykup	-	(700 000)
Zmiana wyceny	71 367	11 632
Bilans zamknięcia	7 975 883	8 947 788

* Uwzględnione zostały koszty emisji.

Spółka zabezpiecza część przepływów odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami poprzez zawarte kontrakty terminowe swap procentowy (IRS). Instrumenty te objęte są rachunkowością zabezpieczeń, co zostało szerzej opisane w nocie 20 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Podpisane z bankami umowy nakładają na Spółkę zobowiązania natury prawnofinansowej (kovenanty), stosowane standardowo w tego rodzaju transakcjach. Kluczowym kowenantem jest wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA (dla krajowych programów emisji obligacji), który określa dopuszczalny maksymalny poziom zadłużenia pomniejszonego o środki pieniężne w relacji do generowanej EBITDA. Zgodnie ze stanem na dzień 30 września 2018 roku nie wystąpił przypadek przekroczenia kowenantów, czyli naruszenia warunków umów.

27.2. Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego

Na dzień 30 września 2018 roku saldo kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego wynosiło 918 237 tysięcy złotych, w tym naliczone odsetki 3 959 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2017 roku saldo kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego wynosiło 1 042 110 tysięcy złotych, w tym naliczone odsetki 6 100 tysięcy złotych.

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku Spółka dokonała spłaty rat kapitałowych kredytu w łącznej wysokości 90 864 tysiące złotych oraz odsetek 23 241 tysięcy złotych.

27.3. Pożyczki od spółki zależnej

Na dzień 30 września 2018 roku wartość bilansowa pożyczek otrzymanych od jednostki zależnej TAURON Sweden Energy AB (publ) wynosiła 733 177 tysięcy złotych (171 648 tysięcy euro), w tym naliczone na dzień bilansowy odsetki 22 252 tysiące złotych (5 210 tysięcy euro). Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość bilansowa pożyczek otrzymanych od jednostki zależnej TAURON Sweden Energy AB (publ) wynosiła 721 280 tysięcy złotych (172 932 tysiące euro), w tym naliczone na dzień bilansowy odsetki 27 112 tysiące złotych (6 500 tysięcy euro).

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku, Spółka dokonała spłaty odsetek od pożyczki w wysokości 6 000 tysięcy euro (25 251 tysięcy złotych), na podstawie Aneksu nr 1 do umowy pożyczki z dnia 1 grudnia 2014 roku, zawartego dnia 30 listopada 2017 roku. Zgodnie z Aneksem płatność części odsetek przypadająca na 30 listopada 2017 roku została przesunięta na dzień 31 marca 2018 roku.

Zobowiązanie Spółki dotyczy pożyczki długoterminowej udzielonej na podstawie umowy zawartej w grudniu 2014 roku pomiędzy TAURON Polska Energia S.A. a spółką zależną TAURON Sweden Energy AB (publ). Pożyczka oprocentowana jest stałą stopą procentową, a płatność odsetek dokonywana jest w okresach rocznych – w grudniu każdego roku - do momentu całkowitej spłaty pożyczki. Pożyczka zostanie w całości spłacona w dniu 29 listopada 2029 roku.

27.4. Usługa cash pool

W celu optymalizacji zarządzania środkami pieniężnymi i płynnością finansową oraz optymalizacji przychodów i kosztów finansowych Grupa TAURON stosuje mechanizm usługi cash pool. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z PKO Bank Polski S.A. nowa umowa świadczenia usługi cash pooling na okres trzech lat z możliwością

przedłużenia o 12 miesięcy, zgodnie z którą TAURON Polska Energia S.A. pełni funkcję agenta. Warunki oprocentowania zostały ustalone na warunkach rynkowych.

Salda należności i zobowiązań powstałych w wyniku transakcji cash pool przedstawia tabela poniżej.

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Należności z tytułu pożyczek udzielonych w ramach usługi cash pool	621 167	189 928
Należności z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych w ramach usługi cash pool	3 319	598
Odpis aktualizujący	(103 693)	-
Razem Należności	520 793	190 526
Zobowiązania z tytułu pożyczek otrzymanych w ramach usługi cash pool	2 068 817	2 374 430
Zobowiązania z tytułu odsetek od pożyczek otrzymanych w ramach usługi cash pool	1 913	2 604
Razem Zobowiązania	2 070 730	2 377 034

Nadwyżka środków pozyskanych przez Spółkę w ramach umowy cash pool jest lokowana na rachunkach bankowych.

W ramach umowy cash pool Spółka ma możliwość korzystania z finansowania zewnętrznego w postaci kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 300 000 tysięcy złotych oraz limitu intraday do kwoty 500 000 tysięcy złotych. Na dzień 30 września 2018 roku Spółka nie posiadała zobowiązania z tego tytułu.

Spółka ujęła odpis aktualizujący na oczekiwane straty kredytowe z tytułu pożyczek udzielonych na dzień bilansowy w ramach umowy cash pool spółkom zależnym z segmentu Wytwarzanie i Wydobycie, z uwagi na planowane długoterminowe utrzymanie zaangażowania w finansowanie spółek w formie innej niż pożyczka cash pool.

27.5. Kredyty w rachunku bieżącym

Na dzień 30 września 2018 roku saldo kredytów w rachunku bieżącym dotyczyło umowy kredytu w rachunku bieżącym w USD zawartego z mBank S.A. w celu finansowania depozytów zabezpieczających oraz transakcji na produkty commodities – 203 tysiące dolarów (745 tysięcy złotych).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku saldo kredytów w rachunku bieżącym wynosiło 93 502 tysiące złotych.

28. Pozostałe zobowiązania finansowe

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu rozliczenia podatku dochodowego spółek z PGK	21 572	34 836
Depozyty uzupełniające	574 860	7 163
Prowizje dotyczące dłużnych papierów wartościowych	-	5 889
Wadia, kaucje, zabezpieczenia otrzymane	363	5 400
Wynagrodzenia, potrącenia z tytułu wynagrodzeń oraz inne zobowiązania wobec pracowników	3 476	6 424
Pozostałe	22 832	23 004
Razem	623 103	82 716
Długoterminowe	17 626	20 126
Krótkoterminowe	605 477	62 590

Wartość depozytów uzupełniających związana jest w głównej mierze z terminowymi transakcjami na dostawę praw do emisji gazów cieplarnianych zawieranymi na zagranicznych rynkach giełdowych.

29. Pozostałe rezerwy

Na dzień 30 września 2018 roku stan pozostałych rezerw dotyczy w głównej mierze rezerwy na ryzyka podatkowe w związku z trwającymi postępowaniami kontrolnymi. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka rozpoznała rezerwę z tego tytułu w wysokości 68 694 tysiące złotych. Na dzień 30 września 2018 roku rezerwa z tego tytułu wynosi 71 835 tysięcy złotych. Zwiększenie rezerwy o kwotę 3 141 tysięcy złotych dotyczy odsetek naliczonych za okres dziewięciu miesięcy

zakończony dnia 30 września 2018 roku. Spółka jest stroną postępowań kontrolnych wszczętych przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie („Dyrektor UKS”) w zakresie podatku od towarów i usług. Czas trwania postępowań kontrolnych był wielokrotnie przedłużany przez Dyrektora UKS, a następnie Naczelnika Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego. W dniu 30 sierpnia 2018 roku pełnomocnik Spółki otrzymał protokół z badania ksiąg podatkowych przeprowadzonego w ramach postępowania kontrolnego dotyczącego okresu od października 2013 roku do kwietnia 2014 roku. W dniu 13 września 2018 roku pełnomocnik Spółki złożył zastrzeżenia do protokołu. Aktualny nowy termin zakończenia postępowań, został wyznaczony na dzień 23 listopada 2018 roku oraz 22 i 28 grudnia 2018 roku.

Zmianę stanu pozostałych rezerw w porównywalnym okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2017 roku przedstawia poniższa tabela.

	Rezerwy na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem i pokrycie kosztów	Pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	198 844	64 505	263 349
Odwroćenie dyskonta i zmiana stopy dyskontowej	2 330	-	2 330
Utworzenie	2 250	3 157	5 407
Rozwiązanie	(203 424)	-	(203 424)
Wykorzystanie	-	(11)	(11)
Bilans zamknięcia	-	67 651	67 651
Długoterminowe	-	-	-
Krótkoterminowe	-	67 651	67 651

Rezerwa na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem i pokrycie kosztów

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2017 roku w związku z wejściem w życie porozumienia w sprawie ustalenia podstawowych warunków brzegowych restrukturyzacji Projektu „Budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli” pomiędzy TAURON Polska Energia S.A., Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. i Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A., aneksu do umowy sprzedaży energii elektrycznej z dnia 11 marca 2011 roku pomiędzy Spółką, Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. i Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. oraz aneksu do umowy na dostawy paliwa gazowego z dnia 11 marca 2011 roku pomiędzy Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. i Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A., Spółka rozwiązała w całości rezerwy:

- rezerwę wynikającą z faktu, iż na podstawie wieloletniej umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej pomiędzy Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. a Spółką oraz PGNiG Energia S.A., Spółka zobowiązana była do zakupu połowy wolumenu energii elektrycznej produkowanej przez Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A. po cenie w formule „koszt plus” pokrywającej koszty produkcji oraz zapewniającej obsługę finansowania;
- rezerwę związaną z faktem, iż Spółka była zobligowana do pokrycia ewentualnych strat związanych z realizacją klauzuli umownej „take or pay” w ramach umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego zawartej pomiędzy PGNiG S.A. a Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. Zgodnie z powyższą klauzulą Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. była zobowiązana do zapłaty PGNiG S.A. za nieodebrany gaz;
- rezerwę na pokrycie kosztów związaną z faktem, iż w związku z opóźnieniem realizacji projektu, na Spółce mogłaby spoczywać konieczność pokrycia dodatkowych kosztów funkcjonowania Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A.

30. Zobowiązania wobec dostawców

Na dzień 30 września 2018 roku największe saldo zobowiązań wobec dostawców stanowiły zobowiązania wobec spółki zależnej TAURON Wytwarzanie S.A. i wynosiły 125 564 tysiące złotych oraz wobec spółki Skarbu Państwa Polskiej Grupy Górniczej S.A. i wynosiły 73 446 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2017 roku największe saldo zobowiązań wobec dostawców stanowiły zobowiązania wobec spółek zależnych TAURON Wytwarzanie S.A. oraz TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. i wynosiły odpowiednio 163 952 tysiące złotych i 87 255 tysięcy złotych.

31. Zobowiązania z tytułu podatków i opłat

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Podatek dochodowy od osób prawnych	166 455	37 629
Podatek dochodowy od osób fizycznych	2 124	1 878
Podatek VAT	25 301	25 385
Podatek akcyzowy	-	880
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	2 685	4 311
Podatek od nieruchomości	94	-
Pozostałe	27	36
Razem	196 686	70 119

Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

W dniu 30 października 2017 roku zarejestrowana została umowa Podatkowej Grupy Kapitałowej na lata 2018 – 2020. Na podstawie poprzedniej umowy PGK była zarejestrowana na okres trzech lat podatkowych 2015 - 2017.

Główne spółki tworzące Podatkową Grupę Kapitałową od dnia 1 stycznia 2018 roku: TAURON Polska Energia S.A., TAURON Wytwarzanie S.A., TAURON Dystrybucja S.A., TAURON Ciepło Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o., TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., TAURON Wydobycie S.A. i Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.

Na dzień 30 września 2018 roku Podatkowa Grupa Kapitałowa posiadała zobowiązania z tytułu podatku dochodowego w kwocie 166 455 tysięcy złotych. Cała kwota zobowiązań dotyczy okresu dziewięciu miesięcy zakończonego dnia 30 września 2018 roku i stanowi nadwyżkę obciążenia podatkowego PGK w kwocie 339 208 tysięcy złotych nad zaliczkami zapłaconymi w kwocie 172 753 tysiące złotych.

Równocześnie, z uwagi na rozliczenia Spółki jako Spółki Reprezentującej ze spółkami zależnymi należącymi do Podatkowej Grupy Kapitałowej, Spółka posiadała zobowiązanie wobec tych spółek zależnych z tytułu nadpłaty podatku w wysokości 21 572 tysiące złotych, które zostało zaprezentowane w śródrocznym skróconym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „Pozostałe zobowiązania finansowe”, oraz należność od spółek zależnych tworzących Podatkową Grupę Kapitałową z tytułu niedopłaty podatku w wysokości 174 977 tysięcy złotych, które zostało zaprezentowane w śródrocznym skróconym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe aktywa finansowe”.

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Obowiązujące przepisy mogą również zawierać niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z odsetkami. W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w niniejszym śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

32. Istotne pozycje śródrocznego skróconego sprawozdania z przepływów pieniężnych

32.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

Zmiana stanu kapitału obrotowego

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Zmiana stanu należności	(203 635)	224 230
Zmiana stanu zapasów	(108 359)	39 173
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów	550 153	(45 713)
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych	7 354	3 405
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów i dotacji rządowych	2 559	(6 284)
Zmiana stanu rezerw	3 494	(195 309)
Zmiana stanu kapitału obrotowego	251 566	19 502

32.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Nabycie obligacji

Wydatki na nabycie obligacji w kwocie 160 000 tysięcy złotych związane są z zakupem obligacji wewnątrzgrupowych wyemitowanych przez spółkę zależną TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.

Nabycie udziałów i akcji

Wydatki na nabycie udziałów i akcji w kwocie 1 926 317 tysięcy złotych związane są z przekazaniem przez Spółkę środków na podwyższenie kapitału poniższych spółek:

- TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 780 000 tysięcy złotych;
- TAURON Dystrybucja Serwis S.A. w kwocie 439 317 tysięcy złotych;
- Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w kwocie 350 000 tysięcy złotych;
- TAURON Wydobywanie S.A. w kwocie 340 000 tysięcy złotych;
- PGE EJ1 Sp. z o.o. w kwocie 6 000 tysięcy złotych;
- ElectroMobility Poland S.A. w kwocie 5 000 tysięcy złotych,

oraz wniesieniem dopłat do kapitału w spółce Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w kwocie 6 000 tysięcy złotych.

Udzielenie pożyczek

Wydatki związane z udzieleniem pożyczek związane są z przekazaniem przez Spółkę:

- pożyczki dla spółki współzależnej Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. w łącznej kwocie 36 275 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 19 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego oraz
- udzieleniem pożyczki spółce PGE EJ 1 Sp. z o.o. w wysokości 4 800 tysięcy złotych.

Jako udzielenie pożyczek Spółka prezentuje zwiększenie salda pożyczek udzielonych spółkom zależnym w ramach umowy cash pool o długoterminowym charakterze zaangażowania w kwocie 210 070 tysięcy złotych.

Wykup obligacji

Wpływy z tytułu wykupu obligacji w kwocie 1 248 770 tysięcy złotych związane są z wykupem obligacji wewnątrzgrupowych wyemitowanych przez spółki zależne:

- TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 778 770 tysięcy złotych;
- TAURON Dystrybucja S.A. w kwocie 470 000 tysięcy złotych.

Splata udzielonych pożyczek

Splata pożyczek w kwocie 420 115 tysięcy złotych dotyczy w głównej mierze:

- częściowej spłaty pożyczki udzielonej Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A w kwocie 299 100 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 19 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego;
- spłaty pożyczki udzielonej spółce zależnej TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. w kwocie 120 000 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 19 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Odsetki otrzymane

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Odsetki otrzymane od dłużnych papierów wartościowych	230 431	388 697
Odsetki otrzymane od udzielonych pożyczek	20 126	-
Razem	250 557	388 697

32.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Splata kredytów

Wydatki z tytułu spłaty kredytów związane są ze splatą przez Spółkę w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku rat kredytu do Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 90 864 tysiące złotych.

Odsetki zapłacone

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Odsetki zapłacone od dłużnych papierów wartościowych	(122 365)	(96 062)
Odsetki zapłacone od kredytów i pożyczek	(48 573)	(31 481)
Odsetki zapłacone od leasingu	(196)	(496)
Razem	(171 134)	(128 039)

TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

INNE INFORMACJE

33. Instrumenty finansowe

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Stan na 30 września 2018 (niebadane)		Kategorie i klasy aktywów finansowych	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa		Wartość bilansowa	Wartość godziwa
1 Aktywa finansowe wycenianie według zamortyzowanego kosztu	6 702 592	6 801 905	1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	154 574	154 574
Należności od odbiorców	679 370	679 370	Instrumenty pochodne	53 216	53 216
Obligacje	5 310 736	5 410 049	Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	101 358	101 358
Pożyczki udzielone Cash Pool	520 793	520 793	2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	39 244	
Inne pożyczki udzielone	16 206	16 206	Udziały i akcje długoterminowe	39 244	
Inne należności finansowe	175 487	175 487	3 Pożyczki i należności	8 228 015	8 072 480
2 Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	1 517 677	1 517 677	Należności od odbiorców	719 133	719 133
Instrumenty pochodne	494 927	494 927	Obligacje	6 572 696	6 506 729
Udziały i akcje długoterminowe	36 349	36 349	Pożyczki udzielone Cash Pool	190 526	190 526
Pożyczki udzielone	195 567	195 567	Inne pożyczki udzielone	712 654	623 086
Inne należności finansowe	268 189	268 189	Inne należności finansowe	33 006	33 006
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	25 916	25 916	4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	20 873 435	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	496 729	496 729	Udziały i akcje w jednostkach zależnych	20 457 583	
3 Instrumenty pochodne zabezpieczające	13 781	13 781	Udziały i akcje w jednostkach współzależnych	415 852	
4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	21 785 692		5 Instrumenty pochodne zabezpieczające	28 482	28 482
Udziały i akcje w jednostkach zależnych	21 369 840		6 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	721 577	721 577
Udziały i akcje w jednostkach współzależnych	415 852				
Razem aktywa finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	30 019 742		Razem aktywa finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	30 045 327	
Aktywa trwałe	27 441 491		Aktywa trwałe	27 335 016	
Udziały i akcje	21 822 041		Udziały i akcje	20 912 679	
Obligacje	5 242 624		Obligacje	6 009 920	
Pożyczki udzielone	321 737		Pożyczki udzielone	382 989	
Instrumenty pochodne	52 300		Instrumenty pochodne	26 704	
Pozostałe aktywa finansowe	2 789		Pozostałe aktywa finansowe	2 724	
Aktywa obrotowe	2 578 251		Aktywa obrotowe	2 710 311	
Należności od odbiorców	679 370		Należności od odbiorców	719 133	
Obligacje	68 112		Obligacje	562 776	
Pożyczki udzielone	410 829		Pożyczki udzielone	520 191	
Instrumenty pochodne	456 408		Instrumenty pochodne	54 994	
Pozostałe aktywa finansowe	466 803		Pozostałe aktywa finansowe	131 640	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	496 729		Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	721 577	

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Stan na 30 września 2018 (niebadane)		Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa		Wartość bilansowa	Wartość godziwa
1 Zobowiązania finansowe wycenianie według zamortyzowanego kosztu	12 817 155	12 935 089	1 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	12 670 253	12 699 476
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych, w tym:	3 722 144	3 763 487	Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych, w tym:	4 140 424	4 135 000
Zobowiązanie z tytułu pożyczki Cash Pool	2 070 730	2 070 730	Zobowiązanie z tytułu pożyczki Cash Pool	2 377 034	2 377 034
Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	918 237	946 163	Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	1 042 110	1 044 424
Pożyczki od jednostki zależnej	733 177	746 594	Pożyczki od jednostki zależnej	721 280	713 542
Kredyt w rachunku bieżącym	745	745	Kredyt w rachunku bieżącym	93 502	93 502
Wyemitowane obligacje	8 064 580	8 141 171	Wyemitowane obligacje	7 940 346	7 974 993
Zobowiązania wobec dostawców	406 583	406 583	Zobowiązania wobec dostawców	413 265	413 265
Pozostałe zobowiązania finansowe	623 039	623 039	Pozostałe zobowiązania finansowe	82 586	82 586
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	64	64	Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	130	130
2 Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	500 362	500 362	2 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	62 466	62 466
Instrumenty pochodne	500 362	500 362	Instrumenty pochodne	62 466	62 466
3 Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	-		3 Zobowiązania z tytułu gwarancji, faktoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	23 945	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-		Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23 945	
Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	13 317 517		Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	12 756 664	
Zobowiązania długoterminowe	9 500 052		Zobowiązania długoterminowe	9 497 797	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	9 444 902		Zobowiązania z tytułu zadłużenia	9 472 454	
Pozostałe zobowiązania finansowe	17 626		Pozostałe zobowiązania finansowe	20 126	
Instrumenty pochodne	37 524		Instrumenty pochodne	5 217	
Zobowiązania krótkoterminowe	3 817 465		Zobowiązania krótkoterminowe	3 258 867	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	2 342 567		Zobowiązania z tytułu zadłużenia	2 725 763	
Zobowiązania wobec dostawców	406 583		Zobowiązania wobec dostawców	413 265	
Instrumenty pochodne	462 838		Instrumenty pochodne	57 249	
Pozostałe zobowiązania finansowe	605 477		Pozostałe zobowiązania finansowe	62 590	

Podział instrumentów finansowych na klasy i kategorie jest zgodny z obowiązującymi na dany dzień bilansowy standardami rachunkowości (na dzień 30 września 2018 roku – MSSF 9 *Instrumenty finansowe*; na dzień 31 grudnia 2017 roku – MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*).

Instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:

- Pochodne instrumenty finansowe, które na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej i zaklasyfikowane do kategorii aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub stanowiące instrumenty pochodne zabezpieczające (objęte rachunkowością zabezpieczeń), zostały wycenione zgodnie z metodologią opisaną w nocie 20 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego. Ujawnienie odnośnie hierarchii wartości godziwej zostało zaprezentowane w nocie 20 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.
- Do Poziomu 1 hierarchii wyceny wartości godziwej zaklasyfikowana została wycena jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.
- W związku z tym, że MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wskazuje na konieczność wyceny do wartości godziwej udziałów kapitałowych w innych jednostkach, także w odniesieniu do tych udziałów i akcji, które ze względu na ograniczoną dostępność danych, dotychczas wyceniane były w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, Spółka dokonała szacunku wartości godziwej posiadanych udziałów, co zostało opisane szerzej w nocie 8 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego. Wycena powyższych udziałów została zaklasyfikowana do Poziomu 3 hierarchii wyceny wartości godziwej. Do Poziomu 3 hierarchii wyceny wartości godziwej zaklasyfikowana została także wycena innych należności finansowych wycenianych w wartości godziwej.
- Spółka klasyfikuje jako aktywo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy pożyczkę udzieloną Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. na podstawie porozumienia z dnia 28 lutego 2018 roku, która została szerzej opisana w nocie 19 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego. Wycena powyższej pożyczki została zaklasyfikowana do Poziomu 3 hierarchii wyceny wartości godziwej.

Instrumenty finansowe klasyfikowane do pozostałych kategorii instrumentów finansowych:

- W przypadku instrumentów finansowych o stałej stopie procentowej - obligacji nabytych przez Spółkę, kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, pożyczki uzyskanej od spółki zależnej, wyemitowanych obligacji podporządkowanych oraz wyemitowanych euroobligacji, Spółka dokonała wyceny w wartości godziwej. Wycena wartości godziwej dokonana została jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych aktualnie obowiązującą stopą procentową dla danych obligacji, pożyczki czy kredytu, tzn. przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych. Wycena została sklasyfikowana do Poziomu 2 hierarchii wyceny wartości godziwej.
- Wartość godziwa pozostałych instrumentów finansowych na dzień 30 września 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku (poza wyłączone z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* oraz MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*) nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne okresy z następujących powodów:
 - w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
 - instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.
- Udziały i akcje w jednostkach zależnych i współzależnych wyłączone z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

34. Zarządzanie finansami i ryzykiem finansowym

34.1. Zarządzanie ryzykiem finansowym

W Grupie TAURON funkcjonuje polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym, która określa strategię zarządzania ryzykiem stopy procentowej i ryzykiem walutowym. Polityka równocześnie wprowadza zasady rachunkowości zabezpieczeń, które określają zasady i rodzaje rachunkowości zabezpieczeń oraz ujęcie księgowe instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSSF. Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym oraz zasady rachunkowości zabezpieczeń odnoszą się do ryzyka przepływów pieniężnych.

Rachunkowość zabezpieczeń

Na dzień 30 września 2018 roku Spółka posiadała transakcje zabezpieczające objęte polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym i objęte rachunkowością zabezpieczeń. Spółka zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej z tytułu przepływów pieniężnych związanych z wyemitowanymi obligacjami, o czym szerzej w nocie 20 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

34.2. Zarządzanie kapitałem i finansami

Zarządzanie kapitałem i finansami odbywa się na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły istotne zmiany celów, zasad i procedur zarządzania kapitałem i finansami.

35. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania warunkowe Spółki wynikają głównie z zabezpieczeń i gwarancji udzielonych na wnioski spółek powiązanych i są następujące:

Rodzaj zobowiązania warunkowego	Spółka, na rzecz której udzielono zobowiązania warunkowego	Beneficjent	Data obowiązywania	Stan na 30 września 2018 (niebadane)		Stan na 31 grudnia 2017	
				EUR	PLN	EUR	PLN
gwarancja korporacyjna	TAURON Sweden Energy AB (publ)	Obligatariusze obligacji wyemitowanych przez TAURON Sweden Energy AB (publ)	3.12.2029	168 000	717 595	168 000	700 711
gwarancja korporacyjna	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	Przedsiębiorcy oraz odbiorcy, którzy zawarli umowę z TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. na podstawie koncesji na obrót energią elektryczną udzielonej przez Prezesa URE	31.12.2030		16 400		16 400
weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową	TAURON Wytwarzanie S.A.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	15.12.2022		40 000		40 000
	TAURON Ciepło Sp. z o.o.		15.12.2022		30 000		30 000
zastawy rejestrowe i zastaw finansowy na udziałach TAMEH HOLDING Sp. z o.o.	TAMEH Czech s.r.o. TAMEH POLSKA Sp. z o.o.	RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG	31.12.2028*		415 852		415 852
umowa poręczenia	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	15.06.2021		914		914
umowa poręczenia	Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	Doradcy Funduszy	28.09.2025		2 500		2 350
umowa poręczenia	TAURON Wytwarzanie S.A.	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	bezterminowo		5 000		5 000
	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	31.03.2019		15 000		15 000
	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.	30.07.2020		1 667		1 667
zobowiązanie wobec banku CaixaBank S.A. wynikające z wystawionych przez bank gwarancji na rzecz spółek zależnych	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	Elektrobudowa S.A.	31.12.2018		12 300		12 300
	inne spółki zależne	różne podmioty	2018-2020		1 913		1 534
zobowiązanie wobec MUFG Bank, Ltd. wynikające z wystawionej przez bank gwarancji na rzecz spółki współzależnej	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	11.04.2019		444 000		-

*Zastawy rejestrowe obowiązują przez okres zabezpieczenia, tzn. do całkowitej spłaty zabezpieczonych wierzytelności lub do momentu zwolnienia przez zastawnika. Zastaw finansowy obowiązuje przez okres zabezpieczenia lub do momentu zwolnienia przez zastawnika, nie później jednak niż w dniu 31 grudnia 2028 roku.

Najistotniejsze pozycje zobowiązań warunkowych przedstawione w powyższej tabeli dotyczą:

- Gwarancja korporacyjna

Gwarancja korporacyjna udzielona celem zabezpieczenia obligacji wyemitowanych przez TAURON Sweden Energy AB (publ). Gwarancja obowiązuje do dnia 3 grudnia 2029 roku, tj. dnia wykupu obligacji i opiewa na kwotę 168 000 tysięcy euro (717 595 tysięcy złotych), a beneficjentem gwarancji są obligatariusze.

- Zastawy rejestrowe i finansowe na udziałach

W dniu 15 maja 2015 roku TAURON Polska Energia S.A. ustanowiła na 3 293 403 udziałach w kapitale zakładowym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., stanowiących 50% udziałów w kapitale zakładowym, zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na rzecz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG, tj. zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 3 950 000 tysięcy koron czeskich oraz zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 840 000 tysięcy złotych. W dniu 15 września 2016 roku zawarto aneks nr 1 do wskazanej powyżej umowy, na podstawie którego zmieniono najwyższą sumę zabezpieczenia z kwoty 840 000 tysięcy złotych na kwotę 1 370 000 tysięcy złotych. Spółka zobowiązała się również, że po nabyciu lub objęciu nowych udziałów, ustanowi

zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na nowych udziałach. Ponadto, dokonano cesji praw do dywidendy i innych płatności.

Umowa o ustanowienie zastawów rejestrowych i zastawu finansowego została zawarta w celu zabezpieczenia transakcji obejmującej umowę kredytów terminowych i obrotowych, która została zawarta pomiędzy TAMEH Czech s.r.o. oraz TAMEH POLSKA Sp. z o.o. jako pierwotnymi kredytobiorcami, TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jako spółką dominującą i gwarantem oraz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG jako agentem oraz agentem zabezpieczenia. Zastawy rejestrowe obowiązują przez okres zabezpieczenia, tzn. do całkowitej spłaty zabezpieczonych wierzytelności lub do momentu zwolnienia przez zastawnika. Zastaw finansowy obowiązuje przez okres zabezpieczenia lub do momentu zwolnienia przez zastawnika, nie później jednak niż w dniu 31 grudnia 2028 roku.

Wartość bilansowa udziałów w TAMEH HOLDING Sp. z o.o. na dzień 30 września 2018 roku wynosiła 415 852 tysiące złotych.

- **Weksle in blanco**

Spółka wystawiła weksle in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi o łącznej wartości 70 000 tysięcy złotych celem zabezpieczenia umów pożyczek otrzymanych przez spółki zależne od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Zabezpieczenie w postaci weksli obowiązuje do czasu spłaty przez spółki zależne wszelkich zobowiązań względem pożyczkodawcy. Weksle obowiązują do dnia 15 grudnia 2022 roku.

- **Zobowiązania wobec banków**

W dniu 11 kwietnia 2018 roku, na zlecenie Spółki, została wystawiona gwarancja bankowa w kwocie 444 000 tysięcy złotych na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego. Gwarancja stanowi zabezpieczenie wierzytelności banku wynikających z umowy pożyczki zawartej w dniu 8 marca 2018 roku pomiędzy pożyczkobiorcą Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A., a Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A., o czym szerzej w nocie 19 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego. Gwarancja została wystawiona przez MUFG Bank, Ltd., z terminem ważności do dnia 11 kwietnia 2019 roku. Gwarancja będzie odnawiana corocznie. Zabezpieczeniem wierzytelności MUFG Bank, Ltd. wobec Spółki na podstawie umowy o limit gwarancyjny z dnia 4 kwietnia 2018 roku jest oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 621 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 lipca 2019 roku (nota 36 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego).

Istotne pozycje zobowiązań warunkowych Spółki z tytułu postępowań sądowych:

- **Roszczenia od Huty Łaziska S.A.**

W związku z połączeniem Spółki z Górnośląskim Zakładem Elektroenergetycznym S.A. („GZE”) – TAURON Polska Energia S.A. została stroną sporu sądowego z Huta Łaziska S.A. („Huta”) przeciwko GZE i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa URE. Aktualnie proces toczy się przed Sądem Okręgowym w Warszawie.

Prezes URE postanowieniem z dnia 12 października 2001 roku nakazał GZE wznowić dostawy energii elektrycznej do Huty (wstrzymane w dniu 11 października 2001 roku z powodu nieregulowania zobowiązań płatniczych przez Huta) na warunkach umowy z dnia 30 lipca 2001 roku, w szczególności po cenie 67 zł/MWh, do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a w dniu 14 listopada 2001 roku ostatecznie rozstrzygnął spór, wydając decyzję stwierdzającą, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nie było nieuzasadnione. Huta odwołała się od tej decyzji. W dniu 25 lipca 2006 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok prawomocnie kończący spór o zasadność wstrzymania przez GZE dostaw energii do Huty, oddalający apelację Huty od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 października 2005 roku oddalającego odwołanie Huty od przedmiotowej decyzji Prezesa URE. Od powołanego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie Huta wniosła skargę kasacyjną, która została przez Sąd Najwyższy oddalona wyrokiem z dnia 10 maja 2007 roku. W dniu 15 listopada 2001 roku (po wydaniu przez Prezesa URE wyżej wspomnianej decyzji z 14 listopada 2001 roku, i w związku z pogłębiającym się zadłużeniem Huty wobec GZE z tytułu dostaw energii elektrycznej) GZE ponownie wstrzymał dostawy. W związku z tym wstrzymaniem Huta wywodzi wobec GZE roszczenie o zapłatę odszkodowania.

Pozwem z dnia 12 marca 2007 roku Huta domaga się od GZE i Skarbu Państwa - Prezesa URE (in solidum) zasądzenia kwoty 182 060 tysięcy złotych z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 roku.

W sprawie tej zapadły korzystne dla GZE wyroki sądu pierwszej i drugiej instancji, jednakże wyrokiem z dnia 29 listopada 2011 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 5 czerwca 2012 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Poczynając od dnia 27 listopada 2012 roku sprawa jest przedmiotem postępowania przed sądem pierwszej instancji.

Na podstawie przeprowadzonej analizy prawnej roszczeń Spółka uważa, że są one bezzasadne, a ryzyko konieczności ich zaspokojenia nikłe. W rezultacie Spółka nie utworzyła rezerwy na koszty związane z tymi roszczeniami.

- **Sprawa z powództwa ENEA S.A.**

Sprawa z powództwa ENEA S.A. („ENEA”) przeciwko TAURON Polska Energia S.A., zawisła od 2016 roku przed Sądem Okręgowym w Katowicach, dotyczy zapłaty kwoty 17 086 tysięcy złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2015 roku do dnia zapłaty. Podstawą faktyczną roszczenia ENEA są zarzuty dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia Spółki w związku z możliwymi błędami w zakresie wyznaczenia zagregowanych danych pomiarowo – rozliczeniowych przez ENEA Operator Sp. z o.o. (jako Operatora Systemu Dystrybucyjnego, OSD), stanowiących podstawę rozliczeń ENEA i Spółki ze spółką Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. z tytułu niezbilansowania na Rynku Bilansującym w okresie od stycznia do grudnia 2012 roku.

W toku postępowania na wniosek ENEA nastąpiło dopozwanie (tj. wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanych) siedmiu sprzedawców, dla których TAURON Polska Energia S.A. pełniła funkcję podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe na terenie obszaru dystrybucji ENEA Operator Sp. z o.o. w 2012 roku. Wśród dopozwanych podmiotów znalazły się dwie spółki zależne od TAURON Polska Energia S.A., tj.: TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. (względem której ENEA S.A. wniosła o zasądzenie kwoty 4 934 tysiące złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku o dopozwanie do dnia zapłaty), oraz TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. (względem której ENEA S.A. wniosła o zasądzenie kwoty 3 480 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku o dopozwanie do dnia zapłaty). Żądanie zapłaty kwot wskazanych w zdaniu poprzednim, jak również kwot dochodzonych od pozostałych pięciu sprzedawców, zostało zgłoszone przez stronę powodową na wypadek oddalenia powództwa przeciwko TAURON Polska Energia S.A. Sprawa jest w toku. Do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego do publikacji rozprawa jest odroczone z terminem z urzędu.

Spółka nie utworzyła rezerwy, ponieważ uważa, że ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia sprawy dla Spółki wynosi poniżej 50%. Rezerwy w ciężar kosztów utworzyły spółki zależne od TAURON Polska Energia S.A., w łącznej kwocie 5 421 tysięcy złotych w przypadku TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. oraz w łącznej kwocie 3 857 tysięcy złotych w przypadku TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. Kwoty powyższych utworzonych przez spółki zależne rezerw dotyczą należności głównej, odsetek zaktualizowanych na dzień 30 września 2018 roku oraz kosztów prowadzonego postępowania.

Według stanu na dzień 30 września 2018 roku roszczenie o zapłatę przez Spółkę wynosi 17 086 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2015 roku do dnia zapłaty. Na wypadek oddalenia powództwa przeciwko Spółce roszczenie o zapłatę przez spółki Grupy wynosi łącznie 8 414 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku ENEA S.A. o wezwanie danej spółki Grupy do wzięcia udziału w sprawie do dnia zapłaty. W związku z przedłożeniem w trakcie postępowania nowych danych pomiarowych przez ENEA Operator Sp. z o.o. można przypuszczać, że kwoty roszczeń dochodzonych przeciwko Spółce lub spółkom Grupy mogą ulec zmianie.

- **Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych**

Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko spółce zależnej Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W dniu 18 marca 2015 roku spółka zależna w likwidacji wypowiedziała długoterminowe umowy zawarte w latach 2009-2010 na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych od farm wiatrowych należących do spółek grup in.ventus, Polenergia i Wind Invest. Przyczyną wypowiedzenia umów przez Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. było naruszenie ich postanowień przez kontrahentów polegające na odmowie przystąpienia w dobrej wierze do renegotjacji warunków umów. Kontrahenci wytoczyli Spółce powództwa o stwierdzenie bezskuteczności złożonych oświadczeń o wypowiedzeniu. W sprawie wniesionej przez Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał w 2016 roku wyrok o oddaleniu powództwa o ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia umów. Powód wniósł apelację od wyroku. Sąd Apelacyjny w dniu 16 marca 2018 roku wydał wyrok, w którym uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania. Sprawa ta toczy się obecnie ponownie przez sądem pierwszej instancji.

Kontrahenci, obok żądania ustalenia przez sąd bezskuteczności wypowiedzenia umów przez Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., zgłaszają ponadto roszczenia odszkodowawcze związane z wypowiedzeniem umów.

Począwszy od 2016 roku powództwa przeciwko spółce są zmieniane poprzez uwzględnienie w nich roszczeń odszkodowawczych związanych z wypowiedzeniem umów. Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego do publikacji wysokość żądanych w pozwach odszkodowań wynosi:

- spółki grupy in.ventus – 4 687 tysięcy euro (tj. 20 020 tysięcy złotych według średniego kursu NBP z 28 września 2018 roku),
- spółki grupy Polenergia – 67 248 tysięcy złotych,
- spółki grupy Wind Invest – 125 003 tysięcy złotych.

Uwzględniając aktualny stan spraw sądowych i okoliczności im towarzyszące Grupa ocenia, iż prawdopodobieństwo materializacji ryzyka przegrania spraw sądowych związanych z powództwami zarówno w zakresie stwierdzenia bezskuteczności oświadczeń o wypowiedzeniu oraz zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych jak i roszczeń odszkodowawczych nie przekracza 50%, w związku z czym nie tworzy rezerwy na koszty z nimi związane.

Powództwo związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko spółce zależnej Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oraz TAURON Polska Energia S.A.

Wobec Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oraz TAURON Polska Energia S.A. w listopadzie 2014 roku zostało wytoczone powództwo przez Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. o odwrócenie grożącego niebezpieczeństwa szkody. Żądaniem pozwu było zobowiązanie Spółki do uchylenia likwidacji Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji. Żądaniem ewentualnym pozwu było zobowiązanie TAURON Polska Energia S.A. do przekazania zabezpieczenia poprzez złożenie do depozytu sądowego kwoty 183 391 tysięcy złotych.

W dniu 8 marca 2017 roku decyzją Zgromadzenia Wspólników Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. została cofnięta likwidacja tej spółki. Wobec cofnięcia likwidacji spółki zgodnie z zarządzeniem Sądu Okręgowego w Krakowie wydanego na rozprawie w dniu 15 marca 2017 roku nastąpiła wymiana pism między stronami sporu mająca na celu ustosunkowanie się stron wobec zaistniałej zmiany w spółce, w toku której powód podtrzymał żądanie pozwu.

W dniu 2 sierpnia 2017 roku, do pełnomocnika Spółki ustanowionego w powyższej sprawie wpłynęło pismo procesowe Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. zawierające zmianę powództwa. Powodowa spółka zmieniła żądanie pozwu w ten sposób, że cofnęła pierwotne powództwo wobec spółki zależnej Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., zaś powództwo wobec Spółki zmieniła, z powództwa o odwrócenie grożącego niebezpieczeństwa szkody, na powództwo o zapłatę odszkodowania. Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. domaga się zapłaty kwoty około 34 700 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia zgłoszenia roszczenia do dnia zapłaty. Ponadto, powód domaga się ustalenia, że Spółka ponosi względem Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. odpowiedzialność za szkody mogące powstać w przyszłości szacowane przez powodową spółkę na kwotę około 254 000 tysięcy złotych (a wynikające z rzekomych czynów niedozwolonych Spółki) oraz ustanowienia zabezpieczenia przez Spółkę w kwocie około 254 000 tysięcy złotych, na wypadek nie uwzględnienia przez sąd ustalenia odpowiedzialności Spółki za szkody, które mogą wynikać w przyszłości. Podstawą faktyczną żądania, według twierdzeń spółki powodowej, jest wypowiedzenie przez spółkę zależną Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. umów długoterminowych sprzedaży energii elektrycznej i sprzedaży praw majątkowych.

Dokonana ocena uzasadnienia żądań pozwu wskazuje na ich całkowitą bezzasadność. Na rozprawie w dniu 4 października 2017 roku Sąd, zgodnie z wnioskiem TAURON Polska Energia S.A., wyłączył nowe żądanie pozwu względem TAURON Polska Energia S.A. do osobnego postępowania. Sprawa obecnie toczy się przed Sądem Okręgowym w Katowicach w pierwszej instancji. Co do żądań pierwotnych wobec TAURON Polska Energia S.A. i Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. (żądanie uchylenia likwidacji), Sąd skierował sprawę na posiedzenie niejawnie – celem umorzenia. W dniu 12 kwietnia 2018 roku Sąd wydał postanowienie, w którym w stosunku do Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. umorzył niniejsze postępowanie w całości, a w stosunku do TAURON Polska Energia S.A. w części, w zakresie zobowiązania Spółki do uchylenia likwidacji Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. Na niniejsze postanowienie Sądu Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. wniosła zażalenie. Postanowieniem Sądu z dnia 26 czerwca 2018 roku Sąd oddalił zażalenie Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. W konsekwencji postępowanie prowadzone przed Sądem Okręgowym w Krakowie toczy się obecnie w pierwszej instancji, zaś jego przedmiotem jest wyłącznie żądanie złożenia do depozytu sądowego kwoty 183 391 tysięcy złotych tytułem odwrócenia niebezpieczeństwa grożącej szkody.

Uwzględniając aktualny stan sprawy należy uznać, że szanse Spółki na pozytywne rozstrzygnięcie sporu zdecydowanie przewyższają poziom 50%.

Powództwo związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko TAURON Polska Energia S.A.

W dniu 20 lipca 2017 roku wpłynął do Spółki pozew z dnia 29 czerwca 2017 roku Gorzyca Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., o zapłatę odszkodowania w kwocie około 39 700 tysięcy złotych oraz ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą wynikać w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji, o wartości szacowanej przez spółkę powodową na kwotę około 465 900 tysięcy złotych. Sprawa zawisła przed Sądem Okręgowym w Katowicach. W dniu 18 września 2017 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew, w którym wniosła m.in. o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego. W dniu 1 grudnia 2017 roku

Gorzycza Wind Invest Sp. z o.o. złożyła replikę na odpowiedź na pozew, w której podtrzymała stanowisko zawarte w pozwie oraz zaprzeczyła stanowisku i argumentacji Spółki przedstawionej w odpowiedzi na pozew. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 8 lutego 2018 roku, postępowanie z powództwa Gorzycza Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., jest w całości prowadzone przy drzwiach zamkniętych, ogłoszenie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie odbędzie się publicznie.

W dniu 21 sierpnia 2017 roku wpłynął do Spółki pozew z dnia 29 czerwca 2017 roku spółki Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., o zapłatę odszkodowania w kwocie 28 500 tysięcy złotych oraz ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji, o wartości szacowanej przez spółkę powodową na kwotę 201 600 tysięcy złotych. W dniu 5 października 2017 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew, w którym wniosła m.in. o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego. W dniu 1 grudnia 2017 roku Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. złożyła replikę na odpowiedź na pozew, w której podtrzymała stanowisko zawarte w pozwie oraz zaprzeczyła stanowisku i argumentacji Spółki przedstawionej w odpowiedzi na pozew. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach, postępowanie z powództwa Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., jest w całości prowadzone przy drzwiach zamkniętych; ogłoszenie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie odbędzie się publicznie.

W dniu 16 października 2017 roku, wpłynął do Spółki pozew z dnia 29 czerwca 2017 roku spółki Nowy Jarosław Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., o zapłatę odszkodowania w kwocie 27 000 tysięcy złotych oraz ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji, o wartości szacowanej przez spółkę powodową na kwotę 197 800 tysięcy złotych. W dniu 28 grudnia 2017 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew, w którym wniosła m.in. o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach, postępowanie z powództwa Nowy Jarosław Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., jest w całości prowadzone przy drzwiach zamkniętych; ogłoszenie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie odbędzie się publicznie.

Podstawą faktyczną żądania wszystkich pozwów, według twierdzeń spółek powodowych, jest wypowiedzenie przez spółkę zależną Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, a łączna kwota przyszłej szkody poniesionej przez wszystkie spółki grupy Wind Invest wyniesie według twierdzeń spółki powodowej 1 212 900 tysięcy złotych.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego do publikacji szanse Spółki na uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia w sporach należy ocenić pozytywnie, tj. szanse te wynoszą 70%.

W dniu 18 czerwca 2018 roku Spółka otrzymała odpis pozwu wniesionego przeciwko Spółce przez spółki Amon Sp. z o.o. oraz Talia Sp. z o.o. wchodzące w skład grupy kapitałowej Polenergia S.A. Przedmiotem pozwu wniesionego przez Amon Sp. z o.o. i Talia Sp. z o.o. jest żądanie zapłaty przez Spółkę odszkodowania na rzecz Amon Sp. z o.o. w kwocie 47 556 tysięcy złotych i na rzecz Talia Sp. z o.o. w kwocie 31 299 tysięcy złotych oraz żądanie ustalenia odpowiedzialności Spółki za szkody, które mogą powstać w przyszłości z czynów niedozwolonych wobec Amon Sp. z o.o. w łącznej kwocie 158 262 tysiące złotych i wobec Talia Sp. z o.o. w łącznej kwocie 106 965 tysięcy złotych.

Podstawa powództw, według twierdzeń przedstawionych przez Amon Sp. z o.o. oraz Talia Sp. z o.o., wynika z czynów niedozwolonych Spółki polegających na:

- powierzeniu spółce zależnej Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa w likwidacji Sp. z o.o. dokonywania dla potrzeb Spółki (i jej Grupy Kapitałowej) zakupów energii elektrycznej oraz praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, potwierdzających wytworzenie energii w źródłach odnawialnych oraz zakupu praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, będących potwierdzeniem wytworzenia energii w odnawialnym źródle energii (farmie wiatrowej), na podstawie długoterminowych umów zawartych przez Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. z Amon Sp. z o.o. oraz Talia Sp. z o.o., a następnie – wobec niewyrażenia zgody na wprowadzenie zmian do powyższych umów – na postawieniu Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w stan likwidacji oraz podjęciu w toku likwidacji czynności skutkujących wypowiedzeniem powyższych umów;
- świadomym skorzystaniu przez Spółkę ze szkody wyrządzonej Amon Sp. z o.o. oraz Talia Sp. z o.o.

oraz czynu niedozwolonego popełnionego przez Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. i osoby pełniące funkcje likwidatorów Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., wykonujących czynności powierzone przez Spółkę na rachunek Spółki, polegającego na zerwaniu umów długoterminowych oraz zaprzestaniu nabywania od powodów energii elektrycznej oraz praw majątkowych.

Sądem właściwym dla rozpoznania pozwu jest Sąd Okręgowy w Katowicach. W dniu 16 lipca 2018 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew, w którym wniosła m.in. o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego oraz o rozpoznanie sprawy przy drzwiach zamkniętych.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego do publikacji szanse Spółki na uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia w sporach należy ocenić pozytywnie, tj. szanse te wynoszą 70%.

W dniu 29 czerwca 2018 roku Spółka otrzymała odpis pozwu wniesionego przeciwko Spółce przez In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno I Sp. k. o zapłatę przez Spółkę tytułem odszkodowania na rzecz powoda kwoty 12 286 tysięcy euro (tj. 53 587 tysięcy złotych według średniego kursu NBP z 29 czerwca 2018 roku), ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą powstać w przyszłości, a wynikające z czynów niedozwolonych, o łącznej wartości szacowanej na kwotę 35 706 tysięcy euro (tj. 155 735 tysięcy złotych według średniego kursu NBP z 29 czerwca 2018 roku).

Przedmiotowym pozwem In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno I Sp. k. dochodzi roszczeń własnych, jak i przejętych w drodze umów przelewu wierzytelności od: In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno II Sp. k., In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno III Sp. k., In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno IV Sp. k., In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno V Sp. k., In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno VI Sp. k.

Podstawa powództwa, według twierdzeń przedstawionych przez In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno I Sp. k., wynika z czynów niedozwolonych Spółki, polegających w szczególności na powierzeniu spółce zależnej Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. dokonywania na podstawie umów długoterminowych dla potrzeb Spółki i jej Grupy Kapitałowej zakupów energii elektrycznej oraz praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, potwierdzających wytworzenie energii w źródłach odnawialnych, nakłanianiu Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oraz osób pełniących funkcje jej likwidatorów do zerwania oraz niewykonywania powyższych umów oraz świadomym skorzystaniu przez Spółkę ze szkody wyrządzonej wskutek zerwania powyższych umów.

Sądem właściwym dla rozpoznania pozwu jest Sąd Okręgowy w Katowicach. W dniu 29 sierpnia 2018 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew, w którym wniosła m.in. o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego oraz o rozpoznanie całości sprawy przy drzwiach zamkniętych.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego do publikacji szanse Spółki na uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia w sporach należy ocenić pozytywnie, tj. szanse te wynoszą 70%.

Roszczenie wobec spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o.

W dniu 13 marca 2015 roku konsorcjum w składzie WorleyParsons Nuclear Services JSC, WorleyParsons International Inc, WorleyParsons Group Inc (dalej: „konsorcjum WorleyParsons”), będące wykonawcą badań w ramach procesu inwestycyjnego związanego z budową przez PGE EJ 1 Sp. z o.o. elektrowni jądrowej, zgłosiło względem spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. roszczenia na łączną kwotę wynoszącą 92 315 tysięcy złotych, w związku z rozwiązaniem umowy przez spółkę PGE EJ 1 Sp. z o.o. Spółka PGE EJ 1 Sp. z o.o. nie uznała roszczenia i oświadczyła, iż w jej ocenie roszczenie jest bezzasadne. W związku z powyższym konsorcjum WorleyParsons złożyło pozew sądowy przeciwko spółce PGE EJ 1 Sp. z o.o. Proces odbywa się przed Sądem Okręgowym w Warszawie.

Spółka jako inwestor posiadający 10% udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1 Sp. z o.o. zawarła z pozostałymi udziałowcami, tj. PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz ENEA S.A. porozumienie regulujące wzajemne relacje pomiędzy udziałowcami a spółką PGE EJ 1 Sp. z o.o. w kontekście roszczeń zgłoszonych przez konsorcjum WorleyParsons, w tym zasady ewentualnego dodatkowego finansowania przez udziałowców spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. w przypadku zasądzenia przez sąd prawomocnym wyrokiem nadającym się do egzekucji na rzecz konsorcjum WorleyParsons oznaczonej kwoty pieniężnej w wyniku uwzględnienia całości bądź części roszczenia.

Spółka posiada zobowiązanie warunkowe wynikające z podpisanego porozumienia. Zgodnie z oceną Spółki potencjalne dodatkowe zaangażowanie Spółki wynikające z porozumienia nie powinno przekroczyć 10% zgłoszonego przeciwko PGE EJ 1 Sp. z o.o. roszczenia.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka PGE EJ1 Sp. z o.o. nie utworzyła rezerw w związku z powyższymi roszczeniami.

36. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

Najistotniejsze rodzaje zabezpieczeń stanowiące zabezpieczenie spłaty własnych transakcji i zobowiązań Spółki przedstawiono w poniższej tabeli.

TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Umowa/transakcja	Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia
Program Emisji Obligacji z dnia 16 grudnia 2010 roku wraz z późniejszymi aneksami	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 6 900 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 31 grudnia 2018 roku
Program Emisji Obligacji Długoterminowych w Banku Gospodarstwa Krajowego	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do maksymalnej kwoty 2 550 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 20 grudnia 2032 roku
Program Emisji Obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do maksymalnej kwoty 7 524 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 31 grudnia 2023 roku
Umowa z dnia 25 października 2016 roku o limit gwarancyjny zawarta z MUFG Bank, Ltd.	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 377 383 tysiące złotych, obowiązujące do dnia 27 października 2018 roku
Umowa z dnia 4 kwietnia 2018 roku o limit gwarancyjny zawarta z MUFG Bank, Ltd.	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 621 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 31 lipca 2019 roku
Umowa finansowania hybrydowego w formie programu emisji obligacji podporządkowanych z dnia 6 września 2017 roku	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 600 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 30 czerwca 2034 roku
Umowa ramowa zawarta z CaixaBank S.A. na gwarancje bankowe. Z limitu na gwarancje zabezpieczające transakcje może korzystać Spółka oraz spółki z Grupy TAURON (limit gwarancji wynosi 100 000 tysięcy złotych)	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w CaixaBank S.A.	do kwoty 100 000 tysięcy złotych
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 120 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 11 lipca 2021 roku
Gwarancja bankowa wystawiona przez CaixaBank S.A. na rzecz Spółki dla Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. jako zabezpieczenie umowy przesyłowej	gwarancja bankowa	do kwoty 4 500 tysięcy złotych, obowiązująca do dnia 30 listopada 2018 roku
Umowa zawarta z Santander Bank Polska S.A. na gwarancje bankowe dla Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A.	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w Santander Bank Polska S.A.	do kwoty 150 000 tysięcy złotych
Umowa kredytu w rachunku bieżącym oraz limit intraday (umowa rachunku bankowego w banku PKO Bank Polski S.A. (kredyt do kwoty 300 000 tysięcy złotych oraz limit intraday do kwoty 500 000 tysięcy złotych)	pełnomocnictwa do rachunku bankowego w banku PKO Bank Polski S.A.	do łącznej kwoty 800 000 tysięcy złotych
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 600 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 17 grudnia 2021 roku
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 360 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 29 grudnia 2021 roku
Umowa kredytu w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego (w EUR, do kwoty 45 000 tysięcy euro)	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w Banku Gospodarstwa Krajowego	do kwoty 192 213 tysięcy złotych (45 000 tysięcy euro)
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 102 514 tysięcy złotych (24 000 tysiące euro), obowiązujące do dnia 31 grudnia 2019 roku
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 213 570 tysięcy złotych (50 000 tysięcy euro), obowiązujące do dnia 31 grudnia 2020 roku
Umowa kredytu w rachunku bieżącym w mBanku (w USD, do kwoty 2 000 tysięcy dolarów)	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 11 026 tysięcy złotych (3 000 tysięcy dolarów), obowiązujące do dnia 31 marca 2019 roku
Zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z Umów o dofinansowanie zawartych z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	weksle in blanco na zabezpieczenie własnych zobowiązań	do łącznej kwoty 4 244 tysiące złotych

37. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie posiadała istotnych zobowiązań inwestycyjnych.

38. Informacja o podmiotach powiązanych

38.1. Transakcje z udziałem spółek powiązanych oraz spółek Skarbu Państwa

Spółka zawiera transakcje ze spółkami powiązanymi przedstawionymi w nocie 2 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego. Ponadto ze względu na fakt, że głównym akcjonariuszem Spółki jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane. Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Spółki i dokonywane są na warunkach rynkowych.

Łączna wartość transakcji z powyższymi jednostkami oraz stan należności i zobowiązań zostały przedstawione w tabelach poniżej.

Przychody i koszty

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Przychody od spółek zależnych	6 866 421	6 258 510
Przychody z działalności operacyjnej	5 815 583	5 324 737
Przychody z tytułu dywidendy	800 777	542 474
Inne przychody operacyjne	4 170	3 720
Inne przychody finansowe	245 891	387 579
Przychody od spółek współzależnych	44 439	50 995
Przychody od spółek Skarbu Państwa	116 664	295 289
Koszty poniesione w związku z transakcjami ze spółkami zależnymi	(1 505 052)	(2 351 881)
Koszty działalności operacyjnej	(1 467 122)	(2 318 028)
Koszty finansowe	(37 930)	(33 853)
Koszty poniesione w związku z transakcjami ze spółkami współzależnymi	(3 987)	(2 229)
Koszty poniesione w związku z transakcjami ze spółkami Skarbu Państwa	(689 126)	(428 721)

Należności i zobowiązania

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Pożyczki udzielone spółkom zależnym oraz należności od spółek zależnych	6 878 111	7 561 140
Należności od odbiorców	619 333	658 936
Pożyczki udzielone w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	619 730	182 933
Inne pożyczki udzielone	-	139 268
Należności z tytułu Podatkowej Grupy Kapitałowej	174 615	6 078
Obligacje	5 462 148	6 572 696
Inne należności finansowe	107	240
Inne należności niefinansowe	2 178	989
Pożyczki udzielone spółkom współzależnym oraz należności od spółek współzależnych	337 980	579 381
Należności od spółek Skarbu Państwa	22 603	49 941
Zobowiązania wobec spółek zależnych	2 996 726	3 406 474
Zobowiązania wobec dostawców	188 236	288 965
Pożyczki otrzymane w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	2 053 496	2 355 765
Inne pożyczki otrzymane	733 177	721 280
Zobowiązania z tytułu Podatkowej Grupy Kapitałowej	21 572	34 836
Inne zobowiązania finansowe	-	5 257
Inne zobowiązania niefinansowe	245	371
Zobowiązania wobec spółek współzależnych	855	503
Zobowiązania wobec spółek Skarbu Państwa	131 352	28 952

Przychody od jednostek zależnych zawierają przychody ze sprzedaży węgla do TAURON Wytwarzanie S.A. i TAURON Ciepło Sp. z o.o., które w sprawozdaniu z całkowitych dochodów są prezentowane po pomniejszeniu o koszty nabycia, w wartości nadwyżki stanowiącej wynagrodzenie z tytułu pośrednictwa, o czym mowa w notce 11 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

W zakresie przychodów ze sprzedaży wynikających z transakcji ze spółkami Skarbu Państwa w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku największym kontrahentem TAURON Polska Energia S.A. była spółka PSE S.A. Sprzedaż dla tego kontrahenta stanowiła 97% ogółu przychodów od spółek Skarbu Państwa.

W zakresie kosztów poniesionych w związku z transakcjami ze spółkami Skarbu Państwa w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku największymi kontrahentami TAURON Polska Energia S.A. były Polska Grupa

Górnicza S.A., Węglkokoks S.A. oraz Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. Koszty dla tych kontrahentów stanowiły 96% ogółu kosztów poniesionych w transakcjach zakupu ze spółkami Skarbu Państwa.

Spółka dokonuje istotnych transakcji na rynku energii za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostka ta zajmuje się jedynie organizacją obrotu giełdowego, Spółka nie traktuje dokonywanych za jej pośrednictwem transakcji zakupu i sprzedaży jako transakcji z podmiotem powiązanym.

38.2. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Wysokość wynagrodzeń oraz innych świadczeń członków Zarządu, Rady Nadzorczej i pozostałych członków głównej kadry kierowniczej Spółki wypłaconych lub należnych do wypłaty w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku oraz w okresie porównywalnym przedstawia poniższa tabela.

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Zarząd Jednostki	4 796	5 633
Krótkoterminowe świadczenia (wraz z narzutami)	4 145	3 759
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	620	1 624
Inne	31	250
Rada Nadzorcza Jednostki	617	559
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	617	559
Pozostali członkowie głównej kadry kierowniczej	13 250	10 852
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	11 460	9 411
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	898	756
Inne	892	685
Razem	18 663	17 044

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości Spółka tworzy rezerwy na świadczenia przysługujące z tytułu rozwiązania stosunku pracy członkom Zarządu i pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej, które mogą być wypłacone lub należne do wypłaty w kolejnych okresach sprawozdawczych. Powyższa tabela uwzględnia kwoty wypłacone i należne do wypłaty do dnia 30 września 2018 roku.

W Spółce nie występują transakcje dotyczące pożyczek z ZFŚS udzielanych członkom Zarządu, członkom Rady Nadzorczej oraz pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej.

39. Pozostałe istotne informacje

Podpisanie dokumentacji transakcyjnej związanej z inwestycją Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych zarządzanych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. w spółkę zależną Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

W dniu 28 marca 2018 roku Spółka, spółka zależna Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. oraz Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych i Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych („Fundusze”), których częścią portfela inwestycyjnego zarządza Polski Fundusz Rozwoju S.A., podpisały dokumentację transakcyjną określającą warunki inwestycji kapitałowej Funduszy w spółkę Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

Dokumentacja transakcyjna obejmuje umowę inwestycyjną oraz umowę wspólników wraz z załącznikami, w tym projektami wieloletniej umowy sprzedaży energii elektrycznej i wieloletniej umowy sprzedaży węgla, które do dnia bilansowego zostały zawarte przez Spółkę i spółkę zależną Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

Umowa wspólników określa zasady ładu korporacyjnego w spółce Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Umowa ta przyznaje Funduszom m. in. osobiste uprawnienie do powoływania, zawieszania w czynnościach i odwoływania jednego członka Zarządu oraz jednego członka Rady Nadzorczej spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Definiuje ona także katalog spraw, dla dokonania których przez spółkę Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. wymagane będzie uzyskanie jednomyślnej uchwały Zarządu, Rady Nadzorczej lub Zgromadzenia Wspólników tej spółki. Umowa wspólników wejdzie w życie w dniu przystąpienia Funduszy do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

Umowa inwestycyjna określa zasady i warunki inwestycji kapitałowej Funduszy w spółkę Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Inwestycja ta zakłada przystąpienie przez Fundusze do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. oraz uczestniczenie przez nie w kolejnych dokapitalizowaniach spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o., poprzez obejmowanie nowo tworzonego udziałów w zamian za wkłady pieniężne do łącznej maksymalnej kwoty 880 000 tysięcy złotych, tj. po 440 000 tysięcy złotych przez każdy z Funduszy. Udział Funduszy w kapitale

zakładowym spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. według stanu na dzień oddania bloku energetycznego 910 MW w Jaworznie do eksploatacji powinien wynosić około 14%, a udział Spółki w żadnym przypadku nie spadnie poniżej 50% + 1 udział. Spółka będzie zobowiązana do zapewnienia dokapitalizowania spółki zależnej Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w zakresie niezbędnym do realizacji projektu budowy bloku energetycznego 910 MW w Jaworznie, po osiągnięciu przez Fundusze zaangażowania kapitałowego w wysokości ww. kwoty maksymalnej.

Umowa inwestycyjna uzależnia przystąpienie Funduszy do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. od spełnienia określonych warunków zawieszających. Warunki zawieszające obejmują uzyskanie zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie koncentracji, wydanie przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej decyzji zatwierdzającej warunki umowy sprzedaży energii elektrycznej jako uprzedniego porozumienia cenowego („Decyzja APA”), zawarcie przez Spółkę i spółkę zależną Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. oznaczonych umów, w tym umowy sprzedaży energii elektrycznej i umowy sprzedaży węgla oraz dokonanie (albo zapewnienie dokonania) przez Spółkę określonych czynności przez organy spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Warunki zawieszające miały zostać spełnione w terminie czterech miesięcy od dnia zawarcia umowy inwestycyjnej, z wyłączeniem warunku dotyczącego uzyskania Decyzji APA, który ma zostać spełniony w terminie siedmiu miesięcy.

W dniu 17 lipca 2018 roku Spółce została doręczona decyzja Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 lipca 2018 roku o udzieleniu bezwarunkowej zgody na dokonanie koncentracji polegającej na utworzeniu wspólnego przedsiębiorcy o nazwie Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. przez Spółkę oraz Polski Fundusz Rozwoju S.A., działającego za pośrednictwem Funduszy, na zasadach określonych we wniosku Spółki i Polskiego Funduszu Rozwoju S.A.

Po dniu bilansowym, w dniu 19 października 2018 roku Spółka otrzymała Decyzję APA. Decyzja APA obowiązuje przez okres pięciu lat licząc od dnia 1 listopada 2019 roku i jest ostatnim dokumentem, który Spółka zobowiązana była uzyskać w ramach realizacji warunków zawieszających przystąpienie Funduszy do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Biorąc pod uwagę powyższe, na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego do publikacji w ocenie Spółki zostały spełnione wszystkie warunki zawieszające wymagane do przystąpienia Funduszy do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

Spółka i Fundusze rozpoczną działania zmierzające do przystąpienia Funduszy do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w charakterze jej wspólników mniejszościowych po potwierdzeniu spełnienia wszystkich warunków tego przystąpienia określonych w umowie inwestycyjnej.

Podpisanie umów inwestycyjnych dotyczących utworzenia funduszy inwestycyjnych typu corporate venture capital

W dniu 13 czerwca 2018 roku Spółka podpisała dwie umowy inwestycyjne, które zakładają utworzenie funduszy inwestycyjnych typu corporate venture capital. Umowy mają charakter warunkowy, a ich wejście w życie uzależnione było od spełnienia warunku zawieszającego w postaci otrzymania zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W dniu 8 sierpnia 2018 roku warunek zawieszający został spełniony.

Zgodnie z postanowieniami zawartych umów, Spółka będzie uczestnikiem dwóch funduszy tworzonych w ramach programów PFR Starter FIZ oraz PFR NCBR CVC. Dzięki utworzeniu funduszy możliwe będzie zapewnienie przez Spółkę wieloetapowego wsparcia dla innowacyjnych firm, m.in. poprzez zapewnienie możliwości udziału w programach akceleryacyjnych, inwestycje w przedsiębiorstwa we wczesnej fazie rozwoju w ramach programu PFR Starter FIZ oraz zapewnienie kolejnych rund finansowania w ramach programu PFR NCBR CVC. Docelowa kapitalizacja funduszu utworzonego w ramach PFR Starter FIZ ma wynieść 50 000 tysięcy złotych, a funduszu utworzonego w ramach PFR NCBR CVC 160 000 tysięcy złotych. Udział Spółki w funduszach nie przekroczy odpowiednio 25% i 49%.

40. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Podwyższenie kapitału zakładowego spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

W dniu 11 października 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 39 350 tysięcy złotych do kwoty 42 850 tysięcy złotych, tj. o kwotę 3 500 tysięcy złotych poprzez utworzenie nowych 70 000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy. Wszystkie udziały zostaną objęte przez Spółkę za cenę 5 000 zł za każdy udział, tj. za łączną kwotę 350 000 tysięcy złotych, przy czym nadwyżka ceny objęcia każdego z udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki ponad ich wartość nominalną, w łącznej wysokości 346 500 tysięcy złotych zostanie przelana na kapitał zapasowy spółki. W dniu 12 października 2018 roku Spółka przekazała środki na podwyższenie kapitału. W dniu 23 października 2018 roku zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

Podwyższenie kapitału spółki TAURON Wytwarzanie S.A.

W dniu 19 października 2018 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 7 800 tysięcy złotych, uchwalone przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki w dniu 9 sierpnia 2018 roku.

Rozpoczęcie negocjacji dotyczących nabycia farm wiatrowych

W dniu 2 października 2018 roku Spółka otrzymała zaproszenie do rozpoczęcia negocjacji w sprawie nabycia należących do grupy in.ventus farm wiatrowych zlokalizowanych w północnej Polsce. Celem negocjacji będzie określenie możliwości, zasad, warunków i parametrów finansowych transakcji.

Łączna moc zainstalowana farm wiatrowych, o których mowa powyżej wynosi około 200 MW.

Transakcja może zostać przeprowadzona w drodze nabycia przez Spółkę niemieckich oraz polskich spółek osobowych operujących farmami („Spółki Projektowe”). W takim przypadku Spółka przejmie ogół praw i obowiązków dotychczasowych wspólników Spółek Projektowych przy jednoczesnym nabyciu wierzytelności bankowej w stosunku do Spółek Projektowych. Spółka dopuszcza także przeprowadzenie transakcji poprzez nabycie przedsiębiorstw polskich spółek projektowych.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe TAURON Polska Energia S.A. sporządzone za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34 obejmuje 57 stron.

Katowice, dnia 6 listopada 2018 roku

Filip Grzegorzczak - Prezes Zarządu

Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu

Oliwia Tokarczyk – Dyrektor Wykonawczy ds. Rachunkowości i Podatków

**Śródroczne skrócone skonsolidowane
sprawozdanie finansowe zgodne
z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi
przez Unię Europejską za okres 9 miesięcy
zakończony dnia 30 września 2018 r.**

6 listopada 2018 r.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

**Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską
za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku**

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – CIĄG DAŁSZY... ..	6
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8

INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ ORAZ PODSTAWA SPORZĄDZENIA ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO..... 9

1. Informacje ogólne dotyczące Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. oraz jej jednostki dominującej	9
2. Skład Grupy TAURON oraz wspólne przedsięwzięcia	9
3. Oświadczenie o zgodności	10
4. Kontynuacja działalności	10
5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	10
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	10
7. Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły jeszcze w życie	11
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	13
8.1. Zastosowanie nowych standardów, zmian do standardów oraz interpretacji	13
8.2. Pozostałe zmiany zasad rachunkowości i zasad prezentacji stosowanych przez Grupę	19
9. Sezonowość działalności	20

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI 21

10. Informacje dotyczące segmentów działalności	21
10.1. Segmenty operacyjne	23

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW 25

11. Przychody ze sprzedaży	25
12. Koszty według rodzajów	27
13. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	28
14. Przychody i koszty finansowe	28
15. Podatek dochodowy	28
15.1. Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	28
15.2. Odroczony podatek dochodowy	29
16. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	29

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ 30

17. Rzeczowe aktywa trwałe	30
18. Wartość firmy	35
19. Świadectwa energii i prawa do emisji gazów	36
19.1. Długoterminowe świadectwa energii i prawa do emisji gazów	36
19.2. Krótkoterminowe świadectwa energii i prawa do emisji gazów	36
20. Pozostałe aktywa niematerialne	37
21. Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	38
22. Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	40
23. Pozostałe aktywa finansowe	41
24. Pozostałe aktywa niefinansowe	42
24.1. Długoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe	42
24.2. Krótkoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe	42
25. Zapasy	43
26. Należności od odbiorców	43
27. Należności z tytułu podatków i opłat	44
28. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	44

29. Kapitał własny	44
29.1. Kapitał podstawowy	44
29.2. Kapitał zapasowy	45
29.3. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających.....	45
29.4. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy.....	45
30. Zobowiązania z tytułu zadłużenia	46
30.1. Kredyty i pożyczki	46
30.2. Wyemitowane obligacje.....	47
31. Rezerwy na świadczenia pracownicze	50
31.1. Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe	50
31.2. Rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	51
32. Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałe	52
32.1. Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych.....	52
32.2. Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	52
32.3. Rezerwy na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem i pokrycie kosztów	53
33. Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów	53
33.1. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów.....	53
33.2. Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii.....	54
34. Pozostałe rezerwy	54
35. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	56
35.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	56
35.2. Rozliczenia międzyokresowe kosztów - krótkoterminowe	56
36. Zobowiązania wobec dostawców	56
37. Zobowiązania inwestycyjne	56
38. Zobowiązania z tytułu podatków i opłat	57
39. Pozostałe zobowiązania finansowe	58
40. Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe	58

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH..... 59

41. Istotne pozycje śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	59
41.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	59
41.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	60
41.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej.....	60

INNE INFORMACJE..... 61

42. Instrumenty finansowe.....	61
42.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych	61
42.2. Instrumenty pochodne.....	62
43. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	64
44. Zarządzanie kapitałem i finansami	64
45. Zobowiązania warunkowe	65
46. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań	69
47. Informacja o podmiotach powiązanych.....	71
47.1. Transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami	71
47.2. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa	72
47.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej	73
48. Pozostałe istotne informacje.....	73
49. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	74

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2017 (dane przekształcone niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (dane przekształcone niebadane)
Przychody ze sprzedaży	11	4 476 268	13 301 802	4 115 965	12 873 989
Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług, w tym:	12	(3 813 413)	(11 363 362)	(3 502 389)	(10 519 163)
<i>Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych</i>	12	(5 488)	(339 267)	(9 056)	(42 183)
Zysk brutto ze sprzedaży		662 855	1 938 440	613 576	2 354 826
Koszty sprzedaży	12	(124 117)	(352 439)	(118 242)	(343 769)
Koszty ogólnego zarządu	12	(202 425)	(486 030)	(150 803)	(455 366)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	13	19 184	164 968	(1 985)	24 049
Udział w zyskach (stratach) wspólnych przedsięwzięć	21	(4 779)	40 663	11 205	69 535
Zysk operacyjny		350 718	1 305 602	353 751	1 649 275
Koszty odsetkowe od zadłużenia	14	(40 716)	(122 146)	(57 225)	(156 202)
Przychody finansowe i pozostałe koszty finansowe	14	52 826	(95 261)	(55 463)	(11 418)
Zysk przed opodatkowaniem		362 828	1 088 195	241 063	1 481 655
Podatek dochodowy	15.1	(76 384)	(233 315)	(52 310)	(287 425)
Zysk netto		286 444	854 880	188 753	1 194 230
Wycena instrumentów zabezpieczających	29.3	(1 730)	(14 914)	748	(8 327)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(3 216)	5 655	14 820	2 145
Podatek dochodowy	15.1	329	2 834	(142)	1 582
Pozostałe całkowite dochody podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		(4 617)	(6 425)	15 426	(4 600)
Zyski/(straty) aktuarialne	31.1	456	6 695	4 037	9 667
Podatek dochodowy	15.1	(87)	(1 271)	(765)	(1 835)
Udział w pozostałych całkowitych dochodach wspólnych przedsięwzięć	21	42	380	53	46
Pozostałe całkowite dochody nie podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		411	5 804	3 325	7 878
Pozostałe całkowite dochody netto		(4 206)	(621)	18 751	3 278
Łączne całkowite dochody		282 238	854 259	207 504	1 197 508
Zysk netto przypadający:					
Akcjonariuszom jednostki dominującej		285 830	852 859	188 030	1 192 197
Udziałom niekontrolującym		614	2 021	723	2 033
Całkowity dochód przypadający:					
Akcjonariuszom jednostki dominującej		281 623	852 228	206 778	1 195 466
Udziałom niekontrolującym		615	2 031	726	2 042
Zysk na jedną akcję podstawowy i rozwodniony (w złotych)		0,16	0,49	0,11	0,68

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	17	28 820 594	28 079 886
Wartość firmy	18	26 183	40 156
Świadectwa energii i prawa do emisji gazów do umorzenia	19.1	176 075	303 130
Pozostałe aktywa niematerialne	20	1 255 070	1 254 077
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	21	528 767	499 204
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	22	203 897	240 767
Pozostałe aktywa finansowe	23	260 532	238 354
Pozostałe aktywa niefinansowe	24.1	293 597	346 846
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15.2	52 132	46 122
		31 616 847	31 048 542
Aktywa obrotowe			
Świadectwa energii i prawa do emisji gazów do umorzenia	19.2	550 789	652 260
Zapasy	25	442 684	295 463
Należności od odbiorców	26	1 992 658	2 032 813
Należności z tytułu podatków i opłat	27	165 625	244 126
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	22	2	329 665
Pozostałe aktywa finansowe	23	789 487	219 933
Pozostałe aktywa niefinansowe	24.2	129 659	87 055
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	28	754 353	909 249
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		12 922	15 910
		4 838 179	4 786 474
SUMA AKTYWÓW		36 455 026	35 835 016

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – CIĄG DALSZY

	Nota	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
PASYWA			
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			
Kapitał podstawowy	29.1	8 762 747	8 762 747
Kapitał zapasowy	29.2	8 511 437	7 657 086
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	29.3	10 971	23 051
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		12 431	6 776
Zyski zatrzymane/(Niepokryte straty)	29.4	1 670 050	1 586 786
		18 967 636	18 036 446
Udziały niekontrolujące			
		32 649	31 367
Kapitał własny ogółem			
		19 000 285	18 067 813
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	30	9 459 494	9 501 414
Rezerwy na świadczenia pracownicze	31	1 085 611	1 380 650
Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałe	32	370 092	351 138
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	35	359 883	541 318
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15.2	776 426	871 865
Pozostałe zobowiązania finansowe	39	123 328	91 879
		12 174 834	12 738 264
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	30	293 355	351 382
Zobowiązania wobec dostawców	36	889 679	1 042 427
Zobowiązania inwestycyjne	37	393 700	797 304
Rezerwy na świadczenia pracownicze	31	93 150	134 273
Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów	33	863 563	948 946
Pozostałe rezerwy	34	337 466	353 271
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	35	323 010	296 576
Zobowiązania z tytułu podatków i opłat	38	512 086	451 748
Pozostałe zobowiązania finansowe	39	1 234 339	342 162
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	40	339 559	310 850
		5 279 907	5 028 939
Zobowiązania razem			
		17 454 741	17 767 203
SUMA PASYWÓW			
		36 455 026	35 835 016

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU (niebadane)

	Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)			
Stan na 31 grudnia 2017 roku		8 762 747	7 657 086	23 051	6 776	1 586 786	18 036 446	31 367	18 067 813
Wpływ zastosowania MSSF 9	8	-	-	-	-	(100 422)	(100 422)	(14)	(100 436)
Wpływ zastosowania MSSF 15	8	-	-	-	-	179 426	179 426	411	179 837
Stan na 1 stycznia 2018 roku		8 762 747	7 657 086	23 051	6 776	1 665 790	18 115 450	31 764	18 147 214
Dywidenda		-	-	-	-	-	-	(879)	(879)
Pozostałe transakcje z udziałowcami niekontrolującymi		-	-	-	-	(42)	(42)	(267)	(309)
Podział zysków lat ubiegłych	29.2	-	854 351	-	-	(854 351)	-	-	-
Transakcje z właścicielami		-	854 351	-	-	(854 393)	(42)	(1 146)	(1 188)
Zysk netto		-	-	-	-	852 859	852 859	2 021	854 880
Pozostałe całkowite dochody		-	-	(12 080)	5 655	5 794	(631)	10	(621)
Łączne całkowite dochody		-	-	(12 080)	5 655	858 653	852 228	2 031	854 259
Stan na 30 września 2018 roku (niebadane)		8 762 747	8 511 437	10 971	12 431	1 670 050	18 967 636	32 649	19 000 285

OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 30 WRZEŚNIA 2017 ROKU (niebadane)

		Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)			
Stan na 1 stycznia 2017 roku		8 762 747	7 823 339	29 660	9 200	24 320	16 649 266	30 052	16 679 318
Dywidenda		-	-	-	-	-	-	(564)	(564)
Pozostałe transakcje z udziałowcami niekontrolującymi		-	-	-	-	95	95	(215)	(120)
Pokrycie straty z lat ubiegłych		-	(166 253)	-	-	166 253	-	-	-
Transakcje z właścicielami		-	(166 253)	-	-	166 348	95	(779)	(684)
Zysk netto		-	-	-	-	1 192 197	1 192 197	2 033	1 194 230
Pozostałe całkowite dochody		-	-	(6 745)	2 145	7 869	3 269	9	3 278
Łączne całkowite dochody		-	-	(6 745)	2 145	1 200 066	1 195 466	2 042	1 197 508
Stan na 30 września 2017 roku (niebadane)		8 762 747	7 657 086	22 915	11 345	1 390 734	17 844 827	31 315	17 876 142

Dodatkowe noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem		1 088 195	1 481 655
Udział w (zyskach)/stratach wspólnych przedsięwzięć		(40 663)	(69 535)
Amortyzacja		1 282 398	1 256 139
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych		383 849	42 185
Różnice kursowe		65 937	(13 177)
Odsetki i prowizje		120 052	150 068
Pozostałe korekty zysku przed opodatkowaniem		6 175	11 003
Zmiana stanu kapitału obrotowego	41.1	(357 488)	145 752
Podatek dochodowy zapłacony	41.1	(222 162)	(82 599)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		2 326 293	2 921 491
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	41.2	(2 569 631)	(2 709 422)
Udzielenie pożyczek	41.2	(41 075)	(301 542)
Nabycie jednostek uczestnictwa		-	(50 000)
Nabycie aktywów finansowych		(19 555)	(5 397)
Razem płatności		(2 630 261)	(3 066 361)
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		23 283	27 669
Spłata udzielonych pożyczek	41.2	300 115	-
Dywidendy otrzymane		21 628	24 509
Wykup jednostek uczestnictwa		77 742	-
Pozostałe wpływy		3 514	23 959
Razem wpływy		426 282	76 137
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(2 203 979)	(2 990 224)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-	(700 000)
Spłata pożyczek/kredytów	41.3	(95 580)	(81 959)
Odsetki zapłacone	41.3	(46 812)	(52 810)
Zwrócone dotacje		(10 000)	-
Pozostałe płatności		(38 707)	(26 289)
Razem płatności		(191 099)	(861 058)
Emisja dłużnych papierów wartościowych		-	2 707 462
Otrzymane dotacje		12 412	5 423
Razem wpływy		12 412	2 712 885
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(178 687)	1 851 827
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(56 373)	1 783 094
Różnice kursowe netto		(1 634)	1 134
Środki pieniężne na początek okresu	28	801 353	354 733
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	28	744 980	2 137 827
o ograniczonej możliwości dysponowania	28	149 908	140 488

INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ ORAZ PODSTAWA SPORZĄDZENIA ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne dotyczące Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. oraz jej jednostki dominującej

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa TAURON”) składa się z TAURON Polska Energia S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”, „Spółka dominująca”) i jej spółek zależnych. TAURON Polska Energia S.A., mająca siedzibę w Katowicach przy ul. ks. Piotra Ściegiennego 3, prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, zawiązanej aktem notarialnym w dniu 6 grudnia 2006 roku. Do dnia 16 listopada 2007 roku Spółka działała pod firmą Energetyka Południe S.A.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271562.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony. Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy.

Podstawowy przedmiot działalności Grupy TAURON odzwierciedla podział na segmenty: Wydobycie, Wytwarzanie – segment obejmujący wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanie energii cieplnej, Dystrybucja, Sprzedaż oraz działalność pozostała - w tym obsługa klienta, o czym szerzej w nocie 10 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku. Zamieszczone w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku oraz dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku nie były przedmiotem badania lub przeglądu przez biegłego rewidenta. Dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2017 roku były przedmiotem badania przez biegłego rewidenta.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 6 listopada 2018 roku.

2. Skład Grupy TAURON oraz wspólne przedsięwzięcia

Na dzień 30 września 2018 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała bezpośrednio i pośrednio udziały i akcje w następujących istotnych spółkach zależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Segment operacyjny	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale spółki	Udział TAURON Polska Energia S.A. w organie stanowiącym spółki
1	TAURON Wydobycie S.A.	Jaworzno	Wydobycie	100,00%	100,00%
2	TAURON Wytwarzanie S.A.	Jaworzno	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
3	Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	Jaworzno	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
4	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	Jelenia Góra	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
5	Marselwind Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
6	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
7	TAURON Serwis Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie	95,61%	95,61%
8	TAURON Dystrybucja S.A.	Kraków	Dystrybucja	99,74%	99,75%
9	TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	Wrocław	Dystrybucja	100,00%	100,00%
10	TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. ¹	Tarnów	Dystrybucja	99,74%	99,75%
11	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Kraków	Sprzedaż	100,00%	100,00%
12	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	Gliwice	Sprzedaż	100,00%	100,00%
13	TAURON Czech Energy s.r.o.	Ostrawa, Republika Czeska	Sprzedaż	100,00%	100,00%
14	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	Wrocław	Pozostałe	100,00%	100,00%
15	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	Krzeszowice	Pozostałe	100,00%	100,00%
16	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostałe	100,00%	100,00%
17	TAURON Sweden Energy AB (publ)	Sztokholm, Szwecja	Pozostałe	100,00%	100,00%
18	Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. ²	Stalowa Wola	Pozostałe	100,00%	100,00%
19	Wsparcie Grupa TAURON Sp. z o.o. ¹	Tarnów	Pozostałe	99,74%	99,75%

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

¹ Udział w TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. oraz Wsparcie Grupa TAURON Sp. z o.o. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Dystrybucja S.A. TAURON Polska Energia S.A. jest użytkownikiem udziałów spółki TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o.

² W dniu 8 października 2018 roku nastąpiła zmiana nazwy spółki z dotychczasowej Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. na Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o.

Na dzień 30 września 2018 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała udział pośredni i bezpośredni w następujących istotnych spółkach współzależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Segment operacyjny	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale i organie stanowiącym spółki
1	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. ¹	Stalowa Wola	Wytwarzanie	50,00%
2	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. ²	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie	50,00%
3	TAMEH POLSKA Sp. z o.o. ²	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie	50,00%
4	TAMEH Czech s.r.o. ²	Ostrawa, Republika Czeska	Wytwarzanie	50,00%

¹ Udział w Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A.

² TAURON Polska Energia S.A. posiada bezpośredni udział w kapitale i organie stanowiącym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., która posiada 100% udział w kapitale i organie stanowiącym TAMEH POLSKA Sp. z o.o. oraz TAMEH Czech s.r.o.

3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34 Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa („MSR 34”) w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską („UE”).

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy sporządzonym zgodnie z MSSF za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

4. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i spółek zależnych, z wyjątkiem TAURON Czech Energy s.r.o. oraz TAURON Sweden Energy AB (publ) objętych niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Walutą funkcjonalną TAURON Czech Energy s.r.o. jest korona czeska („CZK”), a walutą funkcjonalną TAURON Sweden Energy AB (publ) jest euro („EUR”). Pozycje sprawozdań finansowych TAURON Czech Energy s.r.o. oraz TAURON Sweden Energy AB (publ) są przeliczane przy użyciu odpowiednich kursów wymiany na walutę prezentacji Grupy TAURON.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca istotne zmiany wielkości szacunkowych oraz metodologii dokonywania szacunków, które miałyby wpływ na okres bieżący lub na okresy przyszłe, inne niż te przedstawione poniżej lub opisane w dalszej części niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Poniżej przedstawiono pozycje śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań.

Pozycja	Nota objaśniająca	Szacunki i założenia
Rzeczowe aktywa trwałe	Nota 17	Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika rzeczowych aktywów trwałych. W przypadku, gdy istnieją stosowne przesłanki Grupa jest zobowiązana do przeprowadzenia testów na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych. Grupa weryfikuje co najmniej na koniec każdego roku obrotowego okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych, a ewentualne korekty odpisów amortyzacyjnych dokonywane są z efektem od początku okresu sprawozdawczego, w którym zakończono weryfikację.
Wartość firmy	Nota 18	Wartość firmy podlega testowi na utratę wartości corocznie oraz na każdy dzień bilansowy, na który występują stosowne przesłanki.
Pożyczki udzielone	Nota 22	Zgodnie z wymogami MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> Grupa dokonuje odpowiedniej klasyfikacji i wyceny udzielonych pożyczek oraz szacuje wielkość odpisów aktualizujących ich wartość, o czym szerzej w nocie 8 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
Należności od odbiorców	Nota 26	Zgodnie z wymogami MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> Grupa szacuje wielkość odpisów aktualizujących wartość należności od odbiorców, o czym szerzej w nocie 8 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
Pochodne instrumenty finansowe	Nota 42.2	Grupa wycenia na każdy dzień bilansowy pochodne instrumenty finansowe do wartości godziwej. Instrumenty pochodne nabywane i utrzymywane w celu zabezpieczenia własnych potrzeb nie podlegają wycenieniu na dzień bilansowy.
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	Nota 15.2	Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy realizowalność aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.
Rezerwy	Nota 31 Nota 32 Nota 33 Nota 34	Grupa szacuje wysokość tworzonych rezerw w oparciu o przyjęte założenia, metodologię i sposób kalkulacji właściwy dla danego tytułu rezerw, oceniając prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz określając wiarygodny poziom kwoty niezbędnej do spełnienia obowiązku. Grupa tworzy rezerwy gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest większe niż 50%.

Poza powyższym, Grupa dokonuje istotnych szacunków w zakresie ujmowanych zobowiązań warunkowych, w szczególności w zakresie spraw sądowych, w których spółki Grupy są stroną. Zobowiązania warunkowe zostały szerzej opisane w nocie 45 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

7. Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły jeszcze w życie

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, zmiany do standardu lub interpretacji, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

- **Standardy wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”), zmiany do standardów oraz interpretacja zatwierdzone przez Unię Europejską („UE”), które nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu standard MSSF 16 *Leasing* może mieć istotny wpływ na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

MSSF 16 *Leasing*

Data wejścia w życie w UE - okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2019 lub po tej dacie.

Zgodnie z MSSF 16 *Leasing* leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie jest możliwe. Jeżeli nie można określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. Określenie okresu leasingu zgodnie z MSSF 16 *Leasing* będzie wymagać oceny, która nie była wcześniej wymagana dla leasingu operacyjnego, gdyż nie powodowała zmiany sposobu ujęcia wydatków w sprawozdaniu finansowym. Zmienne płatności leasingowe powinny zostać uwzględnione przy ustalaniu opłat leasingowych w przypadku gdy ich zmienność zależy od indeksu lub stopy procentowej lub gdy w swojej istocie są płatnościami stałymi. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 *Leasing* – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów.

Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Wstępna analiza wpływu MSSF 16 *Leasing* na stosowane zasady rachunkowości wykazała, iż dla Grupy istotna będzie zmiana polegająca na konieczności ujęcia w sprawozdaniu finansowym składników aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu w przypadku umów leasingu obecnie klasyfikowanych jako leasing operacyjny. Grupa zakończyła inwentaryzację wszystkich zawartych umów pod kątem identyfikacji umów, których dotyczy MSSF 16 *Leasing*. Obecnie Grupa przeprowadza analizę zidentyfikowanych umów pod kątem określenia ich skutków wynikających z MSSF 16 *Leasing*, w szczególności w zakresie konieczności rozpoznania aktywów i zobowiązań w sprawozdaniu finansowym. Ponadto Grupa zidentyfikowała kluczowe obszary, w stosunku do których analizuje wpływ MSSF 16 *Leasing*, obejmujące m.in. prawa służebności gruntowej i przesyłu, decyzje na umieszczenie urządzeń w pasie drogi publicznej, prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz umowy najmu i dzierżawy w szczególności pod zabudowę węzłów ciepłych, pod stacje transformatorowe oraz pod infrastrukturę liniową. Przeprowadzana analiza obejmuje w szczególności identyfikację składnika aktywów, weryfikację sprawowania kontroli nad jego użytkowaniem oraz ustalenie okresu leasingu. Grupa analizuje również możliwość zastosowania praktycznego rozwiązania polegającego na odstąpieniu od oceny spełnienia przesłanek uznania za leasing zgodnie z MSSF 16 *Leasing* umów zawartych przed dniem pierwszego zastosowania MSSF 16 *Leasing*, dla których nie zidentyfikowano leasingu zgodnie z MSR 17 *Leasing* oraz KIMSF 4 *Ustalenie, czy umowa zawiera leasing*. W ramach przeprowadzanych prac nad wdrożeniem MSSF 16 *Leasing* są również przeprowadzane analizy możliwości stosowania niniejszego standardu do portfela leasingów o podobnych cechach. Grupa jest w trakcie sporządzenia metodyki wyznaczania krańcowej stopy procentowej.

Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa jest w trakcie analiz pozwalających określić wpływ planowanych zmian na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

W ocenie Zarządu zmiany do standardu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* oraz Interpretacja KIMSF 23 *Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego* wchodzące w życie 1 stycznia 2019 roku nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości.

- **Standardy wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zmiany do standardów, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską i nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu następujące standardy i zmiany do standardów nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie według standardu, niezatwierdzone przez UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
MSSF 14 <i>Odroczone salda z regulowanej działalności</i>	1 stycznia 2016*
MSSF 17 <i>Umowy ubezpieczeniowe</i>	1 stycznia 2021
Zmiany do MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i> oraz MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem</i> oraz późniejsze zmiany	data wejścia w życie zmian została odroczone
Zmiany do różnych standardów <i>Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)</i> :	
MSR 12 <i>Podatek dochodowy</i>	1 stycznia 2019
MSR 23 <i>Koszty finansowania zewnętrznego</i>	1 stycznia 2019
MSSF 3 <i>Połączenia jednostek</i>	1 stycznia 2019
MSSF 11 <i>Wspólne ustalenia umowne</i>	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 19 <i>Świadczenia pracownicze</i>	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i>	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 1 <i>Prezentacja sprawozdań finansowych</i> oraz MSR 8 <i>Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów: Definicja istotnych pominieć lub zniekształceń pozycji</i>	1 stycznia 2020
Zmiany do MSSF 3 <i>Połączenia jednostek</i>	1 stycznia 2020
Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w MSSF	1 stycznia 2020

*Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14.

Poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje również rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych standardów i zmian do standardów oraz zmian zasad rachunkowości stosowanych przez Grupę opisanych poniżej.

8.1. Zastosowanie nowych standardów, zmian do standardów oraz interpretacji

W ocenie Zarządu następujące nowe standardy oraz zmiany do standardów mają istotny wpływ na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

MSSF 9 *Instrumenty finansowe*

Data wejścia w życie w UE - okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 lub po tej dacie.

Główne zmiany wprowadzane przez MSSF 9 *Instrumenty finansowe*:

- **Zmiana zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych**

W miejsce dotychczasowych czterech kategorii aktywów finansowych wskazywanych przez MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*, MSSF 9 *Instrumenty finansowe* definiuje trzy kategorie aktywów finansowych:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* klasyfikowane są na moment początkowego ujęcia w oparciu o:

- charakterystykę przepływów pieniężnych (test SPPI; ang. Solely Payments of Principal and Interest),
- model biznesowy, w oparciu o który dane aktywo finansowe jest zarządzane.

- **Wprowadzenie nowego modelu utraty wartości opartego o oczekiwane straty kredytowe**

W miejsce dotychczasowych zasad rozpoznawania strat kredytowych w oparciu o stratę poniesioną, MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wprowadza koncepcję straty oczekiwanej skutkującej rozpoznaniem odpisu z tytułu utraty wartości aktywów już od momentu ich początkowego ujęcia. Wymogi w zakresie utraty wartości aktywów finansowych odnoszą się do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2018 roku

Grupa zdecydowała się na zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* ze skutkiem od 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

Wpływ na zyski zatrzymane zastosowania MSSF 9 *Instrumenty finansowe* na dzień 1 stycznia 2018 roku:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Kategorie i klasy instrumentów finansowych zgodnie z MSR 39	MSR 39		MSSF 9		Wpływ zmiany
	Wycena wg zamortyzowanego kosztu/kosztu historycznego	Wycena w wartości godziwej	Wycena wg zamortyzowanego kosztu	Wartość godziwa rozliczana przez: Wynik finansowy Pozostałe całkowite dochody	
1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	-	154 574	-	154 574	-
Instrumenty pochodne	-	53 216	-	53 216	-
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	-	101 358	-	101 358	-
2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	141 698	2 719	-	118 386	(26 031)
Udziały i akcje (długoterminowe)	141 656	-	-	115 625	(26 031)
Udziały i akcje (krótkoterminowe)	42	-	-	42	-
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	-	2 719	-	2 719	-
3 Pożyczki i należności	2 734 059	-	2 427 299	177 275	(129 485)
Należności od odbiorców	2 032 813	-	2 001 342	-	(31 471)
Wartość brutto	2 226 180	-	2 226 180	-	-
Odpis aktualizujący	(193 367)	-	(224 838)	-	(31 471)
Lokaty i depozyty	39 756	-	39 756	-	-
Pożyczki udzielone	580 979	-	332 005	150 960	(98 014)
Wartość brutto	580 979	-	340 212	150 960	(89 807)
Odpis aktualizujący	-	-	(8 207)	-	(8 207)
Inne należności finansowe	80 511	-	54 196	26 315	-
4 Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	28 482	-	28 482*	-
5 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	909 249	-	909 249	-
Razem wpływ zastosowania MSSF 9 na aktywa finansowe					(155 516)
1 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	470 239	-	437 184	-	33 055
Kredyt udzielony przez Europejski Bank Inwestycyjny	470 239	-	437 184	-	33 055
Razem wpływ zastosowania MSSF 9 na zobowiązania finansowe					33 055
Wpływ na zyski zatrzymane					(122 461)
Podatek odroczone					22 025
Wpływ na zyski zatrzymane po uwzględnieniu podatku odroczonego					(100 436)

* Grupa nadal stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena

Zaprezentowane powyżej dane, które Grupa ocenia jako zgodne we wszystkich istotnych aspektach z wymogami MSSF 9 *Instrumenty finansowe* nie podlegały badaniu przez biegłego rewidenta. W związku z powyższym istnieje możliwość, że ostateczne kwoty zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2018 będą się różnić od danych zaprezentowanych w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

- Zmiana zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych**

Uznając, że nie jest możliwe bezpośrednie przełożenie kategorii aktywów finansowych określonych w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* na kategorie zdefiniowane w MSSF 9 *Instrumenty finansowe* Grupa sporządziła metodykę klasyfikacji aktywów finansowych, w ramach której stworzone zostały zasady przeprowadzania testu SPPI oraz zasady przeprowadzania testu modelu biznesowego. Na ich podstawie Grupa przeprowadziła testy modelu biznesowego oraz testy SPPI dla wszystkich istotnych na dzień 1 stycznia 2018 roku pozycji aktywów finansowych.

Przeprowadzona analiza wykazała, że znaczna część aktywów finansowych przedstawionych w tabeli powyżej charakteryzuje się przepływami pieniężnymi odpowiadającymi wyłącznie spłacie kapitału i odsetek oraz utrzymywane są w ramach modelu biznesowego opartego wyłącznie o pozyskiwanie przepływów pieniężnych, co przekłada się na ich klasyfikację jako aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie.

Pożyczka podporządkowana jak i pożyczki na spłatę zadłużenia udzielone na rzecz wspólnego przedsięwzięcia Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. wyceniane w zamortyzowanym koszcie zgodnie z MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*, których wartość bilansowa na dzień 1 stycznia 2018 roku wynosiła 240 767 tysięcy złotych, zaklasyfikowane zostały do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy w kwocie 150 960 tysięcy złotych, ze względu na to, że ich przepływy pieniężne nie odpowiadają wyłącznie spłacie kapitału i odsetek. Zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w tym zakresie, zmniejszyło zyski zatrzymane Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 89 807 tysięcy złotych.

MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wskazuje na konieczność wyceny do wartości godziwej udziałów kapitałowych w innych jednostkach, także w odniesieniu do tych udziałów i akcji, które ze względu na ograniczoną dostępność danych, dotychczas wyceniane były w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. W związku z tym, Grupa dokonała szacunku wartości godziwej ww. instrumentów metodą skorygowanych aktywów netto, biorąc pod uwagę posiadany udział w aktywach netto, korygując wartość o istotne czynniki wpływające na wycenę takie jak dyskonto z tytułu braku kontroli oraz dyskonto z tytułu ograniczonej płynności powyższych instrumentów. Zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w zakresie wyceny udziałów kapitałowych zmniejszyło zyski zatrzymane Grupy na

dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 26 031 tysięcy złotych. Powyższe instrumenty kapitałowe są zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

- **Wprowadzenie nowego modelu utraty wartości opartego o oczekiwane straty kredytowe**

Grupa zidentyfikowała poniższe kategorie aktywów finansowych, w ramach których dokonała weryfikacji wpływu kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- należności od odbiorców oraz
- pożyczki udzielone.

W odniesieniu do należności od odbiorców Grupa wydzieliła portfel kontrahentów strategicznych, co do których oczekuje się, że historyczne dane w zakresie spłacalności (brak istotnych przeterminowań) nie stanowią pełnej informacji w zakresie oczekiwanych strat kredytowych, na jakie narażona może zostać Grupa. Ryzyko niewypłacalności kontrahentów strategicznych zostało ocenione w oparciu o ratingi nadane kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu scoringowego, odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń. W przypadku należności od pozostałych kontrahentów oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych. Oczekiwane straty kredytowe dla tej grupy kontrahentów oszacowane zostały z wykorzystaniem macierzy wiekowania należności oraz przypisanych do poszczególnych przedziałów i grup (między innymi należności dochodzone na drodze sądowej, należności od kontrahentów w upadłości) wskaźników procentowych pozwalających na oszacowanie wartości należności od odbiorców, co do których oczekuje się, że nie zostaną spłacone.

Łączna wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu należności od odbiorców, w związku z zastosowaniem MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wzrosła w stosunku do wartości odpisu oszacowanego na dotychczasowych zasadach, co w konsekwencji wpłynęło na zmniejszenie zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 31 471 tysięcy złotych.

W odniesieniu do udzielonych pożyczek, Grupa szacuje ryzyko niewypłacalności pożyczkobiorców w oparciu o ratingi nadane kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu scoringowego, odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń oraz wartości pieniądza w czasie.

Zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w zakresie ujęcia oczekiwanych strat kredytowych z tytułu udzielonych pożyczek wycenianych w zamortyzowanym koszcie zmniejszyło zyski zatrzymane Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 8 207 tysięcy złotych.

- **Zmiana zasad wyceny zobowiązań w przypadku modyfikacji przepływów wynikających z umowy**

MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wprowadza również zmianę w zakresie zasad wyceny zobowiązań, w przypadku których następuje modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy. Grupa TAURON posiada zobowiązania z tytułu kredytów udzielonych przez Europejski Bank Inwestycyjny, w przypadku których następuje taka modyfikacja w formie zmiany stopy oprocentowania w ustalonym terminie. Wdrożenie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w tym zakresie zwiększyło zyski zatrzymane Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 33 055 tysięcy złotych.

- **Rachunkowość zabezpieczeń**

Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa posiadała instrumenty zabezpieczające zmienność przepływów pieniężnych związanych z wyemitowanymi obligacjami z tytułu ryzyka stopy procentowej. Wspomniane instrumenty IRS objęte są rachunkowością zabezpieczeń.

Analiza ryzyk i korzyści związanych z przyjęciem rozwiązań dotyczących rachunkowości zabezpieczeń wprowadzanych przez MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w kontekście charakterystyki portfela instrumentów finansowych w Grupie wskazała na zasadność dalszego stosowania zasad określonych w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. Nie oczekuje się, aby zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w części dotyczącej rachunkowości zabezpieczeń wpłynęło istotnie na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy w odniesieniu do zawartych transakcji. Spółka na bieżąco monitoruje trwające prace prowadzone przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w zakresie przepisów MSSF 9 *Instrumenty finansowe* odnoszących się do obszaru rachunkowości zabezpieczeń, w tym w odniesieniu do daty obligatoryjnego ich zastosowania.

• **Wycena zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji finansowych**

Grupa przeprowadziła analizę wpływu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* na wycenę zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji finansowych. W wyniku przeprowadzonej analizy nie zidentyfikowano istotnego wpływu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* na wycenę zobowiązań w kwocie odpisu na oczekiwane straty kredytowe.

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Data wejścia w życie w UE - okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 lub po tej dacie.

Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną*, KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów* oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów.

Najistotniejsze zasady jakie wprowadza MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* obejmują:

- wprowadzanie pięciostopniowego modelu ujmowania przychodów obejmującego kolejno: identyfikację umowy z klientem, identyfikację poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia, określenie ceny transakcyjnej, alokację ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczeń oraz ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy;
- rozpoznawanie przychodów w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) ciężącego na jednostce zobowiązania do przekazania składnika aktywów. Składnik aktywów jest przekazany, gdy nastąpił transfer kontroli nad nim;
- określenie ceny transakcji na poziomie kwoty wynagrodzenia, do którego jednostka zgodnie ze swoimi oczekiwaniami będzie uprawniona w zamian za przekazane składniki aktywów lub usług z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

Nowy standard wymaga ujawniania w sprawozdaniach finansowych znacznie większej ilości informacji o sprzedaży i przychodach, co ma na celu pomóc użytkownikom sprawozdań w zrozumieniu natury, okresu rozpoznania, kwoty oraz ryzyk i niepewności związanych z przychodami i przepływami wynikającymi z umów z klientami. Jednostka zobowiązana jest w szczególności do ujawnienia ilościowej i jakościowej informacji dotyczącej: umów z klientami, kluczowych przyjętych przez jednostkę założeń i szacunków oraz skapitalizowanych kosztów pozyskania i spełnienia umów.

Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2018 roku

Grupa zdecydowała się na zastosowanie zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*, tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym w dniu jego pierwszego zastosowania. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną*, KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów* oraz interpretacje związane z ujmowaniem przychodów przed wejściem w życie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*.

Przeprowadzona została analiza umów z klientami w pięciu krokach, które są niezbędne z punktu widzenia prawidłowego ustalenia przychodów zgodnie z MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* – od identyfikacji umowy (lub ich grup), przez wskazanie pojedynczych zobowiązań i ustalenie cen, przyporządkowanie ich do poszczególnych zobowiązań i rozpoznanie przychodu.

Wpływ na zyski zatrzymane zastosowania MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* na dzień 1 stycznia 2018 roku:

Wpływ na zyski zatrzymane	
Segment Dystrybucja	
Odpisanie rozliczeń międzyokresowych przychodów z tytułu przyłączy	195 666
	195 666
Segment Sprzedaż	
Ujęcie aktywów z tytułu wynagrodzenia zmiennego i rabatów	7 426
Ujęcie aktywów z tytułu kosztów pozyskania umowy	18 929
	26 355
Razem wpływ zastosowania MSSF 15	222 021
Podatek odroczony	(42 184)
Wpływ na zyski zatrzymane po uwzględnieniu podatku odroczonego	179 837

Zaprezentowane powyżej dane, które Grupa ocenia jako zgodne we wszystkich istotnych aspektach z wymogami MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* nie podlegały badaniu przez biegłego rewidenta. W związku z powyższym istnieje możliwość, że ostateczne kwoty zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2018 będą się różnić od danych zaprezentowanych w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

W segmencie Dystrybucja Grupa dokonała analizy w świetle zapisów MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* umów będących podstawą ujęcia przychodów z przyłączenia nowych odbiorców oraz umów o dostarczanie usług dystrybucyjnych i kompleksowych, w kontekście wymaganej przez standard identyfikacji odrębności powyższych usług. Na podstawie przeprowadzonych prac Grupa uznała, iż zgodnie z MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* umowy o dostarczenie usług dystrybucyjnych i kompleksowych oraz umowy o przyłączenie odbiorców nie stanowią jednego zobowiązania i nie powinny być ujmowane łącznie. Skutkiem powyższego, Grupa ujmuje przychody z umów o przyłączenie odbiorców jednorazowo w momencie przekazania przyrzeczonej usługi tj. przyłączenia odbiorcy do sieci. Powyższe ujęcie jest zgodne z dotychczasową polityką rachunkowości Grupy i nie wpłynie na zmianę jej wyników.

Jednocześnie w zakresie ujęcia przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych dla zadań zakończonych przed 1 lipca 2009 roku, Grupa oceniła, iż zastosowanie podejścia retrospektywnego skutkuje przeniesieniem na dzień 1 stycznia 2018 roku salda rozliczeń międzyokresowych przychodów w kwocie 195 666 tysięcy złotych do pozycji kapitałów własnych Grupy oraz konsekwentnie brakiem rozpoznania przychodów z tytułu ujęcia powyższych rozliczeń międzyokresowych w wyniku Grupy w kolejnych latach obrotowych (w tym, w roku zakończonym 31 grudnia 2018 około 22 mln zł).

W ramach przeprowadzonych prac związanych z wdrożeniem MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* Grupa dokonała także analizy następujących, najistotniejszych zdaniem Grupy, zagadnień mających wpływ na wyniki oraz poziom przychodów i kosztów Grupy w segmencie Sprzedaż:

- Koszty pozyskania klienta - koszty związane z doprowadzaniem do zawarcia nowych umów z klientami ponoszone przez spółki segmentu Sprzedaż wobec kontrahentów zewnętrznych i innych spółek Grupy.

Grupa przeanalizowała możliwość ujęcia powyższych kosztów jako kosztów pozyskania umowy zgodnie z MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* i ich kapitalizacji przez okres trwania kontraktu. W przypadku kosztów prowizji, których zapłata uzależniona jest od każdego zawartego kontraktu, a które do dnia 31 grudnia 2017 roku odnoszone były w wynik okresu jednorazowo, spełnione są warunki uznania ich jako kosztów pozyskania umowy, a tym samym możliwa jest ich kapitalizacja począwszy od dnia 1 stycznia 2018 roku. Zastosowanie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* w zakresie kosztów pozyskania klienta zwiększyło zyski zatrzymane Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 18 929 tysięcy złotych.

- Wynagrodzenie zmienne, rabaty - za podpisanie umowy lub skorzystanie z dodatkowej oferty klientowi przysługuje rabat w postaci otrzymywanych środków pieniężnych.

Grupa uznała, iż rabaty udzielane odbiorcom w ramach prowadzonych programów klienckich, stanowią element, który należy uwzględnić przy określaniu ceny transakcyjnej i który powinien stanowić pomniejszenie przychodu ze sprzedaży produktu lub usługi. Zdaniem Grupy udzielane przez spółki segmentu Sprzedaż rabaty nie stanowią odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia. W efekcie udzielony klientowi rabat podlega rozliczeniu w czasie, tj. ujęciu jako pomniejszenie przychodu nie jednorazowo, tylko przez ustalony przez Grupę średni pozostały okres trwania umowy, której przyznany rabat dotyczy. Zastosowanie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* w zakresie wynagrodzeń zmiennych zwiększyło zyski zatrzymane Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 7 426 tysięcy złotych.

Pozostałe zagadnienia przeanalizowane przez Grupę pod kątem MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*, które nie wpływają na kapitały własne Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku:

- Umowy wieloelementowe – umowy, w ramach których oferowana jest klientowi łączna sprzedaż produktów Grupy na warunkach korzystniejszych niż w przypadku zawarcia umów sprzedaży tych produktów oddzielnie – dotyczy to głównie łącznej sprzedaży paliwa gazowego i energii elektrycznej. Grupa uznała, że ceny zawarte w umowie z klientami mogą być stosowane bezpośrednio do ujmowania przychodów odrębnie dla dostaw energii elektrycznej i dostaw gazu i nie jest wymagana żadna dalsza realokacja przyznanego rabatu. Ponadto Grupa zidentyfikowała, że jest pośrednikiem dla usługi przesyłu paliwa gazowego.
- Umowy sprzedaży produktów i usług Grupy połączone z usługami serwisowymi - Grupa posiada z odbiorcą umowę na sprzedaż produktów/usług wraz z dodatkową usługą (np. świadczenie usług elektryka), natomiast z partnerem biznesowym (ubezpieczycielem) posiada umowę ubezpieczenia majątkowego, na podstawie której ubezpieczyciel świadczy wyżej wspomnianą usługę dodatkową bezpośrednio odbiorcy. Odbiorca ma skalkulowaną opłatę za usługę dodatkową w opłacie handlowej. Grupa stoi na stanowisku, iż w ramach powyższych umów pełni

rolę pośrednika. W konsekwencji Grupa pod regulacjami MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* ujmuje przychody z tytułu powyższych usług w kwocie wynagrodzenia netto, które zachowa po zapłaceniu stronie trzeciej wynagrodzenia w zamian za usługi dostarczane przez tę stronę.

- Umowy sprzedaży energii cieplnej w segmencie Wytwarzanie – zdaniem Grupy klient, z którym podpisana została umowa, nie może odnosić korzyści z poszczególnych, wymienionych w umowie elementów podlegających opłatom. Oznacza to, iż poszczególne elementy umowy nie spełniają kryterium odrębności dla traktowania ich, jako odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia. Z tego względu każda umowa zawarta z klientem obejmuje jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia w postaci świadczenia kompleksowej usługi dostawy ciepła.
- Opłaty przejściowe – pobierane przez Grupę od odbiorcy końcowego energii elektrycznej, a następnie przekazywane do Operatora Systemu Przesyłowego zgodnie z MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* nie powinny być traktowane jako przychody. Grupa po wejściu w życie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* ujmuje powyższe opłaty w kwocie wynagrodzenia netto.

Mając na uwadze fakt, że Grupa zdecydowała się na zastosowanie zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* ujętym w dniu 1 stycznia 2018 roku poniżej zostało zaprezentowane porównanie śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2018 roku ze sprawozdaniem z sytuacji finansowej na ten sam dzień bilansowy sporządzonym zgodnie z zasadami obowiązującymi przed wejściem w życie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*, tj. zgodnie z MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną*, KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów* oraz innymi interpretacjami związanymi z ujmowaniem przychodów.

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Przekształcenie do zasad obowiązujących przed wejściem w życie MSSF 15	Stan na 30 września 2018 (dane przekształcone niebadane)
AKTYWA			
Aktywa trwałe	31 616 847	(14 989)	31 601 858
Pozostałe aktywa niefinansowe	293 597	(18 732)	274 865
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	52 132	3 743	55 875
Aktywa obrotowe	4 838 179	(14 109)	4 824 070
Należności z tytułu podatków i opłat	165 625	3 082	168 707
Pozostałe aktywa niefinansowe	129 659	(17 191)	112 468
SUMA AKTYWÓW	36 455 026	(29 098)	36 425 928
PASYWA			
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	18 967 636	(169 144)	18 798 492
Zyski zatrzymane/(Niepokryte straty)	1 670 050	(169 144)	1 500 906
Udziały niekontrolujące	32 649	(377)	32 272
Kapitał własny ogółem	19 000 285	(169 521)	18 830 764
Zobowiązania długoterminowe	12 174 834	121 069	12 295 903
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	359 883	155 052	514 935
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	776 426	(33 983)	742 443
Zobowiązania krótkoterminowe	5 279 907	19 354	5 299 261
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	323 010	19 354	342 364
Zobowiązania razem	17 454 741	140 423	17 595 164
SUMA PASYWÓW	36 455 026	(29 098)	36 425 928

Poniższa tabela prezentuje porównanie śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku ze sprawozdaniem z całkowitych dochodów za ten sam okres sporządzonym zgodnie z zasadami obowiązującymi przed wejściem w życie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*, tj. zgodnie z MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną*, KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów* oraz innymi interpretacjami związanymi z ujmowaniem przychodów.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Przekształcenie do zasad obowiązujących przed wejściem w życie MSSF 15	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (dane przekształcone niebadane)
Przychody ze sprzedaży	13 301 802	578 878	13 880 680
Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług	(11 363 362)	(565 803)	(11 929 165)
Zysk brutto ze sprzedaży	1 938 440	13 075	1 951 515
Koszty sprzedaży	(352 439)	(1 383)	(353 822)
Zysk operacyjny	1 305 602	11 692	1 317 294
Zysk przed opodatkowaniem	1 088 195	11 692	1 099 887
Podatek dochodowy	(233 315)	(1 376)	(234 691)
Zysk netto	854 880	10 316	865 196
Pozostałe całkowite dochody netto	(621)	-	(621)
Łączne całkowite dochody	854 259	10 316	864 575
Zysk netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej	852 859	10 281	863 140
Udziałom niekontrolującym	2 021	35	2 056
Całkowity dochód przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej	852 228	10 281	862 509
Udziałom niekontrolującym	2 031	35	2 066
Zysk na jedną akcję podstawowy i rozwodniony (w złotych)	0,49	-	0,49

W ocenie Zarządu wprowadzenie następujących zmian do standardów oraz interpretacji nie miało istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie w UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
Zmiany do MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe	1 stycznia 2018
Zmiany do MSSF 2 Płatności na bazie akcji: Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji	1 stycznia 2018
Zmiany do MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne - Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych	1 stycznia 2018
Interpretacja KIMSF 22 Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe	1 stycznia 2018
Zmiany do różnych standardów Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016):	
MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy	1 stycznia 2018
MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	1 stycznia 2018

8.2. Pozostałe zmiany zasad rachunkowości i zasad prezentacji stosowanych przez Grupę

• Zmiana metody wyceny rozchodu świadectw pochodzenia energii i uprawnień do emisji zanieczyszczeń

Grupa przeprowadziła analizę dopuszczalnych prawnie i stosowanych w otoczeniu konkurencyjnym metod rozchodu świadectw pochodzenia energii i uprawnień do emisji zanieczyszczeń. W ocenie Grupy wycena rozchodu świadectw pochodzenia energii i uprawnień do emisji zanieczyszczeń metodą „pierwsze przyszło pierwsze wyszło” (FIFO) pozwala na wycenę stanu zapasów Grupy według najbardziej aktualnych cen, co może być istotne w sytuacji zmienności cen rynkowych ww. pozycji aktywów. Ponadto analiza wykazała, iż metoda FIFO jest metodą najczęściej stosowaną w branży energetycznej do wyceny rozchodu świadectw pochodzenia energii i uprawnień do emisji zanieczyszczeń. Biorąc pod uwagę powyższe kwestie Grupa zdecydowała o zmianie metody rozchodu świadectw pochodzenia energii i uprawnień do emisji zanieczyszczeń ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2018 roku. Po dokonanej zmianie wycena rozchodu świadectw pochodzenia energii i uprawnień do emisji zanieczyszczeń dokonywana jest metodą FIFO. Poprzednio wycena rozchodu dokonywana była metodą średniej ważonej.

Zmiana nie wpłynęła na wynik finansowy Grupy.

• Zmiana prezentacji udziału w wynikach wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności w skonsolidowanych sprawozdaniach z całkowitych dochodów

Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia dotyczą spółek Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. oraz TAMEH HOLDING Sp. z o.o. Powyższe spółki działają w branży energetycznej, a ich działalność i wyniki są powiązane z działalnością operacyjną segmentu Wytwarzanie. W ocenie Grupy ujęcie udziału w wynikach wspólnych przedsięwzięć na poziomie wyniku operacyjnego Grupy w sposób bardziej właściwy odzwierciedla charakter działalności wspólnych przedsięwzięć oraz działania Grupy w zakresie współzarządzania działalnością i bieżącego monitorowania wyników wspólnych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę powyższe Grupa zdecydowała o zmianie sposobu prezentacji udziału w wynikach wspólnych przedsięwzięć ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2018 roku. Po dokonanej zmianie udział w zyskach (stratach)

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

wspólnych przedsięwzięć prezentowany jest w wyniku z działalności operacyjnej Grupy. Poprzednio udział w zyskach (stratach) wspólnych przedsięwzięć nie był ujmowany na poziomie wyniku operacyjnego Grupy, lecz na poziomie wyniku brutto Grupy.

Zmiana nie wpłynęła na wynik finansowy Grupy.

• **Zmiana prezentacji w zakresie pochodnych instrumentów finansowych**

Od dnia 1 stycznia 2018 roku Grupa prezentuje skutki wyceny oraz zrealizowany wynik na transakcjach terminowych - pochodnych instrumentach finansowych w szyku rozwartym, wykazując zrealizowany wynik na pojedynczym kontrakcie. Poprzednio Grupa stosowała podejście uproszczone, polegające na ujmowaniu skutków wyceny oraz zrealizowanego wyniku na kontraktach przy uwzględnieniu strony zakupowej lub sprzedażowej danego kontraktu.

Zmiana nie wpłynęła na wynik finansowy Grupy.

Wpływ opisanych powyżej zmian na śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku oraz sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentują poniższe tabele.

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (dane zatwierdzone)	Zmiana metody wyceny rozchodu świadectw pochodzenia i uprawnień do emisji	Zmiana prezentacji udziału w zyskach (stratach) wspólnych przedsięwzięć	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (dane przekształcone niebadane)
Przychody ze sprzedaży	12 871 320	2 669	-	12 873 989
Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług	(10 516 494)	(2 669)	-	(10 519 163)
Zysk brutto ze sprzedaży	2 354 826	-	-	2 354 826
Udział w zyskach (stratach) wspólnych przedsięwzięć	-	-	69 535	69 535
Zysk operacyjny	1 579 740	-	69 535	1 649 275
Udział w zyskach (stratach) wspólnych przedsięwzięć	69 535	-	(69 535)	-
Zysk przed opodatkowaniem	1 481 655	-	-	1 481 655
Zysk netto	1 194 230	-	-	1 194 230

	Stan na 31 grudnia 2017 (dane zatwierdzone)	Zmiana metody wyceny rozchodu świadectw pochodzenia i uprawnień do emisji	Zmiana prezentacyjna w zakresie instrumentów pochodnych	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
AKTYWA				
Aktywa trwałe	31 049 127	(844)	259	31 048 542
Pozostałe aktywa finansowe	238 095	-	259	238 354
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	46 966	(844)	-	46 122
Aktywa obrotowe	4 742 894	(4 443)	48 023	4 786 474
Świadectwa energii i prawa do emisji gazów do umorzenia	656 703	(4 443)	-	652 260
Pozostałe aktywa finansowe	171 910	-	48 023	219 933
SUMA AKTYWÓW	35 792 021	(5 287)	48 282	35 835 016
PASYWA				
Kapitał własny ogółem	18 067 813	-	-	18 067 813
Zobowiązania długoterminowe	12 738 005	-	259	12 738 264
Pozostałe zobowiązania finansowe	91 620	-	259	91 879
Zobowiązania krótkoterminowe	4 986 203	(5 287)	48 023	5 028 939
Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów	953 389	(4 443)	-	948 946
Zobowiązania z tytułu podatków i opłat	452 592	(844)	-	451 748
Pozostałe zobowiązania finansowe	294 139	-	48 023	342 162
Zobowiązania razem	17 724 208	(5 287)	48 282	17 767 203
SUMA PASYWÓW	35 792 021	(5 287)	48 282	35 835 016

9. Sezonowość działalności

Działalność Grupy cechuje się sezonowością.

Sprzedaż ciepła zależy od warunków atmosferycznych, w szczególności od temperatury powietrza i jest większa w okresie jesienno-zimowym. Poziom sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom indywidualnym zależy od długości dnia, co powoduje, że sprzedaż energii elektrycznej tej grupie odbiorców jest z reguły niższa w okresie wiosenno-letnim, a wyższa w okresie jesienno-zimowym. Sprzedaż węgla dla odbiorców indywidualnych jest większa w okresie jesienno-zimowym. Sezonowość pozostałych obszarów działalności Grupy jest niewielka.

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

10. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne* za bieżący okres sprawozdawczy oraz okres porównywalny.

Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Grupa stosuje takie same zasady rachunkowości dla wszystkich segmentów operacyjnych. Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych, czyli przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej po wyeliminowaniu kosztów wynikających z transakcji wewnątrzgrupowych są prezentowane w kosztach nieprzypisanych. Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej ponoszone są na rzecz całej Grupy i nie można ich bezpośrednio przyporządkować do jednego segmentu operacyjnego.

Aktywa segmentu nie zawierają podatku odroczonego, należności z tytułu podatku dochodowego oraz aktywów finansowych, z wyjątkiem należności od odbiorców i innych należności finansowych, aktywów z tytułu dodatniej wyceny towarowych pochodnych instrumentów finansowych oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, które stanowią aktywa segmentu.

Zobowiązania segmentu nie zawierają podatku odroczonego, zobowiązania z tytułu podatku dochodowego oraz zobowiązań finansowych, z wyjątkiem zobowiązań wobec dostawców, zobowiązań inwestycyjnych, zobowiązań z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązań z tytułu ujemnej wyceny towarowych pochodnych instrumentów finansowych, które stanowią zobowiązania segmentu.

Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest EBITDA oraz zysk lub strata na działalności operacyjnej. Przez EBITDA Grupa rozumie EBIT powiększony o amortyzację oraz odpisy na aktywa niefinansowe. Przez EBIT Grupa rozumie zysk/(stratę) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem, przychodami i kosztami finansowymi, tj. zysk/(stratę) operacyjną.

Podział sprawozdawczości Grupy w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 30 września 2018 roku oraz w okresie porównywalnym oparty był na następujących segmentach operacyjnych:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Segmenty operacyjne	Przedmiot działalności	Spółki zależne/ Spółki ujmowane metodą praw własności
Wydobycie		
	Wydobycie węgla kamiennego	TAURON Wydobycie S.A.
Wytwarzanie		
	Wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji, jak również wytwarzanie energii elektrycznej przy współspalaniu biomasy i innej termicznie pozyskiwanej energii. Podstawowe paliwa to węgiel kamienny, biomasa, gaz koksowniczy i wielkopiecowy	TAURON Wytwarzanie S.A. TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. TAURON Ciepło Sp. z o.o. TAURON Serwis Sp. z o.o. Marselwind Sp. z o.o. Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.
	Wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach odnawialnych	TAMEH HOLDING Sp. z o.o.* TAMEH POLSKA Sp. z o.o.* TAMEH Czech s.r.o.*
	Produkcja, dystrybucja i sprzedaż ciepła	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.*
Dystrybucja		
	Dystrybucja energii elektrycznej	TAURON Dystrybucja S.A. TAURON Dystrybucja Serwis S.A. TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o.
Sprzedaż		
	Handel hurtowy energią elektryczną, jak również obrót uprawnieniami do emisji i świadectwami pochodzenia oraz sprzedaż energii elektrycznej do krajowych odbiorców końcowych lub podmiotów dokonujących dalszej odsprzedaży energii elektrycznej	TAURON Polska Energia S.A. TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. TAURON Czech Energy s.r.o.

* Spółki ujmowane metodą praw własności

Oprócz powyższych głównych segmentów działalności, Grupa TAURON prowadzi również działalność w obszarze wydobywania kamienia, w tym kamienia wapiennego, na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa oraz w obszarze produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych (Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.). Jako pozostała działalność Grupy traktowana jest również działalność spółek TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., TAURON Sweden Energy AB (publ), Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. (w dniu 8 października 2018 roku nastąpiła zamiana nazwy spółki na Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o.), Wsparcie Grupa TAURON Sp. z o.o. oraz Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

10.1. Segmenty operacyjne

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku lub na dzień 30 września 2018 roku *(niebadane)*

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane / Eliminacje	Razem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	442 725	1 980 680	2 347 208	8 459 503	71 686	-	13 301 802
Sprzedaż między segmentami	508 650	1 288 069	2 221 373	1 368 468	544 797	(5 931 357)	-
Przychody segmentu ogółem	951 375	3 268 749	4 568 581	9 827 971	616 483	(5 931 357)	13 301 802
Zysk/(strata) segmentu	(916 681)	650 466	1 143 359	445 628	62 894	(39 277)	1 346 389
Udział w zysku/(stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	40 663	-	-	-	-	40 663
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	(81 450)	(81 450)
EBIT	(916 681)	691 129	1 143 359	445 628	62 894	(120 727)	1 305 602
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	(217 407)	(217 407)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(916 681)	691 129	1 143 359	445 628	62 894	(338 134)	1 088 195
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(233 315)	(233 315)
Zysk/(strata) netto za okres	(916 681)	691 129	1 143 359	445 628	62 894	(571 449)	854 880
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa segmentu	1 487 764	11 878 165	17 840 427	3 730 514	501 583	-	35 438 453
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	528 767	-	-	-	-	528 767
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	487 806	487 806
Aktywa ogółem	1 487 764	12 406 932	17 840 427	3 730 514	501 583	487 806	36 455 026
Zobowiązania segmentu	775 219	1 385 823	1 810 362	1 754 504	303 123	-	6 029 031
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	11 425 710	11 425 710
Zobowiązania ogółem	775 219	1 385 823	1 810 362	1 754 504	303 123	11 425 710	17 454 741
EBIT	(916 681)	691 129	1 143 359	445 628	62 894	(120 727)	1 305 602
Amortyzacja	(89 367)	(308 325)	(812 493)	(5 418)	(66 795)	-	(1 282 398)
Odpisy aktualizujące	(732 858)	350 514	(692)	-	(559)	-	(383 595)
EBITDA	(94 456)	648 940	1 956 544	451 046	130 248	(120 727)	2 971 595
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne *	160 621	909 386	1 208 940	6 015	39 759	-	2 324 721

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz praw majątkowych pochodzenia energii.

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku *(dane przekształcone niebadane)* lub na dzień 31 grudnia 2017 roku *(dane przekształcone)*

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane / Eliminacje	Razem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	519 088	1 324 843	2 418 992	8 544 000	67 066	-	12 873 989
Sprzedaż między segmentami	599 379	2 002 658	2 567 918	1 263 209	531 296	(6 964 460)	-
Przychody segmentu ogółem	1 118 467	3 327 501	4 986 910	9 807 209	598 362	(6 964 460)	12 873 989
Zysk/(strata) segmentu	(135 236)	44 184	998 769	683 919	55 817	10 483	1 657 936
Udział w zysku/(stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	69 535	-	-	-	-	69 535
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	(78 196)	(78 196)
EBIT	(135 236)	113 719	998 769	683 919	55 817	(67 713)	1 649 275
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	(167 620)	(167 620)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(135 236)	113 719	998 769	683 919	55 817	(235 333)	1 481 655
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(287 425)	(287 425)
Zysk/(strata) netto za okres	(135 236)	113 719	998 769	683 919	55 817	(522 758)	1 194 230
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa segmentu	2 085 538	11 298 814	17 409 160	3 090 248	508 825	-	34 392 585
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	499 204	-	-	-	-	499 204
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	943 227	943 227
Aktywa ogółem	2 085 538	11 798 018	17 409 160	3 090 248	508 825	943 227	35 835 016
Zobowiązania segmentu	849 728	1 858 246	2 339 080	1 406 589	386 693	-	6 840 336
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	10 926 867	10 926 867
Zobowiązania ogółem	849 728	1 858 246	2 339 080	1 406 589	386 693	10 926 867	17 767 203
EBIT	(135 236)	113 719	998 769	683 919	55 817	(67 713)	1 649 275
Amortyzacja	(93 554)	(299 466)	(797 784)	(6 547)	(58 788)	-	(1 256 139)
Odpisy aktualizujące	2	(42 744)	1 955	(512)	(7)	-	(41 306)
EBITDA	(41 684)	455 929	1 794 598	690 978	114 612	(67 713)	2 946 720
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne *	88 787	1 122 816	972 540	588	32 630	-	2 217 361

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz praw majątkowych pochodzenia energii.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane / Eliminacje	Razem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz Klientów zewnętrznych	127 257	659 191	767 159	2 896 458	26 203	-	4 476 268
Sprzedaż między segmentami	145 332	490 206	714 451	518 954	175 674	(2 044 617)	-
Przychody segmentu ogółem	272 589	1 149 397	1 481 610	3 415 412	201 877	(2 044 617)	4 476 268
Zysk/(strata) segmentu	(50 515)	(44 941)	346 908	123 068	18 622	(13 926)	379 216
Udział w zysku/(stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	(4 779)	-	-	-	-	(4 779)
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	(23 719)	(23 719)
EBIT	(50 515)	(49 720)	346 908	123 068	18 622	(37 645)	350 718
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	12 110	12 110
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(50 515)	(49 720)	346 908	123 068	18 622	(25 535)	362 828
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(76 384)	(76 384)
Zysk/(strata) netto za okres	(50 515)	(49 720)	346 908	123 068	18 622	(101 919)	286 444
EBIT	(50 515)	(49 720)	346 908	123 068	18 622	(37 645)	350 718
Amortyzacja	(21 799)	(106 990)	(273 686)	(1 620)	(22 705)	-	(426 800)
Odписy aktualizujące	73	80	(137)	-	(209)	-	(193)
EBITDA	(28 789)	57 190	620 731	124 688	41 536	(37 645)	777 711
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne *	69 780	339 863	415 462	1 713	17 573	-	844 391

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz praw majątkowych pochodzenia energii.

Okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (dane przekształcone niebadane)

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane / Eliminacje	Razem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz Klientów zewnętrznych	160 206	363 679	796 337	2 770 867	24 876	-	4 115 965
Sprzedaż między segmentami	176 577	678 993	822 579	359 346	180 898	(2 218 393)	-
Przychody segmentu ogółem	336 783	1 042 672	1 618 916	3 130 213	205 774	(2 218 393)	4 115 965
Zysk/(strata) segmentu	(69 420)	(36 258)	321 449	143 502	17 870	(6 503)	370 640
Udział w zysku/(stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	11 205	-	-	-	-	11 205
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	(28 094)	(28 094)
EBIT	(69 420)	(25 053)	321 449	143 502	17 870	(34 597)	353 751
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	(112 688)	(112 688)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(69 420)	(25 053)	321 449	143 502	17 870	(147 285)	241 063
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(52 310)	(52 310)
Zysk/(strata) netto za okres	(69 420)	(25 053)	321 449	143 502	17 870	(199 595)	188 753
EBIT	(69 420)	(25 053)	321 449	143 502	17 870	(34 597)	353 751
Amortyzacja	(32 452)	(104 926)	(269 878)	(2 080)	(20 125)	-	(429 461)
Odписy aktualizujące	-	(11 255)	39	-	18	-	(11 198)
EBITDA	(36 968)	91 128	591 288	145 582	37 977	(34 597)	794 410
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne *	32 915	308 899	367 910	6	12 389	-	722 119

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz praw majątkowych pochodzenia energii.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

11. Przychody ze sprzedaży

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (dane przekształcone niebadane)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów bez wyłączenia akcyzy	8 910 770	8 078 168
Podatek akcyzowy	(304 979)	(305 587)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów	8 605 791	7 772 581
Energia elektryczna	7 425 295	6 535 922
Energia ciepła	424 881	453 978
Świadectwa pochodzenia energii	46 758	39 777
Węgiel	391 922	478 906
Gaz	177 330	135 236
Pozostałe towary, produkty i materiały	139 605	128 762
Przychody ze sprzedaży usług	4 650 024	5 055 672
Usługi dystrybucyjne i handlowe	4 422 020	4 798 972
Oplaty za przyłączanie odbiorców	57 158	85 035
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	89 465	85 044
Pozostałe usługi	81 381	86 621
Pozostałe przychody	45 987	45 736
Razem	13 301 802	12 873 989

Przychody ze sprzedaży w podziale na segmenty operacyjne przedstawiono w poniższych tabelach.

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Razem
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów	417 561	1 821 789	2 929	6 305 656	57 856	8 605 791
Energia elektryczna	232	1 345 963	-	6 079 089	11	7 425 295
Energia ciepła	-	424 881	-	-	-	424 881
Świadectwa pochodzenia energii	-	45 942	-	816	-	46 758
Węgiel	391 922	-	-	-	-	391 922
Gaz	-	-	-	177 330	-	177 330
Pozostałe towary, produkty i materiały	25 407	5 003	2 929	48 421	57 845	139 605
Przychody ze sprzedaży usług	23 968	147 859	2 319 283	2 153 721	5 193	4 650 024
Usługi dystrybucyjne i handlowe	60	141 833	2 127 705	2 152 422	-	4 422 020
Oplaty za przyłączanie odbiorców	-	837	56 321	-	-	57 158
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	-	-	89 465	-	-	89 465
Pozostałe usługi	23 908	5 189	45 792	1 299	5 193	81 381
Pozostałe przychody	1 196	11 032	24 996	126	8 637	45 987
Razem	442 725	1 980 680	2 347 208	8 459 503	71 686	13 301 802

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (dane przekształcone niebadane)

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Razem
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów	494 808	1 156 759	13 535	6 054 966	52 513	7 772 581
Energia elektryczna	190	655 319	-	5 880 413	-	6 535 922
Energia ciepła	-	453 978	-	-	-	453 978
Świadectwa pochodzenia energii	-	38 031	-	1 746	-	39 777
Węgiel	478 906	-	-	-	-	478 906
Gaz	-	-	-	135 236	-	135 236
Pozostałe towary, produkty i materiały	15 712	9 431	13 535	37 571	52 513	128 762
Przychody ze sprzedaży usług	23 244	156 246	2 382 147	2 488 971	5 064	5 055 672
Usługi dystrybucyjne i handlowe	70	147 482	2 163 401	2 488 019	-	4 798 972
Oplaty za przyłączanie odbiorców	-	6	85 029	-	-	85 035
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	-	-	85 044	-	-	85 044
Pozostałe usługi	23 174	8 758	48 673	952	5 064	86 621
Pozostałe przychody	1 036	11 838	23 310	63	9 489	45 736
Razem	519 088	1 324 843	2 418 992	8 544 000	67 066	12 873 989

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Razem
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów	120 107	622 246	893	2 204 644	21 651	2 969 541
Energia elektryczna	24	527 997	-	2 138 074	10	2 666 105
Energia ciepła	-	76 832	-	-	-	76 832
Świadectwa pochodzenia energii	-	14 960	-	262	-	15 222
Węgiel	113 559	-	-	-	-	113 559
Gaz	-	-	-	51 754	-	51 754
Pozostałe towary, produkty i materiały	6 524	2 457	893	14 554	21 641	46 069
Przychody ze sprzedaży usług	6 694	33 282	757 766	691 775	1 782	1 491 299
Usługi dystrybucyjne i handlowe	7	30 833	697 964	691 338	-	1 420 142
Oplaty za przyłączenie odbiorców	-	250	20 121	-	-	20 371
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	-	-	29 699	-	-	29 699
Pozostałe usługi	6 687	2 199	9 982	437	1 782	21 087
Pozostałe przychody	456	3 663	8 500	39	2 770	15 428
Razem	127 257	659 191	767 159	2 896 458	26 203	4 476 268

Okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (dane przekształcone niebadane)

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Razem
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów	152 364	328 371	4 135	1 971 875	20 120	2 476 865
Energia elektryczna	10	232 891	-	1 929 925	-	2 162 826
Energia ciepła	-	81 498	-	-	-	81 498
Świadectwa pochodzenia energii	-	10 425	-	427	-	10 852
Węgiel	145 081	-	-	-	-	145 081
Gaz	-	-	-	31 288	-	31 288
Pozostałe towary, produkty i materiały	7 273	3 557	4 135	10 235	20 120	45 320
Przychody ze sprzedaży usług	7 509	31 327	784 420	798 941	1 669	1 623 866
Usługi dystrybucyjne i handlowe	6	31 468	714 725	799 678	-	1 545 877
Oplaty za przyłączenie odbiorców	-	2	25 342	-	-	25 344
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	-	-	30 935	-	-	30 935
Pozostałe usługi	7 503	(143)	13 418	(737)	1 669	21 710
Pozostałe przychody	333	3 981	7 782	51	3 087	15 234
Razem	160 206	363 679	796 337	2 770 867	24 876	4 115 965

Spadek przychodów ze sprzedaży usług dystrybucyjnych i handlowych w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku w porównaniu do okresu porównywalnego związany jest głównie z ujęciem opłat przejściowych pobieranych przez Grupę od odbiorcy końcowego a następnie przekazywanych do Operatora Systemu Przesyłowego, które od 1 stycznia 2018 roku zgodnie z MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* rozpoznawane są w kwocie wynagrodzenia netto. Koszt zakupu opłaty przejściowej w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku, który zgodnie z MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* pomniejszył przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych i handlowych, wyniósł 561 488 tysięcy złotych. W okresie porównywalnym zakup opłaty przejściowej ujmowany był w ramach kosztu własnego sprzedaży.

12. Koszty według rodzajów

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (dane przekształcone niebadane)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(1 282 398)	(1 256 139)
Odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe	(383 849)	(42 185)
Zużycie materiałów i energii	(1 150 898)	(1 013 660)
Usługi konserwacji i remontowe	(167 590)	(170 044)
Usługi dystrybucyjne	(1 067 423)	(1 555 873)
Pozostałe usługi obce	(600 256)	(620 183)
Koszt obowiązku umorzenia uprawnień do emisji zanieczyszczeń	(402 183)	(238 247)
Pozostałe podatki i opłaty	(516 543)	(531 831)
Koszty świadczeń pracowniczych	(1 838 918)	(1 940 332)
Odpis aktualizujący należności od odbiorców	(17 703)	(19 304)
Pozostałe koszty rodzajowe	(76 478)	(64 682)
Razem koszty według rodzaju	(7 504 239)	(7 452 480)
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych	(52 111)	(132 347)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	401 201	304 585
Koszty sprzedaży	352 439	343 769
Koszty ogólnego zarządu	486 030	455 366
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(5 046 682)	(4 038 056)
Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług	(11 363 362)	(10 519 163)

Wzrost wartości odpisów aktualizujących niefinansowe aktywa trwałe w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku, w stosunku do okresu porównywalnego, związany jest w głównej mierze z ujęciem skutków przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2018 roku testów na utratę wartości aktywów, w wyniku których Grupa ujęła odpis netto w wysokości 388 101 tysięcy złotych, który objął następujące pozycje:

- Rzeczowe aktywa trwałe – odpis netto w wysokości 296 845 tysięcy złotych,
- Pozostałe aktywa niefinansowe – odpis w wysokości 76 266 tysięcy złotych,
- Wartość firmy – odpis 13 973 tysiące złotych,
- Aktywa niematerialne – odpis w wysokości 1 017 tysięcy złotych.

Testy na utratę wartości zostały opisane szerzej w notach 17 i 18 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Spadek wartości usług dystrybucyjnych w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku w porównaniu do okresu porównywalnego związany jest z ujęciem opłat przejściowych pobieranych przez Grupę od odbiorcy końcowego a następnie przekazywanych do Operatora Systemu Przesyłowego, które zgodnie z MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* rozpoznawane są w kwocie wynagrodzenia netto. Koszt zakupu opłaty przejściowej w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku, który zgodnie z zasadami obowiązującymi przed wejściem w życie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* ujęty byłby w ramach usług dystrybucyjnych, wyniósł 561 488 tysięcy złotych.

Spadek kosztów świadczeń pracowniczych w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku, w stosunku do okresu porównywalnego, ma głównie związek z ujęciem w bieżącym okresie skutków rozwiązania przez spółkę z segmentu Wytwarzanie rezerw aktuarialnych na taryfę pracowniczą i Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w części na obecnych pracowników jako przyszłych emerytów w kwotach odpowiednio 49 270 tysięcy złotych i 5 469 tysięcy złotych oraz rozwiązania rezerw na nagrody jubileuszowe w kwocie 121 172 tysiące złotych. Dodatkowo, w związku z rozwiązaniem rezerw na nagrody jubileuszowe spółka wypłaciła pracownikom odszkodowania w wysokości 79 316 tysięcy złotych, co obciążyło koszty świadczeń pracowniczych Grupy. Powyższe zdarzenia zostały szerzej opisane w notce 31.1 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wzrost wartości sprzedanych towarów i materiałów w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku, w stosunku do okresu porównywalnego, ma związek z ujęciem w okresie porównywalnym skutków rozwiązania przez Spółkę rezerw na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem w kwocie netto 201 174 tysiące złotych, co zostało opisane szerzej w notce 32.3 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

13. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku spółka z segmentu Wytwarzanie rozwiązała rezerwy na taryfę pracowniczą oraz Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w części dla emerytów. Wpływ rozwiązania powyższych rezerw na zwiększenie pozostałych przychodów operacyjnych Grupy wyniósł odpowiednio 127 051 tysięcy złotych oraz 12 419 tysięcy złotych.

14. Przychody i koszty finansowe

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Przychody i koszty z tytułu instrumentów finansowych	(180 329)	(122 790)
Przychody z tytułu dywidendy	5 368	8 861
Przychody odsetkowe	19 820	29 304
Koszty odsetkowe	(122 146)	(156 202)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	(13 483)	(10 902)
Wynik na instrumentach pochodnych	(668)	(4 683)
Różnice kursowe	(63 702)	10 606
Aktualizacja wartości udzielonych pożyczek	(4 988)	-
Pozostałe	(530)	226
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(37 078)	(44 830)
Odsetki od świadczeń pracowniczych	(25 412)	(30 568)
Odsetki z tytułu dyskonta pozostałych rezerw	(9 490)	(10 309)
Pozostałe	(2 176)	(3 953)
Razem, w tym w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:	(217 407)	(167 620)
Koszty odsetkowe od zadłużenia	(122 146)	(156 202)
Przychody finansowe i pozostałe koszty finansowe	(95 261)	(11 418)

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku wystąpiła nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi w wysokości 63 702 tysiące złotych. Ujemne różnice kursowe dotyczą w głównej mierze różnic kursowych związanych z zobowiązaniami Spółki z tytułu zadłużenia w EUR, tj. otrzymanej od spółki zależnej pożyczki, obligacji podporządkowanych oraz euroobligacji. Nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi z tego tytułu wyniosła 88 466 tysięcy złotych. W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku Grupa aktywowała różnice kursowe w kwocie 24 555 tysięcy złotych na zadania inwestycyjne.

15. Podatek dochodowy

15.1. Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Bieżący podatek dochodowy	(352 993)	(262 063)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(344 223)	(257 893)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(8 770)	(4 170)
Odroczony podatek dochodowy	119 678	(25 362)
Podatek dochodowy wykazywany w wyniku finansowym	(233 315)	(287 425)
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów	1 563	(253)

Spadek obciążenia odroczonym podatkiem dochodowym w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku w stosunku do okresu porównywalnego, związany jest w głównej mierze z ujęciem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w związku ze zmianą wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i pozostałych aktywów niefinansowych w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości na dzień 30 czerwca 2018 roku, co wpłynęło na spadek obciążenia odroczonym podatkiem dochodowym w kwocie 71 084 tysięcy złotych.

15.2. Odroczonego podatek dochodowy

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	1 458 741	1 546 630
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	119 664	46 806
z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	126 405	107 511
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	8 527	7 964
pozostałe	37 322	47 841
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	1 750 659	1 756 752
od rezerw bilansowych	564 775	579 336
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	147 416	167 531
nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	9 010	46 669
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	206 532	63 336
z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	51 511	41 842
straty podatkowe	15 487	13 386
pozostałe	31 634	18 909
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	1 026 365	931 009
Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczonego Grupy prezentowany jest jako:		
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	52 132	46 122
Zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego	(776 426)	(871 865)

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową („PGK”) na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały skompensowane ze względu na fakt, iż na podstawie podpisanych umów PGK spółki te składają wspólną deklarację podatkową.

W oparciu o sporządzone prognozy dla PGK, przewidujące uzyskiwanie dochodów podatkowych w latach następnych uznano, iż nie występuje ryzyko niezrealizowania aktywa z tytułu podatku odroczonego rozpoznanego w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

16. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W dniu 12 marca 2018 roku Zarząd TAURON Polska Energia S.A. podjął uchwałę w sprawie skierowania wniosku do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A. o przeznaczenie zysku netto Spółki za rok obrotowy 2017 w wysokości 854 351 tysięcy złotych na zasilenie kapitału zapasowego Spółki. W dniu 16 kwietnia 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę zgodnie z rekomendacją Zarządu.

W dniu 13 marca 2017 roku Zarząd TAURON Polska Energia S.A. podjął uchwałę w sprawie skierowania wniosku do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A. o pokrycie straty netto Spółki za rok obrotowy 2016 w wysokości 166 253 tysiące złotych z kapitału zapasowego Spółki. W dniu 29 maja 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę zgodnie z rekomendacją Zarządu.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

17. Rzeczowe aktywa trwałe

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Bilans otwarcia	122 780	22 580 965	18 647 127	895 144	4 856 088	47 102 104
Zakup bezpośredni	-	-	-	-	2 056 668	2 056 668
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	124 280	124 280
Rozliczenie środków trwałych w budowie	4 835	760 128	432 776	38 522	(1 236 261)	-
Sprzedaż	(29)	(1 095)	(47 134)	(18 835)	(23)	(67 116)
Likwidacja	(41)	(43 486)	(47 310)	(7 181)	(36)	(98 054)
Nieodpłatne otrzymanie	189	8 589	12	-	-	8 790
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	(164)	(2 060)	(7 635)	(2 012)	-	(11 871)
Koszty remontów	-	-	-	-	42 987	42 987
Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	31 193	31 193
Pozostałe zmiany	(351)	(1 389)	2 850	(2 656)	(1 142)	(2 688)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	8	12	-	20
Bilans zamknięcia	127 219	23 301 652	18 980 694	902 994	5 873 754	49 186 313
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)						
Bilans otwarcia	(407)	(8 553 035)	(9 866 322)	(565 315)	(37 139)	(19 022 218)
Amortyzacja za okres	-	(601 767)	(554 777)	(58 168)	-	(1 214 712)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(289 671)	(243 806)	(6 062)	(104 744)	(644 283)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	130 018	222 063	95	20	352 196
Sprzedaż	-	800	44 349	18 215	-	63 364
Likwidacja	-	37 534	44 200	7 154	-	88 888
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	-	1 333	7 201	1 624	-	10 158
Pozostałe zmiany	-	442	(1 350)	1 806	-	898
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(5)	(5)	-	(10)
Bilans zamknięcia	(407)	(9 274 346)	(10 348 447)	(600 656)	(141 863)	(20 365 719)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	122 373	14 027 930	8 780 805	329 829	4 818 949	28 079 886
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	126 812	14 027 306	8 632 247	302 338	5 731 891	28 820 594
<i>w tym segmenty operacyjne:</i>						
Wydobycie	2 949	495 332	410 262	9 910	275 506	1 193 959
Wytwarzanie	45 597	2 372 294	3 817 285	31 866	4 429 196	10 696 238
Dystrybucja	61 406	11 072 458	4 295 609	245 298	1 022 887	16 697 658
Inne segmenty oraz pozostała działalność	16 860	87 222	109 091	15 264	4 302	232 739

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (niebadane)

	Grunt	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Bilans otwarcia	121 980	21 603 044	18 164 046	850 102	3 261 173	44 000 345
Zakup bezpośredni	-	12	-	132	2 000 122	2 000 266
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	79 788	79 788
Rozliczenie środków trwałych w budowie	683	599 176	382 793	38 487	(1 021 139)	-
Sprzedaż	(123)	(6 908)	(39 496)	(14 289)	(3)	(60 819)
Likwidacja	(3)	(21 865)	(100 903)	(4 102)	-	(126 873)
Nieodpłatne otrzymanie	-	5 332	8	-	-	5 340
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	(30)	(14 909)	(2 394)	(15)	(11)	(17 359)
Koszty remontów	-	-	-	-	57 359	57 359
Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	29 161	29 161
Pozostałe zmiany	(86)	(577)	934	135	(1 510)	(1 104)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	4	9	-	13
Bilans zamknięcia	122 421	22 163 305	18 404 992	870 459	4 404 940	45 966 117
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)						
Bilans otwarcia	(433)	(7 825 966)	(9 268 038)	(517 062)	(33 657)	(17 645 156)
Amortyzacja za okres	-	(595 394)	(542 766)	(57 953)	-	(1 196 113)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(104 955)	(309 481)	(411)	(211)	(415 058)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	30	134 434	254 147	555	22	389 188
Sprzedaż	-	4 435	37 647	13 692	-	55 774
Likwidacja	-	17 153	99 368	4 028	-	120 549
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	-	9 533	2 101	15	-	11 649
Pozostałe zmiany	-	114	132	(163)	-	83
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(4)	(4)	-	(8)
Bilans zamknięcia	(403)	(8 360 646)	(9 726 894)	(557 303)	(33 846)	(18 679 092)
WARTOŚĆ NETTO NA POZĄTEK OKRESU	121 547	13 777 078	8 896 008	333 040	3 227 516	26 355 189
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	122 018	13 802 659	8 678 098	313 156	4 371 094	27 287 025
<i>w tym segmenty operacyjne:</i>						
Wydobycie	2 774	758 564	666 474	15 554	250 055	1 693 421
Wytwarzanie	41 257	2 355 152	3 733 764	36 188	3 286 962	9 453 323
Dystrybucja	61 127	10 597 803	4 159 461	244 176	830 713	15 893 280
Inne segmenty oraz pozostała działalność	16 860	91 140	118 399	17 238	3 364	247 001

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku Grupa dokonała zakupu rzeczowych aktywów trwałych (wliczając skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego) w kwocie 2 180 948 tysięcy złotych. Największe zakupy dokonane zostały w związku z inwestycjami w następujących segmentach operacyjnych:

Segment operacyjny	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Dystrybucja	1 169 907	942 922
Wytwarzanie	841 526	1 044 957
Wydobycie	151 940	79 192

Testy na utratę wartości

Z uwagi na długotrwałe utrzymywanie się kapitalizacji Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej oraz zmiany w zakresie cen uprawnień do emisji gazów cieplarnianych oraz cen surowców na rynkach światowych i zmianę sytuacji na krajowym rynku węgla energetycznego, a także zmiany Ustawy o odnawialnych źródłach energii i procedowanie rozwiązań funkcjonalnych regulaminu rynku mocy, utrzymujące się niekorzystne warunki rynkowe z punktu widzenia rentowności energetyki konwencjonalnej została wykonana analiza skutków zmian sytuacji rynkowej w trzecim kwartale bieżącego roku.

W analizowanym okresie w obszarze rynkowym zanotowano zmiany cen rynkowych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, cen energii elektrycznej oraz gazu ziemnego. Dodatkowe koszty związane z cenami uprawnień i surowców zostały bezpośrednio przeniesione na rynku w hurtowych cenach energii elektrycznej. Krótkoterminowy wzrost zmienności cen na rynku uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w trzecim kwartale 2018 roku, pod jego koniec wszedł w fazę korekty, co w spodziewanej perspektywie jest czynnikiem, którego wpływ nie powoduje zasadności zmiany długoterminowych prognoz względem informacji dostępnych na dzień 30 czerwca 2018 roku.

Z tego względu uznano, iż wyniki ostatnich testów na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości firmy przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2018 roku są aktualne.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

W okresie sześciu miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2018 roku w wyniku przeprowadzonych testów Grupa ujęła odpisy aktualizujące oraz rozwiązała wcześniej utworzone odpisy dotyczące rzeczowych aktywów trwałych.

Wartość odzyskiwalna rzeczowych aktywów trwałych odpowiada ich wartości użytkowej. Odpisy aktualizujące obciążąły głównie koszt własny sprzedaży.

Odpis aktualizujący i jego odwrócenie dotyczący rzeczowych aktywów trwałych ujęty w wyniku testów przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2018 roku dotyczył następujących jednostek generujących środki pieniężne:

CGU	Spółka	Poziom stopy dyskontowej (przed opodatkowaniem) przyjęty w testach na dzień:		Wartość odzyskiwalna	Kwota ujętego odpisu	Kwota ujętego odwrócenia odpisu
		30 czerwca 2018 (niebadane)	31 grudnia 2017	Stan na 30 czerwca 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	
Wydobycie	TAURON Wydobycie S.A.	10,95%	10,20%	667 210	641 674	-
Wytwarzanie - Węgiel	TAURON Wytwarzanie S.A. / Nowe Jaworzno Grupa TAURON	8,47%	8,35% - 8,39%	6 550 497	-	-
Wytwarzanie - Biomasa	Sp. z o.o.	8,36%	8,35% - 8,39%	(103 789)	-	-
ZW Bielsko Biała				522 258	-	-
ZW Katowice				1 090 586	-	-
ZW Tychy	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	7,62%	7,58%	472 806	-	-
Wytwórcy Lokalni				78 789	-	-
Przesył		7,55%	7,55%	1 001 501	-	-
Elektrownie wodne		8,92%	8,64%	743 627	-	-
Farmy wiatrowe	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	10,57%	9,54%	753 577	-	344 829

Na dzień 30 czerwca 2018 roku przeprowadzono testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, uwzględniając następujące przesłanki:

- długotrwałe utrzymywanie się wartości rynkowej aktywów netto Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej;
- zmiany w zakresie cen surowców na rynkach światowych i zmiana sytuacji na krajowym rynku węgla energetycznego po konsolidacji sektora wydobywczego;
- wysoka zmienność warunków górniczo – geologicznych;
- niekorzystny układ frontu wydobywczego (krótkie wybiegi ścian) generującego dodatkowe koszty przebrojeń;
- ograniczona konkurencja na rynku materiałów i usług górniczych skutkująca znacznym wzrostem ich cen;
- zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii i publikacja obowiązków OZE na lata 2018 i 2019, które wpłynęły na ceny świadectw pochodzenia dla energii wytworzonej w źródłach odnawialnych;
- uchwalenie ustawy o rynku mocy i procedowanie rozwiązań funkcjonalnych opisanych w projekcie regulaminu rynku mocy;
- utrzymujące się niekorzystne warunki rynkowe z punktu widzenia rentowności energetyki konwencjonalnej;
- wzrost stopy wolnej od ryzyka.

Przeprowadzone na dzień 30 czerwca 2018 roku testy wymagały oszacowania wartości użytkowej jednostek generujących przepływy pieniężne, w oparciu o ich przyszłe przepływy pieniężne, które następnie przy zastosowaniu stopy dyskontowej zostały skorygowane do wartości bieżącej.

Testy na utratę wartości rzeczowych i niematerialnych składników aktywów trwałych zostały przeprowadzone na poziomie poszczególnych spółek, z wyjątkiem:

- TAURON Wytwarzanie S.A. oraz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o., gdzie w stosunku do testów na dzień 31 grudnia 2017 roku dokonano zmiany identyfikacji ośrodków generujących korzyści ekonomiczne. Grupa dokonała rozpoznania CGU na innym poziomie identyfikując w obszarze działalności spółek TAURON Wytwarzanie S.A. oraz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. (rozumianych dotychczas jako jednostka lub grupa jednostek wytwórczych) dwa ośrodki generujące korzyści ekonomiczne: CGU Wytwarzanie - Węgiel i CGU - Wytwarzanie Biomasa. Kluczową przesłanką zmiany podejścia do klasyfikacji CGU uzasadniającą konsolidację węglowych jednostek wytwórczych jest mocno zaawansowany proces legislacyjny związany z implementacją mechanizmu Rynku Mocy, wprowadzający jako produkt moc dyspozycyjną netto. W dniu 3 stycznia 2018 roku została opublikowana Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 roku o rynku mocy, natomiast Regulamin Rynku Mocy został zatwierdzony Decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 30 marca 2018 roku. W dniu 7 lutego 2018 roku

Komisja Europejska notyfikowała mechanizm Rynku Mocy w Polsce, natomiast dnia 18 kwietnia 2018 roku Komisja Europejska opublikowała treść decyzji z dnia 7 lutego 2018 roku zatwierdzającej mechanizm Rynku Mocy w Polsce. Powyższe zdarzenia prawne uzasadniają zmianę podejścia do CGU w testach przeprowadzanych na dzień 30 czerwca 2018 roku. Strategia przystąpienia Grupy TAURON do Rynku Mocy polega na podejściu portfelowym, w którym istotna jest maksymalizacja łącznych przychodów z Rynku Mocy. Decyzje dotyczące pracy czy też uczestnictwa w umowach mocowych konkretnych jednostek wytwórczych oraz pozostawienia w gotowości bądź rezerwie innych jednostek będą służyły realizacji strategii Grupy TAURON, w której nadrzędnym jest interes całego Obszaru Wytwarzania, co wyklucza niezależny charakter wpływów generowanych przez poszczególne zakłady wytwórcze. Jedynym wyjątkiem od tej zasady są dedykowane jednostki biomasowe (odnawialne źródła energii – OZE), które generują częściowo niezależny strumień gotówki korzystając z mechanizmów wsparcia dla energetyki odnawialnej. Oprócz mechanizmu Rynku Mocy, wpływ na zmianę podejścia do identyfikacji CGU w Obszarze Wytwarzania ma także sposób planowania i realizacji kontraktów na sprzedaż energii elektrycznej. Planowanie, koordynacja i zabezpieczanie portfela produkcyjnego zarówno w zakresie kontraktacji sprzedaży i planowania produkcji energii elektrycznej, jak również zakupu paliw odbywa się na poziomie Grupy TAURON, w związku z czym kompetencje decyzyjne poszczególnych zakładów wytwórczych dotyczące możliwości generowania środków pieniężnych są ograniczone;

- TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., gdzie test został przeprowadzony dla działalności związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej w elektrowniach wodnych oraz jednym wspólnym, skalonym CGU dla farm wiatrowych;
- TAURON Ciepło Sp. z o.o., gdzie oddzielono działalność związaną z wytwarzaniem ciepła i energii elektrycznej od działalności związanej z przesyłem i dystrybucją ciepła. Dodatkowo, na działalności „wytwarzanie” przeprowadzono również testy dla poszczególnych zakładów wytwarzania.

Kluczowe założenia przyjęte w testach na dzień 30 czerwca 2018 roku:

- Ceny węgla w najbliższych latach przyjęto na stabilnie wysokim poziomie z uwagi na utrzymujące się wysokie ceny na świecie oraz rosnące koszty transportu. Po roku 2021 według instytucji międzynarodowych, w ujęciu długoterminowym ceny węgla będą spadać wskutek realizacji polityki klimatycznej i odchodzenia kolejnych krajów od węgla oraz wzrostu produkcji energii w źródłach OZE. Ceny prognozowane do 2030 roku przez Bank Światowy wykazują niezmiennie tendencję spadkową. W latach 2021-2040 przyjęto realny spadek cen węgla energetycznego o 15%;
- Przyjęto ścieżkę hurtowych cen energii elektrycznej na lata 2019-2027 z perspektywą do roku 2040, uwzględniającą m.in. wpływ bilansu podaży i popytu na energię elektryczną na rynku, kosztów paliw oraz kosztów zakupu uprawnień do emisji gazów cieplarnianych. W stosunku do średniej ceny SPOT w pierwszej połowie 2018 roku założono wzrost ceny na rok 2019 o 13%. Do roku 2021 założono spadek cen energii o 3% w porównaniu do roku 2019, co wynika m.in. z poprawy bilansu mocy na skutek uruchomień nowych jednostek w Jaworznie i Opolu. Jednocześnie cena w roku 2021 jest o 9% wyższa od średniej ceny SPOT w roku 2018. Po 2021 roku w okresie do 2027 roku przyjęto wzrost cen o 7,75% w relacji do roku 2021, w latach 2028-2040 przyjęto wzrost o 1% (w cenach stałych) w stosunku do roku 2027;
- Założono utrzymanie mechanizmu operacyjnej rezerwy mocy do końca roku 2020, a więc do momentu wdrożenia Rynku Mocy;
- Uwzględniono procedowane zmiany modelu rynku polskiego w kierunku wdrożenia mechanizmu Rynku Mocy, zgodnie z przyjętą i notyfikowaną Ustawą o rynku mocy i Regulaminem Rynku Mocy. Założono uruchomienie płatności za moc od roku 2021 i utrzymanie ich do roku 2030. Aukcje odbywać się będą w formie rozwiązania jednokoszykowego z podziałem długości kontraktów mocowych w zależności od stopnia nakładów inwestycyjnych – podział jednostek na nowe, modernizowane i istniejące. Średnioroczny budżet Rynku Mocy w okresie funkcjonowania mechanizmu założono na poziomie 4 mld zł;
- Przyjęto limity emisji gazów cieplarnianych dla produkcji ciepła zgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów, które skorygowano o poziom działalności, tj. produkcji ciepła;
- Przyjęto wzrostową ścieżkę ceny uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w latach 2019-2027 z perspektywą do roku 2040. Do 2027 roku założono wzrost ceny rynkowej o około 40% w porównaniu do roku 2019 i o około 90% w stosunku do średniej ceny w I półroczu 2018 roku, w latach 2028-2040 założono utrzymanie się ścieżki cenowej na poziomie 2027 roku (w cenach stałych);
- Przyjęto ścieżkę cenową dla świadectw pochodzenia oraz obowiązki umorzenia w kolejnych latach na bazie znowelizowanej w ubiegłym roku ustawy o odnawialnych źródłach energii. Założenia wynikają m.in. z potrzeby spełnienia indykatywnego celu OZE na rok 2020;

- Dla energii zielonej uwzględniono ograniczone okresy wsparcia, zgodnie z założeniami zapisów ustawy o odnawialnych źródłach energii określającej nowe mechanizmy przyznawania wsparcia dla energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach. Okres wsparcia został ograniczony do 15 lat liczonych od momentu wprowadzenia do sieci dystrybucyjnej po raz pierwszy energii elektrycznej, za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia;
- Zgodnie z nowelizacją ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw obowiązujący system wsparcia kogeneracji będzie rozliczony za rok 2018 do dnia 30 czerwca 2019 roku. Po roku 2019 nie ujęto wsparcia dla produkcji energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu w istniejących jednostkach węglowych;
- Założono przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od Wartości Regulacyjnej Aktywów;
- Przyjęto ścieżkę cen detalicznych energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży;
- Przyjęto wolumeny sprzedaży do klientów końcowych uwzględniające wzrost PKB oraz rosnącą konkurencję na rynku;
- Założono przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie;
- Uwzględniono zapewnienie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym;
- Przyjęto poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) kształtujący się w okresie projekcji między 7,16% - 10,95% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej rentowności 10 – letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 4,08%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (6%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji. Poziom WACC na dzień 30 czerwca 2018 roku wzrósł w porównaniu do poziomu na dzień 31 grudnia 2017 głównie z powodu wzrostu stopy wolnej od ryzyka oraz wzrostu kosztu długu.

Konieczność dokonania odpisu aktywów CGU Wydobywanie na dzień 30 czerwca 2018 roku wynikała głównie z następujących okoliczności:

- wysoka zmienność warunków górniczo – geologicznych w kopalniach należących do Grupy TAURON. W okresie sześciu miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2018 roku zidentyfikowano niekorzystne uwarunkowania w przedmiotowym obszarze wpływające na osiąganą wolumeny produkcji węgla handlowego w okresie bieżącym oraz prognozowane na kolejne lata;
- niekorzystny układ frontu wydobywczego (krótkie wybiegi ścian), co powoduje dodatkowe koszty przebrojeń;
- ograniczona konkurencja na rynku materiałów i usług górniczych skutkująca znaczącym wzrostem ich cen w pierwszej połowie 2018 roku oraz w latach kolejnych.

Możliwość odwrócenia odpisu aktualizującego aktywa CGU Farmy Wiatrowe na dzień 30 czerwca 2018 roku wynikała w szczególności ze zmian regulacji w zakresie OZE dotyczących sposobu wyznaczania opłaty zastępczej oraz opodatkowania farm wiatrowych, jak i również ze wzrostu cen energii oraz świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych.

Wyniki analizy wrażliwości dla poszczególnych jednostek generujących środki pieniężne wykazały, że najistotniejszy wpływ na wartość użytkową testowanych aktywów ma kwestia uwzględnienia Rynku Mocy przy braku zmiany pozostałych warunków rynkowych, prognozowane ceny energii elektrycznej, ceny uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, przyjęte stopy dyskontowe oraz ceny węgla kamiennego. Poniżej zaprezentowano szacowane zmiany odpisu aktualizującego wartość aktywów segmentów Wydobywanie i Wytwarzanie, po ujęciu także wpływu jego odwrócenia na dzień 30 czerwca 2018 roku w efekcie zmian najistotniejszych założeń.

Parametr	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący netto tj. po jego pomniejszeniu o odwrócenia (w mln zł)	
		Zwiększenie odpisu netto	Zmniejszenie odpisu netto
Zmiana cen energii elektrycznej w okresie prognozy	+1%	-	579
	-1%	583	-
Zmiana cen węgla kamiennego w okresie prognozy	+1%	21	-
	-1%	-	19
Zmiana cen uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w okresie prognozy	+1%	170	-
	-1%	-	167
Zmiana WACC (netto)	+0,1 p.p.	149	-
	-0,1 p.p.	-	151
Zmiana stawki na rynku mocy za 1MW	+1%	-	54
	-1%	54	-
Brak ujęcia wpłat z tytułu Rynku Mocy		6 403	-

W przypadku braku uwzględnienia w założeniach dotyczących oszacowania wartości użytkowej rzeczowych aktywów trwałych mechanizmu Rynku Mocy przy braku zmiany pozostałych warunków rynkowych oraz wewnętrznej strategii handlowej, kwota dodatkowego odpisu netto który obciążałby wynik Grupy wyniosłaby 6 403 miliony złotych.

18. Wartość firmy

Segment operacyjny	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Wydobycie	-	13 973
Dystrybucja	25 602	25 602
Wytwarzanie	581	581
Razem	26 183	40 156

Testy na utratę wartości

Test przeprowadzono w odniesieniu do aktywów netto powiększonych o wartość firmy na poszczególnych segmentach operacyjnych. Podstawę wyceny wartości odzyskiwalnej poszczególnych spółek stanowiła ich wartość użytkowa.

Test został przeprowadzony w oparciu o bieżącą wartość szacowanych przepływów pieniężnych z działalności. Wyliczeń dokonano na podstawie szczegółowych prognoz na okres od 2018 do 2027 roku oraz oszacowanej wartości rezydualnej. Dla segmentu Wydobycie wykorzystano szczegółowe projekcje do końca wyczerpania się posiadanych złóż węgla. Wykorzystanie prognoz dłuższych niż 5 – letnie wynika w szczególności z długotrwałych procesów inwestycyjnych w branży energetycznej. Założenia makroekonomiczne i sektorowe przyjmowane do prognoz aktualizowane są tak często, jak występują obserwowane na rynku przesłanki do ich zmiany. Prognozy uwzględniają także znane na dzień przeprowadzenia testu zmiany w otoczeniu prawnym.

Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) przyjętego dla wyliczeń kształtującego się w okresie projekcji między 7,74% - 10,95% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej rentowności 10 – letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 4,08%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (6%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji. Poziom WACC na dzień 30 czerwca 2018 roku wzrósł w porównaniu do poziomu na dzień 31 grudnia 2017 roku głównie z powodu wzrostu stopy wolnej od ryzyka oraz wzrostu kosztu długu.

Kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej oraz stopy dyskontowe przyjęte dla istotnych segmentów:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Segment operacyjny	Kluczowe założenia	Poziom stopy dyskontowej (przed opodatkowaniem) przyjęty w testach na dzień:	
		30 czerwca 2018 (niebadane)	31 grudnia 2017
Wydobycie	• Przyjęta ścieżka ceny węgla energetycznego, pozostałych sortymentów węgla oraz paliw gazowych. Przewiduje się że w latach 2019 - 2021 będzie występowała mniejsza podaż węgla energetycznego, która rekompensowana będzie zwiększonym importem surowca przy jednocześnie utrzymujących się wysokich cenach na świecie. W latach 2021-2040 przyjęto realny spadek cen węgla energetycznego o 15%; • Przyjęta ścieżka cen detalicznych energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży; • Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.	10,95%	10,20%
Dystrybucja	• Przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów; • Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.	7,74%	7,61%

Przeprowadzony na dzień 30 czerwca 2018 roku test na utratę wartości wskazał na utratę bilansowej wartości firmy w segmencie Wydobycie w wysokości 13 973 tysiące złotych.

Wyniki analizy wrażliwości dla poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne wykazały, że zmiany najistotniejszych czynników takich jak: ceny energii elektrycznej, ceny węgla kamiennego, ceny uprawnień do emisji gazów cieplarnianych oraz średnioważony koszt kapitału, musiałyby być znaczące, aby wartość użytkowa testowanych aktywów na tyle się zmieniła by zaszła konieczność dokonania dalszych odpisów wartości firmy.

19. Świadectwa energii i prawa do emisji gazów

19.1. Długoterminowe świadectwa energii i prawa do emisji gazów

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Świadectwa pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Razem
Bilans otwarcia	95 795	207 335	303 130
Zakup bezpośredni	143 604	420	144 024
Reklasyfikacja	(89 355)	(181 724)	(271 079)
Bilans zamknięcia	150 044	26 031	176 075

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (niebadane)

	Świadectwa pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Razem
Bilans otwarcia	110 430	15 830	126 260
Zakup bezpośredni	31 636	-	31 636
Reklasyfikacja	(98 725)	(15 830)	(114 555)
Bilans zamknięcia	43 341	-	43 341

19.2. Krótkoterminowe świadectwa energii i prawa do emisji gazów

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Świadectwa pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Razem
Bilans otwarcia	327 324	324 936	652 260
Zakup bezpośredni	266 315	80 299	346 614
Wytworzenie we własnym zakresie	47 396	-	47 396
Umorzenie	(439 548)	(326 748)	(766 296)
Reklasyfikacja	89 091	181 724	270 815
Bilans zamknięcia	290 578	260 211	550 789

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (dane przekształcone niebadane)

	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Razem
Bilans otwarcia	543 536	423 847	967 383
Zakup bezpośredni	248 328	-	248 328
Wytworzenie we własnym zakresie	38 217	-	38 217
Umorzenie	(653 826)	(209 652)	(863 478)
Reklasyfikacja	97 654	15 830	113 484
Bilans zamknięcia	273 909	230 025	503 934

20. Pozostałe aktywa niematerialne

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Bilans otwarcia	6 403	773 287	644 480	236 548	148 502	1 809 220
Zakup bezpośredni	-	3 926	-	-	65 667	69 593
Rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	-	1 328	55 204	16 580	(73 112)	-
Sprzedaż/ Likwidacja	-	(406)	(19 839)	(313)	-	(20 558)
Pozostałe zmiany	-	(3 250)	(165)	2 078	1 778	441
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	23	-	-	23
Bilans zamknięcia	6 403	774 885	679 703	254 893	142 835	1 858 719
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)						
Bilans otwarcia	(5 265)	(25 371)	(439 639)	(84 861)	(7)	(555 143)
Amortyzacja za okres	(190)	-	(54 527)	(12 969)	-	(67 686)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(43)	(935)	(81)	-	(1 059)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	27	-	-	-	27
Sprzedaż/ Likwidacja	-	-	19 784	310	-	20 094
Pozostałe zmiany	-	-	141	-	-	141
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(23)	-	-	(23)
Bilans zamknięcia	(5 455)	(25 387)	(475 199)	(97 601)	(7)	(603 649)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	1 138	747 916	204 841	151 687	148 495	1 254 077
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	948	749 498	204 504	157 292	142 828	1 255 070

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (niebadane)

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Bilans otwarcia	5 434	786 283	610 578	211 873	93 060	1 707 228
Zakup bezpośredni	-	-	11	-	50 776	50 787
Rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	-	136	22 678	8 544	(31 358)	-
Sprzedaż / Likwidacja	-	(1 271)	(1 194)	(101)	-	(2 566)
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	-	(12 949)	-	-	-	(12 949)
Pozostałe zmiany	15	(11)	(6 050)	6 795	-	749
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	13	-	-	13
Bilans zamknięcia	5 449	772 188	626 036	227 111	112 478	1 743 262
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)						
Bilans otwarcia	(5 120)	(25 617)	(387 075)	(64 982)	(7)	(482 801)
Amortyzacja za okres	(62)	-	(47 195)	(12 769)	-	(60 026)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(17)	(9 859)	(329)	(20)	-	(10 225)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	73	307	11	32	-	423
Sprzedaż / Likwidacja	-	-	1 170	39	-	1 209
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	-	9 859	-	-	-	9 859
Pozostałe zmiany	(15)	-	2 153	(2 114)	-	24
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(15)	-	-	(15)
Bilans zamknięcia	(5 141)	(25 310)	(431 280)	(79 814)	(7)	(541 552)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	314	760 666	223 503	146 891	93 053	1 224 427
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	308	746 878	194 756	147 297	112 471	1 201 710

21. Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach

Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia według stanu na dzień 30 września 2018 roku oraz za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku wyceniane metodą praw własności prezentuje poniższa tabela:

	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. *	Stan na 30 września 2018 lub za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)
Aktywa trwałe (długoterminowe)	1 339 084	1 912 785	3 251 869
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe), w tym:	22 436	610 204	632 640
środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18 795	251 536	270 331
Zobowiązania długoterminowe (-), w tym:	(1 352 910)	(832 671)	(2 185 581)
zobowiązania z tytułu zadłużenia	(1 302 347)	(740 582)	(2 042 929)
Zobowiązania krótkoterminowe (-), w tym:	(72 078)	(551 149)	(623 227)
zobowiązania z tytułu zadłużenia	(3 715)	(50 139)	(53 854)
Razem aktywa netto	(63 468)	1 139 169	1 075 701
Udział w aktywach netto	(31 734)	569 585	537 851
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	528 767	528 767
Udział w przychodach wspólnych przedsięwzięć	44	541 748	541 792
Udział w zysku (stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	40 663	40 663
Udział w pozostałych całkowitych dochodach wspólnych przedsięwzięć	-	380	380

* Zaprezentowane informacje dotyczą grupy kapitałowej TAMEH HOLDING Sp. z o.o. Wartość posiadanego udziału w TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jest różna od wartości aktywów netto przypadających Grupie, ze względu na fakt, iż cena nabycia udziałów TAMEH HOLDING Sp. z o.o. została skalkulowana przy uwzględnieniu wartości godziwej udziału wnoszonego do wspólnego przedsięwzięcia przez spółki Grupy ArcelorMittal.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku wyceniane metodą praw własności prezentuje poniższa tabela:

	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. *	Stan na 31 grudnia 2017 lub za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Aktywa trwałe (długoterminowe)	1 219 954	1 658 016	2 877 970
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe), w tym:	3 830	552 456	556 286
środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 673	197 401	200 074
Zobowiązania długoterminowe (-), w tym:	(538 278)	(670 240)	(1 208 518)
zobowiązania z tytułu zadłużenia	(488 440)	(588 368)	(1 076 808)
Zobowiązania krótkoterminowe (-), w tym:	(726 070)	(460 096)	(1 186 166)
zobowiązania z tytułu zadłużenia	(659 374)	(49 415)	(708 789)
Razem aktywa netto	(40 564)	1 080 136	1 039 572
Udział w aktywach netto	(20 282)	540 068	519 786
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	499 204	499 204
Udział w przychodach wspólnych przedsięwzięć	9	470 603	470 612
Udział w zysku (stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	69 435	69 435
Udział w pozostałych całkowitych dochodach wspólnych przedsięwzięć	-	46	46

* Zaprezentowane informacje dotyczą grupy kapitałowej TAMEH HOLDING Sp. z o.o.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jest spółką celową utworzoną w 2010 roku z inicjatywy TAURON Polska Energia S.A. oraz PGNiG S.A., poprzez którą partnerzy zamierzają zrealizować inwestycję polegającą na budowie bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli opalanego gazem ziemnym o mocy elektrycznej brutto 450 MWe i mocy cieplnej netto 240 MWt.

W dniu 27 października 2016 roku podpisane zostały pomiędzy Spółką, PGNiG S.A. oraz Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. warunkowe porozumienie w sprawie ustalenia podstawowych warunków brzegowych restrukturyzacji projektu oraz warunkowy aneks do umowy sprzedaży energii elektrycznej. Ponadto, pomiędzy PGNiG S.A. oraz Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. zawarty został warunkowy aneks do umowy na dostawy paliwa gazowego.

W dniu 31 marca 2017 roku spełnione zostały warunki zawieszające i jednocześnie weszły w życie powyższe porozumienie oraz aneksy do umów, co zostało szerzej opisane w nocie 32.3 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

TAURON Polska Energia S.A. posiada pośredni udział na poziomie 50% w kapitale spółki i w organie stanowiącym wykonywany poprzez TAURON Wytwarzanie S.A. W związku z faktem, iż w trakcie 2015 roku, dotychczasowy udział w stratach wspólnego przedsięwzięcia oraz korekta wyników z transakcji „odgórnych” pomiędzy spółkami Grupy a wspólnym przedsięwzięciem przewyższyły wartość posiadanych udziałów we wspólnym przedsięwzięciu, Spółka zaprzestała ujmowania udziału w dalszych stratach wspólnego przedsięwzięcia.

Dodatkowo, Spółka posiada należności z tytułu udzielonych pożyczek na rzecz Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. w wartości bilansowej 203 899 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 22 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

TAMEH HOLDING Sp. z o.o. i spółki zależne

W 2014 roku została zawarta umowa wspólników pomiędzy Grupą TAURON i Grupą ArcelorMittal w spółce TAMEH HOLDING Sp. z o.o., która odpowiada za zadania inwestycyjne i operacyjne w obszarze energetyki przemysłowej. Umowa została zawarta na okres 15 lat z możliwością jej przedłużenia. Obie grupy kapitałowe posiadają w spółce TAMEH HOLDING Sp. z o.o. po 50% udziałów.

TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jest właścicielem 100% udziałów w TAMEH POLSKA Sp. z o.o., którą utworzyły wniesione aportem przez Grupę TAURON: Zakład Wytwarzania Nowa oraz Elektrownia Blachownia, a także wniesiona przez Grupę ArcelorMittal - Elektrociepłownia w Krakowie. Ponadto, TAMEH HOLDING Sp. z o.o. posiada 100% udziałów w TAMEH Czech s.r.o., którą tworzy Elektrociepłownia w Ostrawie.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

W dniu 28 czerwca 2018 roku Zgromadzenie Wspólników TAMEH HOLDING Sp. z o.o. zdecydowało o przeznaczeniu kwoty 32 520 tysięcy złotych na wypłatę dywidendy dla udziałowców. Udział Grupy we wspólnym przedsięwzięciu TAMEH HOLDING Sp. z o.o. został pomniejszony o wartość dywidendy przypadającej dla Grupy w kwocie 16 260 tysięcy złotych.

22. Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć

Pożyczki udzielone na rzecz wspólnego przedsięwzięcia Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku zaprezentowano w poniższych tabelach.

	Data zawarcia umowy	Kwota pożyczki	Stan na 30 września 2018 roku (niebadane)				Termin spłaty	Stopa oprocentowania
			Kapitał*	Odsetki	Odpis aktualizujący	Razem		
Porozumienie konsolidujące dług pożyczkobiorcy	28.02.2018	609 951	195 567	-	-	195 567	Termin spłaty kwoty kapitału 310 851 tysięcy złotych wraz z odsetkami przypada na dzień 30 czerwca 2033 roku. Kapitał w kwocie 299 100 tysięcy złotych został spłacony w dniu 30 kwietnia 2018 roku.	stała
Pożyczka na finansowanie bieżącej działalności operacyjnej	30.03.2018	7 290	7 000	260	(161)	7 099	30.06.2033	stała
Pożyczka VAT	11.04.2018	13 000	1 260	2	(29)	1 233	30.09.2020	zmienna/ WIBOR 1M+marża
Razem			203 827	262	(190)	203 899		
Długoterminowe			203 827	260	(190)	203 897		
Krótkoterminowe			-	2	-	2		

*Uwzględniona została wycena kapitału według zamortyzowanego kosztu, za wyjątkiem pożyczki podporządkowanej wycenianej w wartości godziwej.

	Data zawarcia umowy	Kwota pożyczki	Stan na 31 grudnia 2017			Termin spłaty	Stopa oprocentowania	Cel
			Kapitał	Odsetki	Razem			
Pożyczka podporządkowana	20.06.2012	177 000	177 000	35 052	212 052	31.12.2032	zmienna/ WIBOR 3M+marża	Realizacja projektu poprzez pozyskanie przez pożyczkobiorcę finansowania zewnętrznego
Pożyczki na spłatę zadłużenia	14.12.2015	15 850	15 850	1 370	17 220	31.12.2027	zmienna/ WIBOR 3M+marża	Spłata rat kapitałowych wraz z odsetkami kredytów udzielonych pożyczkobiorcy przez Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A.
	15.12.2016	15 300	11 000	495	11 495		zmienna/ WIBOR 6M+marża	
Porozumienia konsolidujące dług pożyczkobiorcy	30.06.2017	150 000	150 000	3 259	153 259	28.02.2018	zmienna/ WIBOR 6M+marża	Całkowita spłata wierzytelności wynikających z umów kredytowych udzielonych pożyczkobiorcy przez Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A. oraz finansowanie bieżącej działalności operacyjnej
	31.10.2017	175 157	175 157	1 249	176 406			
Razem			529 007	41 425	570 432			
Długoterminowe			203 850	36 917	240 767			
Krótkoterminowe			325 157	4 508	329 665			

W dniu 12 stycznia 2018 roku Spółka zawarła z Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. umowę pożyczki w kwocie 27 000 tysięcy złotych, z przeznaczeniem na potrzeby działalności pożyczkobiorcy. Zgodnie z umową spłata pożyczki wraz z odsetkami, naliczonymi w oparciu o stawkę WIBOR 1M powiększoną o marżę, była przewidziana w terminie do dnia 28 lutego 2018 roku, a zabezpieczeniem spłaty pożyczki, naliczonych odsetek oraz kosztów i innych kwot należnych Spółce z tytułu umowy był weksel własny in blanco pożyczkobiorcy wraz z deklaracją wekslową.

W dniu 28 lutego 2018 roku Spółka zawarła z Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. porozumienie konsolidujące dług pożyczkobiorcy w łącznej kwocie 609 951 tysięcy złotych, dokonując odnowienia wszystkich dotychczasowych zobowiązań pożyczkobiorcy wynikających z udzielonych i niespłaconych do dnia 28 lutego 2018 roku pożyczek. Na mocy zawartego porozumienia konsolidacją objęto kwoty należności głównych udzielonych pożyczek, których wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 529 007 tysięcy złotych, kwotę należności głównej umowy pożyczki z dnia 12 stycznia 2018 roku w wysokości 27 000 tysięcy złotych oraz kwotę odsetek od powyższego zadłużenia naliczonych na dzień 28 lutego 2018 roku w łącznej wysokości 53 944 tysiące złotych.

Zgodnie z zawartym porozumieniem konsolidującym, w dniu 30 kwietnia 2018 roku nastąpiła częściowa spłata kapitału pożyczki w kwocie 299 100 tysięcy złotych, zaś pozostała do spłaty kwota długu w wysokości 310 851 tysięcy złotych wraz z odsetkami naliczonymi od dnia 1 marca 2018 roku zostanie spłacona przez pożyczkobiorcę w terminie do dnia 30 czerwca 2033 roku. Pożyczka oprocentowania jest w oparciu o stałą stopę procentową, a zabezpieczeniem spłaty pożyczki jest weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Ze względu na zawarte w porozumieniu konsolidującym istotne zmiany warunków umownych, Spółka zaprzestała ujmowania dotychczasowych aktywów z tytułu udzielonych pożyczek objętych porozumieniem wyksięgowując ich dotychczasową wartość bilansową w kwocie 511 952 tysiące złotych i ujęła nowe aktywo wyceniając go do wartości godziwej na dzień ujęcia w księgach w kwocie 481 582 tysiące złotych, co w konsekwencji obciążyło koszty finansowe w kwocie 30 370 tysięcy złotych.

W dniu 8 marca 2018 roku Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. podpisała umowę pożyczki z Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. Na mocy wyżej wymienionej umowy, Bank Gospodarstwa Krajowego oraz PGNiG S.A. udzieliły Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. pożyczki w kwocie do 450 000 tysięcy złotych każdy. Data ostatecznej spłaty pożyczki przypada na 14 czerwca 2030 roku. Zabezpieczeniem wierzytelności Banku Gospodarstwa Krajowego wynikających z umowy pożyczki jest gwarancja bankowa wystawiona na zlecenie Spółki w dniu 11 kwietnia 2018 roku, o czym szerzej w nocie 46 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zważywszy na powyższą umowę, w dniu 8 marca 2018 roku pomiędzy Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. jako pożyczkobiorcą, spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., PGNiG Termika S.A., TAURON Polska Energia S.A., TAURON Wytwarzanie S.A. jako wierzycielami podporządkowanymi a Bankiem Gospodarstwa Krajowego jako Agentem, zawarta została umowa podporządkowania zadłużenia pożyczkobiorcy. Na mocy zawartej umowy, podporządkowaniu podlega zadłużenie Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. wobec Spółki z tytułu zawartego w dniu 28 lutego 2018 roku porozumienia konsolidującego dług pożyczkobiorcy na łączną kwotę 609 951 tysięcy złotych („zadłużenie podporządkowane”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji kwota nominalna pożyczki stanowiąca zadłużenie podporządkowane wobec Spółki wynosi 310 851 tysięcy złotych i została wyceniona w wartości godziwej w wysokości 195 567 tysięcy złotych.

W dniu 30 marca 2018 roku Spółka zawarła z Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. umowę pożyczki do wysokości 7 290 tysięcy złotych, z przeznaczeniem na potrzeby działalności pożyczkobiorcy. Zgodnie z umową spłata pożyczki wraz z odsetkami, naliczonymi w oparciu o stałą stopę procentową, nastąpi w terminie do dnia 30 czerwca 2033 roku, a zabezpieczeniem spłaty pożyczki, naliczonych odsetek oraz kosztów i innych kwot należnych Spółce z tytułu umowy jest weksel własny in blanco pożyczkobiorcy wraz z deklaracją wekslową. Na dzień 30 września 2018 roku saldo udzielonej pożyczki wraz z naliczonymi odsetkami wycenione według zamortyzowanego kosztu wynosiło 7 099 tysięcy złotych.

W dniu 11 kwietnia 2018 roku pomiędzy spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. oraz TAURON Polska Energia S.A. a pożyczkobiorcą Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. zawarta została umowa pożyczki VAT do łącznej wysokości 13 000 tysięcy złotych, w celu sfinansowania przez pożyczkobiorcę rozliczeń w zakresie podatku VAT w ramach kosztów projektu związanego z dokończeniem budowy bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. Na mocy zawartej umowy Spółka udzieli Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. pożyczki do łącznej maksymalnej kwoty 6 500 tysięcy złotych. Zgodnie z umową spłata pożyczki nastąpi w terminie do dnia 30 września 2020 roku, zaś spłata odsetek, naliczonych w oparciu o stawkę WIBOR 1M powiększoną o marżę, następować będzie w terminie do 15 dnia każdego miesiąca kalendarzowego. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki, naliczonych odsetek oraz kosztów i innych kwot należnych Spółce z tytułu umowy jest weksel własny in blanco pożyczkobiorcy wraz z deklaracją wekslową. Na dzień 30 września 2018 roku saldo udzielonej pożyczki wraz z naliczonymi odsetkami wycenione według zamortyzowanego kosztu wynosiło 1 233 tysiące złotych.

23. Pozostałe aktywa finansowe

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
Udziały i akcje	127 880	141 698
Lokaty i depozyty Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych	47 113	39 756
Instrumenty pochodne	508 708	81 698
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	25 916	104 077
Pożyczki udzielone	11 974	10 547
Wadia, kaucje i zabezpieczenia przekazane	62 748	61 817
Depozyty początkowe	258 933	11 140
Pozostałe	6 747	7 554
Razem	1 050 019	458 287
Długoterminowe	260 532	238 354
Krótkoterminowe	789 487	219 933

Na dzień 30 września 2018 roku posiadane udziały i akcje obejmują w głównej mierze udziały w następujących spółkach:

- SCE Jaworzno III Sp. z o.o. o wartości 30 789 tysięcy złotych;
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. o wartości 24 241 tysięcy złotych;
- PGE EJ 1 Sp. z o.o. o wartości 18 651 tysięcy złotych;
- Energetyka Cieszyńska Sp. z o.o. o wartości 14 817 tysięcy złotych;
- Magenta Grupa TAURON Sp. z o.o. o wartości 9 500 tysięcy złotych.

Spadek wartości udziałów i akcji w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku związany jest w głównej mierze z ujęciem wyników wyceny do wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji przeprowadzonej na dzień 1 stycznia 2018 roku zgodnie z wymogami MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, co spowodowało zmniejszenie wartości udziałów i akcji o kwotę 26 031 tysięcy złotych i zostało opisane szerzej w nocie 8 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Na dzień 31 grudnia 2017 roku powyższe udziały i akcje wyceniane były w cenie nabycia skorygowanej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Wzrost wartości aktywów z tytułu dodatniej wyceny instrumentów pochodnych wynika z ujmowania przez Grupę wycen na transakcjach terminowych w szyku rozwartym, tj. na pojedynczym kontrakcie. Na dzień 30 września 2018 roku aktywo z tytułu dodatniej wyceny instrumentów pochodnych wyniosło 508 708 tysięcy złotych, a zobowiązanie z tytułu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych, jak zaprezentowano w nocie 39 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego – 500 362 tysiące złotych.

24. Pozostałe aktywa niefinansowe

24.1. Długoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Zaliczki na środki trwałe w budowie oraz aktywa niematerialne, w tym:	117 570	163 906
związane z realizacją zadania Budowa Bloku 910 MW w Elektrowni Jaworzno III	113 214	162 589
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	122 432	144 061
Rozliczenia międzyokresowe prowizji z tytułu zadłużenia	12 711	12 252
Koszty pozyskania umów i koszty rabatów	13 708	-
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	27 176	26 627
Razem	293 597	346 846

Spadek wartości kosztów przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego związany jest w głównej mierze z ujęciem odpisu aktualizującego powyższe aktywa w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości na dzień 30 czerwca 2018 roku w kwocie 61 570 tysięcy złotych.

24.2. Krótkoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Koszty rozliczane w czasie	94 968	79 935
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	31 463	52 123
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	11 955	3 010
Usługi informatyczne, telekomunikacyjne i pocztowe	16 236	15 074
Rozliczenia międzyokresowe prowizji z tytułu zadłużenia	3 738	3 917
Koszty pozyskania umów i koszty rabatów	12 796	-
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	18 780	5 811
Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe	34 691	7 120
Zaliczki na dostawy	7 397	4 858
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS	3 143	-
Utworzenie odpisów na ZFŚS	12 674	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	11 477	2 262
Razem	129 659	87 055

Spadek wartości kosztów przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego związany jest w głównej mierze z ujęciem odpisu aktualizującego powyższe aktywa w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości na dzień 30 czerwca 2018 roku w kwocie 14 696 tysięcy złotych.

25. Zapasy

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Wartość brutto		
Węgiel, w tym stanowiący:	283 401	189 464
Materiały	136 707	33 260
Półprodukty i produkcja w toku	146 694	155 180
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	45 954	382
Pozostałe zapasy	125 797	114 450
Razem	455 152	304 296
Zmiana wyceny do wartości godziwej		
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	(3 881)	8
Zmiana wyceny do wartości netto możliwej do uzyskania		
Pozostałe zapasy	(8 587)	(8 841)
Razem	(12 468)	(8 833)
Wartość godziwa		
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	42 073	390
Wartość netto możliwa do uzyskania		
Węgiel, w tym stanowiący:	283 401	189 464
Materiały	136 707	33 260
Półprodukty i produkcja w toku	146 694	155 180
Pozostałe zapasy	117 210	105 609
Razem	442 684	295 463

Zapasy wyceniane są w wartości netto możliwej do uzyskania, z wyjątkiem zapasu uprawnień do emisji zanieczyszczeń nabywanych z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych, który na dzień bilansowy wyceniany jest w wartości godziwej.

26. Należności od odbiorców

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Wartość brutto		
Należności od odbiorców	1 424 796	1 521 554
Należności od odbiorców - doszacowanie przychodów z tytułu energii elektrycznej oraz usługi dystrybucyjnej	581 819	499 601
Należności dochodzone na drodze sądowej	211 190	205 025
Razem	2 217 805	2 226 180
Odpis aktualizujący		
Należności od odbiorców	(38 152)	(12 849)
Należności dochodzone na drodze sądowej	(186 995)	(180 518)
Razem	(225 147)	(193 367)
Wartość netto		
Należności od odbiorców	1 386 644	1 508 705
Należności od odbiorców - doszacowanie przychodów z tytułu energii elektrycznej oraz usługi dystrybucyjnej	581 819	499 601
Należności dochodzone na drodze sądowej	24 195	24 507
Razem	1 992 658	2 032 813

27. Należności z tytułu podatków i opłat

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	741	2 128
Należności z tytułu podatku VAT	142 106	211 520
Należności z tytułu akcyzy	18 097	29 718
Pozostałe	4 681	760
Razem	165 625	244 126

28. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	746 093	703 202
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	8 240	205 889
Inne	20	158
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	754 353	909 249
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	149 908	152 952
Kredyt w rachunku bieżącym	(745)	(93 503)
Cash pool	(9 545)	(13 676)
Różnice kursowe	917	(717)
Razem saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	744 980	801 353

Różnica pomiędzy stanem środków pieniężnych wykazywanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej a stanem wykazywanym w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynika z kwoty kredytów w rachunkach bieżących, pożyczek z tytułu cash pool od jednostek nie objętych konsolidacją ze względu na sumaryczną nieistotność oraz różnic kursowych z wyceny środków pieniężnych na rachunkach walutowych.

Stan środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania na dzień 30 września 2018 roku stanowią w głównej mierze salda rachunków wadialnych w łącznej kwocie 83 065 tysięcy złotych, jak również saldo środków pieniężnych na rachunkach rozliczeniowych do obsługi obrotu energią elektryczną oraz prawami do emisji na Towarowej Giełdzie Energii S.A. w łącznej kwocie 57 482 tysiące złotych.

29. Kapitał własny

29.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy na dzień 30 września 2018 roku (niebadane)

Serial/ emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
AA	na okaziciela	1 589 438 762	5	7 947 194	gotówka/aport
BB	imienne	163 110 632	5	815 553	aport
	Razem	1 752 549 394		8 762 747	

Na dzień 30 września 2018 roku wartość kapitału podstawowego, liczba akcji oraz wartość nominalna akcji nie uległy zmianie od dnia 31 grudnia 2017 roku.

Struktura akcjonariatu na dzień 30 września 2018 roku (według najlepszej wiedzy Spółki, niebadane)

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale podstawowym (%)	Udział w liczbie głosów (%) *
Skarb Państwa	526 848 384	2 634 242	30,06%	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A.	182 110 566	910 553	10,39%	10,39%
Nationale - Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929	443 715	5,06%	5,06%
Pozostali akcjonariusze	954 847 515	4 774 237	54,49%	54,49%
Razem	1 752 549 394	8 762 747	100%	100%

* Prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 10 % ogółu głosów w Spółce jest ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce. Ograniczenie to nie dotyczy Skarbu Państwa i podmiotów zależnych od Skarbu Państwa w okresie, w którym Skarb Państwa wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce.

Struktura akcjonariatu, według najlepszej wiedzy Spółki, na dzień 30 września 2018 roku nie uległa zmianie w porównaniu do struktury na dzień 31 grudnia 2017 roku.

29.2. Kapitał zapasowy

W dniu 16 kwietnia 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę w sprawie przeznaczenia zysku netto Spółki za rok obrotowy 2017 w wysokości 854 351 tysięcy złotych na zasilenie kapitału zapasowego Spółki.

29.3. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Na początek okresu	23 051	29 660
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających	(15 127)	(8 708)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających odniesiona do wyniku finansowego okresu	213	381
Podatek odroczony	2 834	1 582
Na koniec okresu	10 971	22 915

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny instrumentów Interest Rate Swap (IRS) zabezpieczających ryzyko stopy procentowej z tytułu wyemitowanych obligacji, co zostało szerzej opisane w nocie 42.2 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Dla zawartych transakcji zabezpieczających objętych polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym, Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

Na dzień 30 września 2018 roku w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających Spółka rozpoznała kwotę 10 971 tysięcy złotych. Kwota ta stanowi aktywo z tytułu wyceny instrumentów IRS na dzień bilansowy w kwocie 13 781 tysięcy złotych, skorygowane o część wyceny dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji z uwzględnieniem podatku odroczonego.

W wyniku finansowym bieżącego okresu ujęto kwotę 973 tysiące złotych, z czego kwota 760 tysięcy złotych stanowi otrzymaną kwotę zrealizowanego zabezpieczenia dotyczącą zakończonych okresów odsetkowych, natomiast kwota 213 tysięcy złotych stanowi zmianę wyceny instrumentów dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji.

29.4. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Podziałowi nie podlegają kwoty wyniku z lat ubiegłych powstałe w wyniku rozliczenia połączenia z jednostkami zależnymi, jak również zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane poprzez pozostałe całkowite dochody.

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

30. Zobowiązania z tytułu zadłużenia

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Kredyty i pożyczki	955 274	1 191 388
Wyemitowane obligacje	8 797 549	8 637 435
Leasing finansowy	26	23 973
Razem	9 752 849	9 852 796
Długoterminowe	9 459 494	9 501 414
Krótkoterminowe	293 355	351 382

30.1. Kredyty i pożyczki

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 30 września 2018 roku (niebadane)

Waluta	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	36 273	36 273	19 052	3 918	4 181	4 122	5 000	-
	stała	914 279	914 279	67 532	88 651	156 184	156 184	264 105	181 623
Razem PLN		950 552	950 552	86 584	92 569	160 365	160 306	269 105	181 623
USD	zmienna	203	745	745	-	-	-	-	-
		203	745	745	-	-	-	-	-
Razem USD									
Razem			951 297	87 329	92 569	160 365	160 306	269 105	181 623
Odsetki zwiększające wartość bilansową			3 977						
Razem			955 274						

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

Waluta	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	55 757	55 757	22 297	5 496	7 341	7 341	13 282	-
	stała	1 036 011	1 036 011	35 187	127 054	162 240	162 240	273 506	275 784
Razem PLN		1 091 768	1 091 768	57 484	132 550	169 581	169 581	286 788	275 784
EUR	zmienna	22 060	92 009	92 009	-	-	-	-	-
		22 060	92 009	92 009	-	-	-	-	-
Razem EUR									
USD	zmienna	418	1 454	1 454	-	-	-	-	-
		418	1 454	1 454	-	-	-	-	-
Razem USD									
Razem			1 185 231	150 947	132 550	169 581	169 581	286 788	275 784
Odsetki zwiększające wartość bilansową			6 157						
Razem			1 191 388						

Zmianę stanu kredytów i pożyczek bez odsetek zwiększających wartość bilansową w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku oraz w okresie porównywalnym przedstawia poniższa tabela.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Bilans otwarcia	1 185 231	1 256 467
Wpływ zastosowania MSSF 9	(33 055)	-
Bilans otwarcia po korekcie	1 152 176	1 256 467
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym i zobowiązań z tytułu pożyczek cash pool	(96 793)	(19 300)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek (bez kredytów w rachunku bieżącym i pożyczek cash pool):	(104 086)	(81 526)
Splata	(95 580)	(81 959)
Umorzenie	(11 138)	-
Zmiana wyceny	2 632	433
Bilans zamknięcia	951 297	1 155 641

Główne zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek przedstawia tabela poniżej.

Kredyt/ pożyczka	Kredytodawca/ pożyczkodawca	Cel	Oprocentowanie	Termin spłaty	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Kredyt	Europejski Bank Inwestycyjny	Budowa kotła opalanego biomasą w Elektrowni Jaworzno III oraz remont turbiny parowej	stałe	15.12.2021	79 934	84 039
		Budowa i rozruch bloku kogeneracyjnego w EC Bielsko - Biała	stałe	15.12.2021	114 385	120 061
		Modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznych	stałe	15.06.2024	233 312	266 139
			stałe	15.09.2024	106 281	128 711
			stałe	15.09.2024	133 446	160 819
		Modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznych oraz modernizacja elektrowni wodnych	stałe - ustalone do dnia 15.09.2019	15.03.2027	250 879	282 341
Kredyt w rachunku bieżącym	Bank Gospodarstwa Krajowego	Finansowanie transakcji na uprawnienia do emisji zanieczyszczeń, energii i gazu	zmienne	31.12.2018	-	92 048
Pożyczka	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Budowa jednostki wytwórczej OZE w Elektrowni Jaworzno III	zmienne	15.12.2022	17 000	20 000
		Budowa instalacji zasilania biomasą oraz modernizacja kotła fluidalnego w ZW Tychy	zmienne	30.04.2019	1 568	13 881
Pozostałe kredyty i pożyczki					18 469	23 349
Razem					955 274	1 191 388

30.2. Wyemitowane obligacje

Wyemitowane obligacje według stanu na dzień 30 września 2018 roku (niebadane)

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Emitent	Transza/Bank	Termin wykupu	Waluta	Wartość nominalna kapitału w walucie	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)		
					Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
TAURON Polska Energia S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	20.12.2019	PLN	100 000	911	99 918	99 918	-	-
		20.12.2020	PLN	100 000	911	99 878	-	99 878	-
		20.12.2021	PLN	100 000	911	99 850	-	99 850	-
		20.12.2022	PLN	100 000	911	99 828	-	99 828	-
		20.12.2023	PLN	100 000	911	99 812	-	-	99 812
		20.12.2024	PLN	100 000	911	99 800	-	-	99 800
		20.12.2025	PLN	100 000	911	99 789	-	-	99 789
		20.12.2026	PLN	100 000	911	99 779	-	-	99 779
		20.12.2027	PLN	100 000	911	99 772	-	-	99 772
		20.12.2028	PLN	100 000	911	99 766	-	-	99 766
		20.12.2020	PLN	70 000	628	69 972	-	69 972	-
		20.12.2021	PLN	70 000	628	69 968	-	69 968	-
		20.12.2022	PLN	70 000	628	69 965	-	69 965	-
		20.12.2023	PLN	70 000	628	69 963	-	-	69 963
		20.12.2024	PLN	70 000	628	69 961	-	-	69 961
		20.12.2025	PLN	70 000	628	69 960	-	-	69 960
		20.12.2026	PLN	70 000	628	69 959	-	-	69 959
		20.12.2027	PLN	70 000	628	69 958	-	-	69 958
		20.12.2028	PLN	70 000	628	69 957	-	-	69 957
		20.12.2029	PLN	70 000	628	69 957	-	-	69 957
TAURON Polska Energia S.A.	Program Emisji Obligacji z dnia 24.11.2015 roku	29.12.2020	PLN	1 600 000	12 079	1 597 869	-	1 597 869	-
	TPEA1119	4.11.2019	PLN	1 750 000	19 466	1 749 369	1 749 369	-	-
	Europejski Bank Inwestycyjny	16.12.2034	EUR	190 000	29 533	810 608	-	-	810 608
	Euroobligacje EURBD050727	5.07.2027	EUR	500 000	12 229	2 120 225	-	-	2 120 225
TAURON Sweden Energy AB (publ)		3.12.2029	EUR	168 000	20 781	712 188	-	-	712 188
Razem					109 478	8 688 071	1 849 287	2 107 330	4 731 454

Wyemitowane obligacje według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

Emitent	Transza/Bank	Termin wykupu	Waluta	Wartość nominalna kapitału w walucie	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)		
					Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
TAURON Polska Energia S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	20.12.2019	PLN	100 000	107	99 869	99 869	-	-
		20.12.2020	PLN	100 000	107	99 838	-	99 838	-
		20.12.2021	PLN	100 000	107	99 817	-	99 817	-
		20.12.2022	PLN	100 000	107	99 800	-	99 800	-
		20.12.2023	PLN	100 000	107	99 787	-	-	99 787
		20.12.2024	PLN	100 000	107	99 778	-	-	99 778
		20.12.2025	PLN	100 000	107	99 770	-	-	99 770
		20.12.2026	PLN	100 000	107	99 761	-	-	99 761
		20.12.2027	PLN	100 000	107	99 756	-	-	99 756
		20.12.2028	PLN	100 000	107	99 752	-	-	99 752
		20.12.2020	PLN	70 000	74	69 963	-	69 963	-
		20.12.2021	PLN	70 000	74	69 961	-	69 961	-
		20.12.2022	PLN	70 000	74	69 959	-	69 959	-
		20.12.2023	PLN	70 000	74	69 958	-	-	69 958
		20.12.2024	PLN	70 000	74	69 957	-	-	69 957
		20.12.2025	PLN	70 000	74	69 956	-	-	69 956
		20.12.2026	PLN	70 000	74	69 956	-	-	69 956
		20.12.2027	PLN	70 000	74	69 955	-	-	69 955
		20.12.2028	PLN	70 000	74	69 955	-	-	69 955
		20.12.2029	PLN	70 000	74	69 955	-	-	69 955
TAURON Polska Energia S.A.	Program Emisji Obligacji z dnia 24.11.2015 roku	29.12.2020	PLN	1 600 000	389	1 597 188	-	1 597 188	-
	TPEA1119	4.11.2019	PLN	1 750 000	7 609	1 749 277	1 749 277	-	-
	Europejski Bank Inwestycyjny	16.12.2034	EUR	190 000	1 597	791 355	-	-	791 355
	Euroobligacje EURBD050727	5.07.2027	EUR	500 000	24 425	2 069 193	-	-	2 069 193
TAURON Sweden Energy AB (publ)		3.12.2029	EUR	168 000	1 950	695 139	-	-	695 139
Razem					37 780	8 599 655	1 849 146	2 106 526	4 643 983

W dniu 9 marca 2018 roku dokonano prolongaty Programu emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku. Na podstawie podpisanych aneksów do umowy agencyjnej i depozytowej oraz umowy gwarancyjnej część banków wydłużyła okres dostępności środków w ramach Programu emisji obligacji. Oznacza to, że maksymalna wartość tego Programu emisji obligacji:

- do dnia 31 grudnia 2021 roku wynosi 6 070 000 tysięcy złotych (przed podpisaniem aneksów wynosiła 5 320 000 tysięcy złotych),
- do dnia 31 grudnia 2022 roku wynosi 5 820 000 tysięcy złotych (przed podpisaniem aneksów wynosiła 2 450 000 tysięcy złotych).

Do dnia 31 grudnia 2020 roku wartość Programu nie ulega zmianie i wynosi maksymalnie 6 270 000 tysięcy złotych.

Aneksy zostały zawarte z następującymi bankami biorącymi udział w Programie: Bank Handlowy w Warszawie S.A., Bank BGŻ BNP Paribas S.A., Bank Zachodni WBK S.A., CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A., MUFG Bank (Europe) N.V., MUFG Bank (Europe) N.V. S.A. Oddział w Polsce oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. W związku z dokonaną prolongatą nie uległ zmianie poziom marży finansowania w ramach Programu.

Główne instrumenty wykazane w pozycji wyemitowanych przez Grupę obligacji na dzień bilansowy stanowią:

- euroobligacje o łącznej wartości nominalnej 500 000 tysięcy euro i cenie emisyjnej 99,438 % wartości nominalnej. Są to obligacje o oprocentowaniu stałym, a odsetki płatne są w okresach rocznych. Obligacje zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych w Londynie (London Stock Exchange). Agencja ratingowa Fitch nadała euroobligacjom rating na poziomie "BBB",
- obligacje wyemitowane w ramach Programu emisji obligacji zawartego w dniu 24 listopada 2015 roku o wartości nominalnej 1 600 000 tysięcy złotych. Obligacje zostały wyemitowane jako papiery wartościowe niezabezpieczone, zdematerializowane oraz kuponowe. Oprocentowanie wyemitowanych obligacji zostało ustalone w oparciu o stawkę WIBOR 6M powiększoną o stałą marżę,
- obligacje wyemitowane w dniu 4 listopada 2014 roku na kwotę 1 750 000 tysięcy złotych. Są to pięcioletnie niezabezpieczone obligacje o oprocentowaniu zmiennym, opartym o WIBOR 6M powiększony o marżę z półrocznym okresem odsetkowym,
- obligacje o wartości nominalnej 1 700 000 tysięcy złotych wyemitowane w ramach programu emisji obligacji długoterminowych na podstawie umów zawartych z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Wyemitowane obligacje są zdematerializowane, kuponowe i niezabezpieczone. Oprocentowanie wyemitowanych obligacji jest zmienne, oparte o stopę referencyjną WIBOR 6M plus stała marża banku.

Zmiana stanu obligacji bez odsetek zwiększających wartość bilansową

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Bilans otwarcia	8 599 655	7 666 081
Emisja*	-	2 707 005
Wykup	-	(700 000)
Zmiana wyceny	88 416	(7 217)
Bilans zamknięcia	8 688 071	9 665 869

* Uwzględnione zostały koszty emisji.

Spółka zabezpiecza część przepływów odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami poprzez zawarte kontrakty terminowe swap procentowy (IRS). Instrumenty te objęte są rachunkowością zabezpieczeń, co zostało szerzej opisane w notce 42.2 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Podpisane z bankami umowy nakładają na Spółkę zobowiązania natury prawnofinansowej (kovenanty), stosowane standardowo w tego rodzaju transakcjach. Kluczowym kowenantem jest wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA (dla krajowych programów emisji obligacji), który określa dopuszczalny maksymalny poziom zadłużenia pomniejszonego o środki pieniężne w relacji do generowanej EBITDA. Zgodnie ze stanem na dzień 30 września 2018 roku nie wystąpił przypadek przekroczenia kowenantów, czyli naruszenia warunków umów.

31. Rezerwy na świadczenia pracownicze

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe	1 148 835	1 469 108
Rezerwa na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	29 926	45 815
Razem	1 178 761	1 514 923
Długoterminowe	1 085 611	1 380 650
Krótkoterminowe	93 150	134 273

31.1. Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	321 894	530 215	106 321	510 678	1 469 108
Koszty bieżącego zatrudnienia	12 207	6 951	2 056	16 812	38 026
Zyski i straty aktuarialne	(6 637)	-	(58)	(700)	(7 395)
Wyplacone świadczenia	(17 775)	(6 142)	(2 339)	(34 745)	(61 001)
Koszty przeszłego zatrudnienia	218	(176 322)	(17 352)	(121 859)	(315 315)
Koszty odsetek	6 593	8 545	2 017	8 257	25 412
Bilans zamknięcia	316 500	363 247	90 645	378 443	1 148 835
Długoterminowe	288 979	350 655	87 301	339 929	1 066 864
Krótkoterminowe	27 521	12 592	3 344	38 514	81 971

Koszty przeszłego zatrudnienia, które wpłynęły na zmniejszenie rezerw w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku w kwocie 315 315 tysięcy złotych są w głównej mierze wynikiem rozwiązania przez spółkę z segmentu Wytwarzanie następujących rezerw:

- rezerwy na taryfę pracowniczą w części na emerytów w kwocie 127 051 tysięcy złotych oraz pracowników jako przyszłych emerytów w kwocie 49 270 tysięcy złotych, na podstawie porozumienia zarządu spółki ze stroną społeczną oraz zarejestrowanych zmian do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
- rezerwy na nagrody jubileuszowe w wysokości 121 172 tysiące złotych wskutek podpisania z pracownikami porozumień zmieniających umowy o pracę, na mocy których nagrody nie będą wypłacane,
- rezerwy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w części na emerytów w kwocie 12 419 tysięcy złotych oraz pracowników jako przyszłych emerytów w kwocie 5 469 tysięcy złotych.

Rozwiązanie powyższych rezerw wpłynęło na zmniejszenie kosztów operacyjnych Grupy w kwocie 175 911 tysięcy złotych oraz zwiększenie pozostałych przychodów operacyjnych Grupy w kwocie 139 470 tysięcy złotych.

Dodatkowo, w związku z opisanym powyżej rozwiązaniem rezerw na nagrody jubileuszowe spółka wypłaciła pracownikom odszkodowania w wysokości 79 316 tysięcy złotych, co obciążyło koszty operacyjne Grupy.

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (niebadane)

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	307 281	532 184	112 469	2 248	526 209	1 480 391
Koszty bieżącego zatrudnienia	11 046	8 701	1 763	-	21 146	42 656
Zyski i straty aktuarialne	(9 167)	-	(500)	-	(365)	(10 032)
Wyplacone świadczenia	(17 241)	(9 777)	(2 763)	-	(42 490)	(72 271)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(1 560)	(533)	(64)	-	(7 109)	(9 266)
Koszty odsetek	6 121	11 500	2 429	-	10 518	30 568
Bilans zamknięcia	296 480	542 075	113 334	2 248	507 909	1 462 046
Długoterminowe	269 619	525 636	108 944	-	455 805	1 360 004
Krótkoterminowe	26 861	16 439	4 390	2 248	52 104	102 042

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe zostały oszacowane przy wykorzystaniu metod aktuarialnych.

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze na dzień 30 września 2018 roku została sporządzona w oparciu o prognozy aktuarialne. Założenia przyjęte przez aktuarium do sporządzenia prognozy na 2018 rok były tożsame z założeniami przyjętymi do wyceny rezerw na dzień 31 grudnia 2017 roku. Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień 31 grudnia 2017 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2017 roku
Stopa dyskontowa (%)	3,00%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	1,15% - 8,64%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	1,80% - 2,50%
Przewidywana stopa wzrostu cen energii elektrycznej (%)	3,50%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	3,50%
Pozostały średni okres zatrudnienia	9,89 – 20,40

31.2. Rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Programy dobrowolnych odejść			Razem
	Segment Wytwarzanie	Segment Dystrybucja	Pozostała działalność	
Bilans otwarcia	29 567	10 542	5 706	45 815
Utworzenie	6 756	-	-	6 756
Rozwiązanie	(2 245)	(7 917)	-	(10 162)
Wykorzystanie	(5 155)	(1 622)	(5 706)	(12 483)
Bilans zamknięcia	28 923	1 003	-	29 926
Długoterminowe	18 747	-	-	18 747
Krótkoterminowe	10 176	1 003	-	11 179

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (niebadane)

	Programy dobrowolnych odejść			Razem
	Segment Wytwarzanie	Segment Dystrybucja	Pozostała działalność	
Bilans otwarcia	17 599	17 062	16 561	51 222
Utworzenie	11 328	-	-	11 328
Rozwiązanie	-	(4 982)	-	(4 982)
Wykorzystanie	(5 659)	(8 701)	(9 538)	(23 898)
Bilans zamknięcia	23 268	3 379	7 023	33 670
Długoterminowe	11 765	-	-	11 765
Krótkoterminowe	11 503	3 379	7 023	21 905

32. Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałe

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górnich	Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	191 975	124 091	316 066
Odwrocenie dyskonta	4 323	2 783	7 106
Utworzenie/(rozwiązanie) netto	245	(184)	61
Wykorzystanie	-	(1 030)	(1 030)
Bilans zamknięcia	196 543	125 660	322 203
Długoterminowe	196 543	114 401	310 944
Krótkoterminowe	-	11 259	11 259
Część długoterminowa pozostałych rezerw			59 148
Razem			370 092

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (niebadane)

	Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górnich	Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	Rezerwy na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem i pokrycie kosztów	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	146 885	115 302	198 844	461 031
Odwrocenie dyskonta	3 856	2 598	2 330	8 784
Utworzenie/(rozwiązanie) netto	91	211	(201 174)	(200 872)
Bilans zamknięcia	150 832	118 111	-	268 943
Długoterminowe	150 832	101 112	-	251 944
Krótkoterminowe	-	16 999	-	16 999
Część długoterminowa pozostałych rezerw				46 669
Razem				298 613

32.1. Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych

Rezerwa tworzona jest w odniesieniu do zakładów górniczych wchodzących w skład Grupy na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji. W ramach rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych ujmowane jest saldo Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych („FLZG”), który zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz przepisami wykonawczymi wydanymi do tej ustawy tworzony jest przez przedsiębiorstwa górnicze wchodzące w skład Grupy w określonym stosunku procentowym do wartości podatkowych odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych, lub w odniesieniu do opłaty eksploatacyjnej, poprzez przekazanie środków pieniężnych w wysokości równowartości odpisów na wydodrębiony rachunek bankowy. Aktywa finansowe FLZG prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako długoterminowe i krótkoterminowe aktywa finansowe, natomiast saldo FLZG ujmowane jest w ramach rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych.

Na dzień 30 września 2018 roku saldo rezerwy wyniosło 196 543 tysiące złotych, a zmiana stanu jest związana przede wszystkim z odwróceniem dyskonta – 4 323 tysiące złotych.

32.2. Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych

W ramach rezerwy na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych Grupa ujmuje następujące rezerwy tworzone przez spółki z segmentu Wytwarzanie:

- rezerwa na koszty związane z rekultywacją składowisk popiołów, której saldo na dzień 30 września 2018 roku wynosiło 41 780 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku – 40 990 tysięcy złotych);
- rezerwa na koszty związane z demontażem farm wiatrowych, której saldo na dzień 30 września 2018 roku wynosiło 59 189 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku – 57 887 tysięcy złotych);

- rezerwa na koszty likwidacji środków trwałych dotycząca likwidacji kotła w Elektrowni Jaworzno oraz likwidacji chłodni kominowych i bloku w Elektrowni Łagisza, której saldo na dzień 30 września 2018 roku wynosiło 24 691 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku – 25 214 tysięcy złotych).

32.3. Rezerwy na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem i pokrycie kosztów

W porównywalnym okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2017 roku w związku z wejściem w życie porozumienia w sprawie ustalenia podstawowych warunków brzegowych restrukturyzacji Projektu „Budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli” pomiędzy TAURON Polska Energia S.A., Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. i Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A., aneksu do umowy sprzedaży energii elektrycznej z dnia 11 marca 2011 roku pomiędzy Spółką, Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. i Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. oraz aneksu do umowy na dostawy paliwa gazowego z dnia 11 marca 2011 roku pomiędzy Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. i Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A., Spółka rozwiązała w całości rezerwy:

- rezerwę wynikającą z faktu, iż na podstawie wieloletniej umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej pomiędzy Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. a Spółką oraz PGNiG Energia S.A., Spółka zobowiązana była do zakupu połowy wolumenu energii elektrycznej produkowanej przez Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A. po cenie w formule „koszt plus” pokrywającej koszty produkcji oraz zapewniającej obsługę finansowania;
- rezerwę związaną z faktem, iż Spółka była zobligowana do pokrycia ewentualnych strat związanych z realizacją klauzuli umownej „take or pay” w ramach umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego zawartej pomiędzy PGNiG S.A. a Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. Zgodnie z powyższą klauzulą Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. była zobowiązana do zapłaty PGNiG S.A. za nieodebrany gaz;
- rezerwę na pokrycie kosztów związaną z faktem, iż w związku z opóźnieniem realizacji projektu, na Spółce mogłaby spoczywać konieczność pokrycia dodatkowych kosztów funkcjonowania Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A.

33. Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów

Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów dotyczą obowiązku za rok bieżący lub rok poprzedni, w związku z czym w całości mają charakter krótkoterminowy.

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	324 937	624 009	948 946
Utworzenie	402 241	460 732	862 973
Rozwiązanie	(58)	(8 601)	(8 659)
Wykorzystanie	(326 748)	(612 949)	(939 697)
Bilans zamknięcia	400 372	463 191	863 563

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (dane przekształcone niebadane)

	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	209 736	742 120	951 856
Utworzenie	238 331	501 475	739 806
Rozwiązanie	(84)	(10 471)	(10 555)
Wykorzystanie	(209 652)	(761 436)	(971 088)
Bilans zamknięcia	238 331	471 688	710 019

33.1. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości rezerwa na zobowiązanie z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona w ciężar kosztów operacyjnych w przypadku, gdy rzeczywista emisja przekracza wolumen posiadanych nieodpłatnych uprawnień do emisji, z uwzględnieniem przypisania nieodpłatnych uprawnień do emisji na

poszczególne instalacje przynależne do spółek segmentu Wytwarzanie, tj. TAURON Wytwarzanie S.A. oraz TAURON Ciepło Sp. z o.o. Rezerwa na koszt pokrycia deficytu tworzona jest w wartości nabytych lub zakontraktowanych w tym celu uprawnień oraz według cen rynkowych na dzień bilansowy w odniesieniu do niezabezpieczonego deficytu uprawnień (w przypadku, gdy taka sytuacja wystąpi).

Na dzień 30 września 2018 roku rezerwa na zobowiązanie z tytułu emisji gazów wynosiła 400 372 tysiące złotych i dotyczyła obowiązku umorzenia uprawnień z tytułu emisji za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku spółek:

- TAURON Wytwarzanie S.A. – 369 033 tysiące złotych,
- TAURON Ciepło Sp. z o.o. – 31 339 tysięcy złotych.

33.2. Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii

Na dzień 30 września 2018 roku rezerwa krótkoterminowa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wynosi 463 191 tysięcy złotych i dotyczy obowiązku za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.

Obowiązek w wysokości 235 753 tysiące złotych jest pokryty posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami, obowiązek w wysokości 76 983 tysiące złotych Grupa planuje spełnić poprzez zakup praw majątkowych, natomiast obowiązek w wysokości 150 455 tysięcy złotych Grupa planuje spełnić poprzez zapłatę opłaty zastępczej. Planowane wypełnienie obowiązku w formie uiszczenia opłaty zastępczej dotyczy częściowego wypełnienia obowiązku w zakresie przedstawienia świadectw pochodzenia energii z kogeneracji.

34. Pozostałe rezerwy

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku (niebadane)

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	92 030	296 313	388 343
Odwrocenie dyskonta	-	2 384	2 384
Utworzenie/(Rozwiązanie) netto	1 780	8 388	10 168
Wykorzystanie	(598)	(14 942)	(15 540)
Bilans zamknięcia	93 212	292 143	385 355
Długoterminowe	-	59 148	59 148
Krótkoterminowe	93 212	232 995	326 207
Część krótkoterminowa rezerw na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałych			11 259
Razem			337 466

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku (niebadane)

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	92 143	262 592	354 735
Odwrocenie dyskonta	-	1 525	1 525
Utworzenie/(Rozwiązanie) netto	2 015	22 005	24 020
Wykorzystanie	(348)	(13 093)	(13 441)
Pozostałe zmiany	(723)	720	(3)
Bilans zamknięcia	93 087	273 749	366 836
Długoterminowe	-	46 669	46 669
Krótkoterminowe	93 087	227 080	320 167
Część krótkoterminowa rezerw na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałych			16 999
Razem			337 166

Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości

Spółki Grupy tworzą rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze. Na dzień 30 września 2018 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 93 212 tysięcy złotych i dotyczyła segmentów:

- Wytwarzanie – 51 040 tysięcy złotych,
- Dystrybucja – 42 172 tysiące złotych.

W 2012 roku podmiot trzeci wystąpił wobec TAURON Ciepło S.A. (obecnie TAURON Ciepło Sp. z o.o.) z roszczeniami z tytułu uregulowania stanów prawnych urządzeń przesyłowych przebiegających przez jego nieruchomości. Spółka kwestionuje zarówno zasadność tych roszczeń, jak i zasadność dokonanych potrąceń z bieżącymi zobowiązaniami wobec spółki z tytułu dostaw ciepła. W konsekwencji spółka wystąpiła na drogę postępowania sądowego celem dochodzenia bieżących należności wobec dłużnika. W dalszym toku postępowania zostanie zweryfikowana kwota ewentualnych roszczeń tego podmiotu z tytułu regulowania stanów prawnych urządzeń przesyłowych spółki. W związku z toczącym się sporem, mając na uwadze przyjętą politykę rachunkowości, rozpoznana została rezerwa na szacowane koszty powyższego roszczenia. Mając na uwadze toczący się spór sądowy, uwzględniając zapisy MSR 37.92 Grupa nie ujawnia wszystkich informacji związanych z ww. kwestią, a wymaganych przez MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*.

Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy

Istotne rezerwy ujęte w ramach pozostałych rezerw zostały opisane poniżej:

Tytuł	Segment operacyjny	Opis	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Rezerwa na kary umowne	Wytwarzanie	W związku z ryzykiem zapewnienia trwałości projektów, która wymagana była w umowach o dofinansowanie projektów: • budowy kotła na biomasę w Elektrowni Jaworzno III; • budowy instalacji do produkcji energii elektrycznej w Odnawialnym Źródle Energii w Stalowej Woli; w 2016 roku utworzono rezerwę na zwrot dotacji w wysokości 52 297 tysięcy złotych. Zaktualizowana na dzień 30 września 2018 roku rezerwa wynosi 57 703 tysiące złotych.	57 703	55 358
Rezerwa na karę pieniężną na rzecz Urzędu Regulacji Energetyki ("URE")	Dystrybucja	Rezerwa dotycząca ryzyka naruszenia ustawy Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 roku poprzez wprowadzenie w błąd Prezesa URE w zakresie przedstawianych na jego żądanie informacji.	6 000	6 000
Rezerwa na wzrost wynagrodzenia za służebności przesyłu	Dystrybucja	Rezerwa dotyczy ryzyka zwiększonych opłat okresowych za służebność przesyłu dla infrastruktury energetycznej zlokalizowanej na terenach nadleśnictw podlegających Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu w związku ze zmianą charakteru gruntów z terenów leśnych na grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.	47 650	47 650
Rezerwa na podatek od nieruchomości	Wydobycie	Rezerwa na postępowania w zakresie podatku od nieruchomości od budowli podziemnych.	-	3 446
	Dystrybucja	Rezerwa na ryzyko gospodarcze w zakresie podatku od nieruchomości dotyczące majątku sieciowego.	39 356	39 356
Rezerwa na podatek od towarów i usług	Sprzedaż	Rezerwa utworzona w związku z trwającymi postępowaniami kontrolnymi wszczętymi przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie („Dyrektor UKS”) w zakresie podatku od towarów i usług. Czas trwania postępowań kontrolnych był wielokrotnie przedłużany przez Dyrektora UKS, a następnie Naczelnika Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego. W dniu 30 sierpnia 2018 roku pełnomocnik Spółki otrzymał protokół z badania ksiąg podatkowych przeprowadzonego w ramach postępowania kontrolnego dotyczącego okresu od października 2013 roku do kwietnia 2014 roku. W dniu 13 września 2018 roku pełnomocnik Spółki złożył zastrzeżenia do protokołu. Aktualne nowe terminy zakończenia postępowań zostały wyznaczone na dzień 23 listopada oraz 22 i 28 grudnia 2018 roku. Na dzień 30 września 2018 roku rezerwa z tego tytułu wynosi 71 835 tysięcy złotych. Zwiększenie rezerwy o 3 141 tysięcy złotych dotyczy naliczonych w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku odsetek.	71 835	68 694

35. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe

35.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	59 254	259 220
Darowizny, dopłaty na nabycie oraz nieodpłatnie otrzymane środki trwałe	55 158	62 342
Oплаты przyłączeniowe	-	195 666
Pozostałe rozliczenia przychodów	4 096	1 212
Dotacje rządowe	331 011	333 556
Otrzymane dopłaty w ramach funduszy europejskich	225 589	235 065
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	38 148	26 258
Rozliczenie wyceny kredytów preferencyjnych	34 422	36 251
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	32 852	35 982
Razem	390 265	592 776
Długoterminowe	359 883	541 318
Krótkoterminowe	30 382	51 458

W związku z wejściem w życie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*, co zostało opisane szerzej w nocie 8 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, saldo rozliczeń międzyokresowych przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych dla zadań zakończonych przed 1 lipca 2009 roku w kwocie 195 666 tysięcy złotych zostało przeniesione do pozycji kapitałów własnych Grupy.

35.2. Rozliczenia międzyokresowe kosztów - krótkoterminowe

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	40 203	54 679
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii	202 567	105 072
Oплаты z tytułu ochrony środowiska	29 114	45 133
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe kosztów	20 744	40 234
Razem	292 628	245 118

36. Zobowiązania wobec dostawców

Krótkoterminowe zobowiązania wobec dostawców na dzień 30 września 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentuje tabela poniżej:

Segment operacyjny	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Dystrybucja	274 380	355 374
wobec spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	223 450	231 973
Sprzedaż	336 234	265 660
Wydobycie	134 865	172 758
Wytwarzanie	102 717	164 980
Pozostałe	41 483	83 655
Razem	889 679	1 042 427

37. Zobowiązania inwestycyjne

Krótkoterminowe zobowiązania inwestycyjne na dzień 30 września 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentuje tabela poniżej:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Segment operacyjny	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Dystrybucja	183 045	438 492
Wytwarzanie	116 000	227 084
Wydobycie	69 821	74 682
Sprzedaż i Pozostałe	24 834	57 046
Razem	393 700	797 304

Spadek zobowiązań inwestycyjnych w segmencie Wytwarzanie dotyczył głównie spadku zobowiązań związanych z budową bloku 910 w Jaworznie, które na dzień 30 września 2018 roku wynosiły 96 857 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiły 208 844 tysiące złotych.

Zobowiązania inwestycyjne długoterminowe zostały zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji pozostałe zobowiązania finansowe. Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania z tego tytułu wynosiły odpowiednio 10 575 tysięcy złotych i 10 666 tysięcy złotych.

Zobowiązania do poniesienia nakładów inwestycyjnych

Na dzień 30 września 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne odpowiednio w wysokości 3 648 916 tysięcy złotych oraz 3 891 230 tysięcy złotych, z czego największe pozycje przedstawiono w poniższej tabeli:

Segment operacyjny	Przedmiot umowy / nazwa projektu inwestycyjnego	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Wytwarzanie	Budowa nowych mocy w Elektrowni Jaworzno III (910 MW)	1 674 896	2 277 479
Dystrybucja	Budowa nowych przyłączy	544 504	594 627
	Modernizacja i odtworzenie istniejących sieci	786 966	451 907
Wydobycie	Budowa szybu Grzegorz wraz z infrastrukturą oraz wyrobiskami towarzyszącymi	185 634	235 377
	Budowa poziomu 800 m w Zakładzie Górniczym Janina	109 015	112 065
	Program inwestycyjny w Zakładzie Górniczym Brzeszcze	45 454	25 617

38. Zobowiązania z tytułu podatków i opłat

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
Podatek dochodowy od osób prawnych	169 582	38 446
Podatek dochodowy od osób fizycznych	37 121	54 161
Podatek akcyzowy	38 439	43 760
Podatek VAT	137 863	110 867
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	119 293	190 443
Pozostałe	9 788	14 071
Razem	512 086	451 748

Podatkowa Grupa Kapitałowa

W dniu 30 października 2017 roku zarejestrowana została umowa Podatkowej Grupy Kapitałowej na lata 2018 – 2020. Na podstawie poprzedniej umowy PGK była zarejestrowana na okres trzech lat podatkowych 2015 - 2017.

Główne spółki tworzące Podatkową Grupę Kapitałową od dnia 1 stycznia 2018 roku: TAURON Polska Energia S.A., TAURON Wytwarzanie S.A., TAURON Dystrybucja S.A., TAURON Ciepło Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o., TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., TAURON Wydobywanie S.A. i Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.

Na dzień 30 września 2018 roku Podatkowa Grupa Kapitałowa posiadała zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego w kwocie 166 455 tysięcy złotych. Cała kwota zobowiązań dotyczy okresu dziewięciu miesięcy zakończonego dnia

30 września 2018 roku i stanowi nadwyżkę obciążenia podatkowego PGK w kwocie 339 208 tysięcy złotych nad zapłaconymi zaliczkami z tytułu podatku dochodowego w kwocie 172 753 tysiące złotych.

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Obowiązujące przepisy mogą również zawierać niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi, jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z odsetkami. W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

39. Pozostałe zobowiązania finansowe

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	114 107	203 544
Wadia, kaucje, zabezpieczenia otrzymane	80 980	86 233
Zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia	11 173	3 246
Instrumenty pochodne	500 362	62 466
Depozyty uzupełniające	574 860	7 163
Pozostałe	76 185	71 389
Razem	1 357 667	434 041
Długoterminowe	123 328	91 879
Krótkoterminowe	1 234 339	342 162

Wzrost wartości zobowiązań z tytułu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych wynika z ujmowania przez Grupę wycen na transakcjach terminowych w szyku rozwartym, tj. na pojedynczym kontrakcie. Na dzień 30 września 2018 roku zobowiązanie z tytułu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych wyniosło 500 362 tysiące złotych, a aktywo z tytułu dodatniej wyceny instrumentów pochodnych jak zaprezentowano w nocie 23 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego – 508 708 tysięcy złotych.

Wartość depozytów uzupełniających związana jest w głównej mierze z terminowymi transakcjami na dostawę praw do emisji gazów cieplarnianych zawieranymi na zagranicznych rynkach giełdowych.

40. Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Wpłaty kontrahentów dotyczące przyszłych okresów	337 207	309 298
Nadpłaty od klientów	277 115	253 182
Przedpłaty na poczet opłaty przyłączeniowej	18 063	16 741
Nadwyżka zobowiązań nad aktywami ZFŚS	-	91
Inne	42 029	39 284
Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe	2 352	1 552
Razem	339 559	310 850

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

41. Istotne pozycje śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

41.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

Zmiana stanu kapitału obrotowego

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Zmiana stanu należności	(237 037)	51 655
Bilansowa zmiana stanu należności od odbiorców	40 155	111 191
Zmiana stanu innych należności finansowych	(247 917)	(56 735)
Korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych i aktywów finansowych	(3 683)	(2 917)
Korekta o odpisy aktualizujące ujęte w korespondencji z zyskami zatrzymanymi wskutek wejścia w życie MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i>	(31 471)	-
Pozostałe korekty	5 879	116
Zmiana stanu zapasów	(153 852)	149 295
Bilansowa zmiana stanu zapasów	(147 221)	151 443
Korekta o przesunięcie zapasów do/z rzeczowych aktywów trwałych	(6 631)	(2 148)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	212 870	(147 670)
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec dostawców	(148 160)	(20 975)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu wynagrodzeń, ubezpieczeń i pozostałych zobowiązań finansowych	481 233	18 435
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań niefinansowych	28 709	14 092
Zmiana stanu zobowiązań podatkowych za wyjątkiem podatku dochodowego	(70 798)	(37 279)
Korekta o zmianę stanu podatku od towarów i usług dotycząca zobowiązań inwestycyjnych	(80 119)	(126 410)
Pozostałe korekty	2 005	4 467
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych	216 943	526 898
Bilansowa zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych długo i krótkoterminowych	10 645	127 606
Zmiana stanu należności podatkowych za wyjątkiem podatku dochodowego	77 114	(65 868)
Zmiana stanu praw do emisji gazów cieplarnianych długo i krótkoterminowych	246 029	209 652
Zmiana stanu świadectw pochodzenia energii długo i krótkoterminowych	(17 503)	336 716
Korekta o zmianę stanu zaliczek na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(46 579)	(81 430)
Korekta o koszty pozyskania umów i koszty rabatów aktywowane w korespondencji z zyskami zatrzymanymi wskutek wejścia w życie MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i>	26 355	-
Korekta o odpisy z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów niefinansowych w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości.	(76 266)	-
Pozostałe korekty	(2 852)	222
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych i dotacji rządowych	17 163	14 417
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych i dotacji rządowych	(155 001)	25 838
Korekta o nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne	(10 866)	(5 998)
Korekta o otrzymane i zwrócone dotacje	(12 636)	(5 423)
Korekta o odpisanie rozliczeń międzyokresowych z tytułu przyłączy w zyski zatrzymane wskutek wejścia w życie MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i>	195 666	-
Zmiana stanu rezerw	(413 575)	(448 843)
Bilansowa zmiana stanu rezerw długo i krótkoterminowych	(418 396)	(457 721)
Korekta o zyski/straty aktuarialne od rezerw po okresie zatrudnienia ujmowane w pozostałe całkowite dochody	6 695	9 667
Pozostałe korekty	(1 874)	(789)
Razem	(357 488)	145 752

Podatek dochodowy zapłacony

Podatek dochodowy zapłacony w kwocie 222 162 tysiące złotych dotyczy w głównej mierze zapłaty podatku dochodowego przez Podatkową Grupę Kapitałową w kwocie 219 088 tysięcy złotych, z czego kwota 172 753 tysiące złotych stanowi zaliczkę podatku dochodowego za pierwszy kwartał 2018 roku, natomiast kwota 46 335 tysięcy złotych dotyczy rozliczenia podatku dochodowego za rok 2017.

41.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(2 156 393)	(2 076 187)
Nabycie aktywów niematerialnych	(69 593)	(50 787)
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych skorygowanych o VAT	(323 576)	(578 691)
Zmiana stanu zaliczek	46 579	81 430
Koszty remontów oraz wytworzenie we własnym zakresie	(74 180)	(86 520)
Pozostałe	7 532	1 333
Razem	(2 569 631)	(2 709 422)

Udzielenie pożyczek

Wydatki na udzielenie pożyczek związane są z przekazaniem przez jednostkę dominującą:

- pożyczki dla spółki współzależnej Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. w łącznej kwocie 36 275 tysięcy złotych, oraz
- udzieleniem pożyczki spółce PGE EJ 1 Sp. z o.o. w wysokości 4 800 tysięcy złotych.

Splata udzielonych pożyczek

Splata pożyczek dotyczy w głównej mierze częściowej spłaty pożyczki udzielonej Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. w kwocie 299 100 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocy 22 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

41.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Splata pożyczek/kredytów

Wydatki z tytułu spłaty pożyczek i kredytów wykazane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwocie 95 580 tysięcy złotych wynikają w głównej mierze ze spłaty przez jednostkę dominującą w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku rat kredytu do Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 90 864 tysiące złotych.

Odsetki zapłacone

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Odsetki zapłacone od dłużnych papierów wartościowych	(22 283)	(19 658)
Odsetki zapłacone od kredytów	(24 333)	(32 578)
Odsetki zapłacone od leasingu	(196)	(574)
Razem	(46 812)	(52 810)

Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych poniesione koszty finansowania zewnętrznego aktywowane w bieżącym okresie na składniki aktywów jako wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych w przepływach z działalności inwestycyjnej. W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku odsetki stanowiące koszty finansowania zewnętrznego, które podlegały kapitalizacji w wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych wyniosły 100 082 tysiące złotych.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

INNE INFORMACJE

42. Instrumenty finansowe

42.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Stan na 30 września 2018 (niebadane)		Kategorie i klasy aktywów finansowych	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa		Wartość bilansowa	Wartość godziwa
1 Aktywa finansowe wycenianie według zamortyzowanego kosztu	2 120 316		1 Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	154 574	
Należności od odbiorców	1 992 658	1 992 658	Instrumenty pochodne	53 216	53 216
Lokaty i depozyty	47 113	47 113	Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	101 358	101 358
Pożyczki udzielone	20 306	20 306	2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	144 417	
Inne należności finansowe	60 239	60 239	Udziały i akcje (długoterminowe)	141 656	
2 Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	1 866 832		Udziały i akcje (krótkoterminowe)	42	
Instrumenty pochodne	494 927	494 927	Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	2 719	2 719
Udziały i akcje (długoterminowe)	127 838	127 838	3 Pożyczki i należności	2 734 059	
Udziały i akcje (krótkoterminowe)	42	42	Należności od odbiorców	2 032 813	2 032 813
Pożyczki udzielone	195 567	195 567	Lokaty i depozyty	39 756	39 756
Inne należności finansowe	268 189	268 189	Pożyczki udzielone	580 979	491 171
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	25 916	25 916	Inne należności finansowe	80 511	80 511
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	754 353	754 353	4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	499 204	
3 Instrumenty pochodne zabezpieczające	13 781	13 781	Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	499 204	
4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	528 767		5 Instrumenty pochodne zabezpieczające	28 482	28 482
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	528 767		6 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	909 249	909 249
Razem aktywa finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	4 529 696		Razem aktywa finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	4 469 985	
Aktywa trwałe	993 196		Aktywa trwałe	978 325	
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	528 767		Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	499 204	
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	203 897		Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	240 767	
Pozostałe aktywa finansowe	260 532		Pozostałe aktywa finansowe	238 354	
Aktywa obrotowe	3 536 500		Aktywa obrotowe	3 491 660	
Należności od odbiorców	1 992 658		Należności od odbiorców	2 032 813	
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	2		Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	329 665	
Pozostałe aktywa finansowe	789 487		Pozostałe aktywa finansowe	219 933	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	754 353		Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	909 249	

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Stan na 30 września 2018 (niebadane)		Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa		Wartość bilansowa	Wartość godziwa
1 Zobowiązania finansowe wycenianie według zamortyzowanego kosztu	11 893 507		1 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	12 040 129	
Kredyty i pożyczki preferencyjne	19 057	19 057	Kredyty i pożyczki preferencyjne	34 506	34 506
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	935 472	963 397	Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 063 379	1 065 694
Kredyty w rachunku bieżącym	745	745	Kredyty w rachunku bieżącym	93 503	93 503
Wyemitowane obligacje	8 797 549	8 893 649	Wyemitowane obligacje	8 637 435	8 695 096
Zobowiązania wobec dostawców	894 267	894 267	Zobowiązania wobec dostawców	1 042 427	1 042 427
Pozostałe zobowiązania finansowe	716 862	716 862	Pozostałe zobowiązania finansowe	154 119	154 119
Zobowiązania inwestycyjne	404 275	404 275	Zobowiązania inwestycyjne	807 970	807 970
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	114 107	114 107	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	203 544	203 544
Zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia	11 173	11 173	Zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia	3 246	3 246
2 Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	500 362		2 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	62 466	
Instrumenty pochodne	500 362	500 362	Instrumenty pochodne	62 466	62 466
3 Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	26		3 Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	23 973	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	26		Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23 973	
Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	12 393 895		Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	12 126 568	
Zobowiązania długoterminowe	9 582 822		Zobowiązania długoterminowe	9 593 293	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	9 459 494		Zobowiązania z tytułu zadłużenia	9 501 414	
Pozostałe zobowiązania finansowe	123 328		Pozostałe zobowiązania finansowe	91 879	
Zobowiązania krótkoterminowe	2 811 073		Zobowiązania krótkoterminowe	2 533 275	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	293 355		Zobowiązania z tytułu zadłużenia	351 382	
Zobowiązania wobec dostawców	889 679		Zobowiązania wobec dostawców	1 042 427	
Zobowiązania inwestycyjne	393 700		Zobowiązania inwestycyjne	797 304	
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 234 339		Pozostałe zobowiązania finansowe	342 162	

Podział instrumentów finansowych na klasy i kategorie jest zgodny z obowiązującymi na dany dzień bilansowy standardami rachunkowości (na dzień 30 września 2018 roku – MSSF 9 *Instrumenty finansowe*; na dzień 31 grudnia 2017 roku – MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*).

Instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:

- Pochodne instrumenty finansowe, które na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej i zaklasyfikowane do kategorii aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub stanowiące instrumenty pochodne zabezpieczające (objęte rachunkowością zabezpieczeń), zostały wycenione zgodnie z metodologią opisaną w nocie 42.2 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Ujawnienie odnośnie hierarchii wartości godziwej zostało zaprezentowane w nocie 42.2 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- Do Poziomu 1 hierarchii wyceny wartości godziwej zaklasyfikowana została wycena jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.
- W związku z tym, że MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wskazuje na konieczność wyceny do wartości godziwej udziałów kapitałowych w innych jednostkach, także w odniesieniu do tych udziałów i akcji, które ze względu na ograniczoną dostępność danych, dotychczas wyceniane były w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, Grupa dokonała szacunku wartości godziwej posiadanych udziałów, co zostało opisane szerzej w nocie 8 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Wycena powyższych udziałów została zaklasyfikowana do Poziomu 3 hierarchii wyceny wartości godziwej. Do Poziomu 3 hierarchii wyceny wartości godziwej zaklasyfikowana została także wycena innych należności finansowych wycenianych w wartości godziwej.
- Grupa klasyfikuje jako aktywo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy pożyczkę udzieloną Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. na podstawie porozumienia z dnia 28 lutego 2018 roku, która została szerzej opisana w nocie 22 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Wycena powyższej pożyczki została zaklasyfikowana do Poziomu 3 hierarchii wyceny wartości godziwej.

Instrumenty finansowe klasyfikowane do pozostałych kategorii instrumentów finansowych:

- W przypadku instrumentów finansowych o stałej stopie procentowej - kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, wyemitowanych obligacji podporządkowanych, wyemitowanych euroobligacji oraz obligacji wyemitowanych przez spółkę zależną, Grupa dokonała wyceny do wartości godziwej. Wycena wartości godziwej dokonana została jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych aktualnie obowiązującą stopą procentową dla danych obligacji, pożyczki czy kredytu, tzn. przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych. Wycena została sklasyfikowana do Poziomu 2 hierarchii wyceny wartości godziwej.
- Wartość godziwa pozostałych instrumentów finansowych na dzień 30 września 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku (poza wyłączone z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* oraz MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*) nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne okresy z następujących powodów:
 - w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
 - instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.
- Udziały i akcje w jednostkach współzależnych wyłączone z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wyceniane są metodą praw własności.

42.2. Instrumenty pochodne

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)				Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)			
	Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem		Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem	
			Aktywa	Zobowiązania			Aktywa	Zobowiązania
CCIRS	(720)	-	4 367	(5 087)	(9 299)	-	-	(9 299)
IRS	236	13 545	13 781	-	23	28 459	28 482	-
Forward/futures towarowy	190	-	490 560	(490 370)	395	-	53 216	(52 821)
Forward walutowy	(4 905)	-	-	(4 905)	(346)	-	-	(346)
Razem			508 708	(500 362)			81 698	(62 466)
Długoterminowe			52 300	(37 524)			26 704	(5 217)
Krótkoterminowe			456 408	(462 838)			54 994	(57 249)

Wartość godziwa, w odniesieniu do poszczególnych pochodnych instrumentów finansowych, ustalana jest w następujący sposób:

Instrument pochodny	Metodologia ustalania wartości godziwej
IRS	Różnica zdyskontowanych odsetkowych przepływów pieniężnych opartych o zmienną stopę procentową oraz o stałą stopę procentową. Dane wejściowe stanowi krzywa stóp procentowych z serwisu Reuters.
CCIRS	Różnica zdyskontowanych odsetkowych przepływów pieniężnych strumienia płaconego i strumienia otrzymywanego, w dwóch różnych walutach, wyrażona w walucie wyceny. Dane wejściowe stanowią krzywe stóp procentowych, basis spready oraz fixing NBP dla odpowiednich walut z serwisu Reuters.
Kontrakty walutowe forward	Różnica zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych pomiędzy ceną terminową na dzień wyceny a ceną transakcyjną, przemnożona przez wartość nominalną kontraktu w walucie obcej. Dane wejściowe stanowią fixing NBP i krzywa stóp procentowych implikowana z transakcji fx swap dla odpowiedniej waluty z serwisu Reuters.
Kontrakty towarowe (forward, futures)	Wartość godziwa transakcji terminowych na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń, energii elektrycznej oraz innych towarów ustalana jest w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku lub w oparciu o przepływy pieniężne stanowiące różnicę pomiędzy indeksem referencji cenowej (krzywą forward) i ceną kontraktu.

Hierarchia wartości godziwej w odniesieniu do pochodnych instrumentów finansowych przedstawiała się następująco:

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)		Stan na 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa				
Instrumenty pochodne - towarowe	490 560	-	53 216	-
Instrumenty pochodne - walutowe	-	-	-	-
Instrumenty pochodne - IRS	-	13 781	-	28 482
Instrumenty pochodne - CCIRS	-	4 367	-	-
Razem	490 560	18 148	53 216	28 482
Zobowiązania				
Instrumenty pochodne - towarowe	490 370	-	52 821	-
Instrumenty pochodne - walutowe	-	4 905	-	346
Instrumenty pochodne - CCIRS	-	5 087	-	9 299
Razem	490 370	9 992	52 821	9 645

Instrumenty pochodne zabezpieczające (objęte rachunkowością zabezpieczeń) – IRS

W roku 2016 Spółka zabezpieczyła część ryzyka stopy procentowej w stosunku do przepływów pieniężnych związanych z ekspozycją na WIBOR 6M wyznaczonych w ramach dynamicznej strategii zarządzania ryzykiem, tj. odsetek od dłużnych papierów wartościowych o wartości nominalnej 2 100 000 tysięcy złotych, poprzez zawarcie transakcji zabezpieczających swap procentowy (IRS) na okres od 4 do 5 lat. Powyższe transakcje objęte są rachunkowością zabezpieczeń z zastrzeżeniem, iż pierwszy okres odsetkowy był wyłączony z wyznaczenia rachunkowości zabezpieczeń. Ma to związek z faktem, iż zmienna stopa procentowa w pierwszym okresie odsetkowym była ustalana z góry, a tym samym Spółka nie mogła objąć zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych wynikających z pierwszego okresu odsetkowego.

Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Na dzień 30 września 2018 roku instrumenty pochodne nie objęte rachunkowością zabezpieczeń i klasyfikowane do kategorii aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmowały:

- instrumenty pochodne CCIRS mające na celu zabezpieczenie przepływów walutowych wygenerowanych przez płatności odsetkowe od wyemitowanych euroobligacji,
- instrumenty pochodne (futures, forward) towarowe obejmujące transakcje terminowe na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń i innych towarów,
- transakcje pochodne typu forward walutowy mające na celu zabezpieczenie przepływów walutowych wygenerowanych z tytułu prowadzonej działalności.

Instrumenty pochodne CCIRS dotyczą transakcji Coupon Only Cross Currency Swap fixed-fixed zawartych przez Spółkę w 2017 roku oraz w styczniu 2018 roku i polegają na wymianie płatności odsetkowych od łącznej kwoty nominalnej 500 000 tysięcy euro. Termin zapadalności transakcji upływa w lipcu 2027 roku.

Zgodnie z warunkami transakcji, Spółka płaci odsetki naliczone na podstawie stałej stopy procentowej w złotych, równocześnie otrzymując płatności według stałej stopy procentowej w euro. Powyższa transakcja nie podlega rachunkowości zabezpieczeń.

43. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym nie uległy zmianie w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Na dzień 30 września 2018 roku jednostka dominująca posiadała transakcje zabezpieczające objęte polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym, zawarte w celu zabezpieczenia przepływów odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami. Dla zawartych transakcji jednostka dominująca stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Ujęcie księgowe opisanych powyżej transakcji zabezpieczających zostało szerzej opisane w nocie 42.2 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

44. Zarządzanie kapitałem i finansami

W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły istotne zmiany celów, zasad i procedur zarządzania kapitałem i finansami.

45. Zobowiązania warunkowe

Tytuł	Opis
	Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko spółce zależnej Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. W dniu 18 marca 2015 roku spółka zależna w likwidacji wypowiedziała długoterminowe umowy zawarte w latach 2009-2010 na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych od farm wiatrowych należących do spółek grup in.ventus, Polenergia i Wind Invest. Przyczyną wypowiedzenia umów przez Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. było naruszenie ich postanowień przez kontrahentów polegające na odmowie przystąpienia w dobrej wierze do renegotiacji warunków umów. Kontrahenci wytoczyli Spółce powództwa o stwierdzenie bezskuteczności złożonych oświadczeń o wypowiedzeniu. W sprawie wniesionej przez Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał w 2016 roku wyrok o oddaleniu powództwa o ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia umów. Powódz wnioś apelację od wyroku. Sąd Apelacyjny w dniu 16 marca 2018 roku wydał wyrok, w którym uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania. Sprawa ta toczy się obecnie ponownie przez sądem pierwszej instancji. Kontrahenci, obok żądania ustalenia przez sąd bezskuteczności wypowiedzenia umów przez Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., zgłaszają ponadto roszczenia odszkodowawcze związane z wypowiedzeniem umów. Począwszy od 2016 roku powództwa przeciwko spółce są zmieniane poprzez uwzględnienie w nich roszczeń odszkodowawczych związanych z wypowiedzeniem umów. Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji wysokość żądanych w pozwach odszkodowań wynosi: - spółki grupy in.ventus – 4 687 tysięcy euro (tj. 20 020 tysięcy złotych według średniego kursu NBP z 28 września 2018 roku), - spółki grupy Polenergia – 67 248 tysięcy złotych, - spółki grupy Wind Invest – 125 003 tysiące złotych. Uwzględniając aktualny stan spraw sądowych i okoliczności im towarzyszące Grupa ocenia, iż prawdopodobieństwo materializacji ryzyka przegrania spraw sądowych związanych z powództwami zarówno w zakresie stwierdzenia bezskuteczności oświadczeń o wypowiedzeniu oraz zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych jak i roszczeń odszkodowawczych nie przekracza 50%, w związku z czym nie tworzy rezerwy na koszty z nimi związane.
Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych	Powództwo związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko spółce zależnej Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oraz TAURON Polska Energia S.A. Wobec Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oraz TAURON Polska Energia S.A. w listopadzie 2014 roku zostało wytoczone powództwo przez Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. o odwołanie grożącego niebezpieczeństwa szkody. Żądaniem pozwu było zobowiązanie Spółki do uchylenia likwidacji Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji. Żądaniem ewentualnym pozwu było zobowiązanie TAURON Polska Energia S.A. do przekazania zabezpieczenia poprzez złożenie do depozytu sądowego kwoty 183 391 tysięcy złotych. W dniu 8 marca 2017 roku decyzją Zgromadzenia Wspólników Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. została cofnięta likwidacja tej spółki. Wobec cofnięcia likwidacji spółki zgodnie z zarządzeniem Sądu Okręgowego w Krakowie wydanego na rozprawie w dniu 15 marca 2017 roku nastąpiła wymiana pism między stronami sporu mająca na celu ustosunkowanie się stron wobec zaistniałej zmiany w spółce, w toku której powód podtrzymał żądanie pozwu. W dniu 2 sierpnia 2017 roku, do pełnomocnika Spółki ustanowionego w powyższej sprawie wpłynęło pismo procesowe Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. zawierające zmianę powództwa. Powodowa spółka zmieniła żądanie pozwu w ten sposób, że cofnęła pierwotne powództwo wobec spółki zależnej Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., zaś powództwo wobec Spółki zmieniła, z powództwa o odwołanie grożącego niebezpieczeństwa szkody, na powództwo o zapłatę odszkodowania. Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. domaga się zapłaty kwoty około 34 700 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia zgłoszenia roszczenia do dnia zapłaty. Ponadto, powód domaga się ustalenia, że Spółka ponosi względem Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. odpowiedzialność za szkody mogące powstać w przyszłości szacowane przez powodową spółkę na kwotę około 254 000 tysiące złotych (a wynikające z rzekomych czynów niedozwolonych Spółki) oraz ustanowienia zabezpieczenia przez Spółkę w kwocie około 254 000 tysiące złotych, na wypadek nie uwzględnienia przez sąd ustalenia odpowiedzialności Spółki za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości. Podstawą faktyczną żądania, według twierdzeń spółki powodowej, jest wypowiedzenie przez spółkę zależną Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. umów długoterminowych sprzedaży energii elektrycznej i sprzedaży praw majątkowych. Dokonana ocena uzasadnienia żądań pozwu wskazuje na ich całkowitą bezzasadność. Na rozprawie w dniu 4 października 2017 roku Sąd, zgodnie z wnioskiem TAURON Polska Energia S.A., wyłączył nowe żądanie pozwu względem TAURON Polska Energia S.A. do osobnego postępowania. Sprawa obecnie toczy się przed Sądem Okręgowym w Katowicach w pierwszej instancji. Co do żądań pierwotnych wobec TAURON Polska Energia S.A. i Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. (żądanie uchylenia likwidacji), Sąd skierował sprawę na posiedzenie niejawnie – celem umorzenia. W dniu 12 kwietnia 2018 roku Sąd wydał postanowienie, w którym w stosunku do Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. umorzył niniejsze postępowanie w całości, a w stosunku do TAURON Polska Energia S.A. w części, w zakresie zobowiązania Spółki do uchylenia likwidacji Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. Na niniejsze postanowienie Sądu Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. wniosła zażalenie. Postanowieniem Sądu z dnia 26 czerwca 2018 roku Sąd oddalił zażalenie Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. W konsekwencji postępowanie prowadzone przed Sądem Okręgowym w Krakowie toczy się obecnie w pierwszej instancji, zaś jego przedmiotem jest wyłącznie żądanie złożenia do depozytu sądowego kwoty 183 391 tysięcy złotych tytułem odwołania niebezpieczeństwa grożącej szkody. Uwzględniając aktualny stan sprawy należy uznać, że szanse Spółki na pozytywne rozstrzygnięcie sporu zdecydowanie przewyższają poziom 50%.
	Powództwo związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko TAURON Polska Energia S.A. W dniu 20 lipca 2017 roku wpłynął do Spółki pozew z dnia 29 czerwca 2017 roku Gorzyca Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., o zapłatę odszkodowania w kwocie około 39 700 tysięcy złotych oraz ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji, o wartości szacowanej przez spółkę powodową na kwotę około 465 900 tysięcy złotych. Sprawa zawisła przed Sądem Okręgowym w Katowicach. W dniu 18 września 2017 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew, w którym wniosła m.in. o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego. W dniu 1 grudnia 2017 roku Gorzyca Wind Invest Sp. z o.o. złożyła replikę na odpowiedź na pozew, w której podtrzymała stanowisko zawarte w pozwie oraz zaprzeczyła stanowisku i argumentacji Spółki przedstawionej w odpowiedzi na pozew. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 8 lutego 2018 roku, postępowanie z powództwa Gorzyca Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., jest w całości prowadzone przy drzwiach zamkniętych, ogłoszenie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie odbędzie się publicznie. W dniu 21 sierpnia 2017 roku wpłynął do Spółki pozew z dnia 29 czerwca 2017 roku spółki Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., o zapłatę odszkodowania w kwocie 28 500 tysięcy złotych oraz ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji, o wartości szacowanej przez spółkę powodową na kwotę 201 600 tysięcy złotych. W dniu 5 października 2017 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew, w którym wniosła m.in. o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego. W dniu 1 grudnia 2017 roku Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. złożyła replikę na odpowiedź na pozew, w której podtrzymała stanowisko zawarte w pozwie oraz zaprzeczyła stanowisku i argumentacji Spółki przedstawionej w odpowiedzi na pozew. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach, postępowanie z powództwa Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., jest w całości prowadzone przy drzwiach zamkniętych; ogłoszenie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie odbędzie się publicznie.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Tytuł	Opis
	W dniu 16 października 2017 roku, wpłynął do Spółki pozew z dnia 29 czerwca 2017 roku spółki Nowy Jarosław Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., o zapłatę odszkodowania w kwocie 27 000 tysięcy złotych oraz ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą wynikać w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji, o wartości szacowanej przez spółkę powodową na kwotę 197 800 tysięcy złotych. W dniu 28 grudnia 2017 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew, w którym wniosła m.in. o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach, postępowanie z powództwa Nowy Jarosław Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko TAURON Polska Energia S.A., jest w całości prowadzone przy drzwiach zamkniętych; ogłoszenie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie odbędzie się publicznie. Podstawą faktyczną żądania wszystkich pozewów, według twierdzeń spółek powodowych, jest wypowiedzenie przez spółkę zależną Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, a łączna kwota przyszłej szkody poniesionej przez wszystkie spółki grupy Wind Invest wyniesie według twierdzeń spółki powodowej 1 212 900 tysięcy złotych. Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji szanse Spółki na uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia w sporach należy ocenić pozytywnie, tj. szanse te wynoszą 70%.
Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych c.d	W dniu 18 czerwca 2018 roku Spółka otrzymała odpis pozwu wniesionego przeciwko Spółce przez spółki Amon Sp. z o.o. oraz Talia Sp. z o.o. wchodzące w skład grupy kapitałowej Polenergia S.A. Przedmiotem pozwu wniesionego przez Amon Sp. z o.o. i Talia Sp. z o.o. jest żądanie zapłaty przez Spółkę odszkodowania na rzecz Amon Sp. z o.o. w kwocie 47 556 tysięcy złotych i na rzecz Talia Sp. z o.o. w kwocie 31 299 tysięcy złotych oraz żądanie ustalenia odpowiedzialności Spółki za szkody, które mogą powstać w przyszłości z czynów niedozwolonych wobec Amon Sp. z o.o. w łącznej kwocie 158 262 tysiące złotych i wobec Talia Sp. z o.o. w łącznej kwocie 106 965 tysięcy złotych. Podstawa powództw, według twierdzeń przedstawianych przez Amon Sp. z o.o. oraz Talia Sp. z o.o., wynika z czynów niedozwolonych Spółki polegających na: - powierzeniu spółce zależnej Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa w likwidacji Sp. z o.o. dokonywania dla potrzeb Spółki (i jej Grupy Kapitałowej) zakupów energii elektrycznej oraz praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, potwierdzających wytworzenie energii w źródłach odnawialnych oraz zakupu praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, będących potwierdzeniem wytworzenia energii w odnawialnym źródle energii (farmie wiatrowej), na podstawie długoterminowych umów zawartych przez Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. o.o. z Amon Sp. z o.o. oraz Talia Sp. z o.o., a następnie – wobec niewyrażenia zgody na wprowadzenie zmian do powyższych umów – na postawieniu Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w stan likwidacji oraz podjęciu w toku likwidacji czynności skutkujących wypowiedzeniem powyższych umów; - świadomym skorzystaniu przez Spółkę ze szkody wyrządzonej Amon Sp. z o.o. oraz Talia Sp. z o.o. oraz czynu niedozwolonego popełnionego przez Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. i osoby pełniące funkcje likwidatorów Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., wykonujących czynności powierzzone przez Spółkę na rachunek Spółki, polegającego na zerwaniu umów długoterminowych oraz zaprzestaniu nabywania od powodów energii elektrycznej oraz praw majątkowych. Sądem właściwym dla rozpoznania pozwu jest Sąd Okręgowy w Katowicach. W dniu 16 lipca 2018 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew, w którym wniosła m.in. o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego oraz o rozpoznanie sprawy przy drzwiach zamkniętych. Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji szanse Spółki na uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia w sporach należy ocenić pozytywnie, tj. szanse te wynoszą 70%. W dniu 29 czerwca 2018 roku Spółka otrzymała odpis pozwu wniesionego przeciwko Spółce przez In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno I Sp. k. o zapłatę przez Spółkę tytułem odszkodowania na rzecz powoda kwoty 12 286 tysięcy euro (tj. 53 587 tysięcy złotych według średniego kursu NBP z 29 czerwca 2018 roku), ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą powstać w przyszłości, a wynikające z czynów niedozwolonych, o łącznej wartości szacowanej na kwotę 35 706 tysięcy euro (tj. 155 735 tysięcy złotych według średniego kursu NBP z 29 czerwca 2018 roku). Przedmiotowym pozwem In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno I Sp. k. dochodzi roszczeń własnych, jak i przejętych w drodze umów przelewu wierzytelności od: In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno II Sp. k., In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno III Sp. k., In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno IV Sp. k., In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno V Sp. k., In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno VI Sp. k. Podstawa powództwa, według twierdzeń przedstawianych przez In.Ventus Sp. z o.o. Mogilno I Sp. k., wynika z czynów niedozwolonych Spółki, polegających w szczególności na powierzeniu spółce zależnej Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. dokonywania na podstawie umów długoterminowych dla potrzeb Spółki i jej Grupy Kapitałowej zakupów energii elektrycznej oraz praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, potwierdzających wytworzenie energii w źródłach odnawialnych, nakłanianiu Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oraz osób pełniących funkcje jej likwidatorów do zerwania oraz niewykonywania powyższych umów oraz świadomym skorzystaniu przez Spółkę ze szkody wyrządzonej wskutek zerwania powyższych umów. Sądem właściwym dla rozpoznania pozwu jest Sąd Okręgowy w Katowicach. W dniu 29 sierpnia 2018 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew, w którym wniosła m.in. o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego oraz o rozpoznanie całości sprawy przy drzwiach zamkniętych. Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji szanse Spółki na uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia w sporach należy ocenić pozytywnie, tj. szanse te wynoszą 70%.
Bezumowne korzystanie z nieruchomości	Wypowiedzenie umów długoterminowych na zakup praw majątkowych przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. W dniu 28 lutego 2017 roku spółka zależna TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. złożyła oświadczenia o wypowiedzeniu długoterminowych umów na zakup przez spółkę zależną praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych. Stroną zawartych w 2008 roku umów są spółki z grupy in.ventus. Umowy uległy wypowiedzeniu wobec nieosiągnięcia przez strony porozumienia w ramach renegotiacji kontraktowych w trybie przewidzianym w umowach. Szacowana na lata 2017-2023 całkowita wartość zobowiązań umownych TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. wynikająca z wypowiedzianych umów, na dzień wypowiedzenia wyniosłaby około 417 000 tysięcy złotych netto. W związku z wypowiedzeniem umów przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. nie toczą się spory sądowe. Na podstawie przeprowadzonej analizy sytuacji prawnej, popartej analizą niezależnych kancelarii prawnych, w ocenie Grupy brak jest podstaw do utworzenia rezerw w związku z wypowiedzeniem umów przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.
	Spółki należące do Grupy nie posiadają tytułów prawnych do wszystkich gruntów, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne, instalacje ciepłownicze oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, jednak należy zaznaczyć, iż ryzyko utraty majątku jest znikome. Grupa tworzy rezerwę na wszystkie zgłoszone spory sądowe w tym zakresie. Nie jest tworzona rezerwa na potencjalne nie zgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym statusie ze względu na brak szczegółowej ewidencji nieuregulowanych gruntów i w konsekwencji brak możliwości wiarygodnego oszacowania kwoty potencjalnych roszczeń. Biorąc jednak pod uwagę dotychczasową historię zgłoszonych roszczeń i koszty ponoszone z tego tytułu w latach ubiegłych ryzyko związane z koniecznością poniesienia istotnych kosztów z tego tytułu można uznać za niewielkie.
Kwota	Na zgłoszone spory sądowe na dzień bilansowy została utworzona rezerwa w wysokości 93 212 tysięcy złotych (nota 34).

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Tytuł	Opis
Roszczenia od Huty Łaziska S.A.	W związku z połączeniem Spółki z Górnośląskim Zakładem Elektroenergetycznym S.A. („GZE”) – TAURON Polska Energia S.A. została stroną sporu sądowego z Huta Łaziska S.A. („Huta”) przeciwko GZE i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa URE. Aktualnie proces toczy się przed Sądem Okręgowym w Warszawie. Prezes URE postanowieniem z dnia 12 października 2001 roku nakazał GZE wznowić dostawy energii elektrycznej do Huty (wstrzymane w dniu 11 października 2001 roku z powodu nieregulowania zobowiązań płatniczych przez Huta) na warunkach umowy z dnia 30 lipca 2001 roku, w szczególności po cenie 67 zł/MWh, do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a w dniu 14 listopada 2001 roku ostatecznie rozstrzygnął spór, wydając decyzję stwierdzającą, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nie było nieuzasadnione. Huta odwołała się od tej decyzji. W dniu 25 lipca 2006 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok prawomocnie kończący spór o zasadność wstrzymania przez GZE dostaw energii do Huty, oddalając apelację Huty od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 października 2005 roku oddalającego odwołanie Huty od przedmiotowej decyzji Prezesa URE. Od powołanego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie Huta wniosła skargę kasacyjną, która została przez Sąd Najwyższy oddalona wyrokiem z dnia 10 maja 2007 roku. W dniu 15 listopada 2001 roku (po wydaniu przez Prezesa URE wyżej wspomnianej decyzji z 14 listopada 2001 roku, i w związku z pogłębiającym się zadłużeniem Huty wobec GZE z tytułu dostaw energii elektrycznej) GZE ponownie wstrzymał dostawy. W związku z tym wstrzymaniem Huta wywodzi wobec GZE roszczenie o zapłatę odszkodowania. Pozwem z dnia 12 marca 2007 roku Huta domaga się od GZE i Skarbu Państwa - Prezesa URE (in solidum) zasądzenia kwoty 182 060 tysięcy złotych z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 roku. W sprawie tej zapadły korzystne dla GZE wyroki sądu pierwszej i drugiej instancji, jednakże wyrokiem z dnia 29 listopada 2011 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 5 czerwca 2012 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Począwszy od dnia 27 listopada 2012 roku sprawa jest przedmiotem postępowania przed sądem pierwszej instancji. Na podstawie przeprowadzonej analizy prawnej roszczeń Spółka uważa, że są one bezzasadne, a ryzyko konieczności ich zaspokojenia nikłe. W rezultacie Spółka nie utworzyła rezerwy na koszty związane z tymi roszczeniami.
Kwota	Roszczenie o zapłatę odszkodowania w wysokości 182 060 tysięcy złotych.
Sprawa z powództwa ENEA S.A.	Sprawa z powództwa ENEA S.A. („ENEA”) przeciwko TAURON Polska Energia S.A., zawisła od 2016 roku przed Sądem Okręgowym w Katowicach, dotyczy zapłaty kwoty 17 086 tysięcy złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2015 roku do dnia zapłaty. Podstawą faktyczną roszczenia ENEA są zarzuty dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia Spółki w związku z możliwymi błędami w zakresie wyznaczenia zagregowanych danych pomiarowo – rozliczeniowych przez ENEA Operator Sp. z o.o. (jako Operatora Systemu Dystrybucyjnego, OSD), stanowiących podstawę rozliczeń ENEA i Spółki ze spółką Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. z tytułu niezbilansowania na Rynku Bilansującym w okresie od stycznia do grudnia 2012 roku. W toku postępowania na wniosek ENEA nastąpiło dopozwanie (tj. wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanych) siedmiu sprzedawców, dla których TAURON Polska Energia S.A. pełniła funkcję podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe na terenie obszaru dystrybucji ENEA Operator Sp. z o.o. w 2012 roku. Wśród dopozwanych podmiotów znalazły się dwie spółki zależne od TAURON Polska Energia S.A., tj.: TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. (względem której ENEA S.A. wniosła o zasądzenie kwoty 4 934 tysiące złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku o dopozwanie do dnia zapłaty), oraz TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. (względem której ENEA S.A. wniosła o zasądzenie kwoty 3 480 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku o dopozwanie do dnia zapłaty). Żądanie zapłaty kwot wskazanych w zdaniu poprzednim, jak również kwot dochodzonych od pozostałych pięciu sprzedawców, zostało zgłoszone przez stronę powodową na wypadek oddalenia powództwa przeciwko TAURON Polska Energia S.A. Sprawa jest w toku. Do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji rozprawa jest odroczone z terminem z urzędu. Spółka nie utworzyła rezerwy, ponieważ uważa, że ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia sprawy dla Spółki wynosi poniżej 50%. Rezerwy w ciężar kosztów utworzyły spółki zależne od TAURON Polska Energia S.A., w łącznej kwocie 5 421 tysięcy złotych w przypadku TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. oraz w łącznej kwocie 3 857 tysięcy złotych w przypadku TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. Kwoty powyższych utworzonych przez spółki zależne rezerw dotyczą należności głównej, odsetek zaktualizowanych na dzień 30 września 2018 roku oraz kosztów prowadzonego postępowania.
Kwota	Według stanu na dzień 30 września 2018 roku roszczenie o zapłatę przez Spółkę wynosi 17 086 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2015 roku do dnia zapłaty. Na wypadek oddalenia powództwa przeciwko Spółce roszczenie o zapłatę przez spółki Grupy wynosi łącznie 8 414 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku ENEA S.A. o wezwanie danej spółki Grupy do wzięcia udziału w sprawie do dnia zapłaty. W związku z przedłożeniem w trakcie postępowania nowych danych pomiarowych przez ENEA Operator Sp. z o.o. można przypuszczać, że kwoty roszczeń dochodzonych przeciwko Spółce lub spółkom Grupy mogą ulec zmianie.
Postępowania administracyjne wszczęte przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki („URE”)	Pismem z dnia 5 kwietnia 2016 roku Prezes URE powiadomił spółkę TAURON Dystrybucja S.A. o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej z uwagi na nieutrzymywanie w należytym stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń oraz na naruszenie warunków określonych w koncesji na dystrybucję energii elektrycznej. Pismem z dnia 30 marca 2017 roku Prezes URE poinformował o ustaleniu aktualnego terminu załatwienia sprawy na dzień 30 kwietnia 2017 roku. Kolejnymi pismami z dnia 8 maja oraz 1 czerwca 2017 roku Prezes URE przedłużył postępowanie odpowiednio do dnia 31 maja oraz 30 czerwca 2017 roku. W dniu 10 lipca 2017 roku spółka otrzymała decyzję Prezesa URE o nałożeniu kary administracyjnej w łącznej wysokości 350 tysięcy złotych. W miesiącu lipcu 2017 roku Spółka utworzyła rezerwę w kwocie 351 tysięcy złotych oraz w dniu 24 lipca złożyła odwołanie do SOKiK za pośrednictwem Prezesa URE. W dniu 30 stycznia 2018 roku spółka otrzymała do wiadomości odpowiedź Prezesa URE do SOKiK na złożone odwołanie. Aktualnie spółka oczekuje na wyznaczenie przez SOKiK terminu kolejnej rozprawy. W dniu 12 grudnia 2017 roku wobec spółki z segmentu Wytwarzanie Prezes URE wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, z związku z podejrzeniem prowadzenia działalności polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej w Elektrowni Wodnej Dąbie i Elektrowni Wodnej Przewóz bez wymaganych przepisami Ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód Wisły do celów energetycznych. Dnia 12 stycznia 2018 roku spółka przesłała stosowne wyjaśnienia o trwającym postępowaniu w sprawie wydania przedmiotowych pozwoleń wodnoprawnych. Pismem z dnia 22 marca 2018 roku Prezes URE zwrócił się o informację czy spółka pozyskała decyzje w sprawie udzielenia pozwoleń wodnoprawnych, wskazując jednocześnie termin 22 maja 2018 roku na załatwienie sprawy. Pismem z dnia 29 czerwca 2018 roku Spółka poinformowała Prezesa URE, iż Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 17 maja 2018 roku oraz wyrokiem z dnia 27 czerwca 2018 roku uchylił niekorzystne dla spółki rozstrzygnięcia organów administracyjnych w sprawie pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód Wisły do celów energetycznych w Elektrowni Wodnej Dąbie i Elektrowni Wodnej Przewóz. Spółka stoi na stanowisku, iż fakty będące podstawą wszczęcia postępowania nie mogą stanowić podstawy do wymierzenia kary pieniężnej, w związku z czym spółka nie ma możliwości dokonania wiarygodnej wyceny wysokości kary i w konsekwencji spółka nie utworzyła rezerwy z tego tytułu.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
 zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
 (w tysiącach złotych)

Tytuł	Opis
Postępowania administracyjne wszczęte przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki („URE”) c.d.	Wobec spółek z segmentu Sprzedaż zostały wszczęte następujące postępowania: - W dniu 26 września 2017 roku wszczęto postępowanie w sprawie nieuzasadnionego wstrzymania dostaw energii elektrycznej przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. przy udziale TAURON Dystrybucja S.A. do odbiorcy końcowego. Decyzją z dnia 12 lutego 2018 roku Prezes URE orzekł o nieuzasadnionym wstrzymaniu dostaw energii elektrycznej do odbiorcy końcowego. - W dniach 4 stycznia 2018 roku i 14 maja 2018 roku wobec spółek z segmentu Sprzedaż wszczęto postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za przewinienia polegające na nieuzasadnionym wstrzymaniu dostarczania energii elektrycznej do odbiorców końcowych. W zakresie postępowań wszczętych w dniu 4 stycznia 2018 roku spółka TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. otrzymała decyzję z dnia 29 czerwca 2018 roku w sprawie wymierzenia kar pieniężnych w łącznej wysokości 5 tysięcy złotych. Kary zostały zapłacone przez spółkę w dniu 23 lipca 2018 roku. W zakresie postępowań wszczętych w dniu 14 maja 2018 roku, spółce TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. oraz TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. zostały doręczone zawiadomienia o zakończeniu postępowania dowodowego. - W dniach 18 i 27 lutego 2018 roku wobec spółki zależnej TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. wszczęto postępowania w związku z ujawnieniem nieprawidłowości polegających na uniemożliwieniu wyboru odbiorcom końcowym danej oferty lub grupy taryfowej. Spółka złożyła stosowne wyjaśnienia w sprawach. - W dniu 12 marca 2018 roku wobec spółki zależnej TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. wszczęto postępowanie w związku z nieprzekazaniem w terminie Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki danych, zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 roku w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii. Spółka złożyła stosowne wyjaśnienia w sprawie. Decyzją ostateczną z dnia 9 sierpnia 2018 roku Prezes URE stwierdził naruszenie przepisów rozporządzenia, przy jednoczesnym odstąpieniu od wymierzenia kary. - W dniu 25 czerwca 2018 roku wobec spółki TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. zostało wszczęte postępowanie dotyczące zasadności wstrzymania dostaw energii elektrycznej do odbiorcy końcowego. Spółka została wezwana do przedłożenia stosownych wyjaśnień i dokumentów. Spółka na bieżąco udziela stosownych odpowiedzi w sprawie. - W dniu 23 lipca 2018 roku wobec spółki TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. zostało wszczęte postępowanie w sprawie dostosowania warunków udzielonej koncesji na obrót energią elektryczną do aktualnie obowiązujących przepisów prawa. Spółka na bieżąco udziela stosownych odpowiedzi w sprawie. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne kary związane z powyższymi postępowaniami, ponieważ w ocenie Zarządu spółek ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia spraw i nałożenia kary jest niskie.
Postępowania administracyjne i wyjaśniające wszczęte przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”)	Wobec spółek z segmentu Sprzedaż Prezes UOKiK wszczął postępowania: - Postępowanie wszczęte w dniu 17 września 2013 roku w związku z podejrzeniem stosowania przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na podawaniu w cennikach i materiałach informacyjnych cen energii elektrycznej bez uwzględnienia wartości podatku od towarów i usług, co stanowi naruszenie Ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i w związku z tym stanowi naruszenie Ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 50, poz. 331 ze zm.) („Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów”). Spółka zobowiązała się do zaniechania działań naruszających przepisy Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz wniosła o prowadzenie postępowania w kierunku wydania decyzji zobowiązującej. W dniu 22 grudnia 2014 roku wpłynęło do spółki zawiadomienie UOKiK o zakończeniu postępowania dowodowego. W dniu 14 grudnia 2015 roku Prezes UOKiK wezwał spółkę do wskazania, czy praktyka została zaniechana, na co spółka odpowiedziała w lutym 2016 roku, informując UOKiK o zaniechaniu praktyki i wniosła o odstąpienie od nakładania kary. Decyzją z dnia 22 lutego 2018 roku Prezes UOKiK stwierdził stosowanie przez spółkę praktyki naruszającej zbiorowe interesy klientów i jej zaniechanie z dniem 1 lutego 2016 roku. Prezes UOKiK nie nałożył na spółkę kary pieniężnej, zaś spółka została zobowiązana do opublikowania oświadczenia o treści określonej w decyzji. Spółka złożyła odwołanie od decyzji do SOKiK. Decyzją z dnia 2 lipca 2018 roku Prezes UOKiK zmienił w ramach autokontroli swoją wcześniejszą decyzję z dnia 22 lutego 2018 roku, a spółka została zobowiązana do publikacji stosownych oświadczeń o treści i w terminach wskazanych w decyzji. Zobowiązanie wynikające z decyzji jest realizowane przez spółkę. - Postępowanie wyjaśniające wszczęte w dniu 11 maja 2017 roku przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. dotyczące mechanizmu automatycznego przedłużania okresu rozliczeń opłat za sprzedaż energii elektrycznej według Cennika w sytuacji braku aktywnego działania ze strony konsumenta po przedstawieniu mu nowej oferty (oferty odnowieniowej). Spółka została wezwana przez Prezesa UOKiK do przedstawienia wyjaśnień. Spółka udzieliła wyjaśnień w dniu 16 października 2017 roku. - Postępowanie wyjaśniające wszczęte w dniu 13 lipca 2017 roku przeciwko TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. dotyczące naruszenia zapisów art. 6b ust. 3 ustawy Prawo energetyczne w zakresie wyznaczania dodatkowych terminów na uregulowanie zaległych należności w wezwaniach do zapłaty. Spółka podjęła działania naprawcze polegające na zmianie komunikatu wysyłanego do konsumentów, a przedstawiona przez spółkę propozycja treści przypomnienia skierowanego do konsumentów w formie pisemnej, została zaakceptowana przez Prezesa UOKiK zawiadomieniem z dnia 19 maja 2018 roku. Niezależnie od powyższego, spółka została wezwana do przedłożenia trzech przykładowych przypomnień skierowanych do konsumentów po dniu 1 lipca 2018 roku. Spółka przedłożyła wymagane dokumenty w dniu 23 lipca 2018 roku. - Postępowania wszczęte w dniu 13 października i 8 listopada 2017 roku w związku z podejrzeniem stosowania przez spółki z segmentu Sprzedaż praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na utrudnianiu zmiany sprzedawcy energii elektrycznej. Spółki, na podstawie art. 49a Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zostały wezwane do ustosunkowania się do stanowiska Prezesa UOKiK jakoby spółki utrudniały zmianę sprzedawcy i błędnie sugerowały konsumentom możliwość bezkosztowego rozwiązania umowy z innym sprzedawcą. Spółki odpowiedzi udzieliły w dniu 3 listopada i 29 grudnia 2017 roku. - Postępowanie wyjaśniające wszczęte w dniu 27 kwietnia 2018 roku w związku z podejrzeniem naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, poprzez rozsyłanie do klientów pisma z informacją w sprawie aktualizacji danych osobowych. Spółka TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. udzieliła wymaganych w sprawie wyjaśnień. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne kary związane z powyższymi postępowaniami, ponieważ w ocenie Zarządu spółek ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia spraw i nałożenia kary jest niskie. Wobec spółek z segmentu Sprzedaż toczą się również postępowania wyjaśniające prowadzone przez UOKiK w sprawie wstępnego ustalenia, czy działania spółek nie stanowiły naruszenia przepisów Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Spółki składają wyjaśnienia, przekazują żądane dokumenty i ustosunkowują się do twierdzeń zawartych w pismach UOKiK. Zarządy spółek oceniają, mając na uwadze, że wszczęte postępowania mają charakter postępowań wyjaśniających, iż prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia spraw jest niskie i w związku z tym Grupa nie tworzy rezerw na te zdarzenia.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Tytuł	Opis
Podatek od nieruchomości	W odniesieniu do urządzeń służących do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej, jak również wyposażenia podziemnych wyrobisk górniczych istnieją rozbieżności interpretacyjne w zakresie podejścia do opodatkowania tych obiektów podatkiem od nieruchomości. Ze względu na fakt, że organami podatkowymi w zakresie podatku od nieruchomości są władze lokalne, podejście organów podatkowych nie jest jednolite i zdarzają się przypadki kwestionowania prawidłowości ustalenia podstawy opodatkowania. W zależności od rozstrzygnięć sądowych oraz ewentualnych zmian przepisów sytuacja w zakresie opodatkowania wyrobisk górniczych może w przyszłości ulec zmianie. W zakresie opodatkowania urządzeń służących do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej stan prawny w odniesieniu do roku 2018 uległ zmianie. W dniu 29 czerwca 2018 roku podpisana została ustawa o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw, na podstawie której dokonano zmiany definicji obiektów budowlanych znajdującej się w ustawie o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Ustawa weszła w życie z dniem 14 lipca 2018 roku, a zmienione przepisy dotyczące elektrowni obowiązują z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2018 roku. Kwestia podstawy opodatkowania elektrowni wiatrowych za rok 2017 była przedmiotem rozstrzygnięcia przez Naczelny Sąd Administracyjny w dniu 22 października 2018 roku. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną w sprawie zasad opodatkowania elektrowni wiatrowych za rok 2017. Spółka z segmentu Wytwarzanie na początku roku 2018 skorygowała deklaracje podatkowe za rok 2017 i dokonała wpłaty podatku od nieruchomości wraz z odsetkami.
Kwota	Na spory w zakresie podatku od nieruchomości oraz na ryzyko gospodarcze z tego tytułu zostały utworzone rezerwy na dzień 30 września 2018 roku w łącznej kwocie 39 356 tysięcy złotych oraz rozliczenia międzyokresowe bierne w kwocie 2 314 tysięcy złotych dotyczące podatku związanego z farmami wiatrowymi za rok 2017.
Roszczenie dotyczące zwrotu wydatków na zabezpieczenie obiektu przed wpływami eksploatacji górniczej	W grudniu 2017 roku spółka zależna TAURON Wydobycie S.A. otrzymała od spółki Galeria Galena Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach pozew o zapłatę kwoty 22 785 tysięcy złotych tytułem zwrotu wydatków na zabezpieczenie obiektu położonego w Jaworznie przed wpływami eksploatacji górniczej. W dniu 7 marca 2018 roku spółka złożyła odpowiedź na pozew do Sądu Okręgowego w Katowicach. W dniu 5 kwietnia 2018 roku spółka otrzymała pozew o zapłatę wniesiony przez spółkę Galeria Galena Sp. z o.o. przeciwko następcom prawnym Kompanii Węglowej S.A. wraz z wnioskiem o połączenie przedmiotowej sprawy do wspólnego rozpoznania ze sprawą prowadzoną przeciwko TAURON Wydobycie S.A. Obecnie sprawa została połączona do wspólnego rozpoznania przeciwko pozwanym przez spółkę Galeria Galena Sp. z o.o., tj. przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach oraz następcom prawnym Kompanii Węglowej S.A. w Katowicach. Strony składają stosowne pisma procesowe. Sprawa jest w toku. Spółka nie tworzy rezerwy na to zdarzenie. Spółka ocenia, że utworzenie rezerwy na tym etapie sprawy jest przedwczesne z uwagi na początkowy charakter sprawy, rozszerzenie powództwa o dodatkowych pozwanych w osobach następców prawnych byłej Kompanii Węglowej S.A., a także na wątpliwości natury faktycznej i prawnej, uniemożliwiające jednoznaczne przesądzenie kierunku rozpoznania sprawy przez Sąd Okręgowy w Katowicach, jak również wysokości zasądzzonego roszczenia.
Roszczenie wobec PGE EJ 1 Sp. z o.o.	W dniu 13 marca 2015 roku konsorcjum w składzie WorleyParsons Nuclear Services JSC, WorleyParsons International Inc, WorleyParsons Group Inc (dalej: „konsorcjum WorleyParsons”), będące wykonawcą badań w ramach procesu inwestycyjnego związanego z budową przez PGE EJ 1 Sp. z o.o. elektrowni jądrowej, zgłosiło względem spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. roszczenia na łączną kwotę wynoszącą 92 315 tysięcy złotych, w związku z rozwiązaniem umowy przez spółkę PGE EJ 1 Sp. z o.o. Spółka PGE EJ 1 Sp. z o.o. nie uznała roszczenia i oświadczyła, iż w jej ocenie roszczenie jest bezzasadne. W związku z powyższym konsorcjum WorleyParsons złożyło pozew sądowy przeciwko spółce PGE EJ 1 Sp. z o.o. Proces odbywa się przed Sądem Okręgowym w Warszawie. Spółka jako inwestor posiadający 10% udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1 Sp. z o.o. zawarła z pozostałymi udziałowcami, tj. PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz ENEA S.A. porozumienie regulujące wzajemne relacje pomiędzy udziałowcami a spółką PGE EJ 1 Sp. z o.o. w kontekście roszczeń zgłoszonych przez konsorcjum WorleyParsons, w tym zasady ewentualnego dodatkowego finansowania przez udziałowców spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. w przypadku zasądzenia przez sąd prawomocnym wyrokiem nadającym się do egzekucji na rzecz konsorcjum WorleyParsons oznaczonej kwoty pieniężnej w wyniku uwzględnienia całości bądź części roszczenia. Spółka posiada zobowiązanie warunkowe wynikające z podpisanego porozumienia. Zgodnie z oceną Spółki potencjalne dodatkowe zaangażowanie Spółki wynikające z porozumienia nie powinno przekroczyć 10% zgłoszonego przeciwko PGE EJ 1 Sp. z o.o. roszczenia. Na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka PGE EJ1 Sp. z o.o. nie utworzyła rezerw w związku z powyższymi roszczeniami.

46. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty swoich zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia na nieruchomościach oraz innych rzeczowych aktywach trwałych oraz blokady środków pieniężnych.

Wartość bilansową składników majątku stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań na poszczególne dni bilansowe przedstawia poniższa tabela.

Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań Grupy

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Nieruchomości	38 720	68 251
Inne należności finansowe	258 868	11 139
Środki pieniężne	45	9
Razem	297 633	79 399

Opis innych form zabezpieczeń spłaty zobowiązań

Grupa stosuje również inne formy zabezpieczeń spłaty zobowiązań niż zabezpieczenia na majątku wymienione powyżej, wśród których na dzień 30 września 2018 roku najistotniejsze pozycje stanowią zabezpieczenia następujących umów zawartych przez jednostkę dominującą:

Umowa	Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia
Program Emisji Obligacji z dnia 16 grudnia 2010 roku wraz z późniejszymi aneksami	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 6 900 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 31 grudnia 2018 roku
Program Emisji Obligacji Długoterminowych w Banku Gospodarstwa Krajowego	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do maksymalnej kwoty 2 550 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 20 grudnia 2032 roku
Program Emisji Obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do maksymalnej kwoty 7 524 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 31 grudnia 2023 roku
Umowa z dnia 25 października 2016 roku o limit gwarancyjny zawarta z MUFG Bank, Ltd.	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 377 383 tysiące złotych, obowiązujące do dnia 27 października 2018 roku
Umowa z dnia 4 kwietnia 2018 roku o limit gwarancyjny zawarta z MUFG Bank, Ltd.	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 621 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 31 lipca 2019 roku
Umowa finansowania hybrydowego w formie programu emisji obligacji podporządkowanych z dnia 6 września 2017 roku	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 600 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 30 czerwca 2034 roku
Umowa ramowa zawarta z CaixaBank S.A. na gwarancje bankowe; z limitu na gwarancje zabezpieczające transakcje może korzystać Spółka oraz spółki z Grupy TAURON (limit gwarancji wynosi 100 000 tysięcy złotych)	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w CaixaBank S.A.	do kwoty 100 000 tysięcy złotych
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 120 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 11 lipca 2021 roku
Umowa zawarta z Santander Bank Polska S.A. na gwarancje bankowe dla Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A.	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w Santander Bank Polska S.A.	do kwoty 150 000 tysięcy złotych
Umowa kredytu w rachunku bieżącym oraz limit intraday (umowa rachunku bankowego) w banku PKO Bank Polski S.A. (kredyt do kwoty 300 000 tysięcy złotych oraz limit intraday do kwoty 500 000 tysięcy złotych)	pełnomocnictwa do rachunku bankowego w banku PKO Bank Polski S.A.	do łącznej kwoty 800 000 tysięcy złotych
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 600 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 17 grudnia 2021 roku
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 360 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 29 grudnia 2021 roku
Umowa kredytu w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego (w EUR, do kwoty 45 000 tysięcy euro)	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w Banku Gospodarstwa Krajowego	do kwoty 192 213 tysięcy złotych (45 000 tysięcy euro)
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 102 514 tysięcy złotych (24 000 tysięcy euro), obowiązujące do dnia 31 grudnia 2019 roku
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 213 570 tysięcy złotych (50 000 tysięcy euro), obowiązujące do dnia 31 grudnia 2020 roku
Umowa kredytu w rachunku bieżącym w mBanku (w USD, do kwoty 2 000 tysięcy dolarów)	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 11 026 tysięcy złotych (3 000 tysięcy dolarów), obowiązujące do dnia 31 marca 2019 roku

Pozostałe zabezpieczenia spłaty zobowiązań w Grupie

Pozostałe istotne zabezpieczenia spłaty zobowiązań w Grupie TAURON na dzień 30 września 2018 roku:

- Zastawy rejestrowe i zastaw finansowy na udziałach TAMEH HOLDING Sp. z o.o.

W dniu 15 maja 2015 roku jednostka dominująca ustanowiła na 3 293 403 udziałach w kapitale zakładowym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., o wartości nominalnej 100 złotych i łącznej wartości nominalnej 329 340 tysięcy złotych, stanowiących 50% udziałów w kapitale zakładowym, zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na rzecz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG.

Spółka ustanowiła na rzecz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 3 950 000 tysięcy koron czeskich oraz zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 840 000 tysięcy złotych. Spółka zobowiązała się również, że po nabyciu lub objęciu nowych udziałów, ustanowi zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na nowych udziałach. Ponadto, dokonano cesji praw do dywidendy i innych płatności. W dniu 15 września 2016 roku zawarto aneks nr 1 do wskazanej powyżej umowy, na podstawie którego zmieniono najwyższą sumę zabezpieczenia z kwoty 840 000 tysięcy złotych na kwotę 1 370 000 tysięcy złotych.

Umowa o ustanowienie zastawów rejestrowych i zastawu finansowego została zawarta w celu zabezpieczenia transakcji obejmującej umowę kredytów terminowych i obrotowych, która została zawarta pomiędzy TAMEH Czech s.r.o. oraz TAMEH POLSKA Sp. z o.o. jako pierwotnymi kredytobiorcami, TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jako spółką dominującą i gwarantem oraz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG jako agentem oraz agentem zabezpieczenia. Zastawy rejestrowe obowiązują przez okres zabezpieczenia, tzn. do całkowitej spłaty zabezpieczonych wierzytelności lub do momentu zwolnienia przez zastawnika. Zastaw finansowy obowiązuje przez okres zabezpieczenia lub do momentu zwolnienia przez zastawnika, nie później jednak niż w dniu 31 grudnia 2028 roku.

Na dzień 30 września 2018 roku wartość bilansowa inwestycji we wspólne przedsięwzięcie ujmowanej według metody praw własności w grupie kapitałowej TAMEH HOLDING Sp. z o.o. wynosiła 528 767 tysięcy złotych.

- **Weksle in blanco**

Umowa/transakcja zabezpieczona wekslem in blanco	Wystawca weksla in blanco	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Umowy pożyczek udzielonych spółkom zależnym TAURON Wytwarzanie S.A. i TAURON Ciepło Sp. z o.o. przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Celem zabezpieczenia tych pożyczek spółki złożyły również oświadczenia o poddaniu się egzekucji.	TAURON Polska Energia S.A.	70 000	70 000
Zabezpieczenia należytego wykonania kontraktów oraz zawartych umów przez spółkę, w tym na dofinansowania prowadzonych projektów.	TAURON Dystrybucja S.A.	244 201	242 090
Zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie zawartych z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i zwrotu środków oraz zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie zawartych z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	228 606	228 605
Zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wobec Centrum Projektów Polska Cyfrowa wynikających z umów o dofinansowanie projektów.	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	187 841	-
Umowy o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej, umowa z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o częściowe umorzenie pożyczki oraz umowa z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju o dofinansowanie projektu.	TAURON Wytwarzanie S.A.	49 570	76 214

- Spółka udzieliła gwarancji korporacyjnej celem zabezpieczenia obligacji wyemitowanych przez TAURON Sweden Energy AB (publ). Gwarancja obowiązuje do dnia 3 grudnia 2029 roku, tj. dnia wykupu obligacji i opiewa na kwotę 168 000 tysięcy euro, a beneficjentem gwarancji są obligatariusze.
- W ramach umowy na gwarancje bankowe zawartej z CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce na zlecenie Spółki bank wystawił gwarancje bankowe na zabezpieczenie zobowiązań i transakcji spółek zależnych od TAURON Polska Energia S.A. na łączną kwotę 14 213 tysięcy złotych oraz na zabezpieczenie realizowanych przez Spółkę transakcji dla Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. na kwotę 4 500 tysięcy złotych, z terminem obowiązywania do dnia 30 listopada 2018 roku.
- Zobowiązania wobec banków

W dniu 11 kwietnia 2018 roku, na zlecenie Spółki, została wystawiona gwarancja bankowa w kwocie 444 000 tysięcy złotych na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego. Gwarancja stanowi zabezpieczenie wierzytelności banku wynikających z umowy pożyczki zawartej w dniu 8 marca 2018 roku pomiędzy pożyczkobiorcą Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A., a Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A., o czym szerzej w nocie 22 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Gwarancja została wystawiona przez MUFG Bank, Ltd., z terminem ważności do dnia 11 kwietnia 2019 roku. Gwarancja będzie odnawiana corocznie. Zabezpieczeniem wierzytelności MUFG Bank, Ltd. wobec Spółki na podstawie umowy o limit gwarancyjny z dnia 4 kwietnia 2018 roku jest oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 621 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 lipca 2019 roku.

W celu zabezpieczenia środków na pokrycie przyszłych kosztów likwidacji wchodzące w skład Grupy przedsiębiorstwa górnicze tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych.

47. Informacja o podmiotach powiązanych

47.1. Transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami

Grupa posiada wspólne przedsięwzięcia: Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A. oraz grupę kapitałową TAMEH HOLDING Sp. z o.o., które zostały szerzej opisane w nocie 21 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku
zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Łączna wartość transakcji ze spółkami będącymi pod wspólną kontrolą została przedstawiona w tabeli poniżej.

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Przychody	35 538	41 547
Koszty	(22 084)	(25 987)

Główną pozycję rozrachunków ze spółkami będącymi pod wspólną kontrolą stanowi pożyczka udzielona Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A., o czym szerzej w nocie 22 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Spółka udzieliła również zabezpieczeń wspólnym przedsięwzięciom poprzez zastaw na udziałach TAMEH HOLDING Sp. z o.o. oraz wystawioną na zlecenie Spółki gwarancję bankową na zabezpieczenie zobowiązania Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. z tytułu pożyczki, o czym szerzej w nocie 46 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

47.2. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa

Głównym akcjonariuszem Grupy jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z tym spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane.

Łączna wartość transakcji ze spółkami Skarbu Państwa została przedstawiona w tabeli poniżej.

Przychody i koszty

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)
Przychody	1 531 182	1 337 681
Koszty	(2 502 893)	(2 208 987)

Należności i zobowiązania

	Stan na 30 września 2018 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2017
Należności	261 138	253 834
Zobowiązania	387 223	322 002

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku pozycja należności w powyższej tabeli obejmuje zaliczki na zakup środków trwałych odpowiednio 12 196 tysięcy złotych oraz 9 757 tysięcy złotych.

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku byli KGHM Polska Miedź S.A., PSE S.A., Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. oraz Polska Grupa Górnicza S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 88% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE S.A., Polskiej Grupy Górniczej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 84% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku.

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2017 roku byli KGHM Polska Miedź S.A., PSE S.A., Jastrzębska Spółka Węglowa S.A., Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. (obecnie Polska Grupa Górnicza S.A.) oraz Energa-Obrót S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 87% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE S.A. oraz Polskiej Grupy Górniczej Sp. z o.o. (obecnie Polska Grupa Górnicza S.A.). Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 89% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2017 roku.

Grupa Kapitałowa dokonuje istotnych transakcji na rynkach energii za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostka ta zajmuje się jedynie organizacją obrotu giełdowego, zdecydowano aby nie traktować dokonywanych za jej pośrednictwem transakcji zakupu i sprzedaży jako transakcji z podmiotem powiązanym.

Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Grupy i dokonywane są na warunkach rynkowych.

47.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Wysokość wynagrodzeń oraz innych świadczeń członków Zarządu, Rad Nadzorczych i pozostałych członków głównej kadry kierowniczej jednostki dominującej oraz spółek zależnych, wypłaconych i należnych do wypłaty w okresie dziewięciu miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku oraz w okresie porównywalnym przedstawia poniższa tabela.

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 (niebadane)		Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (niebadane)	
	Jednostka dominująca	Jednostki zależne	Jednostka dominująca	Jednostki zależne
Zarząd jednostki	4 796	10 300	5 633	16 901
Krótkoterminowe świadczenia (wraz z narzutami)	4 145	9 724	3 759	13 826
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	620	309	1 624	2 684
Inne	31	267	250	391
Rada nadzorcza jednostki	617	636	559	501
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	617	636	559	498
Inne	-	-	-	3
Pozostali członkowie głównej kadry kierowniczej	13 250	31 588	10 852	31 172
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	11 460	28 621	9 411	29 578
Nagrody jubileuszowe	-	2 240	-	979
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	898	350	756	340
Inne	892	377	685	275
Razem	18 663	42 524	17 044	48 574

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości Grupa tworzy rezerwy na świadczenia przysługujące z tytułu rozwiązania stosunku pracy członkom Zarządu i pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej, które mogą być wypłacone lub należne do wypłaty w kolejnych okresach sprawozdawczych. Powyższa tabela uwzględnia kwoty wypłacone i należne do wypłaty do dnia 30 września 2018 roku.

48. Pozostałe istotne informacje

Podpisanie dokumentacji transakcyjnej związanej z inwestycją Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych zarządzanych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. w spółkę zależną Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

W dniu 28 marca 2018 roku Spółka, spółka zależna Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. oraz Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych i Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych („Fundusze”), których częścią portfela inwestycyjnego zarządza Polski Fundusz Rozwoju S.A., podpisały dokumentację transakcyjną określającą warunki inwestycji kapitałowej Funduszy w spółkę Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

Dokumentacja transakcyjna obejmowała umowę inwestycyjną oraz umowę wspólników wraz z załącznikami, w tym projektami wieloletniej umowy sprzedaży energii elektrycznej i wieloletniej umowy sprzedaży węgla, które do dnia bilansowego zostały zawarte przez Spółkę i spółkę zależną Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

Umowa wspólników określa zasady ładu korporacyjnego w spółce Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Umowa ta przyznaje Funduszom m. in. osobiste uprawnienie do powoływania, zawieszania w czynnościach i odwoływania jednego członka Zarządu oraz jednego członka Rady Nadzorczej spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Definiuje ona także katalog spraw, dla dokonania których przez spółkę Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. wymagane będzie uzyskanie jednomyślnej uchwały Zarządu, Rady Nadzorczej lub Zgromadzenia Wspólników tej spółki. Umowa wspólników wejdzie w życie w dniu przystąpienia Funduszy do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

Umowa inwestycyjna określa zasady i warunki inwestycji kapitałowej Funduszy w spółkę Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Inwestycja ta zakłada przystąpienie przez Fundusze do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. oraz uczestniczenie przez nie w kolejnych dokapitalizowaniach spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o., poprzez obejmowanie nowo tworzonego udziałów w zamian za wkłady pieniężne do łącznej maksymalnej kwoty 880 000 tysięcy złotych, tj. po 440 000 tysięcy złotych przez każdy z Funduszy. Udział Funduszy w kapitale zakładowym spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. według stanu na dzień oddania bloku energetycznego 910 MW w Jaworznie do eksploatacji powinien wynosić około 14%, a udział Spółki w żadnym przypadku nie spadnie poniżej 50% + 1 udział. Spółka będzie zobowiązana do zapewnienia dokapitalizowania spółki zależnej Nowe Jaworzno

Grupa TAURON Sp. z o.o. w zakresie niezbędnym do realizacji projektu budowy bloku energetycznego 910 MW w Jaworznie, po osiągnięciu przez Fundusze zaangażowania kapitałowego w wysokości ww. kwoty maksymalnej.

Umowa inwestycyjna uzależnia przystąpienie Funduszy do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. od spełnienia określonych warunków zawieszających. Warunki zawieszające obejmują uzyskanie zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie koncentracji, wydanie przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej decyzji zatwierdzającej warunki umowy sprzedaży energii elektrycznej jako uprzedniego porozumienia cenowego („Decyzja APA”), zawarcie przez Spółkę i spółkę zależną Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. oznaczonych umów, w tym umowy sprzedaży energii elektrycznej i umowy sprzedaży węgla oraz dokonanie (albo zapewnienie dokonania) przez Spółkę określonych czynności przez organy spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Warunki zawieszające miały zostać spełnione w terminie czterech miesięcy od dnia zawarcia umowy inwestycyjnej, z wyłączeniem warunku dotyczącego uzyskania Decyzji APA, który ma zostać spełniony w terminie siedmiu miesięcy.

W dniu 17 lipca 2018 roku Spółce została doręczona decyzja Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 lipca 2018 roku o udzieleniu bezwarunkowej zgody na dokonanie koncentracji polegającej na utworzeniu wspólnego przedsiębiorcy o nazwie Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. przez Spółkę oraz Polski Fundusz Rozwoju S.A., działającego za pośrednictwem Funduszy, na zasadach określonych we wniosku Spółki i Polskiego Funduszu Rozwoju S.A.

Po dniu bilansowym, w dniu 19 października 2018 roku Spółka otrzymała Decyzję APA. Decyzja APA obowiązuje przez okres pięciu lat licząc od dnia 1 listopada 2019 roku i jest ostatnim dokumentem, który Spółka zobowiązana była uzyskać w ramach realizacji warunków zawieszających przystąpienie Funduszy do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Biorąc pod uwagę powyższe, na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji w ocenie Spółki zostały spełnione wszystkie warunki zawieszające wymagane do przystąpienia Funduszy do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

Spółka i Fundusze rozpoczną działania zmierzające do przystąpienia Funduszy do spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w charakterze jej wspólników mniejszościowych po potwierdzeniu spełnienia wszystkich warunków tego przystąpienia określonych w umowie inwestycyjnej.

Podpisanie umów inwestycyjnych dotyczących utworzenia funduszy inwestycyjnych typu corporate venture capital

W dniu 13 czerwca 2018 roku Spółka podpisała dwie umowy inwestycyjne, które zakładają utworzenie funduszy inwestycyjnych typu corporate venture capital. Umowy mają charakter warunkowy, a ich wejście w życie uzależnione było od spełnienia warunku zawieszającego w postaci otrzymania zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W dniu 8 sierpnia 2018 roku warunek zawieszający został spełniony.

Zgodnie z postanowieniami zawartych umów, Spółka będzie uczestnikiem dwóch funduszy tworzonych w ramach programów PFR Starter FIZ oraz PFR NCBR CVC. Dzięki utworzeniu funduszy możliwe będzie zapewnienie przez Spółkę wieloetapowego wsparcia dla innowacyjnych firm, m.in. poprzez zapewnienie możliwości udziału w programach akceleratornych, inwestycje w przedsiębiorstwa we wczesnej fazie rozwoju w ramach programu PFR Starter FIZ oraz zapewnienie kolejnych rund finansowania w ramach programu PFR NCBR CVC. Docelowa kapitalizacja funduszu utworzonego w ramach PFR Starter FIZ ma wynieść 50 000 tysięcy złotych, a funduszu utworzonego w ramach PFR NCBR CVC 160 000 tysięcy złotych. Udział Spółki w funduszach nie przekroczy odpowiednio 25% i 49%.

49. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Rozpoczęcie negocjacji dotyczących nabycia farm wiatrowych

W dniu 2 października 2018 roku Spółka otrzymała zaproszenie do rozpoczęcia negocjacji w sprawie nabycia należących do grupy in.ventus farm wiatrowych zlokalizowanych w północnej Polsce („Transakcja”). Celem negocjacji będzie określenie możliwości, zasad, warunków i parametrów finansowych Transakcji.

Łączna moc zainstalowana farm wiatrowych, o których mowa powyżej wynosi około 200 MW.

Transakcja może zostać przeprowadzona w drodze nabycia przez Spółkę niemieckich oraz polskich spółek osobowych operujących farmami („Spółki Projektowe”). W takim przypadku Spółka przejmie ogół praw i obowiązków dotychczasowych wspólników Spółek Projektowych przy jednoczesnym nabyciu wierzytelności bankowej w stosunku do Spółek Projektowych. Spółka dopuszcza także przeprowadzenie Transakcji poprzez nabycie przedsiębiorstw polskich spółek projektowych.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. sporządzone za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34 obejmuje 75 stron.

Katowice, dnia 6 listopada 2018 roku

Filip Grzegorzczak - Prezes Zarządu

Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu

Oliwia Tokarczyk – Dyrektor Wykonawczy ds. Rachunkowości i Podatków

**Pozostałe informacje do rozszerzonego
skonsolidowanego raportu Grupy Kapitałowej
TAURON Polska Energia za III kwartał 2018 r.**

6 listopada 2018 r.

tauron.pl

***Pozostałe informacje do
rozszerzonego skonsolidowanego
raportu Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia
za III kwartał 2018 r.***

6 listopada 2018 r.

Spis treści

1. Organizacja Grupy Kapitałowej TAURON	3
1.1 Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej TAURON	3
1.2 Jednostki podlegające konsolidacji	4
1.3 Grupa Kapitałowa TAURON i istotne zmiany w jej strukturze	5
2. Podstawowe informacje dotyczące TAURON Polska Energia	7
2.1 Skład Zarządu i Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia	7
2.2 Struktura kapitału zakładowego	8
2.3 Akcjonariusze posiadający co najmniej 5 proc. w ogólnej liczbie głosów	8
2.4 Zestawienie stanu akcji w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	8
2.5 Przedmiot działalności TAURON Polska Energia	8
3. Działalność Grupy Kapitałowej TAURON	11
3.1 Obszary działalności Grupy Kapitałowej TAURON	11
3.2 Realizacja programu inwestycyjnego Grupy Kapitałowej TAURON	13
4. Analiza sytuacji finansowo-majątkowej Grupy Kapitałowej TAURON	17
4.1 Wybrane dane finansowe TAURON Polska Energia oraz Grupy Kapitałowej TAURON	17
4.2 Kluczowe dane operacyjne Grupy Kapitałowej TAURON	19
4.3 Struktura sprzedaży według obszarów działalności	19
4.4 Sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej TAURON po trzecim kwartale 2018 r.	21
4.4.1 Analiza sytuacji finansowej	21
4.4.2 Wyniki finansowe według obszarów działalności	26
4.4.2.1 Segment Wydobycie	27
4.4.2.2 Segment Wytwarzanie	28
4.4.2.3 Segment Dystrybucja	30
4.4.2.4 Segment Sprzedaż	32
4.4.2.5 Pozostała działalność	34
4.4.3 Sytuacja majątkowa	35
4.4.4 Przepływy pieniężne	38
4.5 Czynniki i zdarzenia, w tym o nietypowym charakterze, mające istotny wpływ na skrócone sprawozdanie finansowe	41
4.6 Czynniki, które w ocenie Emitenta mogą mieć wpływ na osiągnięte przez niego wyniki finansowe w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału	41
4.7 Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok	42
5. Pozostałe informacje i zdarzenia, które wystąpiły w trzecim kwartale 2018 r.	43
5.1 Istotne dokonania lub niepowodzenia Emitenta, które wystąpiły w trzecim kwartale 2018 r.	43
5.2 Otoczenie rynkowe i regulacyjne	43
6. Informacje i zdarzenia, które wystąpiły po dniu bilansowym	47
7. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	48
8. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązanymi	53
9. Informacja o udzielonych gwarancjach, poręczeniach kredytów lub pożyczek	53
10. Inne informacje, które w ocenie Emitenta są istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez Grupę Kapitałową Emitenta	53

1. Organizacja Grupy Kapitałowej TAURON

1.1 Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej TAURON

Na 30 września 2018 r. do kluczowych spółek Grupy Kapitałowej TAURON, oprócz jednostki dominującej TAURON Polska Energia S.A. („Spółka”, „Emitent”, „TAURON”), zaliczało się 19 spółek zależnych objętych konsolidacją. Ponadto Spółka w sposób bezpośredni lub pośredni posiadała udziały w pozostałych 37 spółkach.

Do głównych spółek podlegających konsolidacji oprócz TAURON Polska Energia S.A. należały: TAURON Wydobycie S.A. zajmująca się wydobyciem węgla kamiennego, TAURON Wytwarzanie S.A. zajmująca się wytwarzaniem energii ze źródeł konwencjonalnych i ze współspalania biomasy, TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. zajmująca się wytwarzaniem energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, TAURON Dystrybucja S.A. zajmująca się świadczeniem usług dystrybucji energii elektrycznej, TAURON Sprzedaż sp. z o.o. i TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej do klientów detalicznych, TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o. zajmująca się obsługą klienta, a także świadczeniem usług wewnątrzgrupowych w obszarze księgowości, HR i IT oraz TAURON Ciepło sp. z o.o. zajmująca się wytwarzaniem, dystrybucją i sprzedażą ciepła.

Ponadto w skład Grupy Kapitałowej TAURON wchodziło 11 innych spółek zależnych objętych konsolidacją, zajmujących się m.in. obrotem energią elektryczną, wydobyciem skał wapiennych i kamienia dla potrzeb budownictwa oraz świadczeniem usług z zakresu ochrony osób i mienia.

W Grupie Kapitałowej TAURON funkcjonuje Model Biznesowy i Operacyjny, który określa założenia funkcjonowania (zarządzania) Grupy oraz wskazuje podział zadań i odpowiedzialności pomiędzy zdefiniowane jednostki:

Centrum Korporacyjne – nadrzędną jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za zarządzanie działalnością Grupy Kapitałowej TAURON i podejmowanie najważniejszych decyzji mających wpływ na Grupę Kapitałową TAURON, Obszary Biznesowe, Centra Usług Wspólnych i spółki należące do Grupy Kapitałowej TAURON;

Obszary Biznesowe – siedem obszarów podstawowej działalności Grupy Kapitałowej TAURON, zdefiniowanych zgodnie z ogniwami łańcucha wartości produkcji energii elektrycznej i ciepła, tj.: Handel, Wydobycie, Wytwarzanie, Odnawialne Źródła Energii (OZE), Ciepło, Dystrybucja i Sprzedaż;

Centra Usług Wspólnych – jednostki odpowiedzialne za świadczenie określonych usług wsparcia (np. rachunkowość, IT, kadry i płace, ubezpieczenia, obsługa klienta, obsługa techniczna pojazdów i ochrona osób i mienia) na rzecz pozostałych jednostek Grupy Kapitałowej TAURON.

U podstaw budowy Modelu Biznesowego i Operacyjnego leży pięć zdefiniowanych strumieni procesowych, wokół których ma koncentrować się działalność Grupy Kapitałowej TAURON, tj.: Strategia, Finanse, Zarządzanie Majątkiem i Rozwój, Klient i Wsparcie Korporacyjne, Handel. Celem wyodrębnienia strumieni procesowych jest położenie większego nacisku na zagadnienia przekrojowe dotyczące więcej niż jednego Obszaru Biznesowego.

Podstawowym aktem normatywnym Grupy TAURON jest przyjęty przez Zarząd Spółki Kodeks Grupy TAURON, który reguluje jej funkcjonowanie, zapewniając realizację celów, poprzez specjalnie zaprojektowane rozwiązania w zakresie zarządzania podmiotami Grupy TAURON, w tym w szczególności określania celów działalności spółek umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów.

Poniższe spółki uzyskały status członka Grupy TAURON z dniem podjęcia przez walne zgromadzenia/zgromadzenia wspólników uchwał o przystąpieniu do Grupy TAURON.

Według stanu na 30 września 2018 r. w skład Grupy TAURON wchodziły następujące spółki:

Wykaz spółek wchodzących w skład Grupy TAURON

L.p.	Firma spółki	Data przystąpienia do Grupy TAURON
1.	TAURON Polska Energia S.A.	12.10.2010 r.
2.	TAURON Sprzedaż sp. z o.o.	26.10.2010 r.
3.	TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o.	26.10.2010 r.
4.	TAURON EKOENERGIA sp. z o.o.	26.10.2010 r.
5.	TAURON Wytwarzanie S.A.	28.10.2010 r.
6.	TAURON Czech Energy s.r.o.	10.11.2010 r.
7.	TAURON Dystrybucja S.A.	06.12.2010 r.
8.	Kopalnia Wapienia „Czatkowice” sp. z o.o.	05.01.2011 r.
9.	TAURON Wydobywanie S.A.	13.01.2011 r.
10.	TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o.	24.01.2012 r.
11.	TAURON Ubezpieczenia sp. z o.o.	17.09.2013 r.
12.	TAURON Ciepło sp. z o.o.	16.10.2013 r.
13.	TAURON Dystrybucja Pomiary sp. z o.o.	19.11.2013 r.
14.	TAURON Ekoservis sp. z o.o.	19.11.2013 r.
15.	Spółka Usług Górniczych sp. z o.o.	04.12.2013 r.
16.	TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	17.12.2013 r.
17.	SCE Jaworzno III sp. z o.o.	19.12.2014 r.
18.	Biomasa Grupa TAURON sp. z o.o.*	01.07.2015 r.
19.	TAURON Serwis sp. z o.o.	22.12.2016 r.
20.	Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o.	06.10.2017 r.
21.	Marselwind sp. z o.o.	06.10.2017 r.
22.	Wsparcie Grupa TAURON sp. z o.o.	16.10.2017 r.

*od 8.10.2018 r. spółka funkcjonuje pod firmą Bioeko Grupa TAURON sp. z o.o.

1.2 Jednostki podlegające konsolidacji

Na 30 września 2018 r. konsolidacją objęta była spółka dominująca – TAURON Polska Energia – oraz następujące spółki zależne:

1. TAURON Wydobywanie S.A.
2. TAURON Wytwarzanie S.A.
3. Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o.
4. TAURON Ekoenergia sp. z o.o.
5. Marselwind sp. z o.o.
6. TAURON Ciepło sp. z o.o.
7. TAURON Dystrybucja S.A.
8. TAURON Dystrybucja Serwis S.A.
9. TAURON Dystrybucja Pomiary sp. z o.o.
10. TAURON Sprzedaż sp. z o.o.
11. TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o.
12. TAURON Czech Energy s.r.o.

13. TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o.
14. Kopalnia Wapienia „Czatkowice” sp. z o.o.
15. Polska Energia – Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o.
16. TAURON Sweden Energy AB (publ)
17. Biomasa Grupa TAURON sp. z o.o. (od 8.10.2018 r. Bioeko Grupa TAURON sp. z o.o.)
18. TAURON Serwis sp. z o.o.
19. Wsparcie Grupa TAURON sp. z o.o.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. posiada również inwestycje w niżej wymienionych wspólnych przedsięwzięciach, które w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyceniane są metodą praw własności:

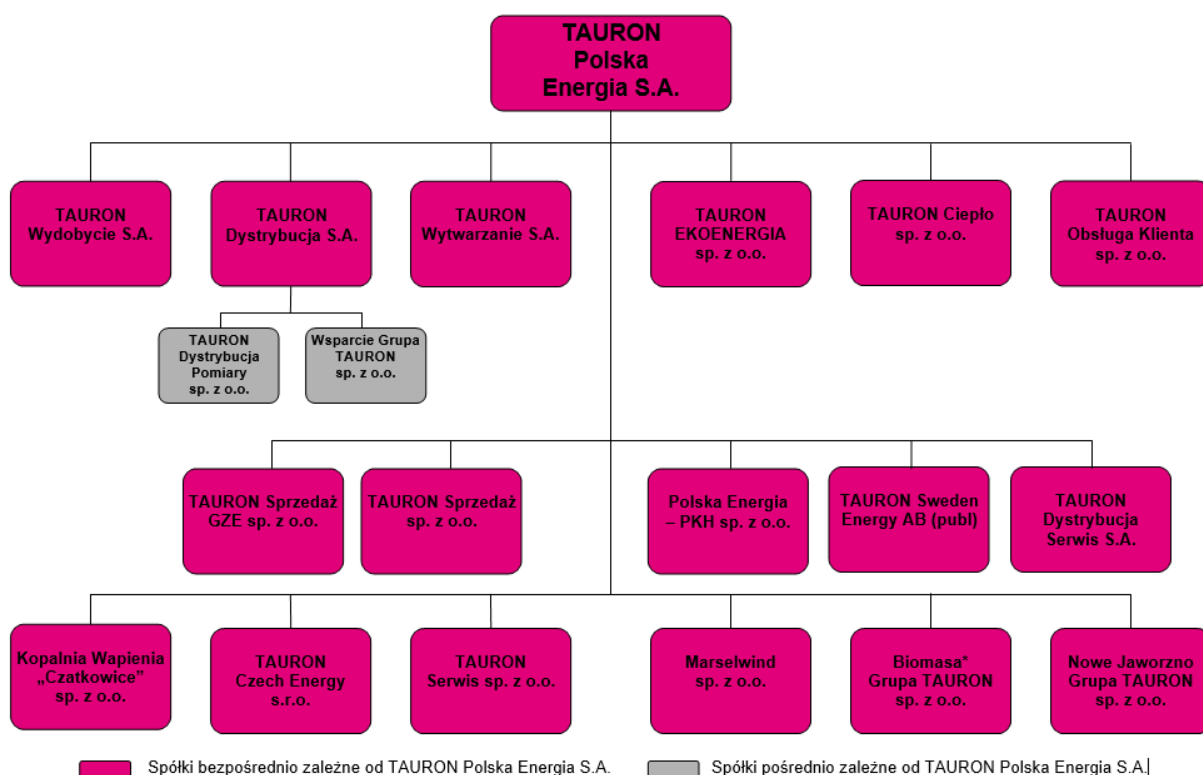
1. Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.,
2. Grupa Kapitałowa TAMEH HOLDING sp. z o.o. (składająca się z TAMEH HOLDING sp. z o.o., która posiada 100% udział w kapitale i organie stanowiącym spółek zależnych: TAMEH POLSKA sp. z o.o. oraz TAMEH Czech s.r.o.).

1.3 Grupa Kapitałowa TAURON i istotne zmiany w jej strukturze

Poniższy rysunek przedstawia strukturę Grupy Kapitałowej TAURON uwzględniającą spółki objęte konsolidacją, według stanu na 30 września 2018 r.

Struktura Grupy Kapitałowej TAURON uwzględniająca spółki objęte konsolidacją

(wg stanu na 30 września 2018 r.)

* od 8.10.2018 r. spółka funkcjonuje pod firmą Bioeko Grupa TAURON sp. z o.o.

Zmiany kapitałowe w podmiotach powiązanych z Grupą Kapitałową TAURON w trzecim kwartale 2018 r. oraz do dnia publikacji niniejszego raportu

Podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Wytwarzanie S.A.

9 sierpnia 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki TAURON Wytwarzanie S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 1 494 459 310 zł do kwoty 1 502 259 310 zł, tj. o kwotę 7 800 000 zł, poprzez emisję 780 000 akcji imiennych, nieuprzywilejowanych o wartości nominalnej 10 zł każda, tj. o łącznej wartości 7 800 000 zł. Wszystkie akcje zostały objęte przez TAURON Polska Energia S.A. po cenie 1 000 zł każda. Nadwyżka ceny emisyjnej ponad wartość nominalną akcji w łącznej wysokości 772 200 000 zł została przelana na kapitał zapasowy spółki.

19 października 2018 r. zarejestrowano podwyższenie kapitału zakładowego spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Dystrybucja Serwis S.A.

22 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego TAURON Dystrybucja Serwis S.A., uchwalone przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie 18 czerwca 2018 r. Kapitał zakładowy spółki został podwyższony z kwoty 5 101 003 zł do kwoty 9 494 173 zł, tj. o kwotę 4 393 170 zł, poprzez emisję 4 393 170 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 zł każda. Cena emisyjna jednej akcji wyniosła 100 zł. Wszystkie nowe akcje zostały objęte przez jedynego akcjonariusza spółki – TAURON Polska Energia S.A. Nadwyżka ceny emisyjnej ponad wartość nominalną akcji w łącznej wysokości 434 923 830 zł została przelana na kapitał zapasowy spółki.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółki PGE EJ 1 sp. z o.o.

11 września 2018 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego spółki PGE EJ 1 sp. z o.o. uchwalone przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki 9 sierpnia 2018 r. Kapitał zakładowy spółki został podwyższony z kwoty 310 858 470 zł do kwoty 370 858 200 zł, tj. o kwotę 59 999 730 zł, poprzez utworzenie 425 530 udziałów o wartości nominalnej 141 zł jeden udział i o łącznej wartości nominalnej 59 999 730 zł.

Wszystkie nowe udziały zostały objęte i opłacone przez wspólników spółki proporcjonalnie do wniesionych udziałów, przy czym TAURON Polska Energia S.A. objął i opłacił 10% nowych udziałów, tj. 42 553 udziały za kwotę 5 999 973 zł.

Zmiany stanu inwestycji w obligacje i pożyczki, które miały miejsce w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 r. wynikały z następujących transakcji:

- Udzielenie przez TAURON Polska Energia S.A., jako jednostkę dominującą, pożyczek dla spółki współzależnej Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. w łącznej kwocie 36 275 000 zł oraz dla spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. w kwocie 4 800 000 zł.
- Nabycie przez TAURON Polska Energia S.A. jako jednostkę dominującą obligacji spółki zależnej TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. w kwocie 160 000 000 zł.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółki ElectroMobility Poland S.A.

4 października 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ElectroMobility Poland S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego z kwoty 30 000 000 zł do kwoty 70 000 000 zł, tj. o kwotę 40 000 000 zł poprzez podwyższenie dotychczasowej wartości nominalnej jednej akcji wynoszącej 3 000 zł o 4 000 zł, do wartości nominalnej jednej akcji 7 000 zł. TAURON Polska Energia S.A. objął, proporcjonalnie do posiadanych akcji, podwyższoną wartość nominalną 2 500 posiadanych akcji z łącznej kwoty 7 500 000 zł, do łącznej kwoty 17 500 000 zł, tj. w łącznej wysokości 10 000 000 zł, w zamian za wkład pieniężny w kwocie 10 000 000 zł.

Na dzień sporządzania niniejszego raportu podwyższenie kapitału zakładowego spółki nie zostało jeszcze zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Zmiana firmy Biomasa Grupa TAURON sp. z o.o. na Bioeko Grupa TAURON sp. z o.o.

8 października 2018 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie dokonał rejestracji zmiany firmy spółki Biomasa Grupa TAURON sp. z o.o. na Bioeko Grupa TAURON sp. z o.o. uchwalonej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki 9 sierpnia 2018 r.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o.

11 października 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 3 500 000 zł, w drodze ustanowienia 70 000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, które zostały w całości objęte przez jedynego wspólnika spółki – TAURON Polska Energia S.A. za cenę 5 000 zł za każdy udział, tj. za łączną cenę 350 000 000 zł i pokryte w całości wkładem pieniężnym.

23 października 2018 r. zarejestrowano podwyższenie kapitału zakładowego spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym.

2. Podstawowe informacje dotyczące TAURON Polska Energia

2.1 Skład Zarządu i Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia

Skład Zarządu na 30 września 2018 r. oraz na dzień przekazania niniejszej informacji:

1. Filip Grzegorzczak	- Prezes Zarządu
2. Jarosław Broda	- Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Majątkiem i Rozwoju
3. Kamil Kamiński	- Wiceprezes Zarządu ds. Klienta i Wsparcia Korporacyjnego
4. Marek Wadowski	- Wiceprezes Zarządu ds. Finansów

Zmiany w składzie osobowym Zarządu w trzecim kwartale 2018 r. oraz do dnia przekazania niniejszej informacji

W trzecim kwartale 2018 r. oraz do dnia przekazania niniejszej informacji nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Skład Rady Nadzorczej na 30 września 2018 r. oraz na dzień przekazania niniejszej informacji:

1. Beata Chłodzińska	- Przewodnicząca Rady Nadzorczej
2. Teresa Famulska	- Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej
3. Jacek Szyke	- Sekretarz Rady Nadzorczej
4. Radosław Domagalski-Łabędzki	- Członek Rady Nadzorczej
5. Barbara Łasak-Jarszak	- Członek Rady Nadzorczej
6. Paweł Pampuszko	- Członek Rady Nadzorczej
7. Jan Płudowski	- Członek Rady Nadzorczej
8. Marcin Szlenk	- Członek Rady Nadzorczej
9. Agnieszka Woźniak	- Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie osobowym Rady Nadzorczej w trzecim kwartale 2018 r. oraz do dnia przekazania niniejszej informacji

W trzecim kwartale 2018 r. oraz do dnia przekazania niniejszej informacji nie miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

2.2 Struktura kapitału zakładowego

Na 30 września 2018 r. kapitał zakładowy TAURON Polska Energia S.A. wynosił 8 762 746 970 zł i dzielił się na 1 752 549 394 akcje o wartości nominalnej 5 zł każda, w tym 1 589 438 762 akcje zwykłe na okaziciela serii AA oraz 163 110 632 akcje zwykłe imienne serii BB.

2.3 Akcjonariusze posiadający co najmniej 5 proc. w ogólnej liczbie głosów

Struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5 proc. ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki na dzień publikacji niniejszego raportu okresowego, tj. na 6 listopada 2018 r. przedstawia się następująco:

Struktura akcjonariatu TAURON Polska Energia

Akcyonariusze	Liczba posiadanych akcji	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Liczba posiadanych głosów	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów
Skarb Państwa	526 848 384	30,06%	526 848 384	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A.	182 110 566	10,39%	182 110 566	10,39%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929	5,06%	88 742 929	5,06%

Od dnia przekazania poprzedniego raportu okresowego, tj. od 22 sierpnia 2018 r. do dnia przekazania niniejszego raportu, nie nastąpiły zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji Spółki.

2.4 Zestawienie stanu akcji w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Osoby zarządzające

Na dzień przekazania niniejszego raportu kwartalnego, tj. na 6 listopada 2018 r., Członkowie Zarządu TAURON Polska Energia nie posiadali akcji ani uprawnień do akcji Spółki. Od dnia przekazania poprzedniego raportu okresowego, tj. od 22 sierpnia 2018 r. do dnia przekazania niniejszego raportu, nie nastąpiły zmiany w stanie posiadania akcji i uprawnień do nich przez Członków Zarządu.

Osoby nadzorujące

Na dzień przekazania niniejszego raportu kwartalnego, tj. na 6 listopada 2018 r., Członkowie Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia nie posiadali akcji ani uprawnień do akcji Spółki. Od dnia przekazania poprzedniego raportu okresowego, tj. od 22 sierpnia 2018 r. do dnia przekazania niniejszego raportu, nie nastąpiły zmiany w stanie posiadania akcji i uprawnień do nich przez Członków Rady Nadzorczej.

2.5 Przedmiot działalności TAURON Polska Energia

Podstawowym przedmiotem działalności TAURON Polska Energia jest:

- 1) działalność firm centralnych (*head offices*) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych (PKD 70.10 Z),
- 2) handel energią elektryczną (PKD 35.14 Z),
- 3) sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych (handel węglem i biomasą) (PKD 46.71 Z),
- 4) handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym (PKD 35.23 Z).

TAURON jako podmiot dominujący pełni funkcję konsolidującą i zarządczą w Grupie Kapitałowej TAURON.

Podstawową działalnością Spółki, poza zarządzaniem Grupą Kapitałową TAURON, jest hurtowy obrót energią elektryczną, produktami powiązanymi, gazem, uprawnieniami do emisji CO₂ i paliwami produkcyjnymi, w celu maksymalizacji wyników finansowych z prowadzonej w tym zakresie działalności.

W wyniku wdrożenia modelu biznesowego oraz centralizacji funkcji, TAURON skupił wiele kompetencji dotyczących funkcjonowania spółek Grupy Kapitałowej TAURON i prowadzi obecnie działalność między innymi w obszarach:

- 1) hurtowego handlu energią elektryczną i produktami powiązanymi, w szczególności w zakresie obsługi handlowej spółek, zabezpieczenia potrzeb w zakresie paliw, w tym paliwa gazowego, uprawnień do emisji CO₂ oraz świadectw pochodzenia energii,
- 2) zarządzania zakupami,
- 3) zarządzania finansami,
- 4) zarządzania ryzykiem korporacyjnym,
- 5) zarządzania modelem funkcjonowania IT,
- 6) koordynowania prac badawczo-rozwojowych realizowanych w Grupie Kapitałowej TAURON,
- 7) doradztwa w zakresie rachunkowości i podatków,
- 8) obsługi prawnej,
- 9) audytu.

Powyższe funkcje są stopniowo ograniczane w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Centralizacja ma na celu poprawę efektywności w Grupie Kapitałowej TAURON.

Spółka koncentruje się na zakupie i sprzedaży energii elektrycznej na potrzeby zabezpieczenia pozycji zakupowych i sprzedażowych podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON oraz obrocie hurtowym energią elektryczną na własny rachunek. Głównym kierunkiem sprzedaży energii elektrycznej realizowanej przez Spółkę w okresie trzech kwartałów 2018 r. były spółki: TAURON Sprzedaż i TAURON Sprzedaż GZE.

Obrót energią elektryczną zarówno na potrzeby podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON, jak i własnej działalności tradingowej realizowany jest głównie na Towarowej Giełdzie Energii S.A. oraz platformach brokerskich działających na polskim rynku. Dodatkowo Spółka handluje kontraktami na energię elektryczną na giełdzie European Energy Exchange (EEX), a realizując handel energii na dostępnych połączeniach międzynarodowych jest obecna na najważniejszych europejskich hurtowych rynkach spot i intraday – EPEX spot i NordPool spot. Spółka działa także aktywnie w Polsce na rynku pozagiełdowym, tzw. rynku OTC. Kontrahentami w tym zakresie są duże przedsiębiorstwa energetyczne z aktywami wytwórczymi w grupie jak również większość spółek obrotu a także wytwórcy energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii elektrycznej (elektrownie wodne, farmy wiatrowe, fotowoltaika, biogazownie), elektrociepłownie oraz towarzystwa zrzeszające wytwórców z tego rynku. Spółka prowadzi także obrót energią elektryczną za pośrednictwem wykorzystywanego w tym zakresie systemu informatycznego Platforma WITH-Handel.

W kompetencjach TAURON jest również zarządzanie na potrzeby Grupy Kapitałowej TAURON świadectwami pochodzenia stanowiącymi potwierdzenie wytworzenia energii elektrycznej w źródłach odnawialnych, w tym wykorzystujących biogaz rolniczy, w wysokosprawnej kogeneracji, kogeneracji opalanej paliwami gazowymi, kogeneracji opalanej metanem kopalnianym lub gazem z biomasy.

Spółka w ramach swoich kompetencji zarządza portfelami sprzedażowymi energii elektrycznej na potrzeby TAURON Sprzedaż i TAURON Sprzedaż GZE oraz portfelami paliwa gazowego na potrzeby TAURON Sprzedaż. Dodatkowo TAURON odpowiada za opracowanie prognoz zapotrzebowania dla energii elektrycznej oraz paliwa gazowego w horyzoncie średnioterminowym.

TAURON jest centrum kompetencyjnym w zakresie zarządzania i handlu uprawnieniami do emisji CO₂ dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Dzięki centralizacji handlu emisjami uzyskano efekt synergii polegający na optymalizacji kosztów wykorzystania zasobów podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON. Wraz z centralizacją tej funkcji w TAURON, Spółka odpowiada za rozliczanie w imieniu spółek uprawnień do emisji CO₂, zabezpieczenie potrzeb emisyjnych spółek zależnych z uwzględnieniem przyznanych uprawnień oraz wsparcie w procesie pozyskania limitów uprawnień na kolejne okresy. Realizując powyższe cele, Spółka jest aktywnym uczestnikiem handlu uprawnieniami do emisji CO₂.

Ponadto, w ramach posiadanych kompetencji, Spółka prowadzi aktywną działalność w zakresie sprzedaży uprawnień do emisji na rzecz kontrahentów na rynku OTC. Dodatkowo TAURON pełni również funkcję Operatora Rynku oraz podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz klientów zewnętrznych w zakresie energii elektrycznej. Realizowanie funkcji Operatora Rynku i podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe odbywa się na podstawie Umowy przesyłowej zawartej z OSP – Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi (PSE). Spółka obecnie dysponuje, na zasadach wyłączności, zdolnościami wytwórczymi w zakresie handlowo-technicznym, odpowiada za optymalizację wytwarzania, tj. dobór jednostek wytwórczych do ruchu oraz odpowiedni rozdział obciążeń w celu realizacji zawartych kontraktów z uwzględnieniem uwarunkowań technicznych jednostek wytwórczych oraz ograniczeń sieciowych i innych w różnych horyzontach. W ramach usług dla Segmentu Wytwarzanie Spółka uczestniczy w przygotowaniu planów remontów, planów mocy dyspozycyjnych oraz planów produkcji dla jednostek wytwórczych w różnych horyzontach czasowych oraz ich uzgadnianiu z właściwym operatorem sieci.

Zgodnie z przyjętym modelem biznesowym, TAURON sprawuje funkcję zarządczą w zakresie zarządzania zakupami paliw produkcyjnych na potrzeby podmiotów wytwórczych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON.

Spółka rozwija działalność w zakresie obrotu paliwem gazowym. W obszarze hurtowego obrotu paliwem gazowym TAURON, z chwilą uzyskania koncesji w 2012 r., jest aktywnym uczestnikiem rynku gazu. Aktywnie prowadzi działalność handlową na rynku krajowym, tj. na Towarowej Giełdzie Energii S.A. i rynku pozagiełdowym OTC. Spółka prowadzi także działalność handlową na rynku europejskim gazu ziemnego. Ponadto, w ramach posiadanych kompetencji, Spółka nawiązuje współpracę z kontrahentami OTC, posiadającymi wirtualny punkt handlowy (tzw. VTP) w zakresie sprzedaży paliwa gazowego.

Ponadto Spółka prowadzi działalność handlową na kontraktach Gasoil Futures, opartych na wycenie oleju napędowego. Produkt dostępny jest na platformie ICE Futures Europe, której TAURON jest członkiem od 2012 r. Kontrakty Gasoil mogą być wykorzystywane przez uczestników rynku zarówno jako instrument zabezpieczający, jak i narzędzie handlowe. Produkty Gasoil charakteryzują się wysoką płynnością, a ceny kontraktów są odniesieniem cen dla wszystkich destylatów handlu w Europie i poza nią.

Ponadto Spółka prowadzi obrót produktami rynku naftowego Brent Crude, WTI Crude, których wycena związana jest z cenami ropy naftowej oraz Heating Oil - produktem wycenianym w oparciu o notowania oleju grzewczego. W ramach wymienionych produktów handel koncentruje się nie tylko na obrocie pojedynczymi kontraktami (outright), lecz również na obrocie spreadami, tworzonymi zarówno między danymi produktami, jak i spreadami kalendarzowymi, odpowiadającymi terminom rozliczenia poszczególnych kontraktów.

Spółka jest obecna na najważniejszych europejskich hurtowych rynkach gazu w obszarach hubów Gaspool, New Connect Germany (NCG) i Tittle Transfer Facility (TTF). Poprzez platformy aukcyjne PRISMA i GSA Spółka kupuje przepustowości na interkonektorach umożliwiających transgraniczny handel gazem. W Grupie Kapitałowej TAURON obowiązuje podział kompetencyjny w zakresie sprzedaży gazu: TAURON prowadzi handel hurtowy gazem na rynku krajowym i europejskim poprzez dostęp do giełd, odbiorców hurtowych, spółek obrotu oraz źródeł pozyskania gazu, natomiast spółka TAURON Sprzedaż prowadzi kompleksową sprzedaż gazu wraz z usługą transportową do odbiorców końcowych.

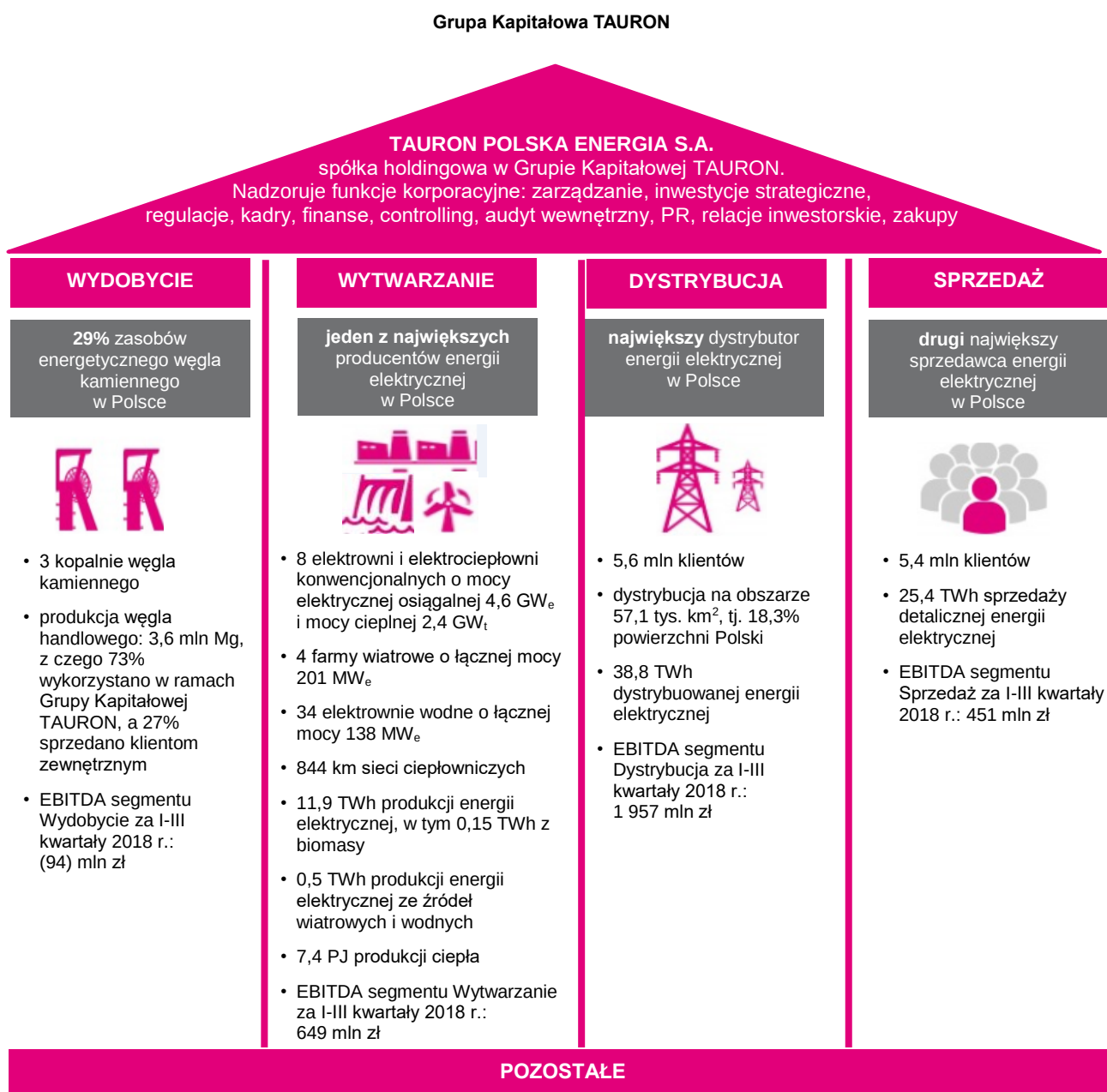
Spółka w czerwcu 2018 r. podpisała kolejną umowę z OSP na świadczenie usług redukcji zapotrzebowania. Uwzględniając obszary kompetencyjne i aktywa Grupy Kapitałowej TAURON wraz z odpowiednim uwzględnieniem ról oraz odpowiedzialności w zakresie koordynacji i realizacji procesów związanych z redukcją zapotrzebowania na polecenie OSP, dokonano uzgodnienia i podziału obowiązków pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej TAURON w przedmiotowym zakresie. Zadania i kompetencje związane z pozyskiwaniem i zawieraniem umów z odbiorcami świadczącymi usługę redukcji zużycia energii elektrycznej są realizowane przez TAURON Sprzedaż. TAURON pełnił obowiązki związane z realizacją roli Agregatora usług DSR do PSE dla Grupy Kapitałowej TAURON.

W związku z wdrożeniem nowej Strategii, ważnym obszarem działalności Spółki stał się obszar związany z rynkiem masowym. Spółka poszerza swoje kompetencje o planowanie sprzedaży na rynku detalicznym, rozwój gamy produktów i usług oraz narzędzi wspomagających obsługę sprzedaży na tym rynku. Ważnym elementem związanym z tym obszarem są również działania związane z obszarem badań i rozwoju.

3. Działalność Grupy Kapitałowej TAURON

3.1 Obszary działalności Grupy Kapitałowej TAURON

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia jest pionowo zintegrowaną grupą energetyczną zlokalizowaną na południu Polski. Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi działalność we wszystkich kluczowych segmentach rynku energetycznego (z wyłączeniem przesyłu energii elektrycznej leżącego wyłącznie w gestii Operatora Systemu Przesyłowego (OSP), tj. w obszarze wydobywania węgla kamiennego, wytwarzania, dystrybucji oraz obrotu energią elektryczną i ciepłem.

- obsługa odbiorców energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON
- świadczenie usług wsparcia dla podmiotów Grupy Kapitałowej TAURON w obszarach: Rachunkowość, IT i HR
- wydobycie kamienia wapiennego na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa
- pozyskiwanie, transport i przetwarzanie biomasy na potrzeby energetyki zawodowej
- obsługa techniczna pojazdów
- administracja nieruchomościami
- ochrona mienia
- działalność finansowa
- EBITDA Pozostałej działalności za trzy kwartały 2018 r.: 130 mln zł

Dla potrzeb raportowania wyników działalności Grupy Kapitałowej TAURON przyporządkowano działalność Grupy TAURON do następujących pięciu Segmentów, nazywanych również w niniejszym raporcie Obszarami:

Segment Wydobycie, obejmujący głównie wydobycie, wzbogacanie i sprzedaż węgla kamiennego w Polsce, która to działalność prowadzona jest przez TAURON Wydobycie S.A. (TAURON Wydobycie).

Segment Wytwarzanie, obejmujący głównie wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji, jak również wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w tym w procesie spalania i współspalania biomasy oraz w elektrowniach wodnych i wiatrowych. Segment ten obejmuje również wytwarzanie, dystrybucję i sprzedaż ciepła. Działalność tego Segmentu prowadzona jest przez TAURON Wytwarzanie S.A. (TAURON Wytwarzanie), TAURON Ciepło sp. z o.o. (TAURON Ciepło) oraz TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. (TAURON EKOENERGIA). W tym Segmencie ujęta jest również spółka TAURON Serwis sp. z o.o. (TAURON Serwis), zajmująca się głównie działalnością remontową urządzeń wytwórczych oraz spółka Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. (Nowe Jaworzno GT) odpowiedzialna za budowę nowego bloku energetycznego w Jaworznie.

Segment Dystrybucja, obejmujący dystrybucję energii elektrycznej z wykorzystaniem sieci dystrybucyjnych położonych w południowej Polsce. Działalność prowadzona jest przez TAURON Dystrybucja S.A. (TAURON Dystrybucja). W tym Segmencie ujęte są również spółki: TAURON Dystrybucja Serwis S.A. (TAURON Dystrybucja Serwis) oraz TAURON Dystrybucja Pomiary sp. z o.o. (TAURON Dystrybucja Pomiary).

Segment Sprzedaż, obejmujący sprzedaż energii elektrycznej i gazu ziemnego do klientów końcowych oraz handel hurtowy energią elektryczną, gazem ziemnym i produktami pochodnymi, jak również obrót i zarządzanie uprawnieniami do emisji CO₂, prawami majątkowymi świadectw pochodzenia będącymi potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w źródłach odnawialnych, w kogeneracji oraz prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw efektywności energetycznej oraz paliwami. Działalność w tym Segmencie prowadzona jest przez spółki: TAURON Polska Energia S.A., TAURON Sprzedaż sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż), TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż GZE) oraz TAURON Czech Energy s.r.o. (TAURON Czech Energy).

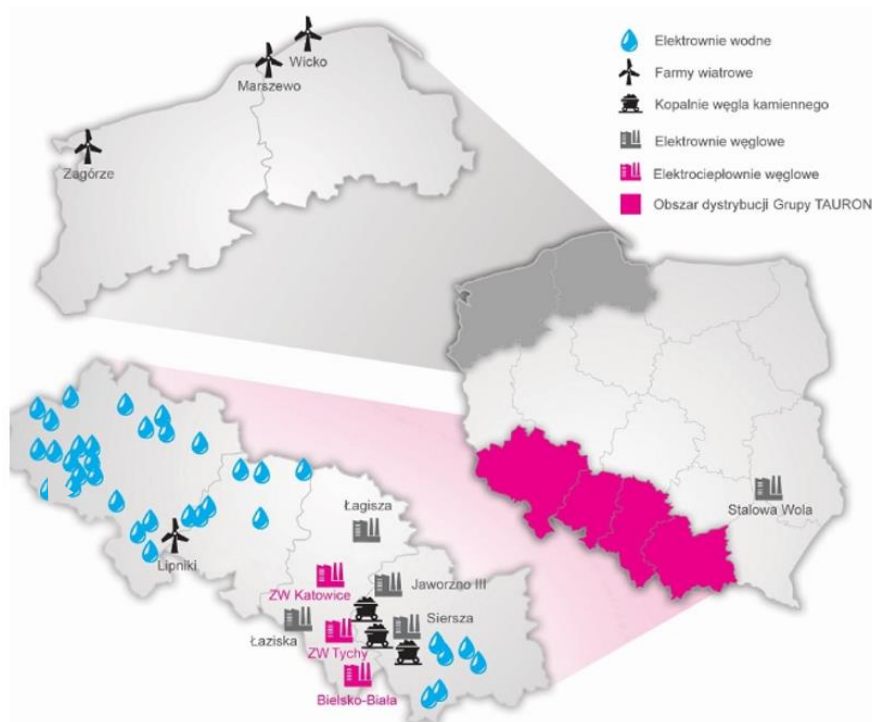

Pozostała działalność, obejmująca m.in. obsługę klientów Grupy Kapitałowej TAURON, świadczenie usług wsparcia dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie rachunkowości, HR i teleinformatyki, prowadzoną przez spółkę TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o. (TAURON Obsługa Klienta), jak również działalność związaną z wydobyciem kamienia, w tym kamienia wapiennego, na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa, a także w zakresie produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych, prowadzoną przez spółkę Kopalnia Wapienia „Czatkowice” sp. z o.o. (KW Czatkowice). W Segmencie tym ujmowane są również spółki: TAURON Sweden Energy AB (publ) (TAURON Sweden Energy) zajmująca się działalnością finansową, Bioeko Grupa TAURON sp. z o.o. (Bioeko Grupa TAURON, wcześniej: Biomasa Grupa TAURON) zajmująca się głównie pozyskiwaniem, transportem i przetwarzaniem biomasy, Wsparcie Grupa TAURON sp. z o.o. (Wsparcie Grupa TAURON) zajmująca się głównie administracją nieruchomości, ochroną mienia, a także obsługą techniczną pojazdów oraz Polska Energia - Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o. (PE-PKH).

Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi działalność i uzyskuje przychody przede wszystkim ze sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej i ciepła, wytwarzania energii elektrycznej i ciepła oraz sprzedaży węgla kamiennego.

Poniższy rysunek przedstawia lokalizację kluczowych aktywów Grupy Kapitałowej TAURON oraz obszar dystrybucyjny, na którym działalność prowadzi TAURON Dystrybucja, jako Operator Systemu Dystrybucyjnego (OSD).

Lokalizacja kluczowych aktywów Grupy Kapitałowej TAURON

3.2 Realizacja programu inwestycyjnego Grupy Kapitałowej TAURON

Główne inwestycje strategiczne w realizacji

Poniższa tabela przedstawia działania, jakie prowadzono w Grupie Kapitałowej TAURON w trzecim kwartale 2018 r., w związku z realizacją głównych inwestycji strategicznych.

Stan realizacji głównych inwestycji strategicznych

Lp.	Inwestycja	Stan realizacji inwestycji
1.	Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW_e na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno Wykonawca: Konsorcjum RAFAKO S.A. i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. Planowana data zakończenia inwestycji: 2019 r. Poziom zaawansowania: 80% Nakłady poniesione: 4 023 mln zł	28 marca 2018 r. TAURON podpisał z Funduszami Inwestycyjnymi zarządzanymi przez Polski Fundusz Rozwoju (PFR) umowę inwestycyjną i umowę współników, określające warunki zaangażowania w realizację budowy bloku energetycznego 910 MW w Jaworznie, w efekcie czego PFR zainwestuje w budowę bloku 910 MW do 880 mln zł. 19 października 2018 r. Emitent otrzymał decyzję Szefa Krajowej Administracji Skarbowej zatwierdzającą warunki umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej przez TAURON i spółkę Nowe Jaworzno Grupa Tauron sp. z o.o. („Spółka Celowa”) jako uprzedniego porozumienia cenowego (tzw. Decyzja APA). Był to ostatni dokument, który Emitent był zobowiązany otrzymać w ramach realizacji warunków zawieszających przystąpienia PFR do Spółki Celowej. W trzecim kwartale 2018 r. stan zaawansowania realizacji inwestycji pozwolił na rozpoczęcie prac rozruchowych. Pierwszą fazę, czyli

Lp. Inwestycja	Stan realizacji inwestycji
	rozruch zimny, rozpoczęto poprzez podanie napięcia na transformator sprzęgłowy łączący systemy zasilania potrzeb własnych Elektrowni Jaworzno II z nowym blokiem 910 MW. Uruchomiono również transformator rezerwowo-rozruchowy zasilający instalacje blokowe w energię elektryczną dostarczaną napowietrzną linią 220 kV z rozdzielni w Byczynie. Zakończone wynikiem pozytywnym testy SAT (obiektowe) rozproszonego systemu sterowania pozwoliły na rozpoczęcie operacji łączeniowych z instalacjami i urządzeniami bloku oraz ich testy. Po zrealizowaniu operacji prób ciśnieniowych oraz po płukaniu całości rurociągu wody surowej zakończono etap wykonywania przyłącza wodnego i przystąpiono do operacji płukania rurociągów i instalacji w obiekcie.
2. Budowa bloku gazowo-parowego o mocy 449 MW_e wraz z członem ciepłowniczym o mocy 240 MW_t w Stalowej Woli (Inwestycja realizowana z udziałem partnera strategicznego – Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (PGNiG). Wykonawca: odstąpiono od kontraktu z Abener Energia S.A. Dokończenie realizacji projektu w formule EPCM (menadżer kontraktu). Planowana data zakończenia inwestycji: 2019 r. Poziom zaawansowania: 86% Nakłady poniesione: 1 055,1 mln zł	W trzecim kwartale 2018 r. zakończono prace związane z wierceniem mikrotunelingu przy realizacji kanału wody chłodzącej oraz prowadzono negocjacje z dostawcami i podwykonawcami głównych urządzeń. ECSW przy wsparciu EPCM ogłosiło wszystkie postępowania na wybór realizatorów bloku gazowo-parowego, w tym m.in. na: prace związane z dokończeniem instalacji turbozespołu gazowego; montaż turbozespołu parowego; roboty ogólnobudowlane w celu dokończenia budowy bloku. W ramach ogłoszonych postępowań zawarto 5 umów realizacyjnych.
3. Budowa szybu „Grzegorz” wraz z infrastrukturą oraz wyrobiskami towarzyszącymi (TAURON Wydobycie). Wykonawca: Konsorcjum KOPEX Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. FAMUR Pemug Sp. z o.o. (zadanie główne – Etap I), LINTER S.A. Planowana data zakończenia inwestycji: 2023 r. Poziom zaawansowania: 29% Nakłady poniesione: 160,5 mln zł	W trzecim kwartale 2018 r. firma LINTER rozpoczęła drażnienie wyrobisk poziomych do szybu „Grzegorz” na poziomie 800 m. W ramach prac generalnego wykonawcy drażnienia szybu przygotowano płytę mrożeniową, odwiercono wszystkie (42) otwory mrożeniowe do docelowej głębokości 485 m oraz rozpoczęło budowę obiektów powierzchniowych niezbędnych do rozpoczęcia głębienia szybu. Zakończono budowę instalacji mrożeniowej wraz z rurami opadowymi.
4. Budowa poziomu 800 m w ZG Janina (TAURON Wydobycie). Wykonawca: Konsorcjum Mostostal Zabrze – SIEMAG Tecberg – wykonawcy docelowej infrastruktury powierzchniowej i dołowej wraz z górniczym wyciągiem szybowym (GWSZ), KOPEX Planowana data zakończenia inwestycji: 2021 r. Poziom zaawansowania: 62% Nakłady poniesione: 318,7 mln zł	W trzecim kwartale 2018 r. kontynuowano prace związane z drażnieniem wyrobisk na poziomie 800 m. W ramach prowadzonych prac związanych z budową docelowej infrastruktury powierzchniowej i dołowej wraz z Górniczym Wyciągiem Szybowym 15 kwietnia 2018 r. przekazano teren budowy Generalnemu Wykonawcy (konsorcjum Mostostal Zabrze SIEMAG Tecberg). Wykonano wykopy, palowanie oraz fundamenty głowicy docelowej i trzonu wieży, rozpoczęło zbrojenie głowicy docelowej.
5. Program Inwestycyjny Brzeszcze Wykonawcy: TRANS-JAN, Konsorcjum FAMUR i KOPEX Machinery, Konsorcjum FAMUR z KPRGiBSz, Konsorcjum MAS z Carbospec, Elektrometal Cieszyn Planowana data zakończenia Programu: 2025 r. Poziom zaawansowania: 36% Nakłady poniesione: 191,5 mln zł	W trzecim kwartale 2018 r. kontynuowane były prace związane z rekonstrukcją wyrobisk wentylacyjnych na poziomie 900 m oraz w ramach udostępnienia pokładu 405/1. Oddano do użytkowania stację sprężarek głównych oraz stację do zrzutu mieszaniny wodno-popiołowej oraz zmodernizowaną stację Ratownictwa Górniczego, a także zmodernizowano system odwodnienia kopalni. Wykonano również kompensację mocy biernej. Trwają prace związane z budową obiektu drobnej sprzedaży.

Lp.	Inwestycja	Stan realizacji inwestycji
6.	Ucieplnienie bloku nr 10 oraz budowa kotłów szczytowo-rezerwowych w Łagiszy Wykonawca: GE Power – modernizacja turbozespołu parowego Mostostal Warszawa – ucieplnienie bloku wraz z modernizacją części ciepłowniczej SBB Energy – budowa kotłowni szczytowo-rezerwowej Planowana data zakończenia inwestycji: 2020 r. Poziom zaawansowania: 21% Nakłady poniesione: 2,57 mln zł	W czerwcu i wrześniu 2018 r. podpisano umowy z wykonawcami na cały zakres realizacji projektu, na wykonanie: modernizacji turbozespołu parowego, ucieplnienia z dostosowaniem stacji oraz budowę kotłowni szczytowo-rezerwowej.
7.	Program Likwidacji Niskiej Emisji (PLNE) na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej Wykonawca: Wykonawcy wybierani na konkretne etapy prac. Planowana data zakończenia inwestycji: 2023 r. Poziom zaawansowania: 11% Nakłady poniesione: 7,71 mln zł	Program ma na celu ograniczenie smogu w konurbacji śląsko-dąbrowskiej. Zakres projektu obejmuje budowę i przebudowę sieci ciepłowniczych przesyłowych, osiedlowych i przyłączy oraz budowę węzłów ciepłych w zakresie niezbędnym dla przyłączenia odbiorców ciepła. Planuje się przyłączenie do sieci 183 MW_t oraz rozwój sprzedaży i dystrybucji ciepła. Program realizowany jest na terenie następujących miast: Będzin, Chorzów, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Katowice, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice. Dotychczas spółka TAURON Ciepło podpisała umowę na dofinansowanie na kwotę ok. 141 mln zł. Łączna wartość środków finansowych przewidzianych na realizację programu to ok. 250 mln zł. Na bieżąco realizowane są podłączenia nowych odbiorców ciepła w ramach Programu.

Projekt związany z budową elektrowni jądrowej

W trzecim kwartale 2018 r. spółka PGE EJ 1 prowadziła prace projektowe związane z projektem budowy elektrowni jądrowej, zgodnie z zakresem obejmującym głównie realizację badań środowiskowych i lokalizacyjnych w lokalizacjach Żarnowiec oraz Lubiatowo-Kopalino.

Powyższe działania zostały podjęte w rezultacie Umowy Wspólników zawartej 3 września 2014 r. przez TAURON, ENEA S.A. (ENEA) oraz KGHM Polska Miedź S.A. (KGHM) (Partnerzy Biznesowi) z PGE. Umowa Wspólników reguluje zasady współpracy przy realizacji projektu budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej. Powyższe podmioty 15 kwietnia 2015 r. zawarły umowę nabycia udziałów w PGE EJ 1 – spółce celowej, która jest odpowiedzialna za przygotowanie i realizację inwestycji polegającej na budowie i eksploatacji elektrowni jądrowej o mocy ok. 3 000 MW_e (Projekt). Każdy Partner Biznesowy nabył od PGE 10% udziałów (łącznie 30% udziałów) w spółce celowej PGE EJ 1. TAURON zapłacił za nabyte udziały 16 044 000,00 zł. Tym samym wykonane zostało jedno ze zobowiązań wynikających z Umowy Wspólników, zgodnie z którą strony zobowiązały się wspólnie, w proporcji do posiadanych udziałów, sfinansować działania przypadające w ramach etapu rozwoju projektu.

Umowa Wspólników przewiduje, że kolejne decyzje dotyczące projektu, w tym decyzja dotycząca deklaracji dalszego uczestnictwa poszczególnych stron (w tym TAURON) w kolejnym etapie projektu, zostaną podjęte po zakończeniu fazy wstępnej.

Projekt budowy bloku gazowo-parowego klasy 413 MW_e wraz z członem ciepłowniczym o mocy ok. 250 MW_t, na terenie Elektrowni Łagisza

W trzecim kwartale 2018 r. kontynuowano analizy dotyczące możliwości wznowienia projektu budowy bloku gazowo-parowego na terenie Elektrowni Łagisza w związku z wejściem w życie ustawy z 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (Dz. U. z 2018 r., poz. 9) oraz opublikowaniem projektu ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji.

Zgodnie ze Strategią Grupy TAURON na lata 2016-2025, w ramach priorytetu zapewnienia stabilności finansowej Grupy Kapitałowej TAURON, wstrzymano projekt budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Łagisza w TAURON Wytwarzanie, z uwagi na utratę uzasadnienia biznesowego. Projekt ten nadal utrzymuje status wstrzymanego i będzie mógł zostać wznowiony w przypadku zaistnienia korzystnego otoczenia regulacyjnego i rynkowego.

Projekt związany z dostosowaniem jednostek wytwórczych TAURON Wytwarzanie S.A do warunków pracy obowiązujących po roku 2021.

17 sierpnia 2017 r. opublikowana została Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) nr 2017/1442 z 31 lipca 2017 r. ustanawiająca konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT).

Plany inwestycyjne Grupy TAURON związane z dostosowaniem jednostek wytwórczych TAURON Wytwarzanie S.A. do warunków pracy obowiązujących po roku 2021 (Konkluzje BAT) realizowane są w ramach działań inwestycyjnych dedykowanych dla 12 jednostek wytwórczych. Realizacja powyższych projektów pozwoli osiągnąć wymagania dot. emisji do powietrza, ścieków oraz monitoringu zanieczyszczeń (emisji do powietrza SO₂, NO_x, pył oraz HCl). Aktualnie trwa procedura przetargowa na wybór Generalnych Wykonawców dla poszczególnych projektów. Na decyzje inwestycyjne dotyczące modernizacji poszczególnych jednostek wytwórczych istotne znaczenie będą miały wyniki aukcji Rynku Mocy.

Nakłady inwestycyjne

W trzech kwartałach 2018 r. nakłady inwestycyjne Grupy Kapitałowej TAURON wyniosły 2 325 mln zł i były wyższe o ok. 5% od poniesionych w analogicznym okresie ubiegłego roku, które wówczas osiągnęły poziom 2 217 mln zł. Wynika to przede wszystkim z wyższych nakładów w obszarze Dystrybucja i Wydobywanie, jednocześnie zanotowano niższe nakłady w obszarze Wytwarzanie.

Poniższa tabela przedstawia wybrane nakłady inwestycyjne poniesione w trzecim kwartale 2018 r., największe w ujęciu wartościowym, w ramach Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Wybrane nakłady inwestycyjne poniesione w trzecim kwartale 2018 r. w ramach segmentów biznesowych

Wyszczególnienie	Nakłady inwestycyjne (mln zł)
Dystrybucja	
Modernizacja i odtworzenie istniejących sieci	637
Budowa nowych przyłączy	466
Wytwarzanie	
Budowa nowych mocy w Elektrowni Jaworzno III (910 MW)	693
Nakłady odtworzeniowo-modernizacyjne i komponenty w TAURON Wytwarzanie	49
Przyłączanie obiektów ogrzewanych ze źródeł niskiej emisji do sieci ciepłowniczych	5
Inwestycje związane z rozwojem i utrzymaniem sieci ciepłowniczych	10
Przyłączenia nowych obiektów	17
Wydobywanie	
Program inwestycyjny w ZG Brzeszcze	53
Budowa poziomu 800 m w ZG Janina	25
Budowa szybu „Grzegorz” wraz z budową infrastruktury i wyrobiskami towarzyszącymi	63

4. Analiza sytuacji finansowo-majątkowej Grupy Kapitałowej TAURON

4.1 Wybrane dane finansowe TAURON Polska Energia oraz Grupy Kapitałowej TAURON

Wybrane dane finansowe TAURON Polska Energia oraz Grupy Kapitałowej TAURON

Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.				
WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	2018 okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	2017 okres od 01.01.2017 do 30.09.2017 (dane przekształcone)	2018 okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	2017 okres od 01.01.2017 do 30.09.2017 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży	13 301 802	12 873 989	3 127 260	3 024 477
Zysk (strata) operacyjna	1 305 602	1 649 275	306 948	387 463
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	1 088 195	1 481 655	255 835	348 084
Zysk (strata) netto	854 880	1 194 230	200 983	280 560
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	852 859	1 192 197	200 508	280 082
Zysk (strata) netto przypadający udziałom niekontrolującym	2 021	2 033	475	478
Pozostałe całkowite dochody netto	(621)	3 278	(146)	770
Łączne całkowite dochody	854 259	1 197 508	200 837	281 330
Łączne całkowite dochody przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	852 228	1 195 466	200 359	280 850
Łączne całkowite dochody przypadające udziałom niekontrolującym	2 031	2 042	477	480
Zysk (strata) na jedną akcję (w złotych/EUR) (podstawowy i rozwodniony)	0,49	0,68	0,11	0,16
Średnia ważona liczba akcji (w sztukach) (podstawowa i rozwodniona)	1 752 549 394	1 752 549 394	1 752 549 394	1 752 549 394
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 326 293	2 921 491	546 913	686 344
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 203 979)	(2 990 224)	(518 157)	(702 491)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(178 687)	1 851 827	(42 009)	435 048
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(56 373)	1 783 094	(13 253)	418 901
	Stan na 30.09.2018	Stan na 31.12.2017 (dane przekształcone)	Stan na 30.09.2018	Stan na 31.12.2017 (dane przekształcone)
Aktywa trwałe	31 616 847	31 048 542	7 401 987	7 444 087
Aktywa obrotowe	4 838 179	4 786 474	1 132 692	1 147 588
Aktywa razem	36 455 026	35 835 016	8 534 679	8 591 675
Kapitał podstawowy	8 762 747	8 762 747	2 051 493	2 100 925
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	18 967 636	18 036 446	4 440 613	4 324 354
Kapitał własny przypadający na udziały niekontrolujące	32 649	31 367	7 644	7 520
Kapitał własny razem	19 000 285	18 067 813	4 448 257	4 331 874
Zobowiązania długoterminowe	12 174 834	12 738 264	2 850 315	3 054 081

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia

Pozostałe informacje do rozszerzonego skonsolidowanego raportu za III kwartał 2018 r.

Zobowiązania krótkoterminowe	5 279 907	5 028 939	1 236 107	1 205 720
Zobowiązania razem	17 454 741	17 767 203	4 086 422	4 259 801
Wybrane jednostkowe dane finansowe TAURON Polska Energia S.A.				
	w tys. zł		w tys. EUR	
	2018 okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	2017 okres od 01.01.2017 do 30.09.2017	2018 okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	2017 okres od 01.01.2017 do 30.09.2017
Przychody ze sprzedaży	5 812 583	5 394 681	1 366 541	1 267 369
Zysk (strata) operacyjna	46 783	227 348	10 999	53 411
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(86 024)	913 354	(20 224)	214 574
Zysk (strata) netto	(110 219)	859 815	(25 913)	201 996
Pozostałe całkowite dochody netto	(11 977)	(6 663)	(2 816)	(1 565)
Łączne całkowite dochody	(122 196)	853 152	(28 728)	200 430
Zysk (strata) na jedną akcję (w złotych/EUR) (podstawowy i rozwodniony)	(0,06)	0,49	(0,01)	0,12
Średnia ważona liczba akcji (w sztukach) (podstawowa i rozwodniona)	1 752 549 394	1 752 549 394	1 752 549 394	1 752 549 394
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	228 443	285 687	53 707	67 116
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	471 111	(920 065)	110 758	(216 150)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(299 789)	1 757 575	(70 481)	412 906
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	399 765	1 123 197	93 985	263 872
	Stan na 30.09.2018	Stan na 31.12.2017 (dane przekształcone)	Stan na 30.09.2018	Stan na 31.12.2017 (dane przekształcone)
Aktywa trwałe	27 560 052	27 371 684	6 452 229	6 562 537
Aktywa obrotowe	2 914 093	2 949 690	682 234	707 207
Aktywa razem	30 474 145	30 321 374	7 134 463	7 269 744
Kapitał podstawowy	8 762 747	8 762 747	2 051 493	2 100 925
Kapitał własny	16 867 159	17 377 906	3 948 860	4 166 465
Zobowiązania długoterminowe	9 503 491	9 530 787	2 224 912	2 285 067
Zobowiązania krótkoterminowe	4 103 495	3 412 681	960 691	818 212
Zobowiązania razem	13 606 986	12 943 468	3 185 603	3 103 279

Powyższe dane finansowe narastająco za trzeci kwartał 2018 r. i 2017 r. zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej - według średniego kursu NBP ogłoszonego na dzień 28 września 2018 r. - 4,2714 PLN/EUR (na dzień 29 grudnia 2017 r. - 4,1709 PLN/EUR),
- poszczególne pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych - według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP ogłoszonych na ostatni dzień każdego miesiąca okresu obrotowego od 1 stycznia 2018 r. do 30 września 2018 r. - 4,2535 PLN/EUR (dla okresu od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2017 r. - 4,2566 PLN/EUR).

4.2 Kluczowe dane operacyjne Grupy Kapitałowej TAURON

W okresie trzech kwartałów 2018 r. oraz w trzecim kwartale 2018 r. Grupa Kapitałowa TAURON osiągnęła następujące kluczowe parametry operacyjne:

Kluczowe parametry operacyjne Grupy Kapitałowej TAURON

Kluczowe parametry operacyjne	J.m.	I-III kwartały 2018 r.	I-III kwartały 2017 r.	Dynamika 2018/2017	III kwartał 2018 r.	III kwartał 2017 r.	Dynamika 2018/2017
Produkcja węgla handlowego	mln Mg	3,61	4,68	77%	1,09	1,36	80%
Wytwarzanie energii elektrycznej (produkcja brutto)	TWh	11,90	14,03	85%	4,35	4,57	95%
Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	TWh	0,69	0,94	73%	0,18	0,28	64%
<i>Produkcja z biomasy</i>	TWh	0,15	0,29	52%	0,04	0,11	36%
<i>Produkcja elektrowni wodnych i wiatrowych</i>	TWh	0,54	0,65	83%	0,15	0,17	88%
Wytwarzanie ciepła	PJ	7,42	7,91	94%	0,70	0,82	85%
Dystrybucja energii elektrycznej	TWh	38,84	38,31	101%	12,83	12,61	102%
Sprzedaż energii elektrycznej (przez Segmenty Sprzedaż i Wytwarzanie)	TWh	33,87	33,44	101%	11,37	10,88	104%
<i>- detaliczna</i>	TWh	25,37	25,56	99%	8,17	8,35	98%
<i>- hurtowa</i>	TWh	8,50	7,89	108%	3,20	2,53	126%
Liczba klientów - Dystrybucja	tys.	5 579	5 517	101%	5 579	5 517	101%

4.3 Struktura sprzedaży według obszarów działalności

Poniższa tabela przedstawia wolumeny i strukturę sprzedaży Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na poszczególne segmenty działalności w okresie trzech kwartałów 2018 r. oraz w trzecim kwartale 2018 r.

Wolumeny i struktura sprzedaży Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na poszczególne Segmenty działalności

Wyszczególnienie	J.m.	I-III kwartały 2018 r.	I-III kwartały 2017 r.	Dynamika 2018/2017	III kwartał 2018 r.	III kwartał 2017 r.	Dynamika 2018/2017
Sprzedaż węgla przez Segment Wydobycie	mln Mg	3,54	5,01	71%	1,04	1,45	72%
Sprzedaż energii elektrycznej i ciepła przez Segment Wytwarzanie	TWh	11,35	14,58	78%	4,10	4,99	82%
	PJ	9,69	10,66	91%	0,75	0,86	87%
Sprzedaż usług dystrybucji energii elektrycznej przez Segment Dystrybucja	TWh	38,84	38,31	101%	12,83	12,61	102%
Sprzedaż detaliczna energii elektrycznej przez Segment Sprzedaż	TWh	25,36	25,54	99%	8,16	8,34	98%

Segment Wydobycie

Podstawową działalnością prowadzoną przez Grupę Kapitałową TAURON w ramach Segmentu Wydobycie jest wydobywanie, wzbogacanie i sprzedaż węgla kamiennego, a także sprzedaż metanu jako kopaliny towarzyszącej ze złoża Brzeszcze.

W ramach Grupy Kapitałowej TAURON funkcjonują trzy kopalnie: ZG Sobieski, ZG Janina oraz ZG Brzeszcze. Powyższe zakłady górnicze są producentem węgla oferowanego do sprzedaży na rynku w sortymentach grubych, średnich oraz miałach energetycznych.

Wolumen sprzedaży węgla w okresie trzech kwartałów 2018 r. wyniósł 3,54 mln Mg, co w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. oznacza spadek o 29% i wynika z niższej zrealizowanej produkcji.

W okresie trzech kwartałów 2018 r. 45% obecnego zapotrzebowania Grupy Kapitałowej TAURON na węgiel do produkcji energii elektrycznej i ciepła zostało zaspokojone węglem kamiennym z własnych zakładów górniczych. Pozostała część zapotrzebowania została pokryta ze źródeł zewnętrznych.

Produkcja węgla handlowego w okresie sprawozdawczym była niższa o 23% niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, co było związane z wystąpieniem niekorzystnych warunków o charakterze geologiczno-górniczym, które zakłóciły realizację oczekiwanych poziomów produkcji, przede wszystkim przez ZG Janina.

Segment Wytwarzanie

Podstawowa działalność Segmentu Wytwarzanie w ramach Grupy Kapitałowej TAURON obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła w:

- 1) elektrowniach i elektrociepłowniach opalanych węglem kamiennym oraz biomasą,
- 2) elektrowniach wodnych,
- 3) farmach wiatrowych.

Łączna moc osiągalna jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie wyniosła na koniec września 2018 r. 5,0 GW mocy elektrycznej i 2,4 GW mocy cieplnej. Segment Wytwarzanie prowadzi również działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji ciepła.

W okresie trzech kwartałów 2018 r. Segment Wytwarzanie wyprodukował 11,9 TWh energii elektrycznej, tj. o 15% mniej w stosunku do ubiegłego roku (14,0 TWh), co jest pochodną niższej sprzedaży energii elektrycznej z produkcji własnej r/r i przyjętej strategii handlowej. Produkcja z OZE wyniosła 0,69 TWh, tj. o 27% mniej wobec ubiegłego roku (0,94 TWh), co wynikało z mniejszego spalania biomasy oraz mniej korzystnych warunków hydrologicznych i wietrznych.

Sprzedaż energii elektrycznej z własnej produkcji razem z energią zakupioną do obrotu wyniosła w okresie trzech kwartałów 2018 r. 11,4 TWh, co oznacza spadek w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. o 22%. Niższy w stosunku do 2017 r. był wolumen odsprzedaży energii zakupionej (0,7 TWh w okresie trzech kwartałów 2018 r.; 2,0 TWh w analogicznym okresie 2017 r.).

Sprzedaż ciepła w okresie trzech kwartałów 2018 r. wyniosła 9,7 PJ, tj. o 9% mniej w stosunku do analogicznego okresu 2017 r., co wynikało z wyższych r/r temperatur zewnętrznych i niższego zapotrzebowania odbiorców.

Segment Dystrybucja

Grupa Kapitałowa TAURON jest największym dystrybutorem energii elektrycznej w Polsce, zarówno pod względem wolumenu dostarczonej energii elektrycznej, jak i przychodów z działalności dystrybucyjnej. Segment Dystrybucja eksploatuje sieci dystrybucyjne o znacznym zasięgu, zlokalizowane w południowej części Polski.

W okresie trzech kwartałów 2018 r. Segment Dystrybucja dostarczył łącznie 38,8 TWh energii elektrycznej, w tym 37,3 TWh odbiorcom końcowym. W okresie tym Segment Dystrybucja świadczył usługi dystrybucyjne na rzecz 5,58 mln odbiorców. W analogicznym okresie ubiegłego roku Obszar Dystrybucja dostarczył łącznie 38,3 TWh energii elektrycznej do 5,52 mln odbiorców, w tym 36,5 TWh do odbiorców końcowych. Zwiększenie r/r wolumenu dostawy odbiorcom końcowym jest wynikiem wzrostu PKB i zwiększonego poboru energii elektrycznej przez odbiorców przemysłowych.

Segment Sprzedaż

Segment Sprzedaż obejmuje działalność w zakresie sprzedaży energii elektrycznej oraz handlu hurtowego energią elektryczną i pozostałymi produktami rynku energetycznego. Działalność w zakresie sprzedaży obejmuje sprzedaż energii elektrycznej do klientów końcowych, w tym również do klientów kluczowych.

Natomiast działalność w zakresie handlu hurtowego obejmuje głównie handel hurtowy energią elektryczną, obrót i zarządzanie uprawnieniami do emisji CO₂, prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej oraz paliwami.

W okresie trzech kwartałów 2018 r. spółki Segmentu Sprzedaż sprzedały łącznie 29,4 TWh energii elektrycznej, w tym 25,4 TWh detalicznej energii elektrycznej do 5,4 mln klientów, zarówno gospodarstw domowych, jak i przedsiębiorców, czyli o 0,2 TWh mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Niższa sprzedaż detaliczna energii elektrycznej jest konsekwencją niższej sprzedaży do klientów biznesowych oraz działalności na konkurencyjnym rynku.

4.4 Sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej TAURON po trzecim kwartale 2018 r.

4.4.1 Analiza sytuacji finansowej

W poniższej tabeli zaprezentowano analizę sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej TAURON za na koniec trzeciego kwartału 2018 r. w porównaniu do stanu na koniec 2017 r.

Struktura śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	Stan na dzień 30 września 2018 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.	Dynamika 2018/2017
AKTYWA			
Aktywa trwałe	86,7%	86,6%	100%
Aktywa obrotowe	13,3%	13,4%	99%
SUMA AKTYWÓW	100,0%	100,0%	
PASYWA			
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	52,0%	50,3%	103%
Udziały niekontrolujące	0,1%	0,1%	100%
Kapitał własny ogółem	52,1%	50,4%	103%
Zobowiązania długoterminowe	33,4%	35,5%	94%
Zobowiązania krótkoterminowe	14,5%	14,0%	103%
Zobowiązania razem	47,9%	49,6%	97%
SUMA PASYWÓW	100,0%	100,0%	
Zobowiązania finansowe	9 403 078	9 059 844	104%
Zobowiązania finansowe netto	8 166 359	8 042 225	102%
Wskaźnik dług netto/EBITDA	2,24	2,27	99%
Wskaźnik płynności bieżącej	0,91	0,95	96%

W strukturze aktywów, według stanu na dzień 30 września 2018 r., aktywa trwałe stanowią 87% sumy aktywów, co oznacza utrzymanie poziomu z końca 2017 roku.

Podobnie w stosunku do końca 2017 r. nie zmienił się udział aktywów obrotowych na dzień 30 września 2018 r.

W strukturze pasywów na dzień 30 września 2018 r. zobowiązania stanowią 47,9% sumy pasywów, z czego zobowiązania długoterminowe stanowią 33,4%, a zobowiązania krótkoterminowe 14,5% sumy bilansowej, co oznacza zmianę struktury długu w stosunku do końca 2017 r., kiedy to udziały wynosiły odpowiednio: 35,5% i 14,0%.

W stosunku do 2017 r., w okresie trzech kwartałów 2018 r. nastąpił wzrost zobowiązań finansowych netto o 1,5%. Dzięki wzrostowi wyniku EBITDA wskaźnik obniżył się do poziomu 2,24x (wskaźnik wyrażony w relacji do EBITDA za okres ostatnich dwunastu miesięcy).

Grupa Kapitałowa TAURON posiada stabilną sytuację w zakresie płynności finansowej i ma zagwarantowane finansowanie do kwoty 5 370 mln zł.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

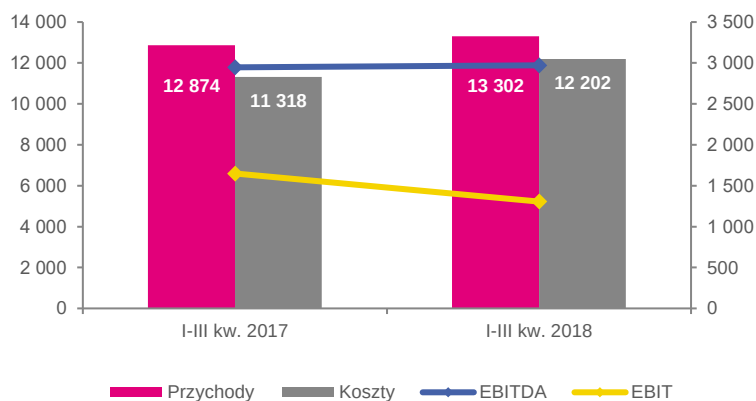
Poniższa tabela przedstawia wybrane pozycje ze skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej TAURON za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 r. oraz dane porównywalne za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 r. Pozycje te zostały przytoczone zgodnie ze śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej TAURON, zgodnym z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 r.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyszczególnienie (tys. zł)	I-III kwartały 2018 r. (niebadane)	I-III kwartały 2017 r. (niebadane)	Dynamika 2018/2017
Przychody ze sprzedaży	13 301 802	12 873 989	103%
Koszt własny sprzedaży	(12 201 831)	(11 318 288)	108%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	164 968	24 049	686%
<i>w tym utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych</i>	<i>(339 267)</i>	<i>(42 183)</i>	-
Udział w zyskach (stratach) wspólnych przedsięwzięć	40 663	69 535	58%
Zysk (strata) operacyjny	1 305 602	1 649 275	79%
<i>Marża zysku operacyjnego (%)</i>	<i>9,8%</i>	<i>12,8%</i>	<i>77%</i>
Koszty odsetkowe od zadłużenia	(122 146)	(156 202)	78%
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(95 261)	(11 418)	834%
Zysk (strata) brutto	1 088 195	1 481 655	73%
<i>Marża zysku brutto (%)</i>	<i>8,2%</i>	<i>11,5%</i>	<i>71%</i>
Podatek dochodowy	(233 315)	(287 425)	81%
Zysk (strata) netto za okres	854 880	1 194 230	72%
<i>Marża zysku netto (%)</i>	<i>6,4%</i>	<i>9,3%</i>	<i>69%</i>
Całkowite dochody za okres	854 259	1 197 508	71%
Zysk przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej	852 859	1 192 197	72%
Udziałom niekontrolującym	2 021	2 033	99%
EBIT i EBITDA			
EBIT	1 305 602	1 649 275	79%
EBITDA	2 971 595	2 946 720	101%

Poniższy rysunek przedstawia wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON za trzy kwartały 2018 r. w porównaniu do analogicznego okresu 2017 r.

Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON za trzy kwartały 2017 r. i 2018 r.

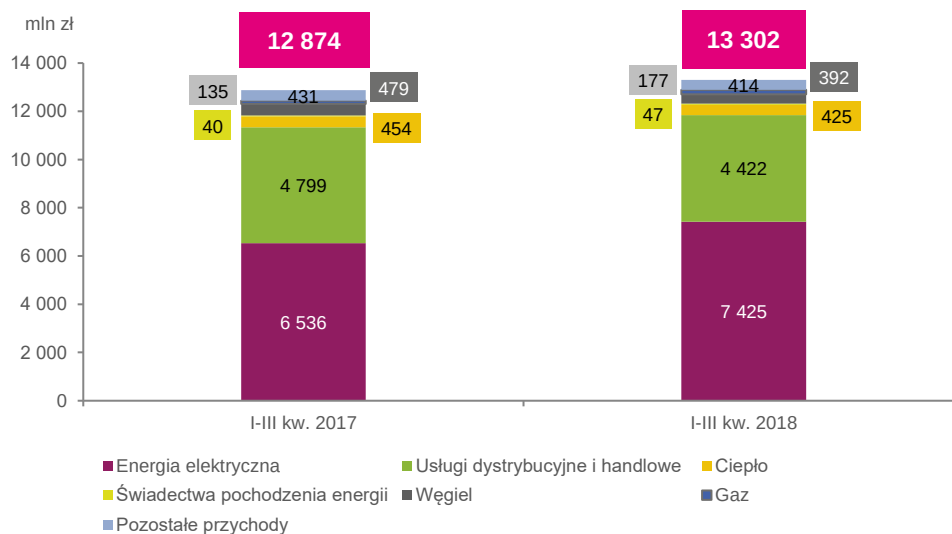

W okresie trzech kwartałów 2018 r. Grupa Kapitałowa TAURON wypracowała przychody na poziomie wyższym o 3% w stosunku do raportowanych za okres trzech kwartałów 2017 r., co jest wypadkową następujących czynników:

1. wyższe przychody ze sprzedaży energii elektrycznej, głównie z uwagi na wyższe ceny sprzedaży energii oraz wyższy wolumen sprzedanej energii,
2. niższe przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych, głównie z uwagi na ujęcie opłaty przejściowej łącznie z kosztami w związku z wprowadzeniem do stosowania od 1 stycznia 2018 r. zapisów MSSF 15. Nie uwzględniając powyższej rekasyfikacji, porównywalne przychody z tytułu usługi dystrybucyjnej byłyby wyższe z uwagi na wzrost wolumenu sprzedaży usługi dystrybucyjnej,
3. wyższe przychody ze sprzedaży gazu, z uwagi na uzyskanie wyższych cen sprzedaży,
4. niższe przychody ze sprzedaży węgla, z uwagi na niższy wolumen sprzedanego węgla, przy wyższej średniej cenie sprzedaży.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę przychodów Grupy Kapitałowej TAURON za trzy kwartały 2018 r. w porównaniu do trzech kwartałów 2017 r.

Struktura przychodów Grupy Kapitałowej TAURON za okres trzech kwartałów 2017 r. i 2018 r.

W okresie trzech kwartałów 2018 r. koszty działalności Grupy Kapitałowej TAURON wyniosły 12,2 mld zł, co oznacza, że ich poziom był o 8% wyższy od poniesionych w okresie trzech kwartałów 2017 r.

Główną przyczyną wzrostu jest utworzony na dzień 30 czerwca 2018 r. odpis z tytułu utraty wartości bilansowej aktywów Segmentów: Wydobycie i Wytwarzanie.

Konieczność dokonania odpisu aktywów CGU Wydobycie na dzień 30 czerwca 2018 r. wynikała głównie z następujących okoliczności:

1. wysoka zmienność warunków górniczo-geologicznych w kopalniach należących do Grupy TAURON, co niekorzystnie wpływa na osiągnięte wolumeny produkcji węgla handlowego w okresie bieżącym oraz prognozowane na kolejne lata,
2. niekorzystny układ frontu wydobywczego (krótkie wybiegi ścian), co powoduje dodatkowe koszty przebrojeń,
3. ograniczona konkurencja na rynku materiałów i usług górniczych skutkująca znaczącym wzrostem ich cen w pierwszej połowie 2018 r. oraz w latach kolejnych.

Z kolei możliwość odwrócenia odpisu aktualizującego aktywa CGU Farmy Wiatrowe w Segmencie Wytwarzanie na dzień 30 czerwca 2018 r. wynika w szczególności ze zmian regulacji w zakresie OZE dotyczących sposobu wyznaczania opłaty zastępczej oraz opodatkowania farm wiatrowych, jak również ze wzrostu cen energii oraz świadectw pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Przeprowadzone na dzień 30 czerwca 2018 r. testy na utratę wartości wykazały konieczność:

1. utworzenia odpisu aktualizującego wartość aktywów wydobywczych Segmentu Wydobycie w kwocie netto 719 mln zł,
2. odwrócenia odpisu aktualizującego wartość jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie dotyczącego farm wiatrowych w kwocie netto 345 mln zł.

Dodatkowo, przeprowadzony na dzień 30 czerwca 2018 r. test w odniesieniu do aktywów netto powiększonych o wartość firmy na poszczególnych segmentach operacyjnych wskazał na utratę bilansowej wartości firmy w Segmencie Wydobycie w wysokości 14 mln zł.

Nie uwzględniając w wynikach powyższych zdarzeń o charakterze jednorazowym, poziom kosztów Grupy Kapitałowej TAURON w okresie trzech kwartałów 2018 r. byłby wyższy o 5%, co jest wypadkową następujących czynników:

- 1) wzrostu kosztów kupionej energii elektrycznej do odsprzedaży, głównie z tytułu wyższej ceny zakupu,
- 2) wzrostu kosztów zużycia paliwa, jako efekt wzrostu cen węgla kupowanego spoza Grupy Kapitałowej TAURON oraz zakupu półproduktu do przerobu przez spółkę Segmentu Wydobycie,
- 3) niższe koszty usługi dystrybucyjnej, co jest efektem ujęcia kosztów opłaty przejściowej razem z przychodami, w następstwie wprowadzenia do stosowania od 1 stycznia 2018 r. MSSF 15. Nie uwzględniając powyższej reklasyfikacji porównywalne koszty usługi dystrybucyjnej byłyby wyższe, co jest efektem zwiększonego wolumenu usługi dystrybucyjnej,
- 4) wyższe koszty umorzenia uprawnień do emisji CO₂, jako wypadkowa mniejszej ilości darmowych uprawnień do emisji CO₂ (w okresie I-IX 2017 r. rozliczono 1,7 mln darmowych uprawnień na energię elektryczną), niższego wolumenu emisji CO₂ (niższa produkcja energii elektrycznej r/r) oraz wyższych cen uprawnień do emisji CO₂ r/r,
- 5) niższe koszty pracy, co wynika przede wszystkim z rozwiązania w Segmencie Wytwarzanie rezerwy na taryfę pracowniczą w efekcie porozumienia zarządu spółki ze stroną społeczną oraz zarejestrowania zmian do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy. Ponadto, wskutek podpisania z pracownikami porozumień zmieniających umowę o pracę, na mocy których nie będą wypłacane nagrody jubileuszowe, rozwiązano rezerwę aktuarialną utworzoną w latach poprzednich. W związku z rozwiązaniem rezerwy na nagrody jubileuszowe spółka wypłaciła pracownikom odszkodowanie, co obciążyło koszty operacyjne Grupy Kapitałowej TAURON,
- 6) niższe koszty podatku od nieruchomości od farm wiatrowych w efekcie nowelizacji ustawy o OZE,

7) zwiększony zakres prac wykonanych systemem gospodarczym, co wpłynęło na wyższy koszt wytworzenia świadczeń na potrzeby własne jednostki.

Osiągnięta w okresie trzech kwartałów 2018 r. marża EBITDA wynosiła 22,3% i była niższa o 0,6 p.p. w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku.

Wartość marży EBIT i zysku netto została zrealizowana w okresie trzech kwartałów 2018 r. na poziomie znacząco niższym aniżeli w analogicznym okresie 2017 r., co jest efektem przeprowadzonych odpisów, których wartość w okresie sprawozdawczym 2018 r. znacząco przekraczała wartość odpisów z analogicznym okresie 2017 r.

Bez uwzględnienia skutków odpisów aktualizujących zrealizowana przez Grupę TAURON marża EBIT oraz marża zysku netto była nieznacznie niższa od wypracowanej w 2017 r., co przedstawia poniższa tabela:

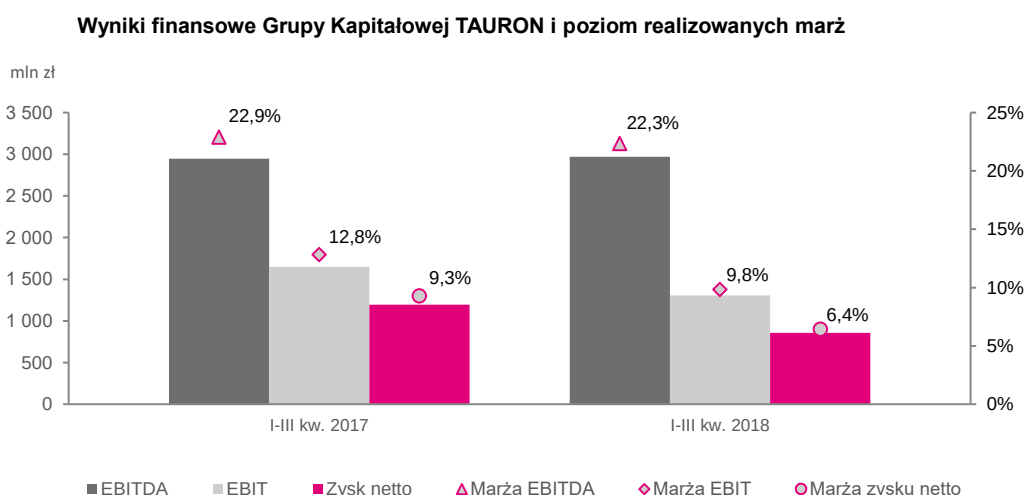
Marża EBIT i marża zysku netto

Wyszczególnienie	I-III kwartały 2018 r. (niebadane)	I-III kwartały 2017 r. (niebadane)
Marża EBIT	9,8%	12,8%
Marża zysk netto	6,4%	9,3%
Marża EBIT skorygowana o odpis aktualizujący	11,1%	11,8%
Marża zysk netto skorygowana o odpis aktualizujący	8,8%	9,5%

Zgodnie z przedstawionym skonsolidowanym sprawozdaniem z całkowitych dochodów, łączne całkowite dochody Grupy Kapitałowej TAURON, uwzględniające zysk netto powiększony lub pomniejszony o zmianę wartości instrumentów zabezpieczających, różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej oraz pozostałe dochody po uwzględnieniu podatku, wyniosły 854,3 mln zł w okresie trzech kwartałów 2018 r., w porównaniu do 1 197,5 mln zł wypracowanych w analogicznym okresie 2017 r.

Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej wyniósł 852,2 mln zł, w stosunku do 1 195,5 mln zł osiągniętych w okresie trzech kwartałów 2017 r., a zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej wyniósł 852,9 mln zł w porównaniu do 1 192,2 mln zł uzyskanych w tym samym okresie ubiegłego roku.

Poniższy rysunek przedstawia wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON i poziom realizowanych marż w okresie trzech kwartałów 2018 r. w porównaniu do trzech kwartałów 2017 r.

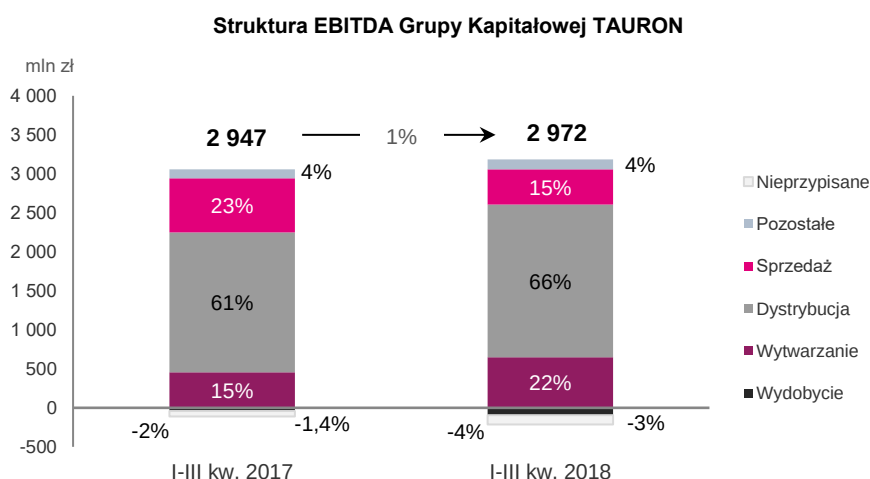
4.4.2 Wyniki finansowe według obszarów działalności

Poniższa tabela przedstawia wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na poszczególne segmenty działalności za okres trzech kwartałów i za trzeci kwartał 2018 r. w porównaniu do analogicznych okresów 2017 r. Dane dla poszczególnych segmentów nie obejmują wyłączeń konsolidacyjnych.

EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON według segmentów działalności

EBITDA (tys. zł)	I-III kwartały 2018 r.	I-III kwartały 2017 r.	Dynamika 2018/2017	III kwartał 2018 r.	III kwartał 2017 r.	Dynamika 2018/2017
Wydobycie	(94 456)	(41 684)	-	(28 789)	(36 968)	-
Wytwarzanie	648 940	455 929	142%	57 190	91 128	63%
Dystrybucja	1 956 544	1 794 598	109%	620 731	591 288	105%
Sprzedaż	451 046	690 978	65%	124 688	145 582	86%
Pozostałe	130 248	114 612	114%	41 536	37 977	109%
Pozycje nieprzypisane i wyłączenia	(120 727)	(67 713)	-	(37 645)	(34 597)	-
EBITDA razem	2 971 595	2 946 720	101%	777 711	794 410	98%

Poniższy rysunek przedstawia strukturę EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON za trzy kwartały 2017 r. i 2018 r.

Największy udział w EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON ma Segment Dystrybucja oraz Segmenty Wytwarzanie i Sprzedaż.

4.4.2.1 Segment Wydobycie

Poniższa tabela przedstawia wyniki Segmentu Wydobycie.

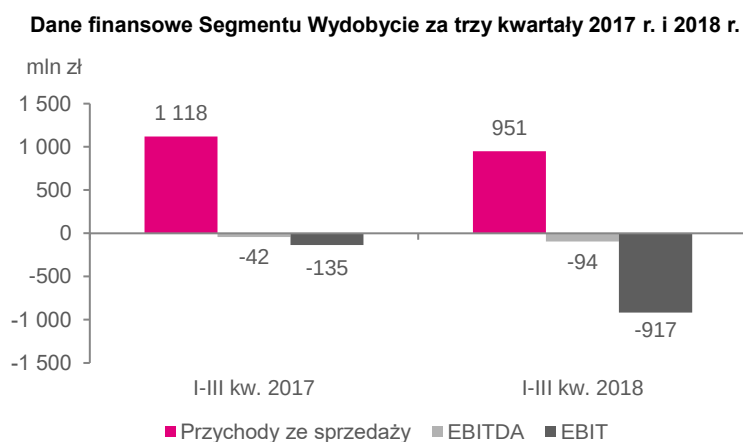
Wyniki Segmentu Wydobycie

Wyszczególnienie (tys. zł)	I-III kwartały 2018 r.	I-III kwartały 2017 r.	Dynamika 2018/2017	III kwartał 2018 r.	III kwartał 2017r.	Dynamika 2018/2017
Wydobycie						
Przychody ze sprzedaży	951 375	1 118 467	85%	272 589	336 783	81%
<i>węgiel - sortymenty grube i średnie</i>	300 878	362 830	83%	102 684	118 249	87%
<i>węgiel energetyczny</i>	596 095	714 154	83%	155 963	203 285	77%
<i>pozostałe produkty, materiały i usługi</i>	54 402	41 483	131%	13 942	15 249	91%
EBIT	(916 681)	(135 236)	-	(50 515)	(69 420)	-
Amortyzacja i odpisy	822 225	93 552	879%	21 726	32 452	67%
EBITDA	(94 456)	(41 684)	-	(28 789)	(36 968)	-

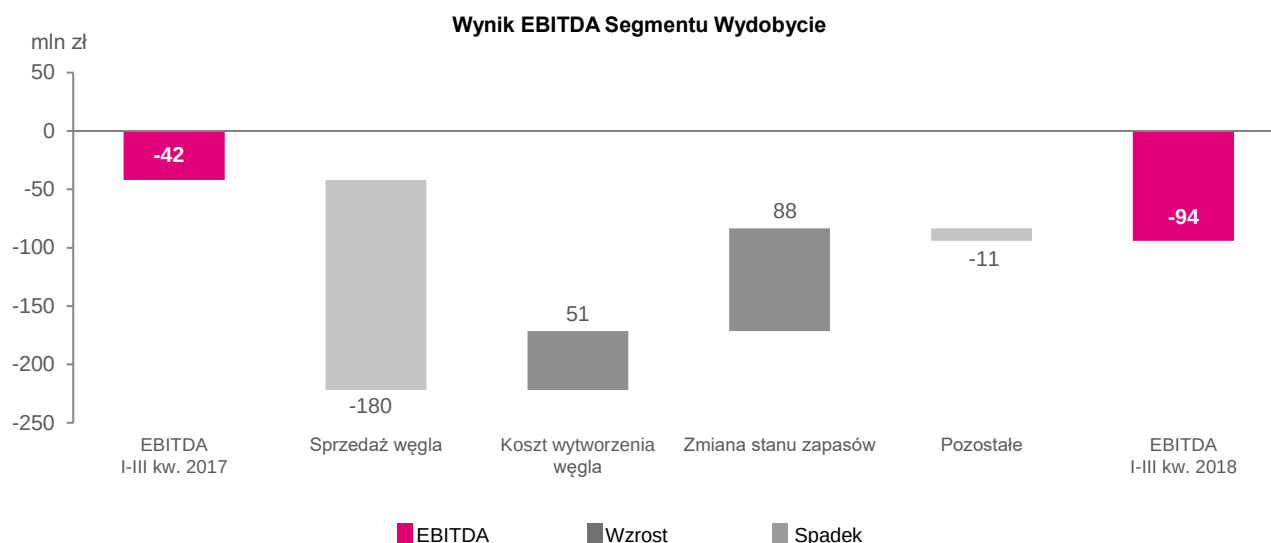
Wyniki EBITDA oraz EBIT Segmentu Wydobycie w okresie trzech kwartałów 2018 r. ukształtowały się na poziomie niższym w stosunku do analogicznego okresu 2017 r. Na poziom uzyskanych wyników wpłynęły następujące czynniki:

- 1) niższy poziom produkcji węgla handlowego (o 23%), który przełożył się na spadek wolumenu sprzedaży węgla o 29%,
- 2) wyższa jednostkowa przeciętna cena sprzedaży (o 18%), co częściowo skompensowało spadek przychodów z tytułu niższego wolumenu sprzedaży węgla,
- 3) wyższe jednostkowe koszty produkcji węgla handlowego wynikające z wyższych kosztów: zużycia materiałów, wynajmu maszyn i urządzeń (wzrost dobowych stawek najmu), kosztów pracy (wyższe koszty rezerwy na niewykorzystane urlopy oraz mniejsze wykorzystanie własnych pracowników przy robotach przygotowawczych), odmetanowania, w związku z realizacją wydobycia z dwóch ścian przez ZG Brzeszcze i pozostałych usług,
- 4) sprzedaż węgla z bieżącej produkcji (niski poziom zapasów na koniec 2017 r.), przy zrealizowanej na podobnym poziomie produkcji i sprzedaży węgla handlowego. W analogicznym okresie 2017 r. znaczna część sprzedanego węgla pochodziła z zapasu, co spowodowało wtedy ujęcie wartości zapasów w koszcie własnym.

Poniższy rysunek przedstawia dane finansowe Segmentu Wydobycie za trzy kwartały 2018 r. w porównaniu do trzech kwartałów 2017 r.

Poniższy rysunek przedstawia wynik EBITDA Segmentu Wydobycie wraz z istotnymi czynnikami wpływającymi na zmianę r/r.

4.4.2.2 Segment Wytwarzanie

Poniższa tabela przedstawia wyniki Segmentu Wytwarzanie.

Wyniki Segmentu Wytwarzanie

Wyszczególnienie (tys. zł)	I-III kwartały 2018 r.	I-III kwartały 2017 r.	Dynamika 2018/2017	III kwartał 2018 r.	III kwartał 2017 r.	Dynamika 2018/2017
Wytwarzanie						
Przychody ze sprzedaży	3 268 749	3 327 501	98%	1 149 397	1 042 672	110%
energia elektryczna	2 578 941	2 592 256	99%	1 011 506	900 816	112%
ciepło (łącznie z przesyłem ciepła)	567 169	601 855	94%	107 731	113 025	95%
prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej	85 954	90 295	95%	17 702	20 062	88%
pozostałe	36 685	43 095	85%	12 458	8 769	142%
EBIT	691 129	113 719	608%	(49 720)	(25 053)	-
Amortyzacja i odpisy	(42 189)	342 210	-	106 910	116 181	92%
EBITDA	648 940	455 929	142%	57 190	91 128	63%

W okresie trzech kwartałów 2018 r. przychody ze sprzedaży w Segmencie Wytwarzanie były niższe o 2% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego za sprawą niższych przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej, ciepła i praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej (ze względu na niższe wolumeny sprzedaży r/r).

Wynik EBITDA Segmentu Wytwarzanie za trzy kwartały 2018 r. ukształtował się na poziomie o 42% wyższym w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Na poziom uzyskanych wyników wpłynęły następujące czynniki:

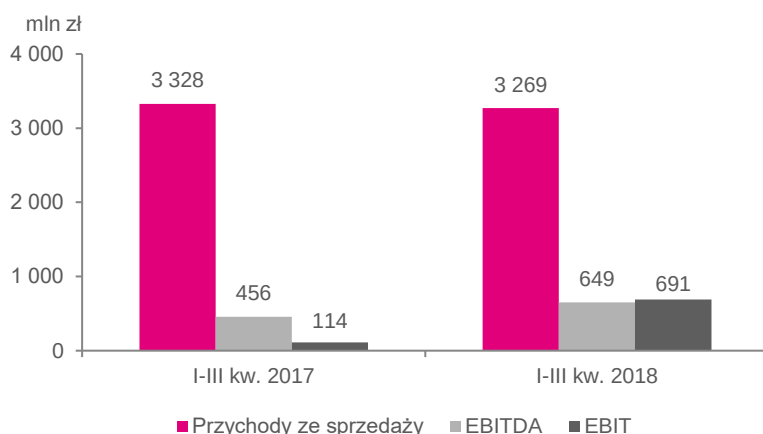
- 1) wyższa marża na energii elektrycznej – głównie ze względu na wyższą cenę sprzedaży energii elektrycznej r/r,
- 2) niższa marża na ciepło – niższy wolumen sprzedaży ciepła i usług przesyłowych (efekt wyższej temperatury zewnętrznej (głównie w kwietniu i maju) oraz wyższe koszty jednostkowe wytwarzania ciepła (wzrost cen węgla i biomasy r/r),

- 3) wyższe koszty obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO₂, co jest wypadkową:
 - mniejszej ilości nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂ (w okresie trzech kwartałów 2017 r. rozliczono 1,7 mln nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂, natomiast w okresie trzech kwartałów 2018 r. brak uprawnień nieodpłatnych do emisji CO₂),
 - niższego wolumenu emisji CO₂ (niższa produkcja energii elektrycznej i ciepła r/r),
 - wyższych cen uprawnień do emisji CO₂ r/r.
- 4) rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze (ekwiwalent pieniężny za ulgowe korzystanie z energii elektrycznej (taryfa pracownicza), nagrody jubileuszowe i Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych) w TAURON Wytwarzanie – zdarzenie o charakterze jednorazowym,
- 5) pozostałe (głównie niższe koszty podatku od nieruchomości dotyczącego farm wiatrowych oraz niższe koszty dotyczące premii pracowniczych i Programu Dobrowolnych Odejsć r/r).

Grupa Kapitałowa TAURON rozpoznała w wynikach trzech kwartałów 2018 r. odwrócenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowej jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie (CGU Farmy wiatrowe): 345 mln zł.

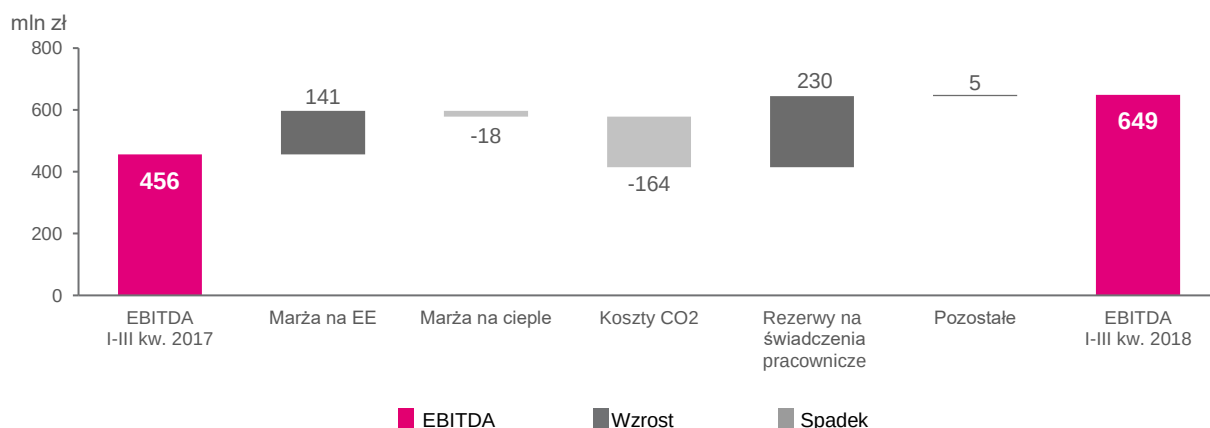
Poniższy rysunek przedstawia dane finansowe Segmentu Wytwarzanie za trzy kwartały 2018 r. w porównaniu do trzech kwartałów 2017 r.

Dane finansowe Segmentu Wytwarzanie za trzy kwartały 2017 r. i 2018 r.

Poniższy rysunek przedstawia wynik EBITDA Segmentu Wytwarzanie wraz z istotnymi czynnikami wpływającymi na zmianę r/r.

Wynik EBITDA Segmentu Wytwarzanie

4.4.2.3 Segment Dystrybucja

Poniższa tabela przedstawia wyniki Segmentu Dystrybucja.

Wyniki Segmentu Dystrybucja

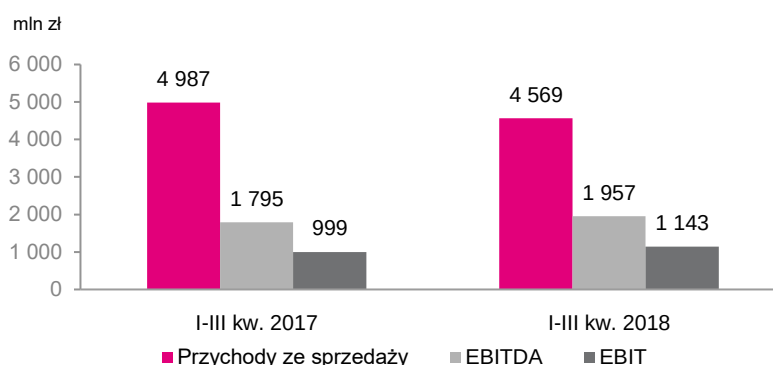
Wyszczególnienie (tys. zł)	I-III kwartały 2018 r.	I-III kwartały 2017 r.	Dynamika 2018/2017	III kwartał 2018 r.	III kwartał 2017 r.	Dynamika 2018/2017
Dystrybucja						
Przychody ze sprzedaży	4 568 581	4 986 910	92%	1 481 610	1 618 916	92%
usługi dystrybucyjne	4 315 010	4 694 558	92%	1 400 423	1 525 868	92%
opłaty przyłączeniowe	56 327	88 313	64%	20 123	25 349	79%
konserwacja oświetlenia ulicznego	89 465	85 044	105%	29 699	30 935	96%
pozostałe usługi	107 779	118 995	91%	31 365	36 764	85%
EBIT	1 143 359	998 769	114%	346 908	321 449	108%
Amortyzacja i odpisy	813 185	795 829	102%	273 823	269 839	101%
EBITDA	1 956 544	1 794 598	109%	620 731	591 288	105%

W okresie trzech kwartałów 2018 r. Segment Dystrybucja, w porównaniu do analogicznego okresu 2017 r., zanotował spadek przychodów ze sprzedaży o 8%, podczas gdy wzrost wyników na poziomie EBIT i EBITDA wyniósł odpowiednio 14% i 9%. Na poziom uzyskanych wyników wpłynęły następujące czynniki:

- 1) spadek średniej stawki sprzedaży usługi dystrybucyjnej do odbiorców końcowych (dane po wyłączeniu opłaty przejściowej w 2018 r. w następstwie wprowadzenia do stosowania MSSF 15),
- 2) wzrost dostaw do odbiorców przemysłowych w efekcie wzrostu PKB oraz wzrostu produkcji,
- 3) wzrost wolumenu dostawy energii do gospodarstw domowych, w wyniku wzrostu zapotrzebowania na energię w celach grzewczych i klimatyzacyjnych oraz zwiększania się przyrostu liczby odbiorców w tym segmencie,
- 4) spadek przychodów z opłat przyłączeniowych w wyniku wcześniejszej niż zakładano realizacji części inwestycji oraz zmiany MSSF 15,
- 5) wzrost opłat za ponadumowny pobór energii biernej oraz opłat za przekroczenie mocy,
- 6) utrzymanie się wskaźnika strat sieciowych na poziomie porównywalnym r/r, jako wypadkowa cen zakupu i odsprzedaży energii elektrycznej w Grupie Kapitałowej TAURON oraz mniejszego wolumenu na pokrycie różnicy bilansowej,
- 7) spadek kosztów zakupu usług przesyłowych (dane po wyłączeniu opłaty przejściowej w 2018 r. zgodnie z MSFF 15),
- 8) spadek kosztów pracy w efekcie niższego zatrudnienia, urealnienia narzutu kosztów pośrednich na inwestycje systemem gospodarczym, efektów programów programu dobrowolnych odejść (PDO) i programu poprawy efektywności (PPE),
- 9) wzrost kosztów podatku od majątku sieciowego wynikający z przyrostu wartości majątku w efekcie prowadzonych inwestycji.

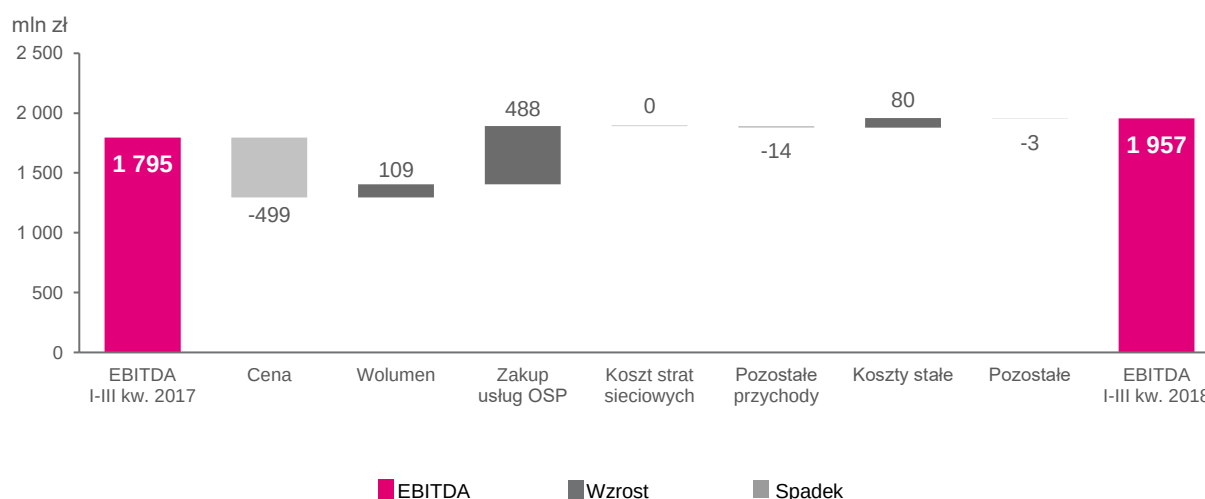
Poniższy rysunek przedstawia dane finansowe Segmentu Dystrybucja za trzy kwartały 2018 r. w porównaniu do trzech kwartałów 2017 r.

Dane finansowe Segmentu Dystrybucja za trzy kwartały 2017 r. i 2018 r.

Poniższy rysunek przedstawia wynik EBITDA Segmentu Dystrybucja wraz z istotnymi czynnikami wpływającymi na zmianę r/r.

Wynik EBITDA Segmentu Dystrybucja

4.4.2.4 Segment Sprzedaż

Poniższa tabela przedstawia wyniki Segmentu Sprzedaż.

Wyniki Segmentu Sprzedaż

Wyszczególnienie (tys. zł)	I-III kwartały 2018 r.	I-III kwartały 2017 r.	Dynamika 2018/2017	III kwartał 2018 r.	III kwartał 2017 r.	Dynamika 2018/2017
Sprzedaż						
Przychody ze sprzedaży	9 827 971	9 807 209	100%	3 415 412	3 130 213	109%
energia elektryczna, w tym:	6 576 411	6 391 553	103%	2 256 644	2 087 019	108%
przychody ze sprzedaży detalicznej energii elektrycznej	5 776 911	5 541 550	104%	1 927 189	1 799 249	107%
paliwa	932 396	837 436	111%	372 727	215 448	173%
usługa dystrybucyjna (przeniesiona)	2 205 940	2 531 511	87%	706 274	810 106	87%
pozostałe towary i usługi, w tym usługi handlowe	113 223	46 710	242%	79 769	17 641	452%
EBIT	445 628	683 919	65%	123 068	143 502	86%
Amortyzacja i odpisy	5 418	7 059	77%	1 620	2 080	78%
EBITDA	451 046	690 978	65%	124 688	145 582	86%

W okresie trzech kwartałów 2018 r. przychody ze sprzedaży w Segmencie Sprzedaż ukształtowały się na porównywalnym poziomie jak w analogicznym okresie ub. roku, głównie za sprawą wyższych o 3% przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej, w wyniku wzrostu cen sprzedaży. Wyższe były również przychody ze sprzedaży paliw, w efekcie wzrostu cen sprzedaży paliwa gazowego, oraz ze sprzedaży pozostałych towarów i usług, wynikające z wyższych obrotów w zakresie sprzedaży uprawnień do emisji w konsekwencji wzrostu rynkowych cen CO₂. Natomiast niższe przychody z tytułu usługi dystrybucyjnej są wynikiem zastosowania MSSF 15 i związanego z tym znetowania opłaty przejściowej.

Wyniki EBITDA oraz EBIT Segmentu Sprzedaż w okresie trzech kwartałów 2018 r. ukształtowały się na poziomie niższym od uzyskanych w analogicznym okresie 2017 r., na co wpływ miało głównie rozwiązanie w 2017 r. rezerwy na ECSW.

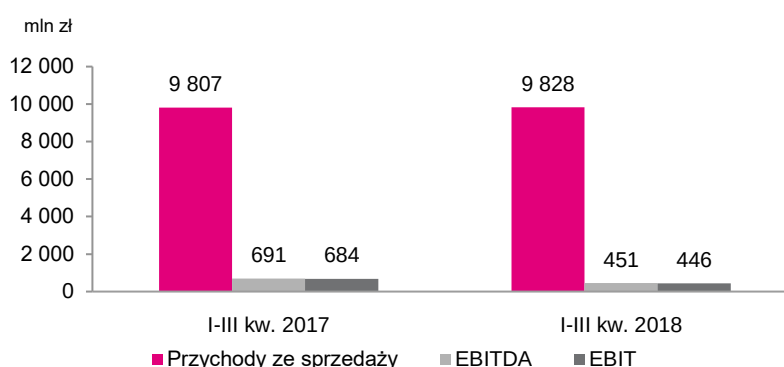
Na poziom uzyskanych wyników wpłynęły następujące czynniki:

- 1) wolumen i ceny energii – ujemny wpływ na wynik spowodowany jest głównie wzrostem rynkowych cen energii elektrycznej. Mimo jednoczesnego wzrostu średnich cen sprzedaży energii elektrycznej (wysoki udział produktów giełdowych, podwyżki taryfy G, podwyżki w grupie ABC oraz sprzedaży w taryfie rezerwowej), w wyniku wyższego tempa wzrostu cen zakupu niż cen sprzedaży, marża jednostkowa była znacznie niższa niż w ub. roku. Sytuacja ta przełożyła się wprost na spadek marży w segmencie masowym, gdzie występuje wysoki udział klientów ze stałą ceną sprzedaży energii elektrycznej (klienci produktowi),
- 2) ceny praw majątkowych – dodatni wpływ na wynik poprzez wykorzystanie sprzyjającej sytuacji rynkowej, głównie w zakresie certyfikatów „zielonych” (kontraktacja i realizacja zakupu PMOZE pod obowiązek umorzenia po niższych cenach) oraz jednocześnie zmiana modelu tworzenia rezerw pod zabezpieczenie praw majątkowych (model FIFO),
- 3) obowiązek umorzenia praw majątkowych – ujemny wpływ na wynik jako skutek wzrostu poziomu obowiązku dla certyfikatów „zielonych” z 15,4% do 17,5%; dla certyfikatów „fioletowych” z 1,8% do 2,3%; dla certyfikatów „żółtych” z 7,0% do 8,0%, obniżenie obowiązku dla certyfikatów „błękitnych” z 0,60% do 0,50% oraz utrzymanie poziomu obowiązku umarzania certyfikatów z kogeneracji dla certyfikatów „czerwonych” w wysokości 23,2%,

- 4) w I półroczu 2017 r. miało miejsce rozwiązanie rezerwy na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem (ECSW), co wpłynęło na zwiększenie wyniku finansowego Segmentu Sprzedaż o 203 mln zł, na skutek wejścia w życie Porozumienia zawartego pomiędzy TAURON i PGNiG w zakresie umowy gazowej i elektrycznej oraz aneksów do wieloletnich umów sprzedaży gazu i energii elektrycznej dotyczących projektu budowy bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli,
- 5) pozostałe produkty handlowe – marże osiągnięte na pozostałych produktach handlowych, głównie wzrost marży na obrocie uprawnieniami do emisji CO₂.

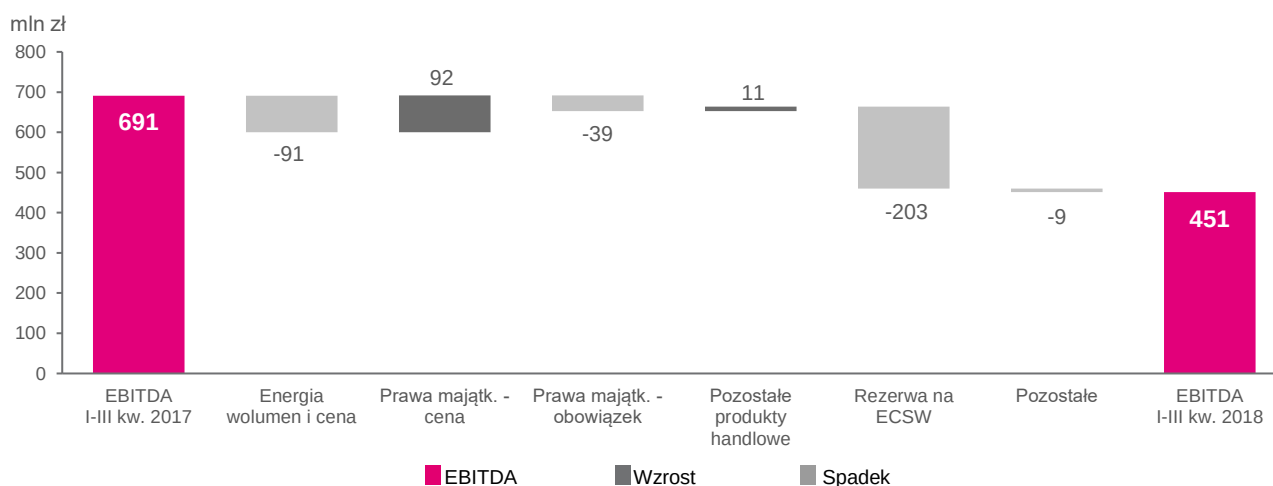
Poniższy rysunek przedstawia dane finansowe Segmentu Sprzedaż za trzy kwartały 2018 r. w porównaniu do trzech kwartałów 2017 r.

Dane finansowe Segmentu Sprzedaż za trzy kwartały 2017 r. i 2018 r.

Poniższy rysunek przedstawia wynik EBITDA Segmentu Sprzedaż wraz z istotnymi czynnikami wpływającymi na zmianę r/r.

Wynik EBITDA Segmentu Sprzedaż

4.4.2.5 Pozostała działalność

Poniższa tabela przedstawia wyniki spółek przyporządkowanych do Pozostałej działalności.

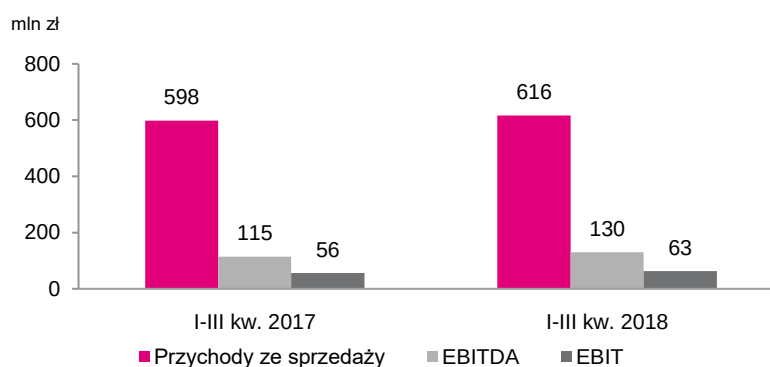
Wyniki spółek Pozostałej działalności

Wyszczególnienie (tys. zł)	I-III kwartały 2018 r.	I-III kwartały 2017 r.	Dynamika 2018/2017	III kwartał 2018 r.	III kwartał 2017 r.	Dynamika 2018/2017
Pozostałe						
Przychody ze sprzedaży	616 483	598 362	103%	201 877	205 774	98%
usługi obsługi klienta	147 063	143 197	103%	48 771	47 593	102%
usługi wsparcia	319 855	294 130	109%	107 056	99 580	108%
biomasa	43 637	59 822	73%	14 061	22 589	62%
kruszywa	74 807	74 359	101%	27 204	27 163	100%
pozostałe przychody	31 121	26 855	116%	4 785	8 850	54%
EBIT	62 894	55 817	113%	18 622	17 870	104%
Amortyzacja i odpisy	67 354	58 795	115%	22 914	20 107	114%
EBITDA	130 248	114 612	114%	41 536	37 977	109%

Przychody ze sprzedaży spółek Pozostałej działalności w okresie trzech kwartałów 2018 r. osiągnęły poziom o 3% wyższy od zrealizowanych w analogicznym okresie roku ubiegłego, czego główną przyczyną jest wzrost przychodów ze sprzedaży usług wsparcia (+9%), (tj. świadczenie dodatkowych usług na rzecz Grupy Kapitałowej TAURON, m.in. usługi zarządzania nieruchomościami, ochrony mienia, usługi serwisowe), przy jednoczesnym spadku przychodów ze sprzedaży biomasy (niższy wolumen sprzedaży).

Poniższy rysunek przedstawia dane finansowe Segmentu Pozostałe za trzy kwartały 2018 r. w porównaniu do trzech kwartałów 2017 r.

Dane finansowe Segmentu Pozostałe za trzy kwartały 2017 r. i 2018 r.

4.4.3 Sytuacja majątkowa

W poniższej tabeli zaprezentowano skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2018 r., w porównaniu do 31 grudnia 2017 r.

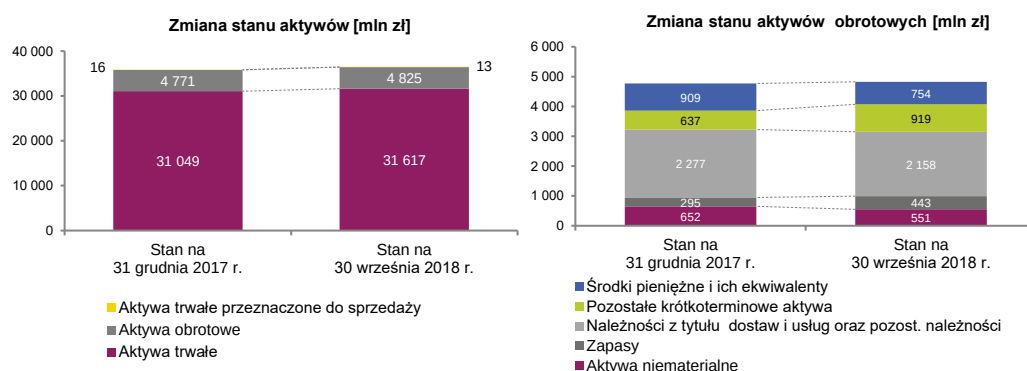
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – aktywa (istotne pozycje)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej (tys. zł)	Stan na 30 września 2018 r.	Stan na 31 grudnia 2017 r.	Dynamika 2018/2017
AKTYWA			
Aktywa trwałe	31 616 847	31 048 542	102%
Rzeczowe aktywa trwałe	28 820 594	28 079 886	103%
Aktywa obrotowe	4 838 179	4 786 474	101%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	754 353	909 249	83%
Aktywa trwałe i aktywa grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	12 922	15 910	81%
SUMA AKTYWÓW	36 455 026	35 835 016	102%

Na dzień 30 września 2018 r. sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej TAURON wykazuje sumę bilansową wyższą o 2% w porównaniu do 31 grudnia 2017 r.

Poniższy rysunek przedstawia zmianę stanu aktywów i aktywów obrotowych według stanu na dzień 30 września 2018 r. w porównaniu do 31 grudnia 2017 r.

Zmiana stanu aktywów i aktywów obrotowych

Największą pozycję aktywów na koniec września 2018 r. stanowią aktywa trwałe, których udział wynosi 87% wartości sumy bilansowej. W porównaniu do stanu na koniec roku ubiegłego wartość aktywów trwałych jest wyższa o 568 mln zł (2%), na co miały wpływ zmiany poniższych pozycji analitycznych aktywów trwałych, co wynikało z następujących czynników:

- 1) rzeczowe aktywa trwałe – wzrost o 3% jest wypadkową inwestycji realizowanych w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON oraz dokonanego odpisu z tytułu utraty wartości bilansowej jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie,
- 2) wartość firmy – spadek o 35% jako efekt wyniku przeprowadzonego testu na utratę wartości, który wskazał utratę bilansową wartości firmy w segmencie Wydobycie,
- 3) świadectwa pochodzenia i prawa do emisji gazów do umorzenia – spadek o 42% wynikający z reklasyfikacji do aktywów obrotowych świadectw pochodzenia energii elektrycznej oraz uprawnień do emisji CO₂ pod spełnienie obowiązku umorzenia ww. aktywów za 2017 r.,

- 4) wartość udziałów i akcji we wspólnych przedsięwzięciach – wzrost o 6% wynikający ze zmiany wartości aktywów netto udziałów w inwestycjach we wspólnych przedsięwzięciach,
- 5) pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe – spadek o 15% wynikający z rozliczenia zaliczki na środki trwałe w budowie oraz aktywa niematerialne związane z realizacją zadania budowy bloku 910 MW w Jaworznie.

Na wzrost wartości aktywów obrotowych o 52 mln zł (1%) miały wpływ następujące czynniki:

- 1) aktywa niematerialne – spadek o 16%, co jest spowodowane rozliczeniem obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej i uprawnień do emisji CO₂ za 2016 r. oraz wzrostem ich stanu w związku z produkcją i nabywaniem praw majątkowych pod obowiązek bieżącego roku,
- 2) zapasy – wzrost o 50% głównie w efekcie wyższej wartości netto węgla przeznaczonego do zużycia w Segmencie Wytwarzanie w efekcie wyższych cen oraz wolumenu,
- 3) należności z tytułu podatków – spadek o 32%, głównie z tytułu podatku VAT,
- 4) pozostałe aktywa finansowe – wzrost o 259% co jest efektem wzrostu wartości instrumentów finansowych oraz depozytów początkowych, co wynika ze wzrostu ilości zawieranych kontraktów, wyższych cen rynkowych oraz zmian kursu EURO,
- 5) pozostałe aktywa niefinansowe – wzrost o 49% z tytułu rozliczenia zaliczek na poczet dostaw oraz utworzenia odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- 6) stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów – spadek o 17%. Przyczyny zmiany zostały opisane w punkcie 4.4.4. niniejszego dokumentu dotyczącym rachunku przepływów pieniężnych.

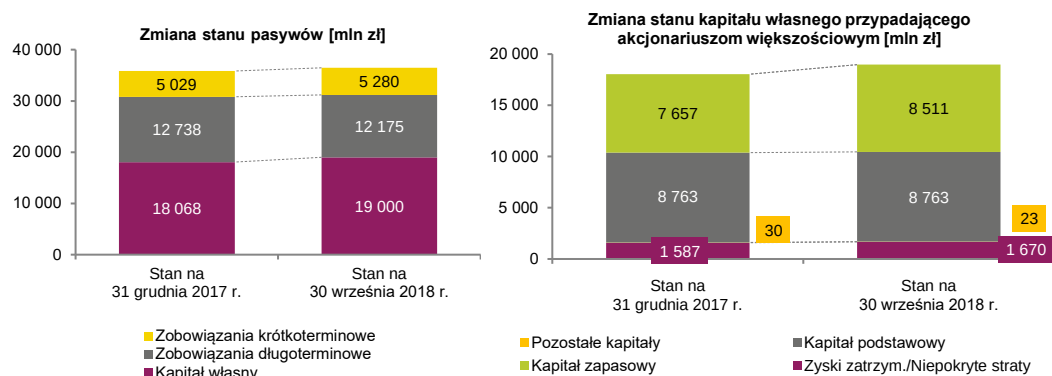
W poniższej tabeli zaprezentowano skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – pasywa.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – pasywa (istotne pozycje)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej (tys. zł)	Stan na 30 września 2018 r.	Stan na 31 grudnia 2017 r.	Dynamika 2018/2017
PASYWA			
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	18 967 636	18 036 446	105%
Udziały niekontrolujące	32 649	31 367	104%
Kapitał własny ogółem	19 000 285	18 067 813	105%
Zobowiązania długoterminowe	12 174 834	12 738 264	96%
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	9 459 494	9 501 414	100%
Zobowiązania krótkoterminowe	5 279 907	5 028 939	105%
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	293 355	351 382	83%
Zobowiązania razem	17 454 741	17 767 203	98%
SUMA PASYWÓW	36 455 026	35 835 016	102%

Poniższy rysunek przedstawia zmianę stanu pasywów i kapitału własnego według stanu na dzień 30 września 2018 r. i 31 grudnia 2017 r.

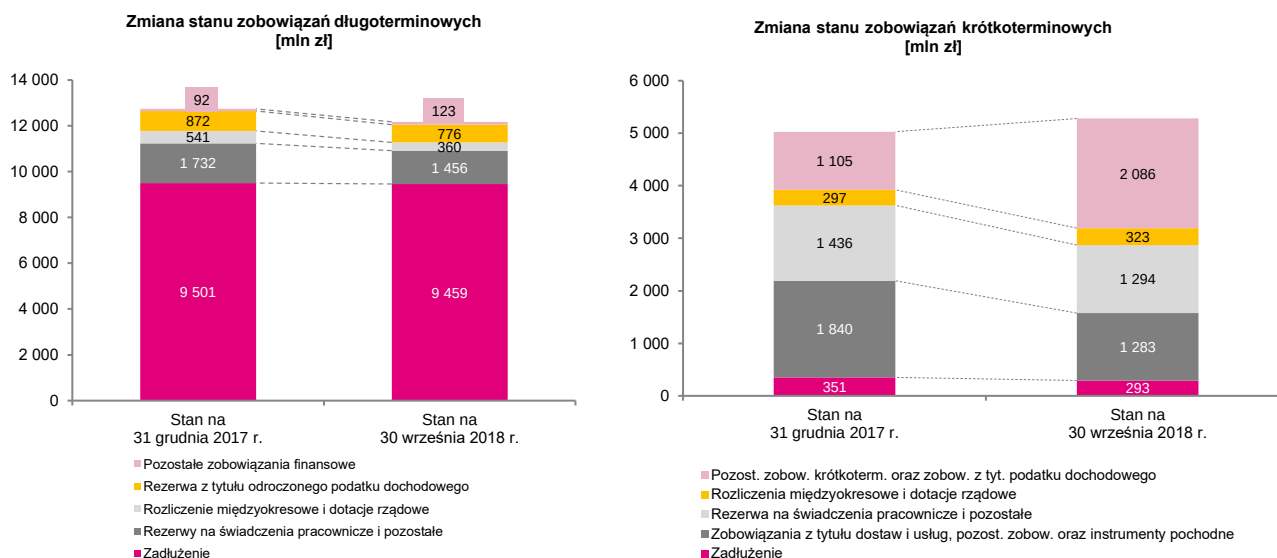
Zmiana stanu pasywów i kapitału własnego

Podobnie, jak miało to miejsce w latach ubiegłych, w dalszym ciągu istotnym źródłem finansowania majątku jest kapitał własny, którego udział w ogólnej sumie bilansowej wzrósł do poziomu 52,1%.

Poniższy rysunek przedstawia zmianę stanu zobowiązań według stanu na dzień 30 września 2018 r. i 31 grudnia 2017 r.

Zmiana stanu zobowiązań

Wartość zobowiązań długoterminowych Grupy Kapitałowej TAURON na dzień 30 września 2018 r. kształtowała się na poziomie niższym o 4% od wartości zobowiązań długoterminowych zaraportowanych na dzień 31 grudnia 2017 r., a ich spadek jest efektem rozwiązania:

1. rezerwy na taryfę pracowniczą w części na emerytów oraz pracowników jako przyszłych emerytów, na podstawie porozumienia zarządu spółki ze stroną społeczną oraz zarejestrowanych zmian do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
2. rezerwy na nagrody jubileuszowe wskutek podpisania z pracownikami porozumień zmieniających umowy o pracę, na mocy których nagrody nie będą wypłacane,

3. rezerwy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w części na emerytów oraz pracowników jako przyszłych emerytów.

Ponadto zmniejszeniu uległy rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe, co wynika z przeniesienia opłat przyłączeniowych do pozycji kapitałów własnych, co ma związek z wejściem w życie MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*.

Wartość zobowiązań krótkoterminowych Grupy Kapitałowej TAURON uległa zwiększeniu o 5%, na co złożyły się następujące czynniki:

- 1) zobowiązania z tytułu zadłużenia – spadek o 17%,
- 2) zobowiązania wobec dostawców – spadek o 15% oraz zobowiązań inwestycyjnych – spadek o 51%,
- 3) rezerwy na świadczenia pracownicze – spadek o 31% co wynika z rozwiązania:
 - a) rezerwy na taryfę pracowniczą w części na emerytów oraz pracowników jako przyszłych emerytów na podstawie porozumienia zarządu spółki ze stroną społeczną oraz zarejestrowanych zmian do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
 - b) rezerwy na nagrody jubileuszowe wskutek podpisania z pracownikami porozumień zmieniających umowy o pracę, na mocy których nagrody nie będą wypłacane,
 - c) rezerwy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w części na emerytów oraz pracowników jako przyszłych emerytów,
- 4) rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów – spadek o 9%, co jest wypadkową wykorzystania utworzonej w 2016 r. rezerwy na poczet spełnienia obowiązku przedłożenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej do umorzenia, wynikającego z przepisów Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, oraz uprawnień do emisji CO₂ i utworzenia rezerwy na poczet spełnienia obowiązków za okres trzech kwartałów 2018 r.,
- 5) rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe – wzrost o 9%, głównie w wyniku utworzenia rozliczenia na wypłatę premii zgodnie z regulacjami obowiązującymi w Grupie TAURON,
- 6) zobowiązania z tytułu podatków i opłat – wzrost o 13%, jako wypadkowa wzrostu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych i podatku VAT oraz niższych zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i z tytułu ubezpieczeń społecznych,
- 7) zobowiązania finansowe – wzrost o 261%, jako wypadkowa wyższych zobowiązań głównie z tytułu depozytów zabezpieczających i instrumentów pochodnych, oraz niższych zobowiązań głównie z tytułu wynagrodzeń i potrąceń od nich,
- 8) pozostałe zobowiązania niefinansowe – wzrost o 9%, jako efekt wyższych zobowiązań z tytułu nadpłat klientów Grupy TAURON.

4.4.4 Przepływy pieniężne

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

W poniższej tabeli zaprezentowano śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 9 miesięcy 2018 r. w odniesieniu do analogicznego okresu 2017 r.

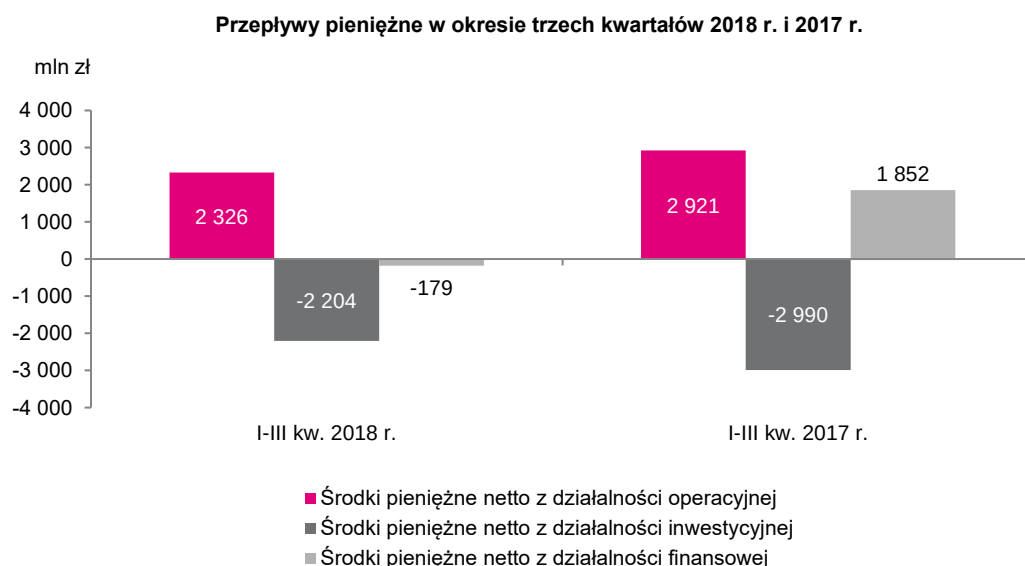
Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych (istotne pozycje)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (tys. zł)	I-III kwartały 2018 r.	I-III kwartały 2017 r.	Dynamika 2018/2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk / (strata) brutto	1 088 195	1 481 655	73%
Korekty	1 238 098	1 439 836	86%

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (tys. zł)	I-III kwartały 2018 r.	I-III kwartały 2017 r.	Dynamika 2018/2017
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 326 293	2 921 491	80%
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	23 283	27 669	84%
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(2 569 631)	(2 709 422)	95%
Udzielenie pożyczek	(41 075)	(301 542)	14%
Splata udzielonych pożyczek	300 115	0	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 203 979)	(2 990 224)	74%
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	2 707 462	0%
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	(700 000)	0%
Splata pożyczek/kredytów	(95 580)	(81 959)	117%
Odsetki zapłacone	(46 812)	(52 810)	89%
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(178 687)	1 851 827	-
Zwiększenie / (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(56 373)	1 783 094	-
Środki pieniężne na początek okresu	801 353	354 733	226%
Środki pieniężne na koniec okresu	744 980	2 137 827	35%

Suma wszystkich strumieni pieniężnych przepływów netto środków pieniężnych z działalności operacyjnej, inwestycyjnej oraz finansowej w okresie trzech kwartałów 2018 r. wyniosła (56,4) mln zł.

Poniższy rysunek przedstawia przepływy pieniężne w okresie trzech kwartałów 2018 r. i 2017 r.

Zrealizowana wartość przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej w okresie sprawozdawczym była niższa o 20% od strumienia środków pieniężnych pozyskanych w analogicznym okresie roku ubiegłego. Największy wpływ na zmianę tej pozycji rachunku przepływów pieniężnych miały następujące czynniki:

- 1) wzrost wartości zapasów, głównie węgla, w okresie trzech kwartałów 2018 r. w jednej ze spółek Segmentu Wytwarzanie oraz sprzedaż przez spółkę Segmentu Wydobywanie w analogicznym okresie 2017 r. węgla odłożonego na zapasie skutkowało ujemnym przepływem pieniężnym r/r w kwocie 154 mln zł,

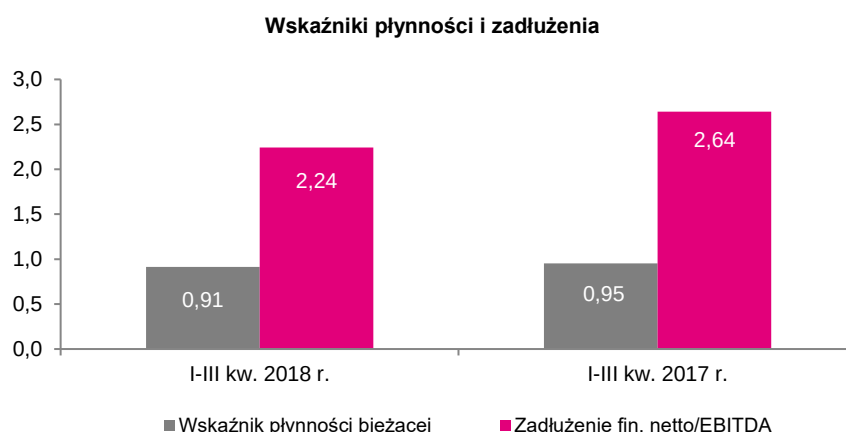
- 2) zapłata wyższego o 140 mln zł podatku dochodowego, co jest wypadkową:
- a) uiszczenia przez Podatkową Grupę Kapitałową podatku w kwocie 219,1 mln zł, z czego kwota 172,8 mln zł stanowi zaliczkę podatku dochodowego za I kwartał 2018 r., a kwota 46,3 mln zł wynika z rozliczenia podatku dochodowego za rok 2017,
 - b) zapłaty przez Podatkową Grupę Kapitałową w okresie trzech kwartałów 2017 r. zaliczek podatku dochodowego w kwocie 157 mln zł złotych,
 - c) zwrotu w roku 2017 nadpłaconych zaliczek za rok 2016 w kwocie 79 mln zł,
- 3) zakup świadectw pochodzenia energii oraz poniesienie opłaty zastępczej w okresie trzech kwartałów 2018 r. o wartości wyższej odpowiednio o 130 mln zł oraz 66 mln zł niż w analogicznym okresie 2017 r.,
- 4) zakup w okresie trzech kwartałów 2018 r. uprawnień do emisji CO₂ o wartości wyższej o 81 mln zł niż w analogicznym okresie 2017 r.,
- 5) dodatnia zmiana salda należności i zobowiązań w wysokości 72 mln zł.

Największy wpływ na kształtowanie się strumienia środków pieniężnych o charakterze inwestycyjnym mają wydatki z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych, które w okresie sprawozdawczym były niższe o 5% od poniesionych w analogicznym okresie 2017 r. W bieżącym okresie największe wydatki zostały poniesione przez Segmenty: Wytwarzanie i Dystrybucja.

Ujemna wartość środków pieniężnych o charakterze finansowym wynika głównie ze spłaty kredytów i pożyczek w wysokości 95,6 mln zł oraz zapłaty odsetek w kwocie 46,8 mln zł.

Zauważyć należy, że wartość przepływów operacyjnych wykazuje dodatnie saldo, a więc pozwala Grupie Kapitałowej TAURON samodzielnie finansować działalność bieżącą, a prowadzone w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON inwestycje są finansowane z pozyskanych zewnętrznych środków finansowych. Wskaźnik płynności bieżącej oraz wskaźnik zadłużenia netto do EBITDA utrzymują się na bezpiecznym poziomie.

Poniższy rysunek przedstawia wskaźnik płynności i zadłużenia w okresie trzech kwartałów 2018 r. i 2017 r.

Grupa Kapitałowa TAURON skutecznie zarządza płynnością finansową, wykorzystując wdrożony centralny model finansowania oraz centralną politykę zarządzania ryzykiem finansowym. W celu zminimalizowania możliwości wystąpienia zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz ryzyka utraty płynności zastosowano mechanizm *cash pooling*.

Grupa Kapitałowa TAURON wykorzystuje różne źródła finansowania, jak np. kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, pożyczki z funduszy środowiskowych, emisje obligacji, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu. Zgodnie z podpisanymi umowami z instytucjami finansowymi Grupa Kapitałowa TAURON ma zagwarantowane finansowanie do kwoty 5 370 mln zł.

4.5 Czynniki i zdarzenia, w tym o nietypowym charakterze, mające istotny wpływ na skrócone sprawozdanie finansowe

W trzecim kwartale 2018 r. nie wystąpiły, inne niż wskazane w pkt 4.4 niniejszego dokumentu, czynniki i zdarzenia, w tym o nietypowym charakterze mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe.

4.6 Czynniki, które w ocenie Emitenta mogą mieć wpływ na osiągnięte przez niego wyniki finansowe w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału

Czynniki zewnętrzne

Na wyniki działalności Grupy Kapitałowej TAURON będą wpływać przede wszystkim następujące czynniki zewnętrzne:

- 1) sytuacja makroekonomiczna, szczególnie w Polsce, jak również sytuacja ekonomiczna obszaru, na którym Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi działalność oraz na poziomie Unii Europejskiej i gospodarki globalnej, w tym zmiany stóp procentowych, kursów walutowych, itp., mające wpływ na wycenę aktywów i zobowiązań wykazywanych przez Spółkę w sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
- 2) otoczenie polityczne, szczególnie w Polsce oraz Unii Europejskiej, w tym stanowiska i decyzje instytucji i urzędów administracji państwowej, np.: Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), Urzędu Regulacji Energetyki (URE) oraz Komisji Europejskiej,
- 3) zmiany regulacji dotyczących sektora energetycznego, a także zmiany w otoczeniu prawnym, w tym: prawa podatkowego, handlowego, ochrony środowiska,
- 4) wprowadzenie mechanizmu wynagradzania zdolności wytwórczych (tzw. rynek mocy), w szczególności wyniki aukcji głównych na dostawy energii elektrycznej na lata 2021-2023 oraz decyzje co do przyszłego kształtu mechanizmów operacyjnej rezerwy mocy (ORM) i interwencyjnej rezerwy zimnej (IRZ),
- 5) system wsparcia wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, skutkujący z jednej strony kosztami umorzenia „czerwonych” i „żółtych” certyfikatów u sprzedawców energii elektrycznej odbiorcom końcowym, z drugiej strony przychodami ze sprzedaży „czerwonych” i „żółtych” certyfikatów u wytwórców energii z kogeneracji. Obecny system wsparcia obowiązuje do końca 2018 r.; trwają prace legislacyjne nad nową ustawą regulującą system wsparcia dla kogeneracji po 2018 r., której efektem ma być m.in. poprawa jakości środowiska, w tym jakości powietrza w Polsce, dzięki zwiększeniu efektywności wykorzystania paliw do produkcji energii elektrycznej i ciepła,
- 6) nowy system wsparcia OZE, tzw. aukcje OZE,
- 7) modyfikacja modelu regulacyjnego dla działalności OSD, której celem jest uniezależnienie wskaźników jakościowych dystrybucji energii elektrycznej (SAIDI, SAIFI) od zewnętrznych warunków atmosferycznych, w tym katastrof naturalnych,
- 8) sytuacja w sektorze elektroenergetycznym, w tym aktywność i działania konkurencji na rynku energetycznym,
- 9) liczba uprawnień do emisji CO₂ przyznanych nieodpłatnie, a także ceny nabywanych uprawnień – w sytuacji niedoboru darmowych uprawnień,
- 10) ceny energii elektrycznej na rynku hurtowym,
- 11) poziom taryfy dotyczącej sprzedaży energii dla gospodarstw domowych (grupa taryfowa G) na 2019 r. zatwierdzany przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,
- 12) ceny sprzedaży energii elektrycznej i węgla oraz wynikające z przyjętego modelu regulacji działalności OSD taryfy dystrybucyjne, jako czynniki wpływające na wysokość przychodów,
- 13) ceny świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych i z kogeneracji,
- 14) ceny surowców energetycznych,
- 15) wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia deficytu odpowiedniej jakości paliw dla jednostek wytwórczych na krajowym rynku,
- 16) wymagania w zakresie ochrony środowiska będące konsekwencją zmian w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627 ze zm.), tzw. uchwał antysmogowych,

- 17) planowane zmiany regulacji dotyczących ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz.U. 2006 nr 169 poz. 1200) m.in. wymagań jakościowych dla paliw stałych,
- 18) postęp naukowo-techniczny,
- 19) zapotrzebowanie na energię elektryczną i pozostałe produkty rynku energetycznego, z uwzględnieniem zmian wynikających z sezonowości i warunków pogodowych.

Czynniki wewnętrzne

Wśród czynników wewnętrznych, mających wpływ na wynik działalności Grupy Kapitałowej TAURON, najistotniejsze to:

- 1) konsekwentna realizacja Strategii oraz osiąganie założonych efektów finansowych i niefinansowych,
- 2) działania w zakresie optymalizacji procesów we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej TAURON,
- 3) decyzje w zakresie realizacji kluczowych projektów inwestycyjnych,
- 4) opracowanie i wdrożenie *Planu Strategicznego Zarządzania Aktywami na lata 2018-2025* – jednego z fundamentalnych dokumentów stanowiących trzon zintegrowanego systemu zarządzania majątkiem w Grupie Kapitałowej TAURON,
- 5) rozstrzygnięcie przetargów na inwestycje w zakresie dostosowania elektrowni Grupy Kapitałowej TAURON do tzw. konkluzji BAT poprzez zmniejszenie, począwszy od 2021 r., emisji związków siarki i azotu oraz chloru i rtęci,
- 6) warunki geologiczno-górnictwa wydobywa,
- 7) potencjalne awarie urządzeń, instalacji i sieci należących do Grupy Kapitałowej TAURON.

Działalność Grupy Kapitałowej TAURON cechuje się sezonowością, która dotyczy w szczególności produkcji, dystrybucji i sprzedaży ciepła, dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom indywidualnym oraz sprzedaży węgla odbiorcom indywidualnym dla celów grzewczych. Sprzedaż ciepła zależy od warunków atmosferycznych, w szczególności od temperatury powietrza i jest większa w okresie jesienno-zimowym. Poziom sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom indywidualnym zależy od długości dnia, co powoduje, że sprzedaż energii elektrycznej tej grupie odbiorców jest z reguły niższa w okresie wiosenno-letnim, a wyższa w okresie jesienno-zimowym.

Sprzedaż węgla odbiorcom indywidualnym jest większa w okresie jesienno-zimowym. Sezonowość pozostałych obszarów działalności Grupy Kapitałowej TAURON jest niewielka.

Wpływ powyższych czynników na osiągnięty w okresie trzech kwartałów 2018 r. wynik finansowy został opisany w pkt 4 niniejszego dokumentu. Efekty tego wpływu widoczne są zarówno w krótkiej, jak i dłuższej perspektywie.

4.7 Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok

Grupa Kapitałowa TAURON nie publikowała prognoz wyników finansowych na 2018 r. Sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej TAURON jest stabilna i nie wystąpiły żadne negatywne zdarzenia powodujące zagrożenie kontynuacji jej działalności, ani też istotne pogorszenie sytuacji finansowej.

Szczegółowy opis dotyczący sytuacji finansowej, rozumianej jako zapewnienie środków finansowych na działalność zarówno operacyjną, jak i inwestycyjną, został zawarty w punkcie 4 niniejszego dokumentu.

5. Pozostałe informacje i zdarzenia, które wystąpiły w trzecim kwartale 2018 r.

5.1 Istotne dokonania lub niepowodzenia Emitenta, które wystąpiły w trzecim kwartale 2018 r.

Projekt budowy bloku energetycznego 910 MW w Jaworznie

W ramach transakcji związanej z inwestycją Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych zarządzanych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. w spółkę realizującą projekt budowy bloku energetycznego 910 MW w Jaworznie miały miejsca następujące wydarzenia:

- 13 lipca 2018 r. TAURON otrzymał bezwarunkową zgodę Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie koncentracji polegającej na utworzeniu wspólnego przedsiębiorcy o nazwie Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. („NJGT”) przez TAURON oraz Polski Fundusz Rozwoju („PFR”) działający za pośrednictwem Funduszu Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych i Funduszu Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych („Fundusze”). Wspólnym przedsiębiorcą będzie spółka celowa Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o., realizująca projekt budowy bloku energetycznego 910 MW w Jaworznie.
- 19 października 2018 r. Szef Krajowej Administracji Skarbowej zatwierdził warunki Umowy Sprzedaży Energii Elektrycznej zawartej przez TAURON i NJGT jako uprzedniego porozumienia cenowego („Decyzja APA”). Tym samym organ podatkowy potwierdził prawidłowość wyboru metody kalkulacji wynagrodzenia w transakcji objętej tą umową oraz uznał porównywalność warunków, które ustaliły pomiędzy sobą strony tej umowy z warunkami, jakie ustaliłyby podmioty niezależne. Decyzja APA obowiązuje przez okres pięciu lat licząc od 1 listopada 2019 r. Decyzja APA jest ostatnim dokumentem, który Emitent był zobowiązany otrzymać w ramach realizacji warunków zawieszających przystąpienia Funduszy do spółki celowej NJGT.

5.2 Otoczenie rynkowe i regulacyjne

Otoczenie rynkowe

Sytuacja na rynku energii

W trzecim kwartale 2018 r. krajowe zużycie energii elektrycznej wyniosło 41 504 GWh i było wyższe o 2,3% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Było to spowodowane w znacznym stopniu zanotowanymi w trzecim kwartale 2018 r. wysokimi temperaturami powietrza. Średnia dla tego okresu ukształtowała się na poziomie 19,2 stopnia C wobec 17,3 stopnia C rok wcześniej.

W analizowanym okresie produkcja energii elektrycznej w elektrowniach krajowych wyniosła 40 603 GWh i była o 2,5% wyższa niż w trzecim kwartale 2017 r. Pozostałą część krajowego zużycia energii elektrycznej na poziomie 901 GWh pokrył import. W trzecim kwartale 2018 r. elektrownie bazujące na węglu kamiennym zwiększyły o 5,7% r/r produkcję energii elektrycznej do poziomu 20 536 GWh (w trzecim kwartale 2017 r.: 19 432 GWh). Natomiast elektrownie oparte na węglu brunatnym zanotowały spadek produkcji o 490 GWh (o 3,7%) w stosunku do trzeciego kwartału poprzedniego roku. Było to spowodowane trwałym wyłączeniem – z końcem 2017 r. – Elektrowni Adamów (600 MW mocy zainstalowanej). Produkcja energii elektrycznej w źródłach gazowych znacząco wzrosła z poziomu 1 609 GWh w trzecim kwartale 2017 r. do 2 423 GWh w trzecim kwartale 2018 r. (wzrost o 51%). Było to możliwe dzięki uruchomieniu bloków gazowo-parowych we Włocławku i Płocku. Elektrownie wiatrowe odnotowały spadek produkcji o 378 GWh (tj. o 14,9% r/r), a ich moc na koniec września 2018 r. wyniosła 5,80 GW, wobec 5,77 GW rok wcześniej. Produkcja ze źródeł wiatrowych pokryła 5,2% krajowego zużycia energii w trzecim kwartale 2018 r. (w trzecim kwartale 2017 r.: 6,2%).

Ceny energii elektrycznej na rynku hurtowym

W trzecim kwartale 2018 r. ceny SPOT w Polsce ukształtowały się na poziomie średnio 252,35 PLN/MWh (58,62 EUR/MWh) i wzrosły r/r o 89,2 PLN/MWh (20,3 EUR/MWh). Na giełdach energii w krajach ościennych również odnotowano znaczące wzrosty cen SPOT energii elektrycznej. Na niemieckiej giełdzie energii EPEX SPOT ceny w trzecim kwartale 2018 r. ukształtowały się średnio na poziomie 53,52 EUR/MWh, czyli o 20,79 EUR/MWh więcej niż w analogicznym kwartale roku poprzedniego. Czynniki fundamentalne powodujące wzrost cen energii elektrycznej w Polsce i Europie pozostają niezmiennie i obejmują: wzrost cen uprawnień do emisji CO₂ oraz wysokie ceny surowców. Dodatkowo w trzecim kwartale 2018 r. występowała niekorzystna sytuacja meteorologiczna. Wysokie temperatury powietrza oraz bardzo mała ilość opadów przyczyniły się do powstania suszy hydrologicznej w większości krajów Europy.

Rynek kontraktów terminowych w trzecim kwartale 2018 r. charakteryzował się wysoką zmiennością cen, zwłaszcza we wrześniu. Referencyjny kontrakt terminowy BASE_Y-19 w trzecim kwartale 2018 r. ukształtował się średnio na poziomie 241,43 PLN/MWh z minimum, które odnotowano 2 lipca na poziomie 207,22 PLN/MWh oraz maksimum z 20 września, które wyniosło 311,56 PLN/MWh. W lipcu i sierpniu notowania kontraktu BASE_Y-19 znajdowały się w stabilnym trendzie wzrostowym. Od 5 do 10 września ceny omawianego kontraktu znacząco wzrosły (+40,5 zł podczas czterech sesji). Było to konsekwencją rosnących cen uprawnień do emisji CO₂ (wieloletni szczyt na poziomie 25,97 EUR/MgCO₂ został osiągnięty 10 września), a także publikacji informacji o awaryjnym wyłączeniu nowej, gazowo-parowej jednostki w EC Włocławek o mocy zainstalowanej 485 MW.

Ponadto maksimum z omawianego kwartału zbieгло się w czasie z pojawieniem się informacji o planowanym zakończeniu remontu EC Włocławek wraz z końcem marca 2019 r., czyli o 4 miesiące później niż pierwotnie planowano. Czynnikiem wzrostowym był również rosnący z miesiąca na miesiąc indeks PSCMI1, odzwierciedlający rosnące ceny węgla sprzedawanego do energetyki.

Wzrost ceny kontraktu bazowego przełożył się także na wzrost cen wszystkich kontraktów terminowych na energię elektryczną. Kontrakt PEAK_Y-19 osiągał maksymalne wartości w niemal analogicznych dniach, jak kontrakt BASE_Y-19, na poziomie 405,20 PLN/MWh (11 września) oraz 429,5 PLN/MWh (20 września). W omawianym kwartale kontrakt PEAK_Y-19 ukształtował się średnio na poziomie 336,3 PLN/MWh. Podobną zmiennością charakteryzowały się również kontrakty miesięczne i kwartalne. BASE_Q4-18 w trzecim kwartale 2018 r. ukształtował się średnio na poziomie 262,45 PLN/MWh, natomiast kontrakt BASE_Q1-19 na poziomie 233,44 PLN/MWh. Pod koniec września, po osiągnięciu wieloletniego szczytu, ceny uprawnień do emisji CO₂ zaczęły spadać, co przyczyniło się również do spadków cen kontraktów rocznych z dostawą w 2019 r.

Ceny uprawnień do emisji CO₂

W trzecim kwartale 2018 r. utrzymywał się dynamiczny trend wzrostowy zapoczątkowany w czerwcu 2017 r. Ceny EUA w analizowanym okresie wahały się w zakresie 14,82 - 25,79 EUR/MgCO₂. Średnia cena ukształtowała się na poziomie 18,85 EUR/MgCO₂, wobec 5,94 EUR/MgCO₂ rok wcześniej (tj. o 12,91 EUR/MgCO₂ więcej r/r).

Wydarzeniem mającym wpływ na ceny EUA była lipcowa zapowiedź Komisarza ds. energii i klimatu Miguela Cante dotycząca ewentualnego podniesienia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych, nad którym pracuje Komisja Europejska. Zgodnie z późniejszą propozycją, cel miał zostać podniesiony o 5% względem obowiązującego. Ostatecznie podniesienie celu redukcji nie zostało zaakceptowane przez Parlament Europejski. Kolejnym istotnym czynnikiem była publikacja prognozy dla cen EUA przez Carbon Tracker. Zakłada ona wzrost cen do 25 EUR/MgCO₂ w perspektywie do końca 2018 r. Na skutek dużych wzrostów cen, w komentarzach rynkowych coraz częściej zaczęła się pojawiać kwestia zastosowania art. 29a dyrektywy EU ETS, który dotyczy uruchomienia stosownych środków w przypadku nadmiernego wzrostu cen EUA. Ostatecznie ceny w drugiej połowie września spadły, w wyniku czego średnia cena we wrześniu osiągnęła poziom 21,47 EUR/MgCO₂.

Ceny praw majątkowych

Trzeci kwartał 2018 r. na rynku odnawialnych źródeł energii charakteryzował się dużą zmiennością cen zielonych certyfikatów. W tym okresie indeks OZEX_A wzrósł z minimalnych poziomów 76,36 PLN/MWh w lipcu do maksymalnie 153,36 PLN/MWh we wrześniu. Średnioważona cena indeksu w trzecim kwartale ukształtowała się w wysokości 114,77 PLN/MWh i była wyższa o 170% niż w analogicznym okresie 2017 r.

(wobec opłaty zastępczej wynoszącej 48,53 PLN/MWh). Wolumen obrotu wyniósł 4 439 GWh. Bilans rejestru zielonych certyfikatów na koniec września 2018 r. osiągnął nadwyżkę w wysokości 31,81 TWh, a uwzględniając certyfikaty zablokowane do umorzenia 23,71 TWh.

W przeciwieństwie do rynku zielonych certyfikatów, rynek błękitnych praw majątkowych w trzecim kwartale 2018 r. utrzymywał się na stabilnym poziomie z cenami w zakresie od 306,62 PLN/MWh do 317,50 PLN/MWh, a średnioważona cena wyniosła 312,05 PLN/MWh (wzrost o 2% r/r). Była ona wyższa od obowiązującej opłaty zastępczej (300,03 PLN/MWh) o 4%. Wolumen obrotu osiągnął poziom 134,71 GWh, a bilans rejestru PMOZE-BIO na koniec września wyniósł 275,2 GWh. Uwzględniając certyfikaty zablokowane do umorzenia rejestr ten zmniejsza się do 227,8 GWh.

Jedynym przedmiotem handlu certyfikatami kogeneracyjnymi w trzecim kwartale 2018 r. były rozliczenia za 2018 r. ponieważ, zgodnie z nowelizacją Ustawy Prawo energetyczne, jedynie do 30 czerwca 2018 r. można było umarzać prawa majątkowe dla jednostek, które wytworzyły energię w 2017 r. W trzecim kwartale 2018 r. średnioważona cena praw majątkowych potwierdzających wytworzenie w 2018 r. energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji gazowej (żółte certyfikaty – PMGM-2018) wyniosła 110,27 PLN/MWh, przy obowiązującej opłacie zastępczej 115 PLN/MWh. Dla kogeneracji węglowej PMEC-2018 (czerwone certyfikaty) średnioważona cena ukształtowała się na poziomie 8,79 PLN/MWh przy obowiązującej opłacie zastępczej 9 PLN/MWh, a dla produkcji energii podczas spalania metanu PMMET-2018 (fioletowe certyfikaty) cena uplasowała się na poziomie 55,09 PLN/MWh przy opłacie zastępczej 56 PLN/MWh.

W trzecim kwartale 2018 r. rynek białych praw majątkowych charakteryzował się tendencją wzrostową. Wartość indeksu PMEF potwierdzającego wykonanie obowiązku realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej wzrosła maksymalnie do 700 PLN/toe z minimalnych poziomów 492,91 PLN/MWh. Średnioważona cena ukształtowała się na poziomie 625,08 PLN/toe, dla których w 2018 r. opłata zastępcza wynosi 1 575 PLN/toe.

Ceny gazu na rynku hurtowym

W trzecim kwartale 2018 r. średnia cena gazu na Rynku Dnia Następnego TGE wyniosła 112,98 PLN/MWh. W porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. była ona wyższa o 50,1% przede wszystkim wskutek silnych wzrostów cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Najwyższą miesięczną średnią cenę gazu w trzecim kwartale odnotowano we wrześniu (124,86 PLN/MWh). W lipcu i sierpniu było to odpowiednio: 104,00 PLN/MWh oraz 110,62 PLN/MWh. Wolumen obrotu wyniósł 1 033 296 MWh, co w ujęciu rocznym oznacza spadek o 51,2% (z 2 118 864 MWh).

Na rynku terminowym cena referencyjnego kontraktu rocznego w trzecim kwartale 2018 r. wyniosła średnio 109,32 PLN/MWh. Najniższa cena została osiągnięta w lipcu (średnia: 100,67 PLN/MWh), a najwyższa we wrześniu (średnia: 118,12 PLN/MWh). W omawianym okresie wolumen na referencyjnym kontrakcie rocznym w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedzającego wzrósł z 16 206 000 MWh do 23 599 440 MWh, tj. o 45,6%.

Według danych GIE (Gas Infrastructure Europe) na 30 września 2018 r. polskie magazyny o całkowitej pojemności zbliżonej do 3 mld m³ wypełnione były w 98,3%, a rok wcześniej w 98% (0,3 p.p.). W skali europejskiej poziom ten wyniósł 82,8% (na 30 września 2018 r.) i 84,6% (na 30 września 2017 r.).

Otoczenie regulacyjne

Rozporządzenia Ministra Energii

W trzecim kwartale 2018 r. zostały opublikowane trzy rozporządzenia Ministra Energii będące aktami wykonawczymi do ustawy z 8 grudnia 2018 r. o rynku mocy (Dz.U. 2018 poz. 9).

1. Rozporządzenie Ministra Energii z 18 lipca 2018 r. w sprawie wykonania obowiązku mocowego, jego rozliczania i demonstrowania oraz zawierania transakcji na rynku wtórnym (Dz.U. 2018 poz. 1455)

Rozporządzenie określa minimalną rezerwę zdolności wytwórczych w systemie, tryb ogłaszania okresów zagrożenia oraz sposób demonstracji możliwości wykonania obowiązku mocowego. Ponadto rozporządzenie zawiera informację o kalkulacji jednostkowych stawek kar za niewykonanie obowiązku mocowego.

2. Rozporządzenie Ministra Energii z 22 sierpnia 2018 r. w sprawie parametrów aukcji głównych dla okresów dostaw przypadających na lata 2021-2023 (Dz.U. 2018 poz. 1632)

Określone w rozporządzeniu parametry aukcji stanowią najważniejszy element mechanizmu rynku mocy, w tym: zdefiniowano poziom zapotrzebowania na moc, cenę wejścia na rynek nowej mocy wytwórczej oraz parametry wyznaczające wielkość mocy poniżej i powyżej zapotrzebowania na moc.

Największy wpływ na przebieg aukcji będzie miał parametr zwiększający cenę, który ustala ceny otwarcia aukcji na lata 2021-2023 na poziomie kolejno:

- 327,8 tys. zł/MW w aukcji na rok dostaw 2021,
- 366 tys. zł/MW w aukcji na rok dostaw 2022,
- 406,9 tys. zł/MW w aukcji na rok dostaw 2023.

3. Rozporządzenie Ministra Energii z 3 września 2018 r. w sprawie zabezpieczenia finansowego wnoszonego przez dostawców mocy oraz uczestników aukcji wstępnych (Dz.U. 2018 poz. 1730)

Rozporządzenie określa formy i sposoby spełnienia obowiązku zabezpieczenia finansowego działań podejmowanych na rynku mocy.

Proces certyfikacji do aukcji głównych 2021-2023

5 września 2018 r. rozpoczął się proces certyfikacji do aukcji głównych odbywających się w 2018 r., która ma na celu certyfikację jednostek wytwarzania i redukcji zapotrzebowania jako Jednostki Rynku Mocy. Uzyskanie certyfikatu jest warunkiem koniecznym uczestnictwa w aukcjach mocy.

Projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw

14 sierpnia 2018 r. na stronie Rządowego Centrum Legislacji został opublikowany i skierowany do konsultacji publicznych projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo energetyczne. Projekt ten wprowadza m.in. zwiększenie zakresu obowiązku sprzedaży na giełdach towarowych lub zorganizowanych platformach obrotu wytworzonej energii elektrycznej z 30 proc. do 100 proc. Zmiana ta wpłynie na poprawę przejrzystości funkcjonowania rynku energii. Podwyższenie obliża ma na celu zwiększenie płynności i przewidywalności na rynku energii elektrycznej.

Z obowiązku zwolniona będzie energia dostarczana bezpośrednią linią z przedsiębiorstwa do odbiorcy końcowego, energia z OZE, energia wytworzona w kogeneracji ze średnioroczną sprawnością ponad 52,5 proc., energia zużywana na potrzeby własne, wytworzona w instalacji o mocy mniejszej niż 50 MW_e oraz energia niezbędna do wykonywania przez operatorów systemów elektroenergetycznych ich zadań.

Prezes URE może zwolnić z obowiązku instalacje, które rozpoczęły wytwarzanie energii po 1 lipca 2017 r., a sprzedaż energii zagwarantowały w długoterminowych umowach zawartych w celu realizacji inwestycji wytwórczych, zabezpieczenia przychodów oraz w ramach długoterminowych zobowiązań. Zwolnienie dotyczyć ma też energii wytwarzanej na potrzeby operatora systemu przesyłowego wykorzystywanej na potrzeby prawidłowego funkcjonowania KSE.

11 października 2018 r. projekt został skierowany do prac w Sejmie.

Aukcje OZE

13 września i 2 października 2018 r. Prezes URE ogłosił aukcje OZE planowane do przeprowadzenia w IV kwartale 2018 r. zgodnie z poniższą specyfikacją:

Koszyk	Rodzaj źródła energii	Typ	Kryterium mocy	Wolumen	Wartość	Data przeprowadzenia aukcji
				[MWh]	[PLN]	
I.	Biogaz inny niż rolniczy, dedykowane instalacje spalania biomasy, dedykowane instalacje współpalające biomasę, instalacje termicznego przekształcania odpadów	istniejące	do 1 MW	915 336	512 588 160	25 października 2018 r.
		istniejące	> 1 MW	33 864 470	14 203 623 881	17 października 2018 r.
		nowe	do 1 MW	13 311 000	5 507 985 000	7 listopada 2018 r.
		nowe	> 1 MW	57 699 309	24 929 301 412	6 listopada 2018 r.
II.	Hydroenergia, biopłynny, energia geotermalna, wiatr na morzu	istniejące	do 1 MW	1 475 211	767 716 880	19 października 2018 r.
		nowe	do 1 MW	3 750 000	1 895 250 000	13 listopada 2018 r.
		nowe	> 1 MW	5 400 000	2 592 000 000	19 listopada 2018 r.
III.	Biogaz rolniczy	istniejące	do 1 MW	1 149 296	655 098 834	24 października 2018 r.
		istniejące	> 1 MW	1 467 617	807 189 350	18 października 2018 r.
		nowe	do 1 MW	11 700 000	7 160 400 000	14 listopada 2018 r.
		nowe	> 1 MW	3 510 000	1 930 500 000	20 listopada 2018 r.
IV.	Wiatr na lądzie, fotowoltaika	nowe	do 1 MW	16 065 000	6 240 300 000	12 listopada 2018 r.
		nowe	> 1 MW	45 000 000	15 750 000 000	5 listopada 2018 r.

6. Informacje i zdarzenia, które wystąpiły po dniu bilansowym

Istotne zdarzenia po dniu bilansowym

Rozpoczęcie negocjacji dotyczących nabycia farm wiatrowych

2 października 2018 r. Zarząd TAURON Polska Energia S.A. otrzymał zaproszenie do rozpoczęcia negocjacji w sprawie nabycia należących do grupy in.ventus farm wiatrowych zlokalizowanych w północnej Polsce. Łączna moc zainstalowana farm wiatrowych, o których mowa powyżej wynosi około 200 MW.

Transakcja może zostać przeprowadzona w drodze nabycia przez TAURON niemieckich oraz polskich spółek osobowych operujących farmami („Spółki Projektowe”). W takim przypadku TAURON przejmie ogół praw i obowiązków dotychczasowych współników Spółek Projektowych przy jednoczesnym nabyciu wierzytelności bankowej w stosunku do Spółek Projektowych. TAURON dopuszcza także przeprowadzenie transakcji poprzez nabycie przedsiębiorstw polskich spółek projektowych.

Celem negocjacji będzie określenie możliwości, zasad, warunków i parametrów finansowych Transakcji. Zawarcie Transakcji będzie uzależnione od uzyskania satysfakcjonujących wszystkie strony wyników Negocjacji.

Publikacja szacunkowych wyników finansowych Grupy TAURON za trzy kwartały 2018 r. i trzeciego kwartału 2018 r.

25 października 2018 r. TAURON przekazał do wiadomości publicznej wybrane szacunkowe skonsolidowane dane finansowe oraz dane operacyjne Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za trzy kwartały 2018 r. i za trzeci kwartał 2018 r.

Pozostałe zdarzenia po dniu bilansowym

Podpisanie listu intencyjnego przez TAURON i PKN Orlen

10 października 2018 r. TAURON i PKN Orlen podpisały list intencyjny w sprawie współpracy. W ramach podpisanego listu spółki zadeklarowały powołanie zespołu roboczego, którego zadaniem będzie m.in. analiza warunków współpracy, na jakich spółka z Grupy Kapitałowej ORLEN udostępni TAURONowi teren do ewentualnej budowy nowoczesnego źródła wytwarzania w czeskich Neratowicach. Zespół będzie się składał z przedstawicieli każdej z firm, a liderem oraz koordynatorem jego prac będzie TAURON.

Inwestycja, której dotyczą analizy, ma być wysokosprawnym źródłem energii elektrycznej i ciepła w postaci pary m.in. dla należącej do Grupy Kapitałowej ORLEN, jednej z największych firm chemicznych w czeskim przemyśle – spółki Spolana.

W efekcie realizacji rozważanej inwestycji będzie można również wytwarzać energię elektryczną dla spółki obrotu TAURON Czech s.r.o., z przeznaczeniem na czeski lub polski rynek energii.

Podpisanie listu intencyjnego przez TAURON i KGHM

18 października 2018 r. TAURON i KGHM podpisały list intencyjny, na mocy którego strony uruchomią stacje szybkiego ładowania w strategicznych dla KGHM oraz TAURON lokalizacjach. Wspólne działania TAURON i KGHM będą dotyczyć również rozwoju *carsharingu* i poprawy efektywności zużycia energii elektrycznej.

7. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

W trzecim kwartale 2018 r. w Grupie Kapitałowej TAURON nie zostały wszczęte istotne postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczące zobowiązań oraz wierzytelności Spółki lub jej jednostki zależnej.

Poniższa tabela przedstawia istotne postępowania toczące się przed sądem dotyczące zobowiązań oraz wierzytelności Spółki oraz spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Istotne postępowania sądowe

Postępowania z udziałem TAURON		
Lp.	Strony postępowania	Opis postępowań wraz z wartością przedmiotu sporu oraz stanowiskiem Spółki
1.	Huta Łaziska S.A. (powód) TAURON (jako następca prawny Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A.) i Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa URE (pozwaną)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. postanowienia Prezesa URE z 12 października 2001 r. w przedmiocie wznowienia dostawy energii elektrycznej do powoda. Wartość przedmiotu sporu: 182 060 000,00 zł Wszczęcie postępowania: pozew z 12 marca 2007 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
2.	ENEA S.A. (powód) TAURON (pozwaną)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę z tytułu zarzucanego bezpodstawnego wzbogacenia Spółki w związku z rozliczeniami niezbilansowania na Rynku Bilansującym dokonywanymi ze spółką Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. w okresie od stycznia do grudnia 2012 r. Wartość przedmiotu sporu: 17 085 846,49 zł Wszczęcie postępowania: pozew z 10 grudnia 2015 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
3.	Naczelnik Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego (organ prowadzący) TAURON (strona)	Przedmiot postępowań: badanie rzetelności deklarowanych przez TAURON podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za okres od października 2013 do września 2014 r. Głównym przedmiotem trzech postępowań kontrolnych prowadzonych przez Naczelnika Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego są dokonane przez TAURON odliczenia VAT naliczonego z tytułu zakupu przez TAURON energii elektrycznej na niemiecko-austriackim rynku energii od podmiotów: Castor Energy sp. z o.o. i Virtuse Energy sp. z o.o. Wartość przedmiotu postępowań (kwota odliczonego podatku VAT): 54 371 306,92 zł z czego: Castor Energy sp. z o.o. – 52 494 671,92 zł, Virtuse Energy sp. z o.o. – 1 876 635,00 zł Data wszczęcia postępowania: pierwsze (dotyczy okresu od października 2013 r. do kwietnia 2014 r.) – wszczęte w październiku 2014 r., drugie (dotyczy drugiego kwartału 2014 r.) – wszczęte w sierpniu 2016 r.; trzecie (dotyczy okresu od kwietnia do września 2013 r.) – wszczęte w grudniu 2016 r.

Stanowisko Spółki: w ocenie Spółki, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy oraz orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) i pojawiające się od końca roku 2016 r. pozytywne dla podatników orzeczenia WSA i NSA dotyczące prawa do odliczenia podatku VAT w przypadku nieświadomego uczestniczenia w przestępstwach karuzelowych, w przypadku gdy przy weryfikacji obu kontrahentów została dochowana należyta staranność, Spółka działała w dobrej wierze i winna mieć prawo do odliczenia podatku naliczonego od faktur dokumentujących zakup energii od kontrahentów Castor i Virtuse.

Pozwy związane z wypowiedzeniem przez spółkę zależną PE-PKH umów dotyczących sprzedaży energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia

Lp.	Strony postępowania	Opis postępowań wraz z wartością przedmiotu sporu oraz stanowiskiem Spółki
4.	Dobiesław Wind Invest sp. z o.o. (powód) PE-PKH i TAURON (pozwani)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności na przyszłość. Wartość przedmiotu sporu: 34 746 692,31 zł Wszczęcie postępowania: pozew z 30 czerwca 2017 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
5	Dobiesław Wind Invest sp. z o.o. (powód) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o wniesienie zabezpieczenia poprzez złożenie depozytu sądowego (wyłączone do osobnego prowadzenia z postępowania z pkt 4). Wartość przedmiotu sporu: 183 391 495,00 zł Data wszczęcia postępowania: 30 czerwca 2017 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia za bezzasadne.
6.	Gorzyca Wind Invest sp. z o.o. (powód) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności TAURON za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji. Wartość przedmiotu sporu: 39 718 323,00 zł Wszczęcie postępowania: pozew z 29 czerwca 2017 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
7.	Pękanino Wind Invest sp. z o.o. (powód) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności TAURON za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji. Wartość przedmiotu sporu: 28 469 073,00 zł Wszczęcie postępowania: pozew z 29 czerwca 2017 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.

8.	Nowy Jarosław Wind Invest sp. z o.o. (powód) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności TAURON za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji.
		Wartość przedmiotu sporu: 27 008 100,00 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z 29 czerwca 2017 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
9.	in.ventus sp. z o.o. Mogilno I sp. k. (powód) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę tytułem odszkodowania na rzecz oraz ustalenie odpowiedzialności TAURON za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji.
		Wartość przedmiotu sporu: 12 286 229,70 EUR (tj. 53 587 619,46 zł według średniego kursu NBP z 29 czerwca 2018 r.)
		Wszczęcie postępowania: pozew z 29 czerwca 2018 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
10.	Amon sp. z o.o. oraz Talia sp. z o.o. (współczestnictwo formalne po stronie powodowej) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności TAURON za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji.
		Wartość przedmiotu sporu: Amon – 47 556 025,51 zł; Talia – 31 299 182,52 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z 30 kwietnia 2018 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
Postępowania z udziałem spółek Grupy Kapitałowej TAURON		
Lp.	Strony postępowania	Opis postępowań wraz z wartością przedmiotu sporu oraz stanowiskiem Spółki
1.	Gorzyca Wind Invest sp. z o.o. Pękanino Wind Invest sp. z o.o. Dobiesław Wind Invest sp. z o.o. (powód) PE-PKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia przez PE-PKH oraz zasądzenia odszkodowania.
		Wartość przedmiotu sporu: Gorzyca – 1 141 991,61 zł; Pękanino – 39 266 111,02 zł
		Data wszczęcia postępowania: Gorzyca – 18 maja 2015 r., Pękanino – 20 maja 2018 r., DWI – 18 maja 2015 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
2.	Dobiesław Wind	Przedmiot postępowania: żądanie zasądzenia odszkodowania.
		Wartość przedmiotu sporu: 42 095 462,00 zł.

	Invest sp. z o.o. (powód) PE-PKH (pozwany)	Wszczęcie postępowania: pozew z 14 czerwca 2017 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
3.	Nowy Jarosław Wind Invest sp. z o.o. (powód) PE-PKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia przez PE-PKH oraz zasądzenia odszkodowania. Wartość przedmiotu sporu: 42 499 627,97 zł Wszczęcie postępowania: pozew z 3 czerwca 2015 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
4.	Amon sp. z o.o. (powód) PE-PKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia przez PE-PKH oraz zasądzenia odszkodowania. Wartość przedmiotu sporu: 40 478 983,22 zł Wszczęcie postępowania: pozew z 22 maja 2015 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
5.	Talia sp. z o.o. (powód) PE-PKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia przez PE-PKH oraz zasądzenia odszkodowania. Wartość przedmiotu sporu: 26 769 159,48 zł Wszczęcie postępowania: pozew z 21 maja 2015 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
6.	Mogilno III Mogilno IV Mogilno V Mogilno VI (powód) PE-PKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej przez PE-PKH oraz zasądzenia odszkodowania. Wartość przedmiotu sporu: Mogilno III – równowartość 835 763,25 EUR; Mogilno IV – równowartość 930 395,46 EUR; Mogilno V – równowartość 777 607,28 EUR; Mogilno VI – równowartość 677 738,23 EUR Wszczęcie postępowania: pozew z 25 maja 2015 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
7.	Mogilno I Mogilno II (powód) PE-PKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania. Wartość przedmiotu sporu: Mogilno I – równowartość 712 000,75 EUR; Mogilno II – równowartość 753 462,78 EUR Wszczęcie postępowania: pozwy z 7 listopada 2018 r. Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.

8. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązanymi

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi są zawierane na warunkach rynkowych. Szczegółowe informacje na temat transakcji z podmiotami powiązanymi zostały przedstawione w nocy 38 Śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 r.

9. Informacja o udzielonych gwarancjach, poręczeniach kredytów lub pożyczek

W trzecim kwartale 2018 r. TAURON Polska Energia, jak również jednostki zależne, nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki oraz nie udzieliły gwarancji – łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, gdzie łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji byłaby znacząca dla Grupy Kapitałowej TAURON.

10. Inne informacje, które w ocenie Emitenta są istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez Grupę Kapitałową Emitenta

Poza zdarzeniami wskazanymi powyżej w niniejszym dokumencie w trzecim kwartale 2018 r. nie wystąpiły inne zdarzenia, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez Grupę Kapitałową TAURON.

Zarząd TAURON stoi na stanowisku, że zaprezentowane w niniejszym raporcie informacje w sposób wyczerpujący opisują sytuację kadrową, majątkową i finansową Grupy Kapitałowej TAURON oraz jej wyniki finansowe i ich zmiany oraz że nie nastąpiły żadne inne zdarzenia, nieujawnione przez Spółkę, które mogłyby być istotne dla oceny w powyższym zakresie.